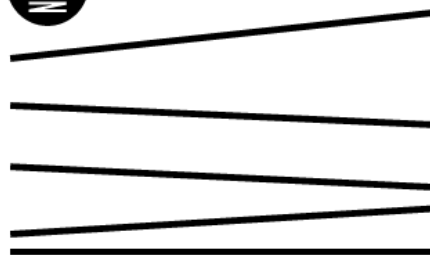

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Pram, Christen.; samlede og udgivne af K.L. Rahbek.

Titel | Title:

Christen Prahms udvalgte digteriske Arbejder

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 2

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn : J. Hostrup Schultz, 1824-1828

Fysiske størrelse | Physical extent:

5 bd.

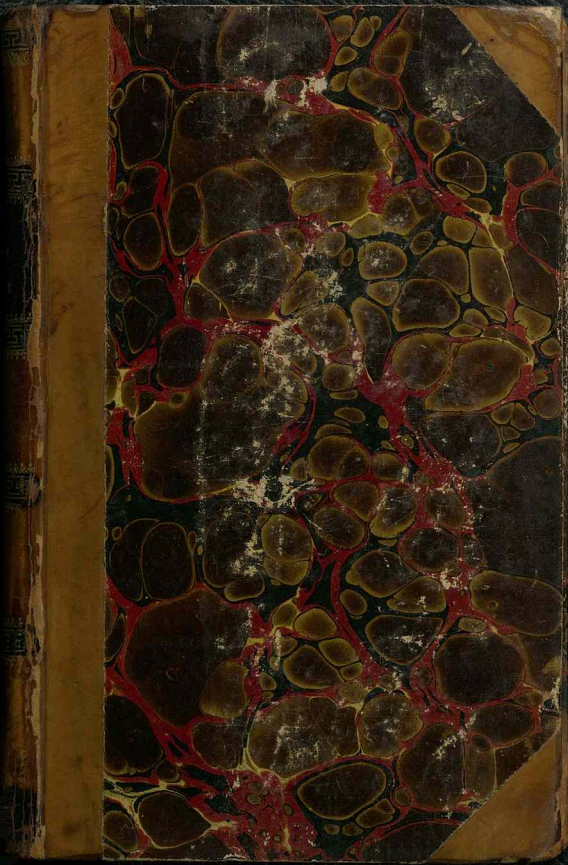
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52,-102

8°

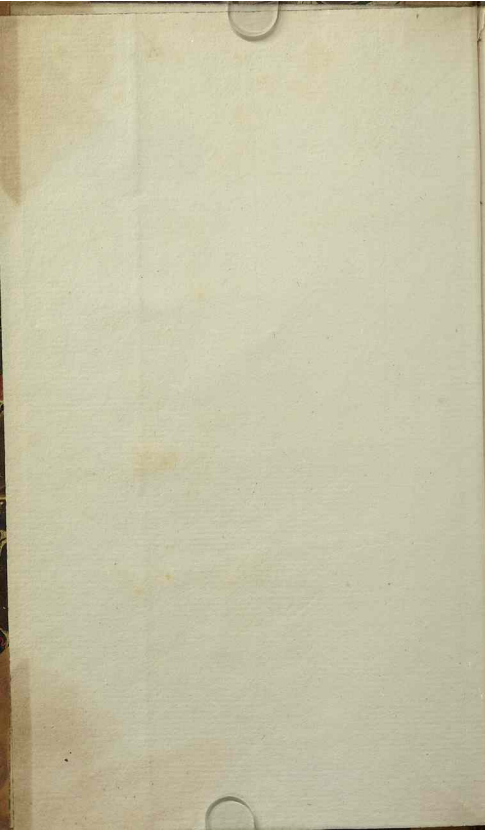
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023278716

Sage. Gees.

Christen Pramø

udvalgte

digteriske Arbejder

samlede og udgivne

af

K. L. Rahbek,

Professor og Theaterdirecteur, N. af D.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Andet Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt hos og forlagt af Directeur J. Gøstrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

1825.

1987G

R

I n d h o l d .

	Side
Digterens Tilbedelse af Emilies Kilde til Hs. Excellence Ge- heimstatsminister Grev Schimmelmann	1.
Emilies Kilde, et Digt	3.
Forerindring	5.
Indhold	8.
Digtet selv	9.
 Til Nordens Skjalde	 29.
 Elegiske Digte	 39.
Ved Rector Herslebs Død	41.
Ved Vessels Grav til hans Søn	45.
Ved Machaon Bergers Død	59.
Over Generalmajorinde Classen	64.
Ved Henriette Rosenstands Død	67.
Til en Ven	74.
Til en elsket Mand for hans Kone	75.
Elegie til en Brud	78.
Ved Emilie Schimmelmanns Død	81.
Gravsang ved Admiralinde Ricerulfs Jordefærd	83.
Til en Ven ved hans Hustrues Grav	86.

Dramatiske Digtninger	89.
Gengisfan i China, efter Voltaire	91.
Efterskrift til Digteren Oehlenschläger	176.
Damon og Pythias, Skuespil i fem Dptog	187.
Vegteskabskolen, Lyfispil i fem Dptog	309.
Til Læseren	477.

Digterens ypperste Mæcen

Hs. Excellence

Herr Ernst Henrich

Greve af Schimmelmann

Geheimstatsminister ic.

helliget.

Vates suis opibus carmine gratus erit.
Parva quidem, fateor, pro magnis munera reddi,
Cum pro concessâ verba salute damus,
Sed qui, quam potuit, dat maxima, gratus abunde est,
Et finem pietas contigit illa suum.
Nec quæ de parva Dis pauper libat acerra
Thura, minus grandi quam data lance, valent.
Nec tamen officio vatum per carmina facto
Principibus res est gratior ulla viris;
Carmina vestrarum peragunt præconia laudum,
Neve sit actorum fama caduca, cavent.
Carmine fit vivax virtus, expersque sepulcri
Notitiam seræ posteritatis habet. &c.

Ovid.

Emilia's Rilde.

Et Digt.

— Who can paint
Like nature? — If Fancy then
Unequal fails beneath the lovely Task,
Ah what shall language do?

Thomson.

Til Læseren.

Foragt og den hurtigste Forglemmelse er den Digters
Fod, som aldrig har tordet satte Haabet om Udbødelighed
for sine Sange. Emilias Kildes Digter har næret dette
Haab i sin Barm, da han greb Harpen. Det Æmne,
han valgte sig at besynge, bekræfter hans Haab; og han
tilegnede det en Mand, hvis Navn den sildigste Æftertid
skal hædre.

Oh! while along the stream of Time thy name
Expanded flies, and gathers all its fame;
Say, shall my little bark attendant sail,
Pursue the triumph, and partake the gale?

Ikke de, som nu ville agte paa min Sang; (thi hvo
af dem skalde nu ikke kjende dens Indhold?) men de,
som maaſkee efter Aarhundrede drage den frem, være her-
ved underrettede om, at den nævnde Emilia var den sa-
lige Geheimeraabinde Emilia Schimmelmänn, fød Kan-
zow, som ved alle Siæls og Legems herligſte Fortrin
var ſin Stands, ſit Kjønſ, ſin Alders Ziir, hvis Værd
og Roes den heddeſte Indbildning ikke kan forſkionne; at
hun, for god maaſkee for en Verden, hvor Gud kun ſatte
ſaa ſaa Hendes Lige, døde, begravt af alle gode, i ſin
Alders Blomſter; at Hendes dybtſaarede efterladte Ge-
mal opreiſte Hende et Monument, ligesaa mærkværdigt
ved den ædle Smag, der frembragte det, ſom ved den
Perſons Værd, til hvis Minde det er helliget. Nær ved
Hans Excellences Grev Schimmelmännſ Lyſtgaard, en
Mil fra Kjøbenhavn, ved Dreſunds Bredder, er en Kil-

de, som den salige Emilia fremfor andre Steder yndede. Over den lod Hendes Gemal oprette det Monument, som Digteren har villet male 180de og følgende Vers. Den Indskrift, han deri lod hugge, er følgende:

EMILIA

HER VANDREDE DU ENGANG

ACH FORLÆNGST EI MERE

HELLIGT ER DET STED DU YNDEDE

USKYLDIGHED HIMLENS USKYLDIGHED

OPFYLDE HIERTET VED DIT NAVN

OG HVO SOM HAR ELSKET

NÆVNE DET MED TAARER.

Det samme Barbari, som har gjort Grækenland og Italiens Evigheden bestemte Monumenter til Ruiner, maatte oversømme vort Norden, hvis Emilias Monument skulde forgaae. Dog saa barbarisk er ingen Barbar, at jo den vanhellige Haand, som blev opløstet til dets Udelæggelse, vilde falde tilbage, naar Diet hestedes paa de i Marmor prentede Linier. Den Hoi, som Digteren kalder Hæbers og Signes Gravhøi, har, skøndt saa meget mindre mærkelig, dog trodset mange barbariske Secler. Den ligger strax oven for det Sted, hvor Rilden udbryder.

Men I blandt Væserne, som mere end ved et flygtigt Biekast kjendte den salige Emilia, tilgiver Digteren, naar han for svagt, og usfuldkommen maler Hende. Tilgiver, naar den svage, libet øvede, uberømmelige Skjald paatager sig, at synge om Emilia. En allerede forevigget Skjald, Stølberg, har besjunget dette Navn. Sildige Slægter skulde mærke paa hans Sang, og elske den, til hvis Grindring den er bestemt. Det formindsker dog ikke Emilias Roes, at ogsaa den ringe Skjald i sin Umagt har, som hiin, stræbt at forherlige Emilias Navn,

at ogsaa han har villet sætte sin Krands paa Hendes Monument.

Følgende sin Svaghed vilde han dog give sit Digt al den Skjønhed, det stod i hans Kræfter at give det. Han overgav det derfor til et Selskab af sine Venner, som har beviist sin Ret til en Digters Fortrolighed. Offentligen bevidner han det norske Selskab herved sin Erkjendtlighed for den Anledning, det har givet ham, til at rette sit Arbeid, endstjøndt han ikke har troet, at burde rette sig efter alle de af samme givne Anmærkninger. — Han har indhentet andre sine kyndige Venners Domme over sit Arbeid, og stræbt at bringe sig deres Anmærkninger til Nytte. Sidst har han rettet efter tvende Mænds Anviisning, hvis Smag og Indsigt er ham Borgen for deres Anmærkninger Rigtighed; han har med redelig Flid, efter Gyde, stræbt, at følge dem, og igjen tager herved sin Taksigelse for deres Velvillighed, til at ville vejlede den fremtrædende Sanger. Har han kun ikke for uheldig benyttet sig af den givne Anviisning! Har ikke heller den særdeles Bevaagenhed, hvormed de beære Digteren, formildet deres Dom over hans Digt!

Men Kunstdommere! En Fortjeneste med alle sine Feil har min Sang: Dens Hensigt var Emilias Navns Udbredelse; og endnu een: Min høie Mæcen har hørt den, og kun nægtet sit Bifald til de Steder, som syntes talende til Hans Noes.

Indhold.

Nordens Digtere bebreides deres Tausched. Vore afdøde Skjalde Tullin, Stenersen, Ewald, Bibe erindres. De end levende Skjalde opmuntres til at gribe Harpen, og besynge Emilias Kilde. Anraabelse. Almindelig Udsigt over Sølyst, over Høien, paa hvilken Sølyst er anlagt, og de omsiggende Marker. Udsigt til Bernstorfs, Jægersborg, Dyrehagen, Kjøbenhavn, Øresund og Østersøen, Charlottenlund og Torbek. Sølyst, Haugen og de tvende Høie, Engen og Søen med Øerne. Den nær hos beliggende Lund. Lund den ved Kilden, Kildens Raslen, og et Blik tilbage til Emilia, som hun forhen vandrede her med sin Elskede. Stolbergs Sang ved Hellebek erindres. Stedets forrige og nærværende Udseende. Emilias Monument. Aftensolen bestraaer Egnen, Søen, og den lige over for beliggende svenske Kyst. Udsigt over Hveen. Videre Udsigt over Søen. Markarbeidernes Sange, som nu forlade deres Arbeide; Glædens sande Lyd. Den yndede Emilia; Træk af den afdøde Emilias Character. Natten kommer: Sangeren seer Majaden beskue sin Kilde og Monumentet. Billeder fra de henfarne Tider søve for hans Siæl. Hørs og Signes Kjærlighed og Død. Deres Afke hviler i en Høi strax oven for Kilden, som af disses Død har sin Oprindelse. Forsøg til at male nogle af Schimmelmanni's Følelser ved dette Steds Beskuelse.

— Audire & videor pios
Errare per lucos, amoenæ
Qvos & agvæ subeant, & auræ.

Horat.

Hvi lyder ei den gyldne Harpe meer?
Sød var dens Klang; den nu henkastet er,
Forglempt i Taushed. Skjalde, som fornemme
Gubindens Kald, hvi tier eders Stemme?
Hvi slumrer I? — Sødt, ædle Friman, lød
Din Sang om Duncans Brud, og Arels Død;
Med stærke Træk du Smalsers Isse malte,
Du, som til natlig Sang Camenen kaldte;
Høitidelig o Edvard! du besang
Vort Norges Baar — Den malte før engang
Du vor Tullin, de norffe Skjaldes Tre.
Hvis Roes bestaaer, til Dovre er ei mere;
Dig savne vi, og dig, vor Stenersen,
Og Danmarks Skjald, vor nys begrædte Ven,
Vor Ewald dig — og dig, o du, hvis Hjerte,
Frit ædelt, varmt, fjøndt knust af egen Smerte *)
I munter yndig Sang afbilded sig,

---

*) See Rahbeks Elegie over Wibe.

Hvis Navn os helligt er, vor Bibe, dig!
 O Pieriden eders Tab begræder,
 Og Nordens Folk; I sang til Nordens Hæder,
 I er' ei meer — men er hver Nordens Skjald
 Da død? Hvad! agtes ei Gudindens Kald?

Og tør den svageste, Gudindens Stemme
 Dpbød til Sang, adlydende fornemme
 Camenens Bud? Mens Phoebi høie Chor
 Er taus, og Sangens Lyd forglemmt i Nord?
 Velan, han vove skal, til Sang at hæve
 Den svage Røst, som synge skal, og bæve.
 Fra Pindus ned, o Muse! kom; beaand
 Mit Bryst til Sang. Kom, lær uvante Haand,
 Harmonist sedt Citharens Stræng at røre;
 Selv Phoebus blid min stille Sang anhøre,
 Skjøndt svag, den er istemt for Phoebi Ben,
 Hvis Hjerte selv bifalder, ynder den,
 Ifald den kan med sande Træk afbilde
 Emilias, hans elsktes yndte Kilde.

Du Dagens Herfker, som fra Pol til Pol
 Hver Egn bestraaler; tael, o gyldne Soel!
 Siig, saae dit Nie vel blant Jordens Steder
 En Samlingsplads for flere Yndigheder,
 End her, hvor Ceres boer Dryaden nær,
 Hvor Flora blid sin Guddom dyrket seer,

Hvor barske Ocean formildet smiler,
Hvor glad Najaden i hans Arme iler?

Hint Pindus ligt, paa hvis oploftet Top
Høit Phoebi Helligdom sig hæved op,
Hvis ambradustende, løvdækte Gange
Sødt Gjenlyd gav af Pieriders Sange,
Bed blomsterklædte Bred Castale flød;
Saa kneiser nær cobanske Bandes Skjød,
O Schimmelmann! dit Sølyst. Der mit Die
Beskuer frit de mindre Nabo-Høie.
Vær hilset glade Syn! hvor jeg seer hen,
Jeg kjender dig mit Fødeland igjen;
Nyplantet groer norss Frihed allevegne.
Hist stræbsom stolt gaaer Bonden, at indhegne
Den Mark, han eier selv. "Mit Arbeids Løn,"
Saa taler han, "tilhører dig min Søn!"
Sin glade Dyrker villig Jord adlyder.

Hist gjennem tætte Lund et Glimt frembryder
Af Bernstorfs Borg; der boede han, hvis Siæl
Fandt ene Fryd i Dannerigets Held,
Hvis Arbeid var vort Nordens Glands og Styrke,
Hvis Hvile var, Camenen her at dyrke.

Hist rødmer Jægersborg fra lave Dal,
Hvor Nordens Konger før i gyldne Sal
Med Fryd forglemte Tugtens glade Moie.

Hist hæve sig Dianas grønne Høie;
 Der kronet Hjort bedaget modig staaer
 I dunkle Skov; bag ham paa Sletten gaaer
 Hans yngre Slægt; Gudinden selv betrygger
 Sin Helligdom blant tætte Eggers Skygger.
 Vanhellig Jæger fly, tæm vilde Bryst,
 De vandre her i Fred til Kongers Lyst.

Mod Sødens Egn jeg vidt mit Syn udstrækker;
 Halv Taagen der udbredte Stad bedækker,
 Hvil Taarne høit mod Skyen hæve sig.
 Hvil trygt! de Tordner, som omgive dig,
 O Kongestad, de blot til Glæde lyde!
 Den knuse Himlens Torden, som tør bryde
 Vort Riges Fred!

Hist aabner du din Favn,
 Godanske Hav! jeg seer paa høie Stavn
 Vort Riges Værn; beskyttende omsvøve
 Din Aand, o Juul, hvert Flag, og Fienden bæve!
 Af mindre Mæster Skove hist flye frem,
 Vor Konges Flag og Bud beskytter dem;
 Og du vor Konges Ben! Hver Stavn vil bære
 Dit Navn saa langt, som Danske Handels Vre.

Her alting aander Fryd, langs aabne Kyst
 Fremskinner Liv og Munterhed og Lyst.

Skjøn, uden Pral, Charlottas Lund fordølger
 Lovdækte Labyrinth; de jevne Bølger
 Optoppe sig mod Torbeks høie Bred.
 Men Cypris liig i festlig Indighed,
 I Kreds af tusind' Nympher, selv Gudinder,
 Staaer Sølyst der, og ubemærkt forsvinder
 Hver Nabo-Høi, hvis Skjønhed ene der
 Staaer ubeundret; konstig Glimmer her
 Ei med sit Pral uvante Syn indtager;
 Natur og Smag hvert Die til sig drager.
 Bidt fra ukonstlet Borg udbreder sig
 Hesperisk Blomster-Bed, heitidelig
 Bevogtes det ved Hæk af tætte Linde
 For Middagssolens Brand, og fiendske Vinde.
 Men Østen er for muntre Vindes Flugt
 Fra aabne Søkant fri og utilluft;
 Der hælder prydet Høi, og der ophæve
 To mindre Høie sig, her Esper bæve,
 Jasminen her hos lave Hassel groer,
 Og Birk, og Purpur-Røn. Her Flora boer,
 Hun eensom her, saa tidt Aurora smiler,
 Sin Urne fyldt med Ambra, stræbsom iiler;
 Med Bellugt salver hun hvert Blomst, hvert Blad,
 Bestiger saa sin Høi, og skuer glad
 Den yndte Kreds; med oprakt Arm hun byder,
 Held følge den, som hendes Egn bepryder.

Vidtstrakte Eng, Dryadens Bolig nær,
 Hen ud mod dunkle Skov udbredt er.
 Fri løber der en bugtet Sti, som leder
 I Floras Egn, Pomonas yndte Steder,
 Og gjennem lave Busk til trange Sø,
 Hvor Floras Nymphe-Flok fra D til D,
 Omgjordebe med Baarens friske Krandsse,
 Med glade Sving i Labyrinther vandse.

Men dunkle Lund staaer nær dens aabne Bred
 Indbydende med stille Undighed.
 Her Philomele boer, hvis stille Sange
 I natlig Stund opfylde Lundens Gange.
 Du, som Camenen helliger sin Sang!
 Her sad Du med Din Sanger før engang;
 Da kaldte Du i sølsomt Bryst tilbage
 Hensarne Tid, de blide Glædens Dage.
 Dit Sprog var Sorgens Sprog, lukt var Dit Bryst,
 Lukt for Naturens, Glædens milde Røst;
 Du smeltede min Siæl? o Elffovs Smerte
 Meddeles let en Elffers aabne Hjerte.

Jeg iler frem. Fra Lundens Dunkelhed
 Jeg nærmer mig mod Havets aabne Bred.
 Paa ny en Lund ved Høiens Fod frembryder;
 Tillokkende den Vandrerem tilbyder
 Et yndigt Hvilested. Her hvile Du,

Min Aand. I Bølger, triller sagte nu!
 Alt aander Fred, og Stilhed; her betrygger
 Gamenens Ro, I helligstille Skygger!

Hvad rasler her bag Buxen? Harpe ti,
 Saa sød er ei din stille Harmonie
 Som hin — D! hvad er Greb blant gyldne Strenger?
 D! svagt kan de til aabne Hjerter trænge
 Mod Kildens Raslen af indviet Vælb.
 Jeg hører den, sødt fylder den min Sjæl
 Med Følelser, som Sang kan ei afbilde.

Emilia! Jeg nærmer mig din Kilde.
 Hvi seer jeg Dig ei selv ved Kildens Bred,
 Saa skjøn ved Fromhed, ved Ufskyldighed,
 Ved Dydens Glæde, som før, naar her dit Dine
 Blidtglimtsende sig hæved mod det Høie,
 Med ædelt Suk af uforstiltet Barm;
 Som naar Du henrykt ved Din Elsktes Arm
 Da vandred her, og ønsked, at udbrede
 Dit rene Hjertes stille, fromme Glæde
 Til alt, som aander Liv; lig ham, som sang
 Begeistret saa ved Hellebæk*) engang,
 Din Kildes Digter Harpen skulde tage;
 Og skjøn som hans lod Sangens stille Klage.

---

*) Grev F. L. Stolberg.

Hvor Vandrerer ved Havets nøgne Kant
 Kun spildte Tegn til skjulte Kilde fandt,
 Naar før ved tunge Bei han allevegne
 Træt, sukkende, saae Glæden at indhegne
 Sin muntre Kreds; der utilluft, og fri
 Staaer Kildens aabne Lund; paa sandig Sti
 Han vandrer frem, og undrende han standser,
 Fortryllet han mistroer bedragne Sandser.
 Indbydende han seer et Blomsterbed
 I buntet Pragt ved aabne Hvilested;
 Der ubevogtet af mistroisk Nie
 Han frugtbetyngt Dvift sig seer at boie
 Mod Jorden ned, og finder yndigt Læ
 Paa grønne Bænk ved flyggesfulde Træ.

Her seer jeg mig; hist kneiser Monumentet,
 Der staaer Dit Navn med gyldent Bogstav prentet,
 Emilia! I Marmor gravet blev,
 Hvad kjærlig Haand til Din Erindring færev.
 Ei blot en Elsker, o! selv Glædens Daarer
 Skal skue det, og smelte hen i Taarer.
 I pyramidisk Pragt staaer Støtten op,
 En ædel Urne pryder Støttens Top
 Og i dens Fod crystalne Væld udbryder,
 Som evig Graad ustandset der udgyder.

Kom, hvo du er, ifald engang dit Bryst
 Har solet Bemøds bittre, søde Lyst,

O! kom, og lad kun, hvo der kan, foragte
 Den Fryd, som ei det kolde Hjerte smagte.
 Fly vilde Tummel, hid til Kildens Bred,
 Hid fly du, kom, betragt den, føel og græd.
 Hvert ædelt Bryst opflammes, ved at flue
 Det sjældne Hjertes Værd, i ædel Lue.
 Men du, hvis mørke Sjæl fandt ingen Fryd
 Ved Tanken om den frommes blide Dyd,
 Ei blev for dig dens Priis i Marmor prentet,
 Dit Diekast besmitter Monumentet;
 Dybt slumrer du i rædsom Lethargi,
 O slæb dig blind, min Kildes Egn forbi!

Nu Solen bort til Vestens Egne iler,
 Og dobbelt skjøn dens sidste Straale smiler;
 Med stille Gang, i Guld og Purpur klæd,
 Gaaer Bølgen frem, og kysser yndig Bred;
 I trefold Glands beskuer nu mit Die
 Den fjerne Kyst, og Gustavs gyldne Høie.

Hist Tyrster selv, for at tilbede dig,
 Urania, til Tycho samlede sig *).
 Din Helligdom er falden; i sin Brede

---

*) Frederik 2 og hans Dronning Sophia; Christian 4 som
 Prinds; Jacob den første af England; Hertug Henrik
 Julius af Wolfenbüttel; Hertugerne Ulrik og Sigismund
 af Mecklenburg o. a. fl. have alle besøgt Tycho Brahe
 paa Hveen.

Svøer Havets Gud mod dine brudte Bredde
 En evig Strid, o D! til Belgens Stod
 Har skjult dit Gruus i Havets dybe Skjød.
 Du glimrer blid, og Solens Straaler kryder;
 Vee dig, naar vældig Storm fra Norden lyder,
 Den undergraver lumst din sandig Fod *),
 Delphinen kravle skal, hvor forðum stod
 Din Borg, o Hvena! Semand kaste Anker
 I natlig Storm blant dine faldne Banker.

Sneeklæbde Svane frem paa Dybet roer,
 Og tryk sin Nat ustabdigt Hav betroer,
 Mens skinnende det vinget Skib fremsvæver;
 Hist lette Baad nu dykker, nu sig hæver;
 Ved hurtig Aare ført, den Fiskeren
 Med ønske Fangst til Landet bringer hen.

Hver Vind er taus, fra muntre Nabo-Steder
 Fremskingre Lyd af uforstilte Glæder;
 Fuldbendt er Dagens Sved, og Folket hjem
 Til Hvilen haster; Glæden følger dem.
 Rast glade Skrig af muntre Ungdom lyde;
 Vee den, hvis Sjæl de ingen Fryd indgyde!
 Hvad er cremonske Streng, hvad vælske Sang,
 Mod Glædens Lyd, ukonstlet, uden Evang?

*) Det er mere end blot Dydigtelse. Belgernes Stod for-
 mindste virkelig aarlig ikke ubetydeligen Dens Omkreds.

Emilia! Din Sjæl dens Sødhed kjendte.
 Her vandred' Du, og fromme Suk opsendte
 Din blide Sjæl til ham, som skuer ned
 Med Velbehag til glad Ufhyldighed.
 Seraphen lig Du bad ham, mild beskyttede
 Den Frommes Fryd, som i den ringe Hytte
 Skjult, ubemærkt, men fro ved Dyden boer;
 For Dig var ene Dyden skøn og stor.
 Og Du forlod de før saa yndte Steder!
 See her Din elskte Egn Dit Tab begræder.
 See Vandrerens, som paa sin tunge Sti
 Her eensom gaaer Din Kildes Bred forbi;
 Han standser, seer Dit Navn, et Suk frembræder
 Fra fulde Bryst, og Sorgens Taare flyder.
 See, stille Sorg rundt om indtaget har
 Den fordum glade Kreds, hvis Fryd Du var;
 Tung ved Dit Savn den Lund og Egn indhyller;
 Nu sørgelig mod Landet Bølgen flyller,
 Alt sørger nu — alt aanded Fryd engang —
 Din Elskede — men ti min Klage-Sang;
 Og lad Hans Sorg, naar stille Taarer rinde,
 Formildest ved Hans Bruds besjængne Minde.
 Alt hviler nu, og rødmende forsvandt
 Den blide Soel i Vestens gyldne Kant;
 Nu Stilhed frem paa Mattens Binger glider,
 Og Billeder fra de henfarne Tider
 For natlig Sangers Aand afbilde sig.

Farvel o Dag! Du gylden skjuler dig
 I Vestens Egn, og Aftenstjernen hæver
 Sig blank i Øster, bleg dens Straale hæver
 Hen over Bølgen hid til rolig Kyst.
 Sødt, Philomele, lyder nu din Røst
 I dunkle Lund, sødt bæve dine Triller,
 Blid natlig Cynthia mod Jorden smiler.
 Mildtsvævende jeg nu Najaden seer,
 Fra tætte Busk den yndte Kilde nær,
 Med frandsbeprydet Isse frem at trine.
 Alvorlig blid er hendes ædle Mine;
 Hun svæver rundt omkring sin Kildes Bred,
 Beseer dens Kreds i Nattens Dunkelhed;
 Paa gyldne Navn hist Lunas Straaler spille,
 Did seer hun op, og hendes Taarer trille:
 "Til Cynthia ei meer af Østens Skjød
 "Dyrinde skal," saa Nymphens Tale lød:
 "Tilbedte Navn, dig Tidens Væld spare!
 "Din gyldne Glands, til Jorden falder, vare;
 "Crystalne Væld, som Elskov kaldte frem
 "Fra dybe Grund, flyd nektarsød for dem,
 "Som Elskovs Vink med aaben Sjæl adlyde;
 "Men galdebeest og dræbende du flyde
 "For den, som hærdet har ufølsomt Bryst,
 "Som spotter Elskovs Qual, og Elskovs Lyst."
 Ny Billeder sig for mit Nie strække,
 En Sky indhyller dem i dunkle Dække;

Let Seclet flye forbi mit Die hen,
 Jeg standser fjerne Tid, og grandffer den —
 Viig bort, o Sky! Klar komme du tilbage,
 Du Billede af de henfarne Dage,
 Fra Tidens Nat! fortæl paa ny *) min Sang,
 Hvad Skjalden her beundret quad engang
 Om Habor's Mod, om Veras bittere Harmen,
 Om Signes Død i Heltens elskte Arme.

Bidt lybed Signes Navn al Norden om,
 Til Sigars Strand fra fjerne Kyster kom
 Hver modig Helt, som Kjækheds Løn tør vente;
 Og herlig er den Løn, de her vil hente.
 Naar Skjalden Dvins Freja bildet har,
 Det Skyggen er af det, som Signe var.
 Blandt Heltene sig modig Gelder viste,
 Hans Vældes Roes den høie Barde priste;
 Men herligt er den ædle Habor's Navn,
 Og Seiren svæver om hans goldne Stavn.
 Med fulde Horn, saa Nordens Sæder bøde,
 Gaaer Kongedatteren hver Gæst imøde.
 Saa krigerff ingen er, at Signes Blik
 Jo blander Elskov i hans første Drif.

---

*) Følgende Tildragelse er fortlængst siden fortalt i en Kæmpevisen. Den fortælles i Schjønning's Norges Historie p. 200; hos Saxo i 7 Bog; af Sigrids Forfatter i det Skøn. Vidensk. Selskabs Skrivters 12 Stykke, og flere Steder.

Men Signes Die Habor's Die mødte,
 Som hevrende i hendes Hjerte stødte
 Den før ukjendte Piil. — Ah Hjertets Saar
 Har Døden kun den sande Lindring for.

"Op", saa lød Kongens Ord, "op raske Helte!
 "Bind, Gelder, bind dit stærke Sværd ved Belte,
 "Læg Snækken ud fra Land, at Krigens Gud
 "Bestemme maa, I Vældige, hvis Brud
 "Min Signe være skal." — De Affed toge
 Paa Kjemper's Viis, og ud paa Vølgen droge.

Men Dronningens, den grumme Beras Siæl
 Var Habor vred, og ønskede Gelder Held;
 Og hendes Søn var Alf den feige Kriger:
 "Kom," sagde hun, min Søn! se, Solen viger,
 "Saa snart du seer den gyldne Dag igjen,
 "Hin Habor's Sværd nedfælde skal din Ven.
 "Vor Fiende Habor er, hans Fader fældte
 "Min Broder før, den kjæfeste blandt Helte.
 "Men Habor's Skib hist ligger Stranden nær,
 "Til did min Søn, din Moders Hevner vær,
 "Antænd det, gaa, send ham til Hælhjems Skygge,
 "Mens rolig Sovn gjør Kampens Helte trygge."
 Saa talte hun. I nedrig Lydighed
 Han iler bort til Middingsværk bered.

Ved Havets Bred, i Skjul af tætte Linde,
 Er Signes Jomfrubuur; en Elskerinde
 Kun tænke kan den Kamp i hendes Sjæl,
 Den Frygt, det bange Haab, de Suk om Held
 For — Habor! dig, hvormed hun der hendriver
 Den lange Nat, som snart opklaret bliver
 Ved Skibets Brand, hvis Luer frygtelig
 Vidtgjindsende mod Skyen slynge sig.
 Bæængstet ud mod Stranden Signe haster,
 Bildt flager Stormen i de tændte Måster.
 Ved Luens Glimt staalklædte Helt hun seer,
 Hift svømmer — Habor's Hjelm — ham selv det er —
 Forvildet da med ufordølget Klage
 Hun iler hen, sin elskte at modtage:
 "Kom," raabte hun fra bølgeslagne Kyst:
 "Kom, elskte Habor, hid til Signes Bryst."
 Halvdød han Stranden naaer, men Signes Taarer
 Dpliver Ilden i de kolde Årer;
 Halv vaagner han af Dvalen, Signes Arm
 Ham trykker tæt til omhedsfulde Barm,
 Og gjennemtrængt af Elskovs Dval og Glæder
 Til eget Leie hen hun Helten leder.
 Med Møie aander han; han seer sin Brud
 Og sig i hendes Arm: "Thor," brød han ud,
 "Din Arm er svag mod Elskovs, som bevarer
 "Sin Yndlings Barm i meer end Stridens Farer.

"Valkyrie! Du elsker mig." — Men nyd,
Nu lykkelig, Din Elskovs korte Fryd!

Med Hevnens Lyst den grumme Bera fluer
Ved Havets Bred de mordertændte Luer.

Hun, svømmende med elskovstyrket Arm,
Seer Habor naae den elskte Signes Arm,
Og Hevnen høit i Beras Hjerte brænder.

Til Sigar hun med Til tilbage vender:

"Op," raaber hun: "op Konge, grib dit Spyd,

"Op Sigars Helte, nyder Hevnens Fryd;

"Med væbnet Arm til Somfruburet iler;

"Forræderen i Signes Arme hviler."

Mordvante Flok i Hast forsamlers sig,

For ubevæbnet at omringe dig,

Ulykkelige Habor! Vældig støder

Staalstærpet Spyd mod Dørren. Habor møder

I Pantser klædt, men ubered mod Mord,

Og undrende han hører Sigars Ord:

"Frem," raaber han, "Forræderen omringer;

"Ham levende til Taarnet bunden bringer.

"Naar Solen hæver sig af Havets Skjød,

"Jeg Ravnene vil glæde ved hans Død."

Da funkleb Habor's Blik af rædsom Harmes,

Han rev sig løs af Signes kjæle Arme:

"Holdt grumme Fader, holdt," lod Signes Røst,

"Først gennemboer din elskte Datters Bryst."
 Den agtes ei, og Elskerindens Klage
 Ei holde kan blodtørstig Flok tilbage.
 "Skaan, elskede, hvis du din Brud har kjær,
 "Den gamle Helt, han Signes Fader er;
 "Strid," raabte hun, "som Helt, men hvis du falder,
 "Jeg Himmel her og Jord til Vidne kalder,
 "Blant Levende mit Navn skal slettes ud,
 "Og Luen her fortære skal din Brud."

Spyd, Skjolde, Sværd brød ind fra alle Sider,
 Men, Bjørnen lig, han ene vældig strider
 Mod samlet Magt; han, vant til Vaabenbrag,
 Med blotte Arm uddeler tunge Slag,
 Og Døden følger dem. "Kom, feige Fiende!
 "Jeg fælbes skal, men leve skal mit Minde.
 "See Signe, see, min Arm, skøndt uden Sværd
 "Skal hevne mig, jeg falder Signe værd.
 "Vi mødes skal i Odins blide Sale,
 "Hvor Nidding aldrig kom." Saa var hans Tale.
 Af tyve Bunder randt den ædles Blod,
 Før Heltens kjække Arm sig binde lod,
 Op glimrende fra Øster Solen stiger;
 I Morder-Krebsen den halvdøde Kriger
 Da bringes frem; en nedrig Slave skal
 Der glæde Bødlers Bryst ved Heltens Fald.
 Gengang endnu han aabner matte Die,

Fast stirrer han mod Solen i det Høie:
 "Svag, bunden du nu første Gang mig seer,
 "D gyldne Soel! ei skal jeg see dig meer!
 "Dog skal mit Navn ei skjules i Bancere,
 "Bed Signes Priis mit Navn skal evigt være.
 "Mit første, sidste Suk var ofret dig,
 "Min elskede, din døer jeg lykkelig;
 "Men snart, men snart lad mig dig hist omfavne!
 "Hvad Fryd har Odin, hvis jeg dig skal savne?"

Saa var hans Ord. Med eet fra Signes Dag
 En Sky af Røg formørker klare Dag.
 Han mindes Signes Ord, som nu opliver
 Hans sidste Kraft. Han Lænken sonderriver,
 Liig Stormen han blant Mængden bryder ud,
 Dg gjennem Flammen iler til sin Brud.
 Bildthvirvlende antændte Bjelke brænder,
 End flammer Falken i den Skjønnes Hænder.
 Han bryder ind; hun seer sig i hans Favn,
 Halvvalte Røst udstønner Habor's Navn;
 Dg smilende hun paa sin Elstes Læber
 Udaander sidste Suk.

Forgjæves stræber

Den elste Habor end, med Elfskovs Røst
 At vække Gnist af Liv i Signes Bryst,
 Til Flammerne, som nu hans Brud fortærte,
 Har Livet qvalt i Heltens brustne Hjerte.

Hvad grusom Hevn en Elsker nys forbød,
 I Døden nu blant Flammerne han nød,
 Omfavned tryk sin Signe. Mornen kalder,
 Og knusende forbrændte Hvelving falder.

Nu endtes først den grumme Beras Had,
 Og Sigar nu, som aldrig meer saaes glad,
 I fælles Urne begges Afse gjemte.
 Paa Høien sorgfuld Skjald sit Qvad istemte,
 End kneiser her beprydet Høiens Top; *)
 En Kilde randt ved sandig Strandbred op,
 Hvor Dfferet af Luen blev fortæret.
 Selv Tidens Bold har Kilden hellig været,
 I dobbelt hellig nu, den yndig staae,
 Til Jord, og Hav, og Himmel skal forgaae!

Du, som saa tidt i Nattens tause Stunde
 Her gjennemvandrer Eng og stille Lunde!
 Dryaden selv Dig tidt tilhvister her
 De glemte Dages skjulte Hændelser;
 Dog hvis maaskee Din faste Sjæl foragter
 De Skygger, henrykt Skjaldens Aand betragter,
 For Tænkerens og Philantropens Bryst

---

*) Ved at lade arbeide i bemeldte Høi, for at anbringe den til sit Anlægs Forskønnelse, har H. E. Grev Schimmelsmann der fundet 2 Urner. Dette kan ikke modsiges Digterens Hypothese, da man let kan formode, at den ene af disse gemmer Sigers Afse.

Din yndte Egn er rig paa værdig Lyst.
 Naar Aftensoel forgylder Kildens Høie,
 Hid fra Lovhytten med alvorlig Nie
 Du skue skal til elskte Kilde ned;
 En eensom Vandrer da med modigt Tjeb
 Skal nærme sig til Kildens stille Bredde;
 Da vederqvæget, med alvorlig Glæde,
 Hans fromme Suk opstige skal for Dig,
 Da skal Dit ædle Hjerte fryde sig.
 Da skal Du see til hine Glædens Dage,
 Som Elskov blid har givet Dig, tilbage;
 Du fordums Fryd fornyet smage skal
 I Kjærlighed, forglemmende dens Dval.
 Naar over Landet hen et Blik Du kaster,
 Og over Havet blandt seilklædte Maister,
 Den store Fryd er din: "Et Folk jeg seer
 Hvis Lykke min — og mig betroet er" —
 Og — — ti, min Sang, kun svagt kan du afmale,
 Hvad Nordens Svada umistænkt skal tale
 Til end ufødte Slægt.

Og nu modtag,
 O Schimmelmänn, min Sang med Velbehag.

Til Nordens Skjalde.

Naar den Aand, som Apol indgiød de mægtige Evner,
 Til at synge med Kraft, ei blot for vellystige Dre,
 Men for Sielens høit ædlere Sands, i kraftfulde Toner,
 For at indgyde Styrke og Drivt, og mægtige Glæder,
 Naar med forskende Blik den skuer de rindende Dage,
 Dem Alherren ham bød at henleve, men søgende finder
 Enten kun døsfige Afsnagt, lethargisk tankeløs Slummer,
 Følesløshed for sig, og Brødre, og kommende Slægter,
 Eller Raadheds affindige Ruus hos de vaagende Daarer,
 Der i den Drukkenflabs Rasen ei agte den skingrende

Hvinen

Af den usalige Flok, de i vilde Sværmen nedtræde
 Under hoppende Fod — da hyder besieledte Sanger
 Enten Harpen at være taus, at dens himmelske Toner
 Ei vanhelliges skal, og spildes blandt Daarernes Rasen;
 Eller han svinger sig op fra Sværmen, og vældigen

griber

Henfarne Dage, og stemmer i Tordnens dundrende Toner
 Harpens høitlydende Stræng, og vækkende synger sin

Ulder

Fædres herlige Daad, eller — samler de Hvinendes

Hvlen,

Dem hines Raadhed nedtræder, ja lader Fremtidens

Hvlen,

Fremtidens, alt af dem nedtraadt, og knust, og forhaanet,
Vækkende færgende Bebreidelsers Raab for Daarernes Dren.

Men naar med forskende Blik han skuer de rin-
dende Dage,

Dem Alherren ham gav at henleve, og granskende finder
Kraftfuld Virksomheds Drift, og muntre sielfulde
Stræben,

Stræben til Gavn for sig og Brødre og kommende
Slægter,

Klogskab's grublende Søgen paa ædle forstandige Pander,
Blide og omhedsfuldeste Omhu for kjerlig at nytte
Hvert et Muligheds Glimt til Held for Menneskeslægten;
Seer han sande Forstand anspænde de ædleste Kræfter,
For at vække til tifold af sandeste Fryd dem, som Daarskab
Dysset har i en Drom, der viser dem digtede Glæder,
Og som daarligen elsker de tomme phantastiske Dromme;
Naar, med den blideste Klogskab, Forstand bevæbnet
med Vælde

Nødig bruger selv meest velgiørende Vold, for at drage
Daarlighed op af sin Bluun, at forjage det rædsomste
Dromværk:

Dromme om Held for Trællen, der træller nogen i
Lænker;

Dromme om Held for den, for hvilken Trællen skal
flæbe;

Dromme om Held for den Stat, hvis ædelste Borger
saa træller!

Drømme om Statens Fald, om ei han evig skal trælde;
 Drømme om Hunger, saafremt vi frit os Brødet maae
 skaffe;

Drømme om Handelens Fald, hvis ei tusinde Lænker
 den hilde;

Drømme om Tænksomheds Død, hvis Tankens Brug
 bliver tilladt —

Seer den tænkende Digter alt dette Drømmværk ad-
 spredet;

Seer han blideste Gødhed, og idel Velgiørenheds
 Stræben,

Grandfket Hensigt til tryggeste Helb for os, og for
 Verden,

Bor og kommende Alder — og Alt i herligste Virken —
 O hvor han da stemmer glad sin Harpes gyldene
 Strænge

Til den blideste Fryds de søde harmoniske Toner!

Ei uddundrer han meer i Trudfels bebreidende Tordner
 Fortids Exempler til Haan, og Fremtids Hylen til
 Nædsel;

Ei bortleder han Glædens Strøm ved elegiske Alynken;
 Nei, men frydende drager han frem af den hædrede
 Oldtid

Hine, med hvilke Alherren da Mennefskefionnet vel-
 signed',

For at vise dem frem, oplivede, ja overgangne

Nu, i den værende Alders velgiørende virksomme Siele;

Lærer os Glædens henrivende Lovsang, og opløder
Hjertet,

Til at nyde vort Held, erkjende dem, ved hvis Dyder
Det blev Vort; fremkalder den forud beredede Fremtid,
Lader os nyde dens Held i vort eget, og lader os føle,
Glade og stolte med Grund, hvad vi ere, og hvad vi
skal vorde;

Skærper vor Virksomhed, adler vor Fryd, og forsø-
ger vor Lykke.

Saa skal Skialdene nu ved Harpens feireste
Toner

Kalde Eder af Oldtiden frem, I Romernes Graccher!
Eder at sætte vor Colbiørnsen herlig ved Siden;
Eders Priis at nyde i hans, og at lære vor Fremtid
At vor Old har, som Eders, en Mand, som I, at
opvise,
Nidkier, som I, for Retfærdigheds Sag, og nedtrykte
Plebeier;

Men at vor Old til Hæder for sig ei lønnet' Tribunen,
Som uerkjendtlige Rom — at os ingen Opimius
fængsler.

Naar i Fremtiden da enten Ciceros Navn, eller Gracchi,
Eller hvad Mønster i Svadas Kunst eller Gracchernes
Dyder

Border nævnt, skal hver Gang Colbiørnsens Hæder
oplives.

Men de skal tilbigte Roes til det Navn blandt
Hedenolds Store,

Som skal fortiene den Hæder, at staae ved Revent-
lovs Side.

Bed hans Troskab mod Fyrsten, hans Ven, med Pa-
troclus og Sully,

Bed hans Huldskab mod Folket, med Decius han skal
erindres;

Bed hans Klogskab og Dyb skal Jordens ypperste Store,
Som have tænkt og handlet, men tænkt og handlet
utrættet,

Ene for Fædrelands Helb, og Ret, og Hæder, og
Bedste,

Bringe Tanken om denne vor Mand uadskillelig med sig.

Skialde, saa skal I fremdrage Dagenes Hæder
Fra hvert Dlb, for at paaminde Verden om dem, som
var' vor Tids

Hæder og Hælb. Ebers høie Kald er Hjerter at vække
Til at føle med Ild, med forædlet flammende Lue,
Hvad der er ædelt, og stort, og skiont — og Dyder
at lønne.

Ei forglemme I da hans Navn, som ærbødig jeg
tænker,

Som til Tidens sidste Dag skal ærbødigen nævnes,
Colberts, den godes, den vises — ved det skal erkjend-
lige Norden

Aldrig i Tiden forbigaae en tier, en taknemmelig Tanke

Hen til Sam, i hvis Haand det saa tryk betroer sine
Skatte;

Sam, den første blandt dem, hvis ædle Iver fuldførte
Hint velgiørende Værk, som Norges Sønner betrygger
For, o Rædsel, at savne Brød inden havnrige Kyster;
Sam, hvis Raad kalder Friheden frem, for at udbrede
Stræben,
Udbrede Virksomheds rige, lyksalige, hædrende Frug-
ter —

Men hvad Hedenolds Navn skal skionsom Musa
fremkalde,

For at hædres ved Siden af Hans, som, frembragt
til Septret

Mindre ved Fødsleens befæstede Ret, end ved medfødt
Evner,

Dyrker disse til herligste Held for dem, han skal herke,
Alt ved Tronens Side sit Kald saa kraftig opfylder!
Var dog, velgiørende Titus, dit skionne Navn ei saa
misbrugt

Af den leiede Skiald, og af den krybende Hofmand,
O det var da din Blidhed, din Fryd i Borgerens
Glæde,

Din den Virksomheds Aand, der ansaae Dagen forloren,
Den, som ingen velgiørende Daad gav den Hæder at
tælles;

Det var din Raskhed til Fred og til Strid, som gjorde
dig værdig,

Til at erindre os om vor unge, dig lignende, Første.
 Skialde! synger Trajan, og synger Henrik den Fierde,
 Ham den virksomme Gode, og o! synger Fred'rik hin
 Store,
 Philosophen paa Tronen — og Sandhed, Sandhed
 det vorde,

At ei nogen af dem skal nævnes, at agtsomme Tænker
 So med Tanken om dem maa lede Tanken om Førsten,
 Nordens unge Belgiorer, i rigtig Tankegang med sig.

Saa er Eders det hellige Kald, I beaandede

Skialde!

I hvis Bryst Apol har indgydet de evige Toner,
 Og i hvis Haand han lagde den gyldne mægtige Harpe.
 Skialde! forsømmer dog ei det hellige Kald! griber
 Harpen!

Klart, og herligt, og reent dens vækkende Lyd lader
 klinge,

Vidt til vældigste Fryd, og høit for de kommende
 Slægter!

Grib den, o hædrede Olding, hvis sølvgraa
 prydede Tøse

Eskinner saa herligen flukt af sande phoebæiske Krandsel!

Grib den atter, o du, som saa tidt for den undrende
 Fremtid,

Reent og harmonisk, som før den led i Romernes
 Hænder,

Lob den din ædlere Sang om Dyb og Wiisdom ledsage,

Syng i dit vante, din Musa meer værdige Sprog —
ei det holde

Ædle beskedne Haand fra Harpens bævende Strænge,
At den med Kraft styreb' med i den Daad, din Sang
skal forkynde.

Vort og kommende Old, o Lurdorph! ei skal mis-
kiende

Sandheds rene Lyd i din aldrig misbrugte Stemme.

Ædle Edward, hvis Haand den høie Phæbus
Apollo

Danned' til mandigt Qvad i dybe festlige Toner,
Til at ryste den Tænkendes Siel, og at opgløde Tanken
Meer end Indbildningens flygtige Blus — ogsaa dig
har han kaldet

Nu til din festligste Sang.

Saa kalder Phoebus Apollo
Hver, af Eder o Nordens Mænd, hvis Hænder han
eengang

Danned' til rene Slag paa sin Lyra med hellige Plectrum:

Dig, o Lund, hvis Aand han bød Melpomene at
lære

Nafos ædelste Sang, og Flaccus's skionnestre Toner;
Baggesen, dig, som Pallas Athene for Phoebus op-
ammed',

Og hvis Haand Chariterne selv lærde Plectret at
bruge;

Og saa dig, for hvis Aand sit heele Pindus Apollo
 Rabnet har, som, fortrolig med alle Helicons Døttre,
 Nægter din Finding for Krandsen, naar ei Thalia
 den rækker;

Og — — men tie, o min Sang! o hvo er jeg, som
 gientager

Phoebus Apollos det mægtige Raab til hans Sønner i
 Norden!

Som at de hørde ei selv hans høie fremkaldende Stem-
 me! —

Og saa til mig den løb — Men Hermes med Caduceen
 Knuste det lille Kithar, som engang mig i Hænde
 blev givet.

Stjal mit Plectrum, og flygted', og lo ad min Hæs-
 hed og Afmagt.

Og behøves endnu et Raab til Sangen at
 vække,

Snart skal det lyde ved ham, som Phoebus gav at
 fremkalde

Nordens Skjalde til Sang, som alle vordende Kræfter
 Hos dets unge Mænd til at hædre Apollo i Norden.

Taus han er endnu, ak taus af Sorg — nys begræd
 han

Venners smertende Tab, thi alle Viisdommens Venner,
 Hver, som Phoebus tilsmiled', hver Edel, er kier
 for hans Hierte;

Endnu blødte det Saar, som giennem fældede Venners

Døden hug i hans Barm, da end en dybere Wunde
 Dens uskaansomme Lee hans saarede Hjerte bereder.
 Fast ved det var ved meer end Agt og varmeste Venstreb,
 Ved et ømt, ved det helligste Baand, et Hjerte for-
 bundet,

Værdt den Lykke, det nød, at det med hans var for-
 bundet —

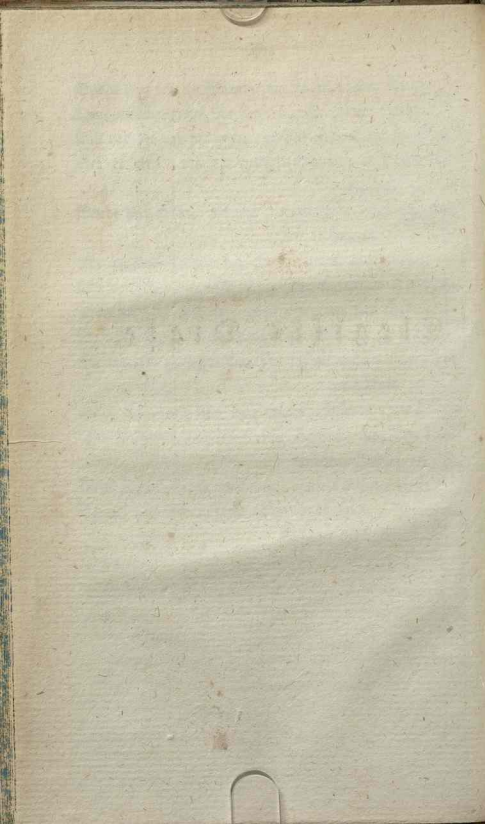
Al, og dette Baand har Døden grum sonderrevet,
 Derfor bløder hans Barm endnu i forrigfuld Taushed.
 Men fra hine de høiere Egne nedhenter han Styrke,
 Og velgjørende Wiisdom og Dyd tilbereder sit Balsom.
 Da kommer smilende Phoebus igjen, og ved ham, om
 det fordres

Taler Skjaldene til — og hvis ej endda de adlyde,
 Saa forkynder han selv, vor Suhm, dog den kom-
 mende Verden

Bore Dages Daad og Hæder, og vil ei forglemme
 At dog vort Old, uden Skjaldenes Hielp, har paa-
 skjønnet sin Lykke.

Elegiske Digte.

I Anledning

af

Justitsraad og Rector Herslebs Død.

Til Eder flyer, I Norges elskte Dale,
Fra fjerne Egn hver Normands Hjerter hen;
Fra Eder skilt det dysses ei i Dvale,
Saa Dnsket jo hos Eder er igjen.
Til Søndens Egn os Eders Savn forfølger;
Utrætteligt det følger vore Spor
I fremmed Land, og gjennem Havets Bølger:
Bed ingen Kyst for Normænd Lotos groer.
Saa foer min Aand med Længsel tidt tilbage,
Dg hentede Fryd af Eders blide Skjød;
Dil foer den nu, da Sorgens døve Klage
Fra Fjeld til Fjeld, fra Dal til Dal frembrød:
"Død er Du, død vor Ven, vort Norges Vre,
(Dg Gjenlyds Røst var fjerne Tordner lig)
"Død er vor Ven, vor Hersleb er ei mere,
"Vort Klageraad forgjæves kalder Dig."
Tilgiver I, hvis bittre Taarer flyde
Hst ved den Grav, som skjuler Eders Ven,

Hvis Klagerøst jeg hører der at lyde,
 Om Skjaldens Sang kun svagt gjentager den.
 Min Skjebne vred mig nægtet har at komme
 Blant Phoebi Flok, ledsaget ved hans Haand,
 At vandre kjækt blant Phoebi Helligdomme
 I Templet frem — ledsaget ved hans Haand.
 Ukonstlet blot min svage Sang udbreder
 Til Herslebs Pris, hvad ædle Sandhed bød.
 Hør, hvo Du er, min Sang, Du som begræber
 Med sorgfuldt Bryst en ædel Normands Død.

Dog hvad er Sang, naar hykkelsk Skjald istemte
 Sin Lovsang tidt ved marmorpydet Grav,
 Som der sit Rov til evig Skændsel gjemte,
 Hvis Roes var den, blot den, ham Skjalden gav?
 O hvad er Sang, naar end harmonisk Klage
 Udtones høit til den Fortjentes Pris,
 O kalder den hans Støv til Liv tilbage?
 Erstatte den den Bærdiges Forlis?
 Dog lyd min Sang, lyd høit til Herslebs Ære,
 Som Skjalden ei forskjønne vil, ei kan;
 Hver Normand skal et trofast Vidne være,
 At Mandens Roes, at Skjaldens Sang er sand.

Han væbnet stod med alle Sindets Gaver,
 Narvaagen, kjækt og ivrig i sit Kald;
 Med dyb Foragt ansaae han hine Slaver,

Som rove Navn og Pris ved øde Pral;
 Men aabent var hans Bryst for Venſkabs Glæde,
 Den ædle Mand hans Hjerter altid vandt,
 Til Venſkab let, men varſom, ſeen til Brede,
 Han Venner let, men ſjelden Fiender fandt.
 Mod Ondſkab ſtreng han elſkte høit det Gode,
 Og hellig var ham Indſigt, Dyd og Glid;
 Tael, unge Du, ſom Himlen mild betroede
 Hans Baretægt Dit Foraars gyldne Tid.
 Blot Phoebi Konſt Dig ei hans Læber lærte,
 Ei blot Dit Navn, ei Glimmer var hans Fryd;
 Naar kjærlicg, blid, han talte til Dit Hjerter,
 Hans Wuſke var, at danne Dig til Dyd.
 Stor var hans Sjæl, og faſt ſom hine Fjelde,
 Hvis blanke Top høit over Skyen naaer,
 Og agter ei paa alle Stormes Vælde,
 Men tryg og faſt mod Tordenkilen ſtaaer.

Af han er død, og ſørgende fremtræder
 Hans elſkte Flok bered til Sørgesang;
 Altting er tyſt, og ſtille Taarer græder
 Hvert Die nu; han kommer, ſidſte Gang.
 Død kommer han, men ingen Stemme lyder,
 Ukonſtlet Sorg opfylder ſtum hvert Bryſt;
 Kun Suk og Graad den lange Taushed bryder,
 Af Taarer qvalt er nu hver Sangers Roſt.
 Velan, lad Sang og konſtlet Klage lyde

Ved deres Grav, som ubemærkt svandt hen,
 Lad findrig Pragt kun Monumentet pryde,
 Den glemmes snart, og digtet Pris med den.
 Naar Marmor ei staaer reist til Herslebs Minde,
 Ei Billeder ved Graven græde skal,
 Da paa hans Grav skal fromme Taarer rinde;
 Hans elskte Navn bestaae til Dovres Fald.
 Ja helligt skal blant alle Norges Sønner
 Fra Slægt til Slægt hans elskte Minde staae.
 Og Du, o Du, som nu hans Værd belønner,
 D at bønært mit Suk antages maa!
 Lykksaliggjør det Folk, som nu velsigner
 Sin tabte Ven, erkjendtligt ved hans Grav,
 Og giv, end giv det Mænd, hvis Hjerte ligner
 Den værdiges, Du blid vor Alder gav;
 At end dets Navn kan stort og hædret gjælde
 Blant Jordens Folk, mod Evigheden hen,
 At stolt det kan see op til sine Fjæle,
 Og mindes ham, og finde ham igjen.

Elegie ved J. H. Wessels Grav.
til hans Søn.

At sacri vates & divum cura vocamur.

Vor Alder roser sig, som Wiisdoms Alder,
 Forhaaner stolt hver Tid, som randt forbi;
 Sig selv allene oplyst, flog, den kalder,
 Og seer tilbage idel Barbari.
 "Pral af de Særsyn mellem Millioner,
 "Barbariske Grækenland! blodstænkte Rom!
 "Mon Enkelts Wiisdom, Kunst og Dyd, forsoner
 "Hiint Barbari, hiint Bildheds Herredom?
 "Athen! hvad var du? Smags og Wiisdoms Sæde!
 "D ringe Plet! dit svage Lys var tændt,
 "Men ei for Natten rundtom at adsprede,
 "Dens Fælhed derved kun blev seet og kjendt.
 "Og Rom, du stolte Rom! hvad var din Hæder?
 "Ved Vold og heldigt Ranen blev du stor;
 "Men Philantropen i din Storhed leder,
 "Og seer af sande Værd kun sjældne Spor.
 "Saa sank du hen, da sank i dybe Skygge
 "Bort hele Røn, og Secler rulled hen,
 "Og mørke var' de, rædselsfulde, stygge;
 "Men nu randt Dagen, trefold klar, igjen.
 "Den sande Wiisdom nu er kjendt, er dyrket,

"Ei som Myster, ei blot af valgte faa;
 "Klar for enhver, den nu adspreder Mørket,
 "Som nær ved Tronen, saa i Armods Braa;
 "Den ene giver Fyrsten agtet Hæder,
 "Den lærer Ringe sin og Artens Værd,
 "Den uden Forskjel aabner Livets Glæder
 "For alle, hvad, og hvo, og hvor det er;
 "Den lyser klar ned fra det høie Norden
 "Til fjernest Syd, og spreder Taagen hen;
 "Snart skal den lyse over hele Jorden,
 "Lyksaliggjøre hele Skabningen.
 "Nu Vid og Kunst, besyttede, erkjendte
 "I fulde Værd, forædle Livets Lyst;
 "Dg Smag og Viisdom, yndigen foreente,
 "Udgjøre Kummer's sikkre, sande Trøst."

Saa trøste sig vor Alders ædle Viise,
 Saa vil de bøde den Fortrængtes Harm;
 Ak! fromme vil de skabe savnet Lise
 I deres egen, i hver ædel Barm;
 Men nei, det er forgjæves; alt modsiges
 Den søde Drøm, de forestille os;
 End hviler Natten over Jordens Riger,
 Barbarstsheds Nat; og Drøm er al vor Roes;
 Dg denne Nats de fæle Rædsler svæve
 End ængstende den hele Strækning om;
 Dg sieldne ere stedse de, som hæve

Et opvakt Hoved af den dybe Slum;
 Som tænde hist og her en enlig Lampe,
 Og vække rundt om den en liden Flok;
 Men til at klare vidt de sorte Dampe,
 Og dertil er det svage Lys ei nok.
 Nei Fanatismen hæver sine Skygger,
 O Høiheds, Magts, og Rigdoms Spøgelses-
 Indskrænker, mørkner Lyset, forebygger,
 At fleer skal tændes, ofte slukker det.

Men bort med Billeder! — Hvad er vor Hæder?
 Hvad Fortrin have vi for Hedenold?
 Hvad Vel, før ukjendt, til Lyksaligheder,
 Trods Uerkjendtlighed, og Rid, og Vold?
 Kan intet nu Retskaffenhed nedtrykke?
 Er den nu tryk, der handler, som han bør?
 Er Flid, er Stræbsomhed for Jordens Lykke,
 Nu Midlet til vor egen, meer end før?
 Hiin Spartas Lov, at Arbeid ikke sømte
 Den Mand, der vilde vinde Borgers Agt,
 Den Lov, arbeidsom Mand til Trældom dømt,
 Hvor er paa Jorden den ei meer ved Magt?
 Medfødt og erhvervede Talenter
 Hvor give de, nu fremfor altid, Ret
 Til Held, til Brød? Hvor er den Nar, som venter,
 Hvor den Dyrer, som tør fordre det?

Nei! end er Verden i sin Barndoms Dage,
 Hvor langt endnu fra Viisdoms Modenhed!
 Den vandrer frem, maaskee, men ak! med svage,
 Ak! med ustadige og korte Tjeb!

Dg vi er' Børn; men meer end sine Lige
 Er den et Barn, som græd ved fælles Leeg;
 Hvo er den viise blandt os dødelige,
 Som fælles Daarlighed i alt undveeg?
 Jo den, jo den er viis iblandt os Daarer,
 Der anseer alting for den Leeg, det er,
 Forbittret ei dens Fryd med spildte Taarer,
 Men glad og munter leger med, og leer;
 Dg, uden Bitterhed ved Brødres Griller,
 Udhæder baade selv, hvad hans Forstand
 Ham som det mindst forvæntede forestiller,
 Dg leder andre did, saavidt han kan;
 For Resten ham, hvis Forsyns Haand dog leder
 Sin elskte Børneskole, hver Sorg betroer;
 Ham, som opdrager, til Lykksaligheder,
 Dg herlig Modenhed, os og sin Jord.

O Du, vor Vessels Søn, en kjærlig Fader,
 Hvis Liv og Lyst du var, forlod dig nu;
 Dig Hiin i Himlen ingen Tid forlader!
 Trygt, som din Fader, i hans Skjød er du!
 Du er endnu for spæd, til fuldt at fatte
 Den hele Vægt af denne sande Trøst;

Din Faders Værd du ei engang kan skatte,
 Men eengang skal det vaagne i dit Bryst.
 O at det kraftigt maatte der oplive
 Hver end udannet Evne i din Sjæl!
 O maatte du ham os tilbage give,
 Og anden Væssel nyde bedre Held!

Vor Væssels Søn! du skalde da fremtræde
 Med ædel Ret til Livets bedste Kaar,
 Til at erkjendes for din Alders Glæde,
 Dens Ziir — det er du, naar hans Roes du naaer;
 Det skal du kiendes for; men see tilbage,
 Og sku din Faders Levnetsbane hen!
 Hans Værd imod hans Kaar i Livets Dage;
 Var Skjæbnen ham, som han fortjente den?

Med Ungdoms muntre Flid han tidlig stræbte,
 At drage Wiisdom af ethvert dens Væld;
 Og heldig var hans Flid; magnetisk klæbte
 Hver Oldtids Wiisdom ved beslægtet Sjæl.
 Tro gjemte den sin Skat; ved stadig Møie
 Den vorte til; ei Pral til Maal den har;
 Den haded' han, og i hans eget Die
 Hiin gyldne Skat for liden altid var.
 Han Aldrens Manddom taalig oppebied',
 For af sin Skat at yde moden Frugt;
 Og sin Thalia Phæbus glad indvied'

Sin Yndlings første, men den modne Frugt¹⁾
 Hver Skjønners, hele Folkets, alles Stemmer
 Tørene sig til høie Bifaldsraab
 Og Krav om — større Mesterværk²⁾. — Man glemmer,
 At hiint var meer end blot et yndigt Haab.

1) Moden Frugt. Hr. Bessel udgav i Maret 1772, sin Alfers tredivte Aar, sin Kjærlighed uden Strømper. Dette, efter alle Skjønners eenstemmige Dom, i sit Slags fuldkomne Værk var dets Forfatters første offentlige Arbeid. Fra Holbergs til vore Dage er intet originalt dansk Vittigheds-Arbeid modtaget med det fuldkomne Bifald, som dette comiske Sørgeespil. Det er i enhver Henseende vigtigt i vor Litteraturs Historie. Det Bifald, det vandt, vidner til Fordeel om den sande Smags Fremgang paa den Tid, det kom ud; dets Virkning har ustridigen været velgjørende i dets Fag. Hr. Bessel gif med dette Skuespil den Gotschediske plat-svulstige Theatersmag saaledes imøde, at den hverken i saue Tragoedier eller paa Stykker gaaende Operaer har faaet nogen Fremgang iblandt os. — Kjærlighed uden Strømper var fra først af ikke bestemt til at opføres paa Skuepladsen, men den store Rigdom af det sande comiske, de uendelige Vittigheder, den uefterlignelige Diction, alt gjorde den, da den blev spillet, ligesaa behagelig for Tilskuerne, som den havde været for Læserne. Den blev spillet mangfoldige Gange i Kød, stedsse med fornøet Bifald, og med lige Bifald bliver den siden aarlig gjentaget. Blandt dette Skuespils mange andre Fortreffeligheder er den aldeles fuldkomne Versification ikke den ringeste. Alexandrinske Vers, som kunne sættes disse ved Siden, ere aldrig seete i vort Sprog, uden det skulde være i den udødelige Evalds fortrefelige Skjæbnt meer end halv forglemtte ypperlige Comædie Harlequin Patriot, eller i hans brutale Klappere. Den agtpaagivende vil dog finde, hvor stort Fortrin Hr. Bessels har endog fremfor disse.

Det bør her anmærkes, at Hr. Bessels Beskedenhed var saa stor, at han maaskee aldrig havde udgivet dette sit Mesterværk, dersom ikke hans Benner havde overtalt, og endnu kraftigere hans Forsatning younget ham dertil. Hans Benner troede, at det kun behøvedes at fremvise et saadant Arbeide, for at opvække hans Talent Beskyttere og Underskyttere, der vilde sørge for, at han kom i den Forsatning, at han i det fornødne litterariske Otium kunde levere flere Mesterværker. Det havde været hans Lod, fra den Tid, han kom til Akademiet, at ernære sig som Pædagog. De Videnskaber, han søiede det virksomste naturlige Kald til, vare uløsligvis de fine Dykker saa slet ernærende skjøne. Disse havde han med al den Fremgang, der kunde ventes af hans Talenter, dyrket i sine fritimer. Foruden de døde Sprog, havde han til Fuldkommenhed lært sig det tydske, franske og engelske, og læst næsten alt det, de skjøne Videnskaber vedkommende, der er at læse i dem. Han ernærede sig i adskillige Aar ved at undervise i disse Sprog. Og saa efterat han havde givet Verden sit Mesterværk, blev det ham overladt, saa godt han kunde, at fortjene sit Brød ved at være Sprog-mester.

S. A.

2) Krav om større Mesterværk. Man forundrede sig meget over, at Hr. Bessel ikke, efter saa høidigen at have viist sig een Gang, snart leverede noget mere; thi adskillige troede, at bevise ham

Man fordrer, han sig selv skal overstige
 I talrig Frugt af ubelønnet Flid;
 Forkaster haant, hvad ei man finder Lige
 Til hiint — dets Lige findes ingen Tid.

Erkjendtlig Skjønners Barm dog tidt han fryder
 Med yndigt Værk af sande Mesterhaand; 3)

megen Vre, ved at erklære hans Kiærlighed uden Strømper for et ypperligt Prøve-Arbeid, som gav Ret til at haabe noget meget stort. Men ingen spurgde om, hvad Forfatteren skulde leve af, medens han udarbejdede dette mere, og leve saaledes, at han kunde vedligeholde den til Geniøværkers Udarbejdning fornødne Sjæls-Munterhed. Ingen tænkte paa, at denne kun slet vedligeholdes i Gritimerne, naar den største Deel af hver Dag hendirives, ved at lære Begyndere de første Grunde i Sprog o. s. v. Siden de eneste Ting, som efter hiint første Arbeide kom fra Hr. Bessels Haand, ikke udgjorde nogen Bog, saa kom de ikke i Betragtning, som noget han havde gjort, naagtet de i øvrigt tildroge sig alle Skjønnes Dømmelsesomhed.

S. A.

3) Værk af sande Mesterhaand. Karsagen, hvi disse ikke bleve meere talrige, var først, at Hr. Bessel var overmaade beskedet, mistroede sine egne Talenter, og vilde ikke betroe alt, hvad han skrev, til Bogtrykkerpressen; for det andet, som ovenanført, at hans Beskæftigelser for at leve, der vedvarede i det mindste til Aaret 1776, ikke efterlodde ham Tid til at udarbejde noget hans Genie værdigt Arbeid af Strækning; for det tredie, at disse Beskæftigelser, og hans vedvarende flette Formues Omstændigheder havde saavel svækket hans Sjæls Munterhed, og gjort den ligegyldig mod alt sublunærisk Anliggende, som undergravet hans aldrig stærke Hælbred, der fra den Tid, han imellem 1776 og 1778 laae i mere end et Aar til Sengs af en yderst pinefuld Fistelsbade, aldrig fuldkommen syntes vendt tilbage. Imidlertid udkom fra ham i denne Forsatning dog Prisdigtene: Digtet over Nøysomhed, og Oden til Sønnen; Comoedien Lykken bedre end Forstanden, og adskillige smaa Digte.

Hr. Bessels Fortjenester bleve saaledes miskiendte; men det, hvorsfor han meest blev miskiendt, var den Samling af comiske Fortællinger, han i det næst sidste af hans Leveaar var nødt til at udgive i Form af et Ugeblad, under Titel Votre Serviteur, otiosis. Det er forunderligt, hvor eenstemmigen man syntes at forfaste disse Fortællinger. Det er vel forgæves, at anmode dem, der nylig have afsagt saa haanlig en Dom over denne Samling, om at tage den for, og undersøge, om der findes en eeneste af Bessels Haand, der ikke bærer et eller andet tydeligt og herligt Præg af hans sande store uesterlignelige Genie. De kommende Tider skulde bekræfte en nu levende competent Dommers Kjendelse over dem: at, om Hr. Bessel aldrig havde skrevet andet end disse Fortællinger, saa vilde han med større Ret, end de fleste af dem, der ved Arbeider i vort Sprog have naaet Digternavn, vinde udbetalt Roes, som sand comiske Digter, som sandt herligt original Genie. S. A.

Ukonstlet, umodstaaelig indgyder
 Han ofte Fryd i skjøn som Tænkers Aand.
 Nu han sit eget ædle Hjerter præger
 I ædle Sang, og priser Noisomhed;
 Nu sin og hver opmærksom Barm han qvæger
 Med Sang om Stovets Trøst i Søvnens Fred;
 Han nu med Smil Satyrens Svøbe hæver,
 Kun Daaren følede de Snært, den gav;
 Med Spøg han nu blot muntre Latter kræver,
 Og hvo modstod den blide Sangers Krav?

Saa, Fryd uddelende, vi saae ham vandre
 En tornesuld, en ublid Bane hen; 4)
 Den Glæde, han saa gavmild skjænked' andre,
 Hvor langt var han fra, selv at føle den!
 Han kjendte Menneffer for, hvad de ere,
 En Legesværm, som vild omtumler sig
 I dunkle Nat; han saae det spildt at være,
 Og daarligt, mod den Leeg at føre Krig.
 Han saae sig selv i Flokken, fandt sig givet
 En Rolle med i denne fælles Leeg;
 Den tog han, leegte, fælles Leeg oplived',
 Forstyrred' ingens Fryd, ei Maalet sveeg.
 For hine Spøgelse han aldrig boied'

4) En tornesuld, en ublid Bane, o. s. v. At hans Liv var ham langt fra glædefuldt sees af de foregaaende Anmærkninger. Han havde ingen Tid nogen fast Indkomst, førend han 1778 blev ansat som Oversætter ved Skuespadsen; han var da 37 Aar gammel, da han sit 2 til 300 Rdlrs. Indkomst.

Sin Jæse, ædle Sjæles Stoltthed tro;
 Blandt Leegens Formænd han maaskee ophøiet
 Sig skulde seet; sig Høihed han belo,
 Lo ad det hele Gjækkeri, var stedsse
 Den hele Floks, især de Godes Ben;
 Og saae han Raadhed Pilen mod ham hvædse,
 Han dog ei hvædsed Piil mod den igjen. 5)
 Ham Evners høie Fortrin aldrig lærte,
 Paa enkelt Daare haant at fæele ned;
 Han soled' egen Svagheds Feil med Smerte,
 Mod Andres idel Overbærenhed.
 Saa var ham Livets Fryd og Livets Kummer,
 Hans Livs den tunge Lod, tilhobe Leeg;
 Og derfor uden Frygt til korte Slummer
 I Dødens kolde Egne han nedsteeg.
 Han vidste det, sit Væsens Barndoms Alder
 Og Menneffets han derved kun forlod;
 Alherren ham til Modenheden kalder,

---

5) Hr. Bessel indlod sig aldrig i nogen litterarisk eller anden
 Feide; ikke heller var det vel muligt, at en Mand af hans Carac-
 ter kunde have mange Fiender. Dog var der en og anden, som an-
 tastede ham. Hans bekendte Vise: En Herremand sov engang
 hen, opvakte ham en Modstander. Der var En, som paa Tryk
 lod see, at han troede, at have givet paa nogen Maade Stof til
 denne Fabel. Denne skrev en Vise, som skulde være en Parodie
 paa Hr. Bessels, fuld af Grovheder og Nonsens. Efter mere end
 ti Aars Forløb traf Hr. Bessel denne Mand. Hr. Bessels Sjæls
 Godhed og Tækkelighed, hans ingen Tid fornærmende, men alle
 tiltrækkende og aottende Bittighed var saadan, at selv denne Mand
 maatte føle Virkningen deraf. Han tilkjendegav sig for Hr. Bessel,
 der før ikke kjendte ham, udbad sig hans Bønsskab, bad om For-
 ladelse for sit uforskyldte udfald imod ham, og gjorde sig stolt af
 at have, som han troede, lignet Bessel som Digter, siden den
 Vise, han havde gjort, havde samme Dmguæd som Hr. Bessels.

Bestemmelsen han rolig gaaer imod. 6)
 Vor Vessels Søn! o det er sødt, at vinde
 Et saadant Eftermæle ved sin Grav;
 O det er skönt, det simple Hædersminde,
 Som sanddru Venskab her din Fader gav.
 Ei Skjalbens Qvad, for dig istemt, som lyder
 Ved elskte Faders Grav, du fatter end;
 Men naar, og om engang den Dag oprinder,
 Da du kan høre, og kan fatte den:
 Da tænk det sødt, vor Vessels Søn! at vinde
 Et saadant Eftermæle ved sin Grav,
 Da føl det skönt, det simple Hædersminde,
 Som sanddru Venskab her din Fader gav.

Og høres Dnsket, sees hans Aand oplivet,
 Fornyet i hans Søn, hans Haab, hans Lyst,
 Den Aand, hvormed han fryded' os i Livet,
 Maa den opvækkes i hans Elsktes Bryst:
 Hvis du, hans Søn, i Faders Fodspor træder,
 Opdyrker givne Pund ved trofast Flid;

---

6) De, som omgiffes Digteren i hans sidste Dage (hans Character var altid tilforn et Slags Melancholi, der ikke blev opløst ved de oplyvende Bittigheder, der, aldrig søgte, ofte slap ham af Munden, hvorlidet snarlig han var) bevidne, at han aldrig før fandtes saa jevnlig munter og glad, som nu mod hans Livs Ende. Han spøjte endnu med usædvanlig Munterhed og levende Bittighed kort før hans Død. — Hr. Vessel var sit hele Liv igiennem en Elsker af Læsning, og han arbejdede steds paa at udvide sine, i alt, hvad hans Fag vedkom, udstrakte Kundskaber. I de sidste af hans Leveaar havde han lært sig det italienske og det spanske Sprog, og læste de i begge bekjendteste Forfattere. Hans fjerde Læse- og Arbeids-Tid var Natten, eller den meget tidlige Morgenstund — Endnu i de sidste Maanedes af hans Liv oversatte han to franske Operetter, som endnu ikke ere komne paa Skuepladsen.

Sees du, som han, den Mand, der sande Glæder
 Meddele kan din Dld, din Eftertid:
 Og blier, som hans, din Stræben den, at leve
 Ei til din egen, men til Jordens Lyst:
 Og vil du, sandbru Skjald engang skal hæve
 I Hæderstoner paa din Grav sin Røst;
 O tro for Alting da ei den, der siger,
 At Verden er saa saare god og viis!
 Skald du fæster Lid til denne Smiger,
 Da er det din Bestemmelses Forliis;
 Tro, Jorden er end i sin Barndoms Alber,
 Ei flet benævnt det tykke Barbari;
 Hvad enkelt Ting man Wiisdoms Mærke kalder,
 Tro, der er saare lidt viist deri;
 Ansee vor hele Slægt som Børn tilhobe,
 Som Leeg besku snart hele deres Færd,
 Og ansee den, som ret fuldkommen Taabe,
 Der giver sig og Alting høiest Værd;
 Brug den Forstand, du føler selv at eie,
 Saavidt du kan, til Ledetraad for dig;
 Leed og ved den, saavidt du kan, dens Veie,
 Der ledes vil, naar han forvilder sig.
 Agt høit de faa, som i vor Albers Mørke
 Ved Dyds, Forstands, og Sandheds Lys gaar frem;
 Følg deres Spor; rust dig i Sjælens Styrke
 Mod, hvo dig hindre vil, at følge dem.
 At, Veien skal maaskee just derved blive

Dig skarp og tornefuld, men den er kort;
 Dens Kummer selv er Leeg; kjæk kan du drive
 Ved Spøg og Sang de lette Sorger bort.
 Vogt dig, at Daarskabs Irlys ei forvilde
 Fra rette Vei ved falske Glimt din Aand;
 Lad Gres, Høiheds Spøgelsers ei hilde
 Din Gød med deres lumste, skjulte Baand.
 Haab da ei, stort af Livets Lyst at nyde,
 Agt intet det, de fleste kalde saa,
 Men sande, rene Glæder at udgyde
 Rundt om i Livet, være din Attraa!

Blier derimod din Id, selv at henbrage
 I Fryd, og uden Sorger, Livets Kaar,
 Da er den spildt! langt færre Glædes-Dage
 Du med forøget Kummer da opnaaer;
 Da maa du ydmyg kaste dig i Støvet
 For hine Spøgelsers, for mangens Nar,
 Og uden Muffen tit dig see berøvet
 Den Ret til Fryd, du møisomt betlet har.
 Ved tusindhaande Krænkelser omsider
 Dit Ønskes Maal engang maaskee du naaer,
 Men neppe, førend du ej kan, ej giber
 Meer tage Deel i forhen ønskte Kaar.
 Men lad din Møie beste Hæld end møde,
 Lad Glædens Midler vindes snart og let;
 D aldrig, aldrig ere de saa søde,

Som Daaren, der dem savner, tænker det.
 Hvad er' de? Overflodighed, og Ære!
 Hin gier dig Nøisomhed, og denne Dyd;
 Snart eller seent Erfaring dig vil lære,
 At ikkun det, som disse gav, er Fryd.

Selv manglenbe, hvad Verden Lykke kalder,
 Du, hvis din Faders Aand besjeler dig,
 Kan glæde din, kan glæde senest Alder
 Ved Sang og Spøg, og du er lykkelig.
 Bliv saa, bliv nøisom glad, mod onde Daarer
 Allene stolt! føel ædel Normands Mod!
 Tænk paa det Blod, du har i dine Arer,
 Din Faders, Tordenskjolders ædle Blod!
 Viis det, hvad Kaar dig Skiebnen end bereber,
 Og Nordens Agt forsøde skal din Tid.
 Maaskee da Mænd af Magt, og Mænd af Hæder
 Dig hjælpe skal, din Vel at gjøre blid;
 Dog, uden dertil trygge Lid at fæste,
 Dig Livets Bane blive, som den vil!
 Lad alles Glæde, hele Tordens Beste,
 Kun være Maalet, som du sigter til;
 Din Fader, Fædre, stræb i godt at ligne,
 Sky Feil, saavidt støvklædte Aand formaaer,
 Alherren vist dit Væsen skal velsigne,
 Trods Livets ubetydelige Kaar,
 Thi møder end i Mørket her paa Kloden

Blandt Sværmen idel Kummer og Fortreb,
 Det varer stakket, naar han seer dig moden,
 Han vinker dig ind til sin Evighed.
 Her sees det noksom, altid, allevegne,
 At her er ej de sande Glæders Hjem;
 Men hisset i Lyksalighedens Egne,
 Der har den Eviggode gjemt os dem.

Der lønner han, o Bessels Søn! din Fader
 For hver den Fryd, han her os gav saa blid,
 For hver den Fryd, han ingen Tid aflader
 At give dem, som sandest ædelt Vid
 Kan give Fryd; der lønnes hver hans Tanke,
 Hvert Ønske for at glæde Mennesker,
 Om og vor Daarlighed og Støvets Skranke
 End hindred, at de ej opfyldtes her.

Der, Bessels Søn, skal ogsaa du belønnes
 For, hvad du virke skal, din Stamme værd;
 Om da din Id ei her paa Jorden lønnes,
 Til Jordens Fryd vær rask og usorfærd!
 Og naar du saa gaaer hen til dine Fædre,
 Og ham, som hviler her, din Roes er hans;
 Og Dyden skal dit Savn med Taarer hædre,
 Erkiendtlighed din Grav med Vrekrands.

Ved Bergers Død.

Lægen Berger er død. Forkynd det, Pallas Athene,
 Lydt, med klagende Røst: Berger, vor Berger er død.
 Ei byd Sangerens Hob fremkonstle sædvanlige Lovsang!
 Den misbrugtes saa tidt; Berger behøver den ej.

Er hans Værd ei erkjendt; hans Værd, som Lægernes
 Mønster,

Og som Fader, som Ven; o! og som Borger, og
 Mand;

Var dette Værd ei saa sandt, og saa stort, at løgnag-
 tige Dndskab

Skamfuld torde ei selv prøve at antaste det?

Hvortil da Skjaldenes Qvad? Lad dem oppuste til
 Storhed

Ellers bortglemte Tant, Uslingers Uslingebaad!

Pallas Athene! forbyd de Hverdags Mæniers Klingklang
 Her over Bergers Grav; den er for hellig til fligt.

Alt hvad godt og stort, der om ham er Sandhed, har
 forhen

Hyperbolisk i Sang lydet ved mangan en Grav.

Lykke i Liv og i Daad er tidt udbasunet som Viisdom;
 Rang som Hæder, og Guld, Guld, som velgjørende
 Dyb.

Ikke med saadan Roes maa Bergers Roes vorde blandet;
 Hin lyder fiint, strax glemt; dennes skal evig bestaae.

Naar hans Lykke var tryk ubi hver hans trofaste Hand-
ling,

Ei var det Hændelsens Bærk; granskende Wiisdom det
var.

Bortveeg Smerte og Død fra den Syges qualfulde Leie,
Naar helbredende kun Lægen Berger fremstod;
Daaren kalde det Held; nei dybtindskuende Kundskab,
Moden Erfaring det var, Klogskabens varsomste
Raad;

Ligemed disse maaffee den lægende Omhed i Udfærd,
Hvormed han først giød Ro, Tillid i Lidendes Varm,
Lindred' Smerten med Haabs og Taalmodigheds qvæ-
gende Balsom,

Saa bortluged' fra Rod Legemets tærende Bee;
Uvlet af drabelig Flid og af langsom nyttet Erfaring,
Dyrket med vældig Forstand, brugt med den ømmeste
Kunst,

Saa hans Wiisdom var, saa var og hans skinnende
Hæder;

Denne var bygget paa hin, begge paa Sandhed og Dyd.
Ikke et Fædrenes Laan, ej et Spøg af fyrstelig Grille
Var hans Rang og hans Agt; selv var han det, som
han gjaldt,

Værd ubi Sjæl og i Daad, noget meer, end Patenter
og Stamtræ,

Hæved' blandt Uble ham høit, gav ham en virkelig
Rang,

Guld, det almægtige Guld, som vrangelig agtes for
Rigdom,

Dette behøved han ei, rig ved en ædlere Skat.

Guld ved ødslet Brug for den Wiise kun ilde fordølger
Armod paa det, som kun burde for Rigdom ansees.

Saa vores Berger var riig, men ved sandere Rigdom
end Guldets

Virked utælleligt Gavn, virked utællelig Fryd.

Guldets ædelste Brug dog ei han daarlig forsomte,

Blid Velsædigheds Fryd, Blidhed og Ynde i alt.

Lykkelig Mand han var, men saa, at ogsaa hans Lykke

Hører med til hans Roes, vidnende med om hans
Værd.

Sand Tilfredshed og Ro, selvfølt upralerist Bisald,

Følger kun Daad, som hans, fylder kun Hjerter, som
hans.

Selv det beskedenste Blik hen ud over det, hvad han
virked',

Wiiste ham Skarer, som han rev af den aabnede Grav,

Mænd, hvis gavnrige Daad endnu er hans, han dem
danned'

Til at virke som han, vinde sig Hæder som han —

Hele Europas Agt, de Ypperstes hellige Venfæb,

Alles haabfulde Lid — o det Lyksaligheds Maal!

Nu hans huslige Kreds, hvor Vidfæb og hædrende
Konster

Venlig omslynge ham, der at forsøde hans Ro. —

Hvert Slags herligt Talent, paaflionnet, omfavnet med
Blidhed,

Tyede til Bergers Hjem, som til beslægtede Vens.

Dinden saadan Kreds, og af Børn dig værde omarmet,
Hvad under Maanen er Held, Berger, som der du ei
nød?

Ei dog ublandet med Sorg, som ingen Fryd her i
Støvet,

At Standhaftigheds Priis og kunde vorde din Løb.

Svart var det Stød, da dig først en elsket Mage blev
revet

Bort fra blødende Barm, snart og den elskede Søn.

Selv din Kunst var for svag; ei saa dit Mod; du ud-
holdt det,

Gavnende dobbelt ømt dem, dig end lobes igjen.

Grummere Stødet var, da nylig hint Qvindernes
Mønster,

Dattren, din Elskede, sank død i din skjælvende Arm,

Ømt begrædt af dig, af Mand, af Broder, af alle,

Alle, som skjønnede paa Qvinde-og Menneskeværd.

Dog ved et sjælsfuldt Blik til de Egne, hvor salig hun
vented'

Dig at omfavne igjen, fatted' du mandelig Kraft,

Fled' paa ny til Liv, og til Livets herligste Glæder,

Fryd i gavnrige Daad, Fryd i at bortvende Qual,

Glæden i Venskabs Skjød, og i Sønners kjærlige
Arme,

Hans, som ved Gudslen var din, hans, som din
Datter dig gav,

Begge værdige dig, dit Hjertes Omhed og Venskab. —

D lykkelig du var — — Var! af thi Berger er død.

Berger, o Berger er død. Forkynd det, Pallas Athene,

Selv med klagende Røst, Berger, vor Berger er død.

Pallas Athene, forbyd de hverdags Næniers Klingklang,

De misbruges saa tidt; Berger behøver ej sligt.

Nævnet af dig er hans Navn, trods Lovsang, nok til
at minde

Os, han levede blandt, os om hans Roes og hans
Værd.

Men til at vidne om ham, og fortælle kommende Slæg-
ter,

Hvad vor Berger var os, hvad vi har mistet i ham,

Byd vor Hæders Tolk, byd Sandheds Taleren, Mall ng,

Tale om Berger, og flønt, evigt dit Minde skal staae,

Og at hvad æbleste Sang formaaer at virke paa Æble,

Kjendes maa i sin Kraft, vækkende æbleste Drivt,

Utter til helligt Qvad beaaend vor Thaarup — og Berger

Selv blandt Cherubuns Chor lønnet skal lytte derpaa.

E l e g i e

over

Generalmajorinde A. E. Classen

født

Fabritius de Tegnagel.

Hvad er vor Jord de stolte Mindesmærker?
 Hvad sjelden Dyds og Storheds Evighed?
 Og hvad betyde hine Kunstens Værker,
 Som prale tidt ved Støvets Hvilested?
 Hvad Skjaldens Qvad om alt, hvad Verden tabte,
 Da hin og denne sank i Gravens Skjød?
 Tag bort den Dyd, som ikkun Skjalden skabte,
 Han lærer Dig: Et Støvets Barn er død.
 Tidt svæver marmorbildet Rygtet over
 Den glemtes Støv, som der blev Dødens Lod;
 Trods hiins Basun det sande Rygte sover,
 Om ei det siger Marmoret imod.
 Tidt Dydens Billede ved Graven græder,
 Det ligger der, og græder Secler hen;
 Hvor tidt mon Dyden selv med Taarer væder
 Ved saadant Gravsted Støvet af dens Ven?
 Betalte Kunstner, leiet Skjald, foreente,
 Bortødsle Godheds Løn og Dydens Navn,

Mens den, som Priis og Evighed fortjente
Uhædret glemmes, som ei værd vor Savn.

Hvad er da Lovsang? Hvad er Monumenter?
Hvad redder Edles Roes fra Undergang?
Hvo troer den Priis, som misbrugt Meisel prænter?
Hvo agter paa tit hykkelsk mistroet Sang?

Hvor er en Phidias, som her opretter
Et Monument, som ei miskjendes skal?
Hvor sand olympisk Skjald, at her han fletter
En Krands, der falmer ei? — frem Kunstner, Skjald!
Dg samler alle Dyders Træk, og klæder
Den samlede i Skjønheds beste Dragt,
Den Skjønheds, som den vise selv tilbeder,
Som ei erkjender Tidens Dvermagt;
Dg bilder Dødens smerteligste Pine
I hine Træk, men bilder levende
Det Mob, det Himmelske i hver en Mine,
Det Haab, som ene lindrer Støvet's Bee,
Dg bilder Oldingen, den ædle, stærke,
Den faste Mand, som ingen flygtig Ild,
Men Agt for Dyden med ethvert dens Mærke,
Bandt et ham værdigt ædelt Hjerte til,
Ufbilder ham saa kummerfuld nedbøiet,
Som der han knæler ved sin Elsktes Liig;
Uvante Taarer strømme ham af Diet,

Og Sorg i hver en Mine viser sig.
 Lad alle Dyders Genier omgive
 Den Dødes Leie, hyllede i Sorg,
 Som kaldende den ædle Barm til Live,
 Der nys var deres fælles trygge Borg.
 Ufbilder hendes Børn og Slægt, og gyder
 I Deres Træk den sande Kammers Spor,
 Som ikkun arvet Præg af Hendes Dyder
 Og Hendes Minde give Lindring for.
 Erkjendtlighed og Armod dybt i Stovet
 Medboied' ligge med bængstet Aand;
 Thi Døden her den Arme har berøvet
 En kjærligst hjælpsom, aldrig lukket Haand.

Dog ikkun svage Træk kan Kunsten bilde,
 Og af, saattit misbrugt, den troes ei meer.
 Den trygle Fremtids Roes, som ikke vilde
 Fortjene den af sin Tids Menneffer!

O Du, som nu gik bort til bedre Egne,
 Ei blindet her af blide Lykkes Skin,
 Ei ubekjendt med Smerten, allevegne
 Den ædle, gode! — Sandheds Roes er Din.
 Den Sorg, hvormed Dit Tab hvert Hjerte saarer,
 Som kjendte Dig, og skjønnet' Dydens Værd,
 Din Slægts, Din Elftes, alle Godes Taarer
 Fortolke, hvad Du var, og hvad Du er.

Du var, af var! Dit Kjøn, Din Alders Hæder,
 Dens Mønster — den Ulykkelige Trost,
 Og medens Dyden her Dit Tab begræder
 Du svæver alt i rene Anders Lyst.
 Den Bished, ved Dit Savn saa dybt indpræntet
 I deres Barm, som græde ved Din Grav,
 Den og Dit Minde er, hvad Monumentet,
 Trods Pragt og gylden Glimmer, aldrig gav.

Ved Henriette Rosenstands Død.

Den 14de Februarii 1790. *)

Da Dødens Engel gav sit Sendebud
 Sit endelige Vink, til at afhugge

*) Paa det at følgende ei skal henblades, som Leilighedsdigt ved Hverdags-Dødsfald, men maa forstaaes og føles ogsaa af dem, der ei kiendte den her omhandlede Salige, maa det nævnes, at Henriette Rosenstand, fød Eriksen, ikke ved Rang, Rigdom eller andet udvortes Glimmer, men formedelsi de sandeste Ypperligheder, var en af de faa, som fortiente at fremstilles hendes Kiøn til Mønster; og at hun af de forstandigste og ædelste af begge Kiøn, saavidt hun kiendtes, var erkiendt for en af dem, der allermeest gjorde sin Alders Fruentimmer Ære. Hendes store Siels Gaver, hendes Dyder, som Menneſke, som Christen, som Søster, som Veninde, som Ægtefælle, som Huusforstanderinde, forsværvede hende dette Vidnesbyrd. Men hun fortiente offentlig Hædersminde, fordi hun, da det blev hendes Bestemmelse at opdrage unge Fruentimre, opfyldte dette høist vigtige Kald med Forstand, Klogskab, Indsigt, Omhyggelighed og Retſkaffenhed uden Tige, og fordi hun, selv nægtet den Lykke at være Moder, gjorde kraftigen og herligen sit til at forplante og foregive sine Dyder.

Vor Salige Venindes Levetraad,
 Dg Sendebudet hurtig løstet' alt
 Den sikke Segel, flokket' sig om Englen
 Dg om hans Sendebud en talrig Skare
 Af hine blide Anders lyse Hær,
 Som vaage over Menneffenes Held.
 De grebe Seglen, for at standse den,
 Dg prøved', Dødens Engel at formaae
 Til at tilbagekalde givne Bink.

Dg ængstlig raabte Venffabs Aand til Døden:
 "D stands dit Sendebud! o stands hans Segel!
 "D see den trygge, see den valgte Flok,
 "Hvis Hierter hun med fælles Dyders Baand
 "Til hendes eget ved min Bistand bandt;
 "Dg dem jeg til den Ædle ledte frem
 "Til lærerig Beundring, men som hun
 "Besffeden fandt sit ædle Venffab værde.
 "D ffue de dybe smertefulde Saar,
 "Som blot din Truen disses Hierter gav!
 "Alt nyder hun paa Jorden Engles Fryd
 "Saa reen, som den der venter hende her,
 "D men, hvi knuse dem, hvis Fryd, hvis Trøst,
 "Hvis Mønster, hvis Veileder hun er der?"

End mere ængstlig og vemodig lod
 Et Klageraab af hine Genier,

Som vaage over spæd Uskyldighed,
 Og Gudfrygts, Godheds, Dyds og Viisdoms Væxt
 I unge Pigers Barm: "D red, o red
 "Den Sæd, vi plantede ved hendes Haand!
 "D skaan den tro, den meer end Moderhaand,
 "For at opelske til Fuldkommenhed,
 "Hvad den har plantet; for at dyrke saa
 "Til Dydens modne Frugter fleres Barm."

Saa ængstelig, men i mere langsom Tone,
 Led endnu mere bævende og dybt
 Et Suk af Frændskabsaandens ædle Bryst.
 "Ik, stønned' han, hvor saa blandt Jordens Børn
 "Erkiende Broder-Søster-Kærligheds
 "Velgiørenhed, til at udbrede Held,
 "Formilde Kummer, fremme Dyd og Gødt,
 "Og sprede Blidhed over Livets Drk!
 "D skal det hulde Mønster sættes ud?"

Men endnu mere ængstelig, men forvirret,
 Og vild i Afsyn og i Sprog, udbød
 Hiin Egtekierlighedens reene Aand;
 Men afbrudt var dens Klageraad ved Suk
 Fra Hiertets Jnderste, og mat dens Røst:
 "Skaan, Morderaad! o skaan! Er Jorden da
 "Saa riig paa Hierter, som meddeele kan
 "Og nyde Støvets allerbedste Fryd!

"De Himmelglæder, som kun naaes ved mig.
 "O Kaan, berøv dog Jorden ei den Fryd,
 "Som denne Engel nyder og meddeler!
 "O Slut ei det Exemples Lys paa Omhed,
 "Paa kierlig Lempen, paa oprigtig Trostkaab,
 "Paa Viisdom til at gribe, at berede
 "At fremme, give, nyde al den Brimmer
 "Af Glæder, som en Daare anseer smaa,
 "Men frydre med utalligt Velbehag
 "Det uden disse kummerfulde Liv,
 "Og faae sand Lykksalighed paa Jorden!
 "O Kaan, o Kaan! Lad i det mindste først
 "En Frugt af denne Omhed spire frem,
 "Og giøre hiin Lykksalighed fuldkommen,
 "Erstatte noget af den æbles Tab,
 "Hvis Tab vil aldrig, aldrig, heelt erstattes."

Men løftet holdte Dødens Sendebud
 Og truende den rædselfulde Segel,
 Mens alle Dyders Genier stod' tause
 I deelt Forventning, enten deres Vndling
 Den Siel, hvis Hytte trueedes med Fald
 Nu skulde samles til bestægtet Kreds
 Af høie alt forklarte Anders Chor,
 Hvad eller Overherrens Stemme bød
 Den endnu længer at forherlige
 Sin Kreds paa Jorden. Døden tvivlsom sab,

Dg vented' end eengang det store Vink
Fra ham, som raader over Liv og Død.

Dg ned fra Tronen løb, saa vennehuld,
Saa kjerlig, saa alfaderlig, som altid
Hans Stemme lyder, naar han deeler ud
Til sine elskte Børn — (og saa er Alt,
Hvad Liv og Ande har) — de Wiisdoms Bud,
Der afgjør deres hver bestemte Skiebner —
Saa huld, saa kjerlig, men alvorlig løb
Den Evigheds Røst til hine Aander:

"Kun Jeg, som fra min Trone overseer
"Mit store Alt, som ingen uden Jeg
"Kan oversee — kun Jeg, som lempet Alt
"Til Alts Lyksalighed, Mit Raad kan granske,
"Dg finde hver Beslutning lempet til
"Sit Maal, til Alts, og til hver Enkelts Beste. —
"Min Elskede, hvis endelige Stov,
"Skabt til Oplosning, maa engang opløses,
"Sit Væsens bedre Deel, trods Støvet's Baand,
"Alt modnet har til høie Væsners Lod,
"Til uforkrænkelig Lyksalighed.
"Jeg saae den Modenhed, og gav mit Vink —
"Modtager Engle, Salighedens Aander,
"Modtager min og eders Elskede;

“Men gyder himmelfø Balsom i de Saar,
 “Som hendes Tab paa Jorden volde skal.”

Dg han gientog sit Vink, — og Seglen afhug
 Vor elskede Hensarnes Levetraad.

Men kjerlig var' Religionens Engel,
 Dg alle Dyders Aander, stegne ned,
 Hvor Seglen traf; og samtlig' bare de
 Vor elskede Hensarnes bedre Deel
 Den ædle, rene, nu forklarte Siel
 Frem for den Evigheds Stool; da lod
 I Himlene et herligt Halleluja.
 Dg skönt, og klart, og herligt lod blandt Choret
 Vor nu forklarede Venindes Røst.

Men Himlens Aander, og blandt dem den Engel,
 Som nys bestelte vor Forklartes Støv,
 Saae ned fra Tronens Tempel, saae vor Sorg,
 Dg mellem Hymnerne de lytted' ned
 Til vore Klageraad. — Religionen
 Bød sine Døtre, den Taalmodighed.
 Hvormed hun værner sine Dyrkere,
 Hengivenhed til den Algodes Raad,
 Dg frem for alle Saabet med det Speil,
 Hvori hun viser Dydens Dyrkere
 Dens sikke Løn, at stige ned blandt os.

Dg blide hviffed' de blandt vore Sukke
 Religions og Dyders Himmelfroft,
 Dg viifte os i hine Engles Favn
 Selv Engel, vor forklarede Henfarne:
 Dg det Exempel, hun os efterlod,
 Dplyfte de med Himmelfklarheds Glands
 Til ffliont veiledende for os at fflinne.

Dog rinde vore Taarer — men De blive
 Med klerlig Omhed ved at lindre dem;
 Dg Tiden have De betroet det Balsom,
 De have selv beredet, for de Saar,
 Som Dødens Segel ved fit grumme Hug
 Gav hendes Elfftes, hendes Venners Hierter,
 Ei til at læge, men formilde dem
 Den Smertens Braad; til ogsaa Dødens Segel
 Affkierer vores Levetraad, og vi
 Igien i bedre Egne favne fflal
 Vor falige forklarede Veninde.

Til en Ven,

den 31 Mai 1780.

Din Sang bebreider mig min Søvn; thi øde
 Er denne Varm for hine Følelser.
 For har jeg smagt Naturens Glæder søde;
 Det er forbi, de røre mig ei meer.

Med barnlig Fod jeg tit henrykt betraadde
 Den Høi, som kneiser hist stolt af sin Pragt!
 End mindes jeg den Drøm. Hvor uden Maade
 Var da min Glædes stormeriske Magt.

Tit i et Blomst, et Blad fandt da mit Die
 Dybtstirrende entusiastiske Fryd,
 Mit muntre Bryst opsendte til den Høie,
 Kun glade Suk, min Sang var Glædens Lyd.

Min Siel var altid Nattens Ven; hvor gierne
 Besejnd jeg den sovende Natur!
 Tit eene seet af Nattens tauske Stierne,
 Jeg efter stille Glæder gif paa Luur.

Dg, o! jeg fandt dem, hver en Frø blandt Sivet,
 Dg hver et Pust af sagte Aften-Vind,
 Dg Philomeles Sang, og Alt oplived
 Til Munterhed et frydbegierligt Sind.

Den blege Phæbe, sorgendes Veninde,
 Rødsmiiled ei Melancholie til mig,
 Saa nøisom let jeg kunde Glæder finde;
 Forsvundne Tid! o du var lykkelig.

Men bidste Gigt og suure Feber lærer,
 At ansee alt med fiendst Mistænksomhed,
 Sindslidelfernes Ild, o den fortærer,
 Hvad Glæder Gigten selv os lod i Fred.

Jeg sidder her i Midnats tause Time,
 Saa dødt er Alt, som før Naturen blev;
 Ei mindste Lyd! de mange, som henstime
 En kiedsom Dag, nu fælles Ro henrev,

Lys, hører jeg ei Philomeles Stemme?
 Hvor melancolsk, hvor mat, hvor sørgelig!
 D saa er alt. Nei evig Dorsthed hemme
 Al Følelse, hvis den blot plager mig.

Men har min Siæl ei end een Fryd tilbage?
 D den er stor! og hvad kan ligne den?
 Du sang mig den, min Ven; du Glæden smage!
 Jeg har en elsket Pige og en Ven.

D vidste du den Salighed, at eie
 Saa godt, saa stort et Hjertes Kierlighed!
 Og saa hvor svagt Alt andet kan opveie
 Den, eene den — o troe ei, at du veed

Hvor lykkelig en Ven, du har. Du skulde
 Ei seet mig blot, og hende ved min Barm,
 D andres Sværmen er afsmægtig Kulde
 Imod den Ild som brænder i min Barm.

Du maatte kiendt mit Hiertes heele Glæde,
 Dets Fryd — o svagt fortolke Dyd min Siel,
 Du maatte været jeg — saa fuld af Hede,
 Og ved en elsket Barm — og kun en Deel

Af min Lyksalighed endda du smagte,
 Thi kun for mig blev min Marie til,
 Hvad Under da, at jeg kan stolt foragte
 De Glæder, som min Siel ei nyde vil.

Nei jeg er flov, og død for Jordens Glæder,
 Min høie Fryd de ei besmitte maa,
 Jeg svæver om iblandt Lyksaligheder,
 Som ene jeg blandt Støvet kan opnaae.

Thi Himlen mig et Herte gav, som skionner
 Paa hende, som den bød at elske mig;
 Og, du, elskværdige blandt Norges Sønner,
 Nys gav den mig en elsket Ven i dig.

en elsket Mand paa hans Fødselsdag,
for hans Kone.

Dit bad min Aand bekymret Livets Herre
Om Kraft, og stadigt Mod, og Noisomhed;
Ja tung er ofte Livets Bægt at bære,
Den ofte selv den Stærke trykker ned.
Dog bør vel den opløste tvivlsom Klage,
Som ved et elsket Bryst kan dæmpe den?
Bør den med Frygt betragte sine Dage,
Som Himlen gav en elsket værdig Ven?
Og jeg har dig, min elskte Mand! jeg kjenner
Dit Hierte, og jeg veed, du elsker mig,
O Døden selv min Kiærlighed ei ender,
Gud! jeg er skionsom! jeg er lykkelig.
Ja du en Ven har dette Hierte givet,
Viis, Verden! frem en Skat saa dyrebar!
O hvad Lyksalighed gav Himlen Livet,
Saa stor som min? en elsket Mand jeg har.
Thi er end tung den Bei, jeg skal hendrage,
Og tornefuld, let iler jeg dog hen,
En kjærlig Haand skal mig ved Haanden tage,
Jeg glad og rolig skal henvandre den!
Thi ingen Frygt den Tanke meer tillader,
Den, at jeg har en trofast Ven i dig;

Thi mine Børn har og en trofast Fader,
 Der elsker dem saa ømt, saa varmt, som mig.
 O I! saa tidt jeg moderlig opsendte
 For Eders Held et Suk til Himmelen,
 Jeg vederqvægende den Tanke kiendte,
 Den, at I har en Fader, og en Ven.
 Eet Ønske har min glade Sjæl tilbage,
 Kun eet, min Gud! du maa bønhøre mig.
 Gjør mange, og lykkelige hans Dage,
 Og efter mig først tag ham hen til dig.

Elegie til en Brud.

Lykkelighed skal pryde dine Dage,
 Elskværdige! og Dydens ædle Fred,
 Ethvert af dine Sjæle skal de ledsage
 For Livets Soel skal Lykkens ei gaae ned.
 Den Seraph, Himlen danned dig at ligne,
 Beskyttende skal vaage for dit Held,
 Omsvæve dig, forfremme, og velsigne
 Enhver din Daad, hver Tanke i din Sjæl,
 Den sande Roes, den Æbles stolte Hæder,
 Det Navn af dydig, ædel, yndig, god!
 Den og den rene Selvbevidstheds Glæder,
 Skal Avind selv tilstaae, blev dig til Lob.

Den gyldne Skat, hvis rette Værd du kiender,
 Som ingen Tid din Haand misbruge vil,
 Skal gavmild Rigdom selv med fulde Hænder
 Forøge dig, og Avind stum see til.
 Skjøndt Tiden morderisk paa Skjønhed lurar,
 Og grum i fulde Blomst tidt brød den af,
 Din Ynde hærdet trodse skal dens Furer,
 Og følge dig selv til den dunkle Grav.
 Og seent uvillig den dig skal modtage,
 Seent knuse dines Hierter ved dit Savn,
 Først efter mange lykkelige Dage
 Skal du henstumre i din Elsktes Favn.
 Dit Navn skal staae i evigt helligt Minde,
 Naar det din sildig Slægt opfordre skal,
 At ligne dig, og Roes liig din at vinde,
 Og denne Slægt bestaae til Jordens Fald. —
 Du veed, den Glands, i hvilken du opstiger,
 Rundt om i talrig Kreds fremloffe vil
 Det Høiheds Kryb, hvis Røst er idel Smiger;
 Mistroisk klog du neppe lytter til,
 Hvad mistænkt Skjald til ustemt Eithars Strænge
 I Spaadoms Sprog istemmer dig til Lov,
 Vel mistænk alt, lad Smigers Gift ei trænge
 Sig frem. Dit Visdom selv blev Hykleriets Rov.
 Men Sandhed er min Sang, jeg hykler ikke,
 Endskjøndt omkring dig straalet Lykkens Skin;
 Hvad er dets Lyn, skjøndt der er Diebliske

Da Klogskab blev ved Lykkens Skimmer blind?
 Forbi nu Rosen pryder disse Kinder,
 Og Diet tindrer sødt ved yndigt Smil,
 Men Rosen falmer, Diets Glands forsvinder,
 Om ei, før sidste Gang det lukkes til.
 O nei, men varmest Dnske Spaadom bliver,
 Og trygt, og sandt, forbi din Skjald, o Brud!
 Veed, at din Siæl er reen, og varm af Iver,
 For at udbrede Held og Fryd, som Gud;
 Forbi han veed, dig ingen Hyklestemme
 Forlede kan, til stolt at oversee
 Din Pligt, som vover med din Glands, og glemme,
 At du er Støv, som den Elendige.
 Og nu, forbi din Sjæl, i Fryd og Smerte,
 I alle Kaar stod reen, og jevn, og blank,
 Forbi ved Lykken svulmed ei dit Hierte;
 Ei fandtes svagt, om den, ja Haabet sank,
 Forbi du blev, hvor Lykkens Straaler flamme,
 Hvad vist du var i Vanhelds mørke Braa,
 Den ædle, fromme, dydige, den samme,
 Som ikkun Dydens Værd for Værd ansaae,
 Forbi ei Lykken blinde kan dit Die,
 Og al dens Had kun lidet skæde dig,
 Derfor skal han, som styrer i det Høie
 Vor Skjebnens Wei, saa blid velsigne dig.

H. E. Greve af Schimmelmann

i Anledning

af hans værdige Gemalinde

Emilie Schimmelmanns

Død.

Ei spildt, ei svag afmægtig Trøst
Dig Musen synge skal; ei stemt til Glæde
Er Harpens Streng; nei alle Muse græde,
Dg hæs af Taarer er din Sangers Røst.

Stand ei den Strøm, som Stormen liig
Dig fældet har, retfærdig er din Smerte,
Det slaaer ei meer, det ædle bedste Hierte,
Som slog, ak! slog saa høit, saa varmt for dig.

Dg naar skal Dydens Salighed
Et Bryst saa stort, saa aabent meer antænde?
Naar vil du, milde Himmel! Støvet sende
Saa ædel, himmelskfrom en Engel ned?

Ia billig eders Taare er,
I, som Veninde, Søster, Mønster savne,
Meest er det din, du, som skal aldrig savne
Den Barm, der bar det bedste Hierte, meer.

Den aabne smilende Natur
 Kun svagt din Sorg, dit tunge Tab skal lindre,
 Dens Glands ei bitter Længsel skal forhindre,
 Bag blomsterprydet Hæk at staae paa Luur.

D kunde Graad, og Strømme Graad,
 Kun kalde Liv i kolde Barm tilbage,
 Men nei! spildt, spildt er Graad, og Sorg, og Klage,
 Uryggeligt den strænge Styrrers Raad.

Nei Musen vil ei byde dig
 En Trøst, som Tid og Mod kan neppe yde,
 Først Evigheden dig skal Trøst indgyde,
 Trøst for støvklædte Aand ufattelig.

Gravsang

ved

Contra-Admiralinde Kjerulfs Fordefærd

den 11te Februarii 1814.

Let kun med billig Klage
 Din Smertes Bitterhed;
 Tving ei den Graad tilbage,
 Dit Hjerte lindres ved!
 Han, hvis Alviisdom saarer
 Sin Dødeliges Bryst,
 Har kiærlig selv i Taarer
 Lagt Dvægelse og Trøst.

Men vogt dig, du, som sørger,
 Dybt føler Smertens Jlb,
 At ei du dristig spørger:
 "Blev jeg for Sorg kun til?"
 Glem, ved at see tilbage
 Paa det, du nu har tabt,
 Ei svundne Glæders Dage;
 For dem du og blev skabt.

Vistnok gav Gud herved
 Os ingen Glæde reen;

Til hist i Evigheden

Han forbeholdt os den.

Her blandes Fryd med Kummer,

Med Suk hver Glædens Lyd;

Først efter Dødens Slummer

Er sand ublandet Fryd.

Dg dog, hvormegen Glæde,

Dg blid, og sand, og stor,

Gav Gud ei allerede

Os her paa denne Jord!

Vee os, om vi misliende

De Glimt fra Himmelen,

Den Skønhed uden Ende,

Hvormed han pryded' den.

See! blandt de Dødelige

Han satte Menneſker,

Som ſkabe Himmerige

Om ſig endogsaa her;

Hvis Godhed og hvis Dyder

Udbrede Held og Lyſt,

Hvis Mønſter Spire ſkyder

Trindt om i Uedles Bryſt.

Saa var den Danneqvinde,

Hvis Støv vi jorde her. —

Al vore Taare rinde,

Hun er blandt os ei meer.

Bort Stolthed og vor Glæde,

Bort Mønster, og vor Trøst,

Det var hun, og — vi græde

Af kummersaaret Bryst.

Du gav os, Gud! herneben

Ei nogen Glæde reen.

Til hist i Evigheden

Du forbeholdt os den.

Her blandes Fryd med Kummer —

Her rives Ben fra Ben —

Men, efter Dødens Slummer,

Hist, hist, vi sees igien.

en mangeaarig Ven

ved

hans værdige Frues Fordefærd.

Med tusindfold Forandring
 Af blidest Undighed,
 Er Livet blot en Vandring
 Blandt Blomsterbeed.

Thi god er han, som satte
 Os Dødelige her,
 Blandt alle hine Skatte
 Af Nydelser.

O du, hvis Taarer sige:
 Saa føler du det ej;
 Skue hen, o Dødelige!
 Ud Livets Wei!

Hæv Mindets Dienlaage!
 Kald rundne Dage frem;
 Lad ingen Mismodstaage
 Fordunkle dem!

Du kan ei, — Taaren blinder
 Dit Die! At Du seer
 Nu kun dit Savn — ei finder
 Din Tabte meer.

Her møde dine Blikke
 At! nu kun Savnet, Ven!
 Dog hvad — hvad lod hun ikke
 Dig her igien!

Hvor mon Du ikke finder —
 Groe ei, uvisnelig,
 De tusindfold Kiærminder,
 Hun planted' dig?

De længst henrundne Dage
 Erindring, huld og varm,
 Skal bringe tro tilbage
 Til trofast Barm.

Paa Mindets Serafvinge,
 Saa blidt, saa mangelund,
 Hun kjerlig skal omsvinge
 Dig allenstund.

Du glemmer aldrig Sende;
 Og Sun — skiondt lykkelig,

Hist, uden Maal og Ende,
 Hun glemme Dig? —

Med tusindfold Forandring
 Af blidest Undighed
 Er Livet kun en Vandring
 Blandt Blomsterbeed!

Sød er en kjær Grindring;
 Og Fløn — og riig paa Trost;
 Ei Lægedom — kun Lindring
 For saaret Bryst.

Men derved, derved stilles
 Vor Sorg tilfulde, Ven:
 De Gode, som her stilles,
 Sees snart igien.

Dramatiska Digtningar.

© 1900 by the American Library Association

Gengiskan i China,

efter Voltaires

L'Orphelin de la Chine.

Personerne.

Gengiskan, tartarisk Keiser.

Octar, }
Osman, } tartariske Krigshovdinge.

Zamti, chineisk lærd Mandarin.

Idamé, Zamtis Hustru.

Utan, Zamtis Ben.

Aseli, Idamés Beninde.

Tartariske Krigsfolk.

Skuepladsen er i et af Mandarinernes Paladser, nær ved
de chineiske Kongers Slot, ogsaa nær ved deres Begravelser, i
Staden Cambalu, nu kaldt Peking.

Forste Optog.

Forste Optrin.

Idamé.   Asfeli.

Idamé.

Kan der endnu, i disse Rædsels Læder,
Endog paa denne Undergangens Dag —
Da for Tartarens Vildhed Alt, o Alt,
Selv denne Borg er bleven flæmdigt Rov —
Kan der, i dette Maal af almeen Jammer,
End være ny Glendighed for mig!

Asfeli.

O, er der, i den fælles Undergang,
Vel een, som ikke selv umiddelbar
Erfarer egen Qual? Hvo hæver ei
Til vrede Himmel Jammerkrig for Tab
Af Ugtesfælle, Fader, Broder, Søn?
Her inden disse Mures Kreds, hvorhen
Tartaren ei endnu fandt Bei, — hvor Kongen
Unddrog det Antal ubevæbnede
Og fredelige Helligdommens Folk,

Dg Lovens Tolke, Gamle, Børn og Qvinder;
 Hvor Krigens Drab end ikke naaede hen, —
 Vi her endnu opdage ei, hvorvidt
 Den vilde Seirers Vold sin Grumhed driver;
 Vi høre kun de hule Uveirsdron.
 Snart kommer og det Slag, der knuser os.

Idamé.

O Skiebne! meer end Menneſket kan bære!
 Dg veed du, kiære ſorgende Aſſeli,
 Hvem han, der knuser ſaa med blodig Arm
 Alt — hele Katais Land — hvem han vel er?

Aſſeli.

Man Kongers Konge nævner vor Tyran,
 Den ſtolte Gengiskan, hvis Rædselsdaad
 Gjør af det hele ſkionne Aſia
 En fæl uhyre Drk. Med Ild og Sværd
 Hans Overhøvding Dctar, ſiger man,
 Hvert Dieblik kan ventes her i Borgen.
 Den nye Herſker hylbes Landet over;
 Dg denne Stad, nys Jordens Herſkerinde,
 Paa alle Kanter ſvømmer nu i Blod.
 Kun dette er, hvad her af hundred Stemmer
 Blandt qualte Jammerſkrig forkyndtes os.

Idamé.

Men at en kuet Verdens Undertvinger,
 Han, ſom tilintetgjør vort Fædreland,
 Dg bader ſig i Kongeblood — at han

En Schyter, nylig voren frem af Støvet
 Af krigske Sværm fra hine store Ørkener,
 Som Himlen dækker med en evig Stormsky, —
 At han er den, som, da han prøved' paa
 At gjøre sig til Formand i sin Horde,
 Kom eengang — o du vist har seet ham selv —
 Hid, hid til denne stolte Stad, o hid
 Til dette Slot, at bede her om Tilflugt. —
 Hans Navn var Temuschin. Du mindes ham?

Asfeil.

Han? den Gang Flygtning, men som voved' dog
 At nære Dnsker, Idamé! om Dig!
 En Driftighed, din Slægt kun saae med Haansmiil!
 O ham! — Han nu et Følge har af Konger,
 Hvis Navne før var hele Rigers Skræk!

Idamé.

Ham selv. Men saae du i hans Ansyn ei
 Alt da det høie Mod, den Fremtids Storhed,
 At skinne frem? og syntes ei alt da
 Ham Alting undergivet? Da endnu
 Han ukiendt, flygtende, kom til vort Hof
 At søge Tilstød, talte han som Herre.
 Jeg vandt hans Hylbing, og mit Hierte, svagt
 Maafkee, sig hemmelig fandt smigret ved
 At tæmme denne Løve, at ombanne
 For vore Sæder denne Bildmands Kraft;
 Med vore Dyder at forbinde den;

Ham bringe til engang at Fiendes værd
 Medborgerskab blandt os. — Han skulde tient
 Den Stat, hans Krigervælde nu omstyrter.
 Han viistes af; og rædsom Følgen blev. —
 Vort Folk er stolt — og grundet er dets Stolthed —
 Af vore Konster, vore Loves Elde,
 Vor giennem alle Tidsløb renf'de Tro,
 Vort Riges Hæder hundred Secler gammel.
 Det Alt forbød os, i vor Stoltheds Fjendom,
 Hvert Baand med andre Folk, uværdigt os.

Nu bandt et andet Baand, det helligste,
 Mig til den dydige, den vise Samti.
 Hvo forudsaae det i hin Fredens Tid,
 Hin Schyter eengang blev den, nu han er?
 Du fatter Grunden til min Frygt. Vil han
 Tilgive nu, jeg aflog Temuschin?
 Er Samtis Hgtefælle nu? er Moder? —
 Hvo har ei hørt om hans Hevngierrighed? —

O mageløse, rædselfulde Skæbne!
 Vil du, o Gud! at et utalligt Folk
 Ved Schytens Haand skal drives, uden Modstand,
 Som ringe Hiord til Slagterbænken hen!

Udfæli.

En Hær skal fra Corea samle sig;
 Dog veed vi blot, hvad uvist Rygte siger.
 Ak! Alt forkynder os kun Undergang.

Idamé.

Et uvist Haab kun ægger Tølelsen
 Af visse Nød. — Hvor vine vi en Grændse
 For vor Elendighed? — Har vor Monark
 I sine Fædres Borg et Tristed fundet?
 Maaskee Forsvarere? — Er Dronningen
 Ei alt maaskee i Seierherrens Bold?
 Han eller hun ei alt ved Skjæbnens Maal?
 Og denne ædle Stammes sidste Spire —
 O du ulykkelige Barn — betroet
 Vor Varetægt! — o hvor forøger du
 Mit, eene derved knuste, Hjertes Angst!
 End vover sig min Samti op paa Slottet;
 Maaskee en Skygge af Erbødighed
 For hans høitidelige Kald formaaer,
 At mildne disse seierrige Voldsmænd.
 Saa gridske de paa Rov end vise sig
 I alle Jordens skrækopsyldte Egne,
 De synes, om en Gud dog et Begreb
 At have gjemt. Saa dybt har da Naturen
 Indgravet dette helligste Begreb
 I Dødeliges Bryst. — Dog ak! jeg smigrer
 Mig vel forgjæves med, at noget Hensyn
 Bevæger dem. — Ak i min Barm er Angst,
 Kun paa min Læbe Haabet. — Jeg forgaaer.

Andet Optrin.

Samti. De Forrige.

Idamé.

Du min ulykkelige Mand, jeg har dig
 Dog end igjen! — Siig, er vor Skjæbne afgjort?
 Hvad Budskab? —

Samti.

Kun hvad jeg med Gysen bringer:
 Elendighedens Maal til Bredden fuldt.
 Vort Fædreland er ikke meer. — Jeg saae
 For fremmed Fiendes Vold Alt falde — Alt.
 Hvad gavner os, vi vare Dyden troe?
 Forgjæves gave vi, i dybe Fred,
 Den hele Verden Lære og Exempel.
 Hvad er nu Viisdom? — Vold har styrtet Alt.
 Hyperboreisk Røverhorde hid
 Sig Bei har banet, gjennem Strømme Blod,
 Og over græsfelige Dyrger Sig
 Af vore døende og dræbte Brødre.
 Drab bringe de, og Brand, som alt fortærer.
 Jeg deres Skarer saae at trænge ind
 I den høitidelige Bolig, hvor
 Den største, den retfærdigste, som leved',
 Med majestætisk Afsyn ventet' — Døden,
 Sig selv alt ikke meer bevidst; — med ham
 Hans Dronning — deres Børn. Af disse laae

Alt de, hvis Kraft med Alderen, at forgiæves!
 Var modnet, til at de med Sværd i Haand
 Mod Døden kunde fremstaae, — dræbte der.
 Tilbage var' om Kongen kun de Smaae
 Som havde ikkun barnlig Graad til Bærge;
 Og skjælvende og tæt omslynget' de
 De faderlige Knæe. — Ud hine Veie,
 Som Mængden ikke kjender, nærmed jeg mig,
 Og fandt Sam, Kongen, Manden, Faderen —
 Af dette Røverubskud, Orken-Rovdyr —
 Ham Millioners Herre — lagt i Lænker —
 Ham og hans Børn, og halvdød deres Moder.

Idamé.

Det er da deres Skjæbne; — o! og var!
 Gud! Gud i Himmelen!

Samti.

Som saa han stod,
 Han midt i Morderklyngen blev mig vaer,
 Og gav mig Vink. I Helligdommens Sprog,
 Ej af Tartaren eller Mængden kjendt,
 Han fik tilraabt mig: "I det mindste red
 "D red min sidste Søn — den eeneste,
 "Jeg har igjen"! — Om jeg tilsvor ham det
 Med Mund og Sjæl; — om ei var saa min Pligt,
 Du domme selv. — Afmægtig før, jeg solde
 Fornyet Kraft. Jeg iled' hid, og fri
 Mig blodig Ransmands Skare aabned' Veie;

Om, i sin Gidffheds Råfen sysselsat
 Med Byttet, ikkun stolt man oversaae mig,
 Hvad heller Tempeldragtens Værdighed
 Og hellige Symbol af ham, jeg tjener,
 Endnu paa deres Bildhed gjorde Indtryk;
 Hvis ei det var, at han, Alherren selv,
 Til Redning for det mig betroede Barn
 For deres vaagne Dine skjulte mig,
 Jeg gif urørt igjennem Morderflokken.

Idamé.

D er der end ei Tid, at redde ham?
 Ham og vor Søn? — End synke Haabet ei!
 Bort! herfra bort! — endnu er lønlig Flugt
 Maaskee vel mulig. D men strax! — Etan
 Lad til Coreas Strand ledsage dem.
 Dmgjættler Havet kun en sorgfuld Jord,
 Saa har dog denne Drkner, vilde Huler —
 Langt langt fra Seireren, ukjendt af ham,
 Kom! kostbar Tiden er, og Klager spildte.

Samti.

D! ei for Kongens Barn engang et Skjul!
 Coreahæren kommer; o men naar?
 Dmsvæver ikke Døden disse Mure?
 Dog, kan vi, Diebliffet maa vi nytte,
 At bringe dette dyre Pandt i Tryghed.

Tredie Optrin.

Etan. De Forrige.

Samti.

Dit Blik, Etan, spaaer ny Glendighed.

Idamé.

Seg seer det, her er ingen Frelse meer,
Flye maae vi.

Etan.

Flugt er ikke længer mulig.

I speides overalt. En rædsom Bagt.

I sammensluttet Kreds, med Sværb' og Spyd

Omgiwer disse Mure trindt omkring.

Seirherren hyder; i den store Stad

Udlyder kuet Trældom stum hans Bud.

Vor Konges Død — Han faldt for Mordersværdet —

Hvert Bryst forstenet har med Angst

Samti.

Han er da

Ei meer!

Idamé.

O Himmel!

Etan.

Forestillte eder

De nye Rædsler — nej! det kan jeg ei.

Hans Dronning og hans Børn i deres Blod —

De, Guders høie Slægt, tilbedt paa Jorden;

Ah! disses Hoveder paa faade Seirers
 Blodfarv'de Spyd' ombaarne der til Haan!
 Mens deres Undersaatter, som ej vove
 At knye, maae følge flet betvungne Graad,
 Ved bristefærdigt Nie at slaae ned.
 De skjændige Phalangers spredte Folk
 Paa Knæ, afmægtig' Baaben lagde bort —
 Da stolte Seirer, træt af Drab og Seir,
 Omfider kundgjør undertrykte Stad
 Den Myrdens Standsning — o! men Trældom,
 Trældom!

I Dødens Sted. — Dog trues der endnu
 Endnu! med større Jammer. Man vil vide,
 At Kongen for de Nordens Drkenhorder —
 At Gengiskan, udsendt af Himlens Brede
 Til Jordens Skræk — endnu os kun bekjendt —
 Af sendte Underdrabsmænd — kommer selv;
 Han var her før engang, da ringeagtet
 Han uforsonet, uforsonlig, nu
 Vil tage Hevn, udtømme selv sin Harm.

Hans grumme Folk mod vort har ingen Lighed.
 I vilde Hjem kun vante til et Liv
 I Huler, Drkenhytter eller Leir,
 Er dem en folkrig Stad, og ædel Kunst,
 Selv Loves skjønne Hegn, Besvær og Evang.
 Nu kommer han med dem, for, i vor Stad,

Vort hele Fædreland, at gjøre Alt
Hvorved det var os kjær — til øde Intet.

Idamé.

Ia hevnbevæbnet kommer han. Det Glimt
Af Haab om ukjendt, ubemærket, Fred —
D ogsaa det forsvinder. — Selv det Mørke,
Som skulde skjule os, opklarer Himlen
Kun til vor Undergang. — Lyksalig den,
Der lever ukjendt af sin Hersker!

Samti.

Vor

Er ikke meer. — Hans Søn er os betroet.
Paa ham, maaskee, vil Himlen end betegne
Sin Retfærd og sin Magt. For ham at leve
Er nu vor første Pligt. — — En Gjende kommer.

Idamé.

Beskyt os Himmel!

Fjerde Optrin.

Octar. Bagt. De Forrige.

Octar.

Drælle! giver Agt!

Paa det, jeg byder, vil jeg intet Svar,
Kun Lydighed, — Af eders sidste Konge
Der lever her endnu en Søn, som I
Formaae eder til at holde skjult.

At danne ham til Had og Hevn mod os
 Er eders Anslag. Han skal ryddes bort.
 I Verdens Seirvinders Navn befaler
 Jeg eder, dette Barn at bringe frem,
 Og ufortøvet. — Gaaer, at hente ham!
 Strax! Hvis I tøve, da skal Drab og Blod
 Betegne ræddelig min Herskers Harm.
 Med eder selv begynder Nederlaget.
 Det mørkner alt. Er Livet eder kjær,
 Saa er jeg adlydt, inden det er Nat.

Femte Optrin.

Zamti. Idamé.

Idamé.

O Rædsel! O Uhyre! Hvilken Skjæbne!
 Hvert Dieblisk fremavler nye Rædsler,
 Udaad, som angstomspændte Sjæl tilforn
 Ei anede som muelig. — Taus, min Zamti,
 Du stønner spildte Suk mod brede Himmel. — —
 Og, paa den Krigers Ord, dit skyldfrie Blod,
 O du, saa mange Kongers sidste Afkom!
 Vi skulde offre! — Vi!

Zamti.

Den dræbte Konge
 Jeg lovede — jeg svor, at redde Barnet.

Idamé.

Alt, er den Bistand, du kan yde, Redning?
 Den Eed du svor, din Omhed — hvad formaaer den?
 Hvad kan du holde af dit Løfte? Er
 Da Haab endnu tilbage?

Samti.

Vilbe du,
 Jeg brød min Eed, og Kongens Søn blev dræbt?

Idamé.

See mine Taarer! see min Qual! — o nei;
 Og var jeg selv ei Moder; var det mig
 Af Himlen tilladt, selv at raade for
 Et Liv, nødvendigt for mit eget Barn,
 Jeg sagde: kom, min Samti, lad os døe!
 See, Alt omstyrtes; — see, vor Kongeslægt
 Er fældet! — lad os stige ned i Graven!

Samti.

Fra deres Bortgangs sørgelige Stund,
 Hvo kunde frygte, hvo ei ønske, Døden!
 Kun Brøde frygter, og kun Mismod kalder,
 Men Kjækhed trodser den, gaaer den imøde.
 Den Vise oppebier den med Ro.

Idamé.

Du flaaer dog taarefyldte Dine ned;
 Du blegner. Alting noksom viser mig,
 Der svæver store Tanker i din Sjæl.
 Mit Hjerte, dit min Samti værdigt, deler

Saa gjerne hver din Følelse. D tael!

Hvad vil min Samti?

Samti.

Holdt hvad jeg svor.

Gaae, kjære Idamé! vent mig hos Prindsen.

Idamé.

D redder ham min Graad og mine Veeraab!

Siette Dptrin.

Samti. Etan.

Etan.

Ei heller, Herre, redder ham din Medsynk.

Men tænk paa, at hans Død kan redde Riget.

Han, eller mange tusinde, maa døe.

Samti.

Ja, ja! jeg seer, et kostbart Offer fordres. —

Hør: er dig Rigets Vel i Sandhed kjær?

Erkjender du i Sandhed Gud? og saa

Som vore Fædres Lære har forkyndt ham,

Miskjendt af vore Bonzer — spottet af

Dem, som betvunge os?

Etan.

I de Ulykker,

Som overvælde os, er eene han

Min Støtte. — Jeg begræder Fædrelandet,

Og haaber kun paa ham.

Samti.

Swærg ved hans Navn —

Swærg ved hans Almagt, at du vil bevare
 I evig Taushed det, jeg nu betroer dig;
 Og swærg, at du vil drabelig opfylde
 Hvad Fædrelandets Belfærd, hvad dets Love,
 Hvad Pligt, hvad Gud, ved mig vil forbre af dig.

Etan.

Det swærger jeg, og vil at, her jeg staaer,
 Det hele Riges samtlige Ulykker
 Maa styrte ned paa ene mig, saafremt
 Jeg ej opfylder troelig det, du vil,
 Og dig — i Gjærning eller Død — bli'er utro.

Samti for sig selv.

Belan! det maa saa være; kan ei ændres.

Etan.

Der vælger seer jeg, store Taarer frem
 Af dine Mine. Er vor Sammer da
 Ei saadan, at os intet meer formaaer
 At underkue?

Samti for sig selv.

Dommen, fældet, er

Uroffelig.

Etan.

Du tøver, ædle Herre!

Og dette Barn, som dog for dig er fremmed. — —

Samti.

Mig fremmed! mig min Konge!

Etan.

Kongen var

Hans Fader. Jeg det veed, og gyser; — men
Forklar dig. Hvad skal jeg udrette?

Samti.

Ben!

Man tæller her hvert Skridt jeg gjør. Jeg har
Kun liden Frihed. Det er Nat. Betjen dig
Af Mørket. Du gaaer frit her overalt.
Hint Barn, vor Konges dyrebare Søn,
For nogen Tid maa skjules. Det skeer bedst
I dette Gravsted, byggt af vore Fædre.
Snart hen til Høvidsmanden fra Corea
Vi sende ham — det spæde, sidste Skud
Af den tilbedte Stamme. — I det mindste
Er det ulykkelige Barn, som er
Den grumme Seirers Rædsel, der undraget
Fra Fiendens Vold, og jeg — o jeg — har reddet
Min Konge. — Resten tager jeg paa mig.

Etan.

Og naar du ei ham bringer Kongens Søn?

Samti.

Jeg har, hvad fyldestgjør hans Blodtørst.

Etan.

Du?

Hvad, Herre?

Zamti.

O Natur! Tyransk Plikt?

Etan.

Forklar — —

Zamti.

Min Søn — — min eeneste — — i Buggen — —

Tag ham — —

Etan.

Din Søn;

Zamti.

Betænk, det er din Konge

Du redder. — Tag min Søn, og bring ham hen — —

Jeg kan ei meer.

Etan.

Du vil — —? o Gud!

Zamti.

Forskaan

Mit Hierte — min Ulykke — og min Svaghed!

Sæt ingen Hinder mod min Sjæls Beslutning?

Dpfyld, hvad Eeden, som du svor mig, ogsaa

Gjør dig til Plikt!

Etan.

Den listed' du mig fra.

Gjør den mig saadan Udaad da til Plikt?

Med Skræk beundrer jeg dit ædle Forsæt;
Men kan mit Venskab — — — ?

Samti.

Nok. Det er besluttet.

Og dette Faderhjerter, derved knust,
Mig siger derom hundred Gange meer,
End du formaaer. Jeg Blodets Røst betvang;
Betving du Venskab. — Gaae.

Etan.

Jeg maa adlyde — —

Samti.

O skaan mig! Gaae!

Syvende Optrin.

Samti.

Jeg Blodets Røst betvang;

Kun alt for lydt — og græsseligt — og dog
Saa sødt — omsvæver denne Røst endnu
Min Faderbarm. O hjælp mig Gud! o Gud!
At døve den! — Min Hustru, og mit Barn!
Af eder splittes Hjertet i mit Bryst.
Gud! hjælp mig, dette Hjertes Saar at dølge;
O Menneſket er ſvagt. Hvad kan det ſelv,
For at betvinge mægtige Natur?
O vedbliv! ſtaaе mig bi! — Du styrke ſelv
Den Dyd, ſom, uden dig, afmægtig ſegner.

Andet Optog.

Første Optrin.

Samti.

For længe lader min Etan sig vente.
 Jeg længes efter — o men, trods mig selv,
 Jeg frygter for hans ængstelige Komme.
 Min Søn! mit elskte Barn! er du ei meer?
 Er den fuldbragt, den græsselige Dffring? — —
 Selv bringe dig til Dfferstedet — dertil
 Jeg havde ikke Kraft. — — Har jeg den da
 Til at erfare udført hvad jeg bød?
 O, har jeg Kraft nok til min Angst at følge?

Andet Optrin.

Samti. Etan.

Samti.

Kom Ven! — Jeg alt forstaaer dig. Dine Taarer —
 Etan.

Din Søn, ulykkelige Fader. — — —

Samti.

Nok.

Fortæl om Rigets Haab — om Kongens Søn.
 Er han i Tryghed?

Etan.

Blandt hans Fædres Grave

Hans Liv, og hans Elendighed, er skjult
 For Undertvingerne, Der frelles ham
 Et Liv begyndt for Lidelser — maaskee kun
 En ulukkelig Gave.

Samti.

Men han lever!

J, som jeg herved tjener tro — tilgiver
 O mine Konger! disse Faderaarer!

Etan.

Du saa tør overlade dig til Sorgen?

Samti.

Hvor kan jeg skjule den, og min Ulykke?
 Hvorledes nogenfinde fra i Dag
 En trostløs Moders Nærmen gaar imøde?
 En voldsom Sjæls Fortvivlelse? en Moders
 Forbandelser og Bæffrig? — — — Kunde vi
 Endnu forfølge hende det, som skeet er!

Etan.

Hun var der ei, da hendes Barn blev henbragt,
 Og ufortøvet ilede jeg hen
 Til Kongesønnens Frelse.

Samti.

Om, min Ven,

Du sagde hende, det var Kongens Søn
 Du bragte Fjenden; og at vor er skjult

Dg tryk! — Hun troe, til videre, det er saa!
 D! Sandhed er saa tidt forfærdelig!
 Den elstes, og gjør Mennesket elendigt.
 Kom! — D der er hun selv, og bitterst Qual
 Dg Døden selv er malt i hendes Ansyn.

Fredie Optrin.

Samti.   Idamé.

Idamé.

Hvad har jeg seet? — Hvad har man gjort? Barbar!
 Besoel du selv den græsselige Dffring?
 Nei! Nei! jeg kan ei troe det. Himlen vred
 Den Grumhed dog ei lagde i dit Bryst.
 Nei, haardere og meer Barbar dog du —
 Du selv — end grusomst Fiende ei kan være.
 Du græder, Ulyksalige! —

Samti.

D græd

Med mig; men tænk med mig paa Kongens Redning!

Idamé.

Dg see mit Barn at offres;

Samti.

Saadan er

Vor tunge Lod. Men du var Borgerinde,
 Forinden du blev Moder.

Idamé.

Ak! saalidt

Formaaer da over dig Naturens Kraft!

Samti.

Formeget kun, dog mindre end min Pligt.

Min dræbte Konges Blod jeg skylder meer

End dette Barn, som ikkun vi skal savne.

Idamé.

Nei! Jeg forstaaer ei denne Grumheds-Dyd.

Jeg saae vor Stad i Grus, vor Trone styrtet,

Begræd vor Kongeslægts Elendighed;

Men ved hvad Raserie, end mere rædsomt,

Dpoffrer du, du selv, dit eget Barn,

Som fordres ei, og glemmer at dets Liv

Er fra dets Moders uadskilleligt?

De Konger, ere de, selv efter Døden,

Dig Guder da, hvis Torden skrækker dig?

Er det til de ufrygtelige Guder,

Som dertil slumre trygt i deres Grave,

Du svoret har at myrde egen Søn?

Ak! Smaa og Store, Undersaatter, Konger, —

Et Dieblisk forskjellige ved Smaating, —

Er' af Naturen og i Nøden lige,

Hver Dødelig har nok i egne Kaar

Og egen Nød. — I dette store Skibbrud

Af Braget Bort at bjerger, det er vor Pligt.

D var jeg nu trofskyldig falden i

Den mig opstilte Snare! store Gud? —
 Du sendte mig til Kongens Søn; o var
 Jeg bleven der, mit eget Barn alt nu
 Var dræbt, jeg ikke Moder meer; men o!
 Det Staal, som dræbte Barnet, ogsaa mig
 Da skulde dræbt. Men Moderhjertets Drivt
 Mig hen til egen Spædes Bugge drog,
 Just da han vore Mordere blev bragt.
 Barbar! de havde ei det Mod, som du;
 Med moderstærke Haand jeg rev ham fra dem,
 Og redded' Søn og Moders Liv, vel ogsaa
 Hans haarde, hans ullykkelige Faders.

Samti.

Min Søn? — han lever?

Idamé.

Paaskjøn Himlens Naade,
 Som, trods dig selv, ei knuste Faderhjertet!
 Fortryd din Grusomhed.

Samti.

Tilgiv, o Gud!

Den Fryd, som blander sig med mine Taarer!
 D kort, o kort den varer! — Idamé!
 Vort kjære kjære Barn kan ikke reddes;
 Forgjæves skjuler du vort dyre Offer;
 Naar ei vi overgive det, o da
 Vil vore Bøblers Mistro tage Hevn,
 Og Myriader skyldfrie Landsmænd høre

Med os for et, endda kun spildt, Forsøg.
 Med Bagt omgivne er os Flugt umuelig,
 Vor Søn, som du vil redde, skal dog ei
 For Morderfarens Søgen worde skjult.
 Vi kan ei — nei han maae. —

Idamé.

Min Samti! hi

O hør mig dog.

Samti.

O Gud! han maa — maa døe.

Idamé.

Døe! — Løv, og skjælv, og frygt en haabløs Moder.

Samti.

Jeg frygter kun, at vige fra min Pligt.
 Forlad du din, og mig; mig give du
 Derved i vor Erobrers Morderhaand.
 Mit Blod du, — ogsaa mit — af Gengisfan
 Saaer da at kræve. Gaa! du let blier bønhørt.
 Tvæt troløs Haand i Ægtefællens Blod!
 Til! denne Dag er til for saadan Daad.
 Gjør til Meeneeder mig! trods vore Love!
 Din Mand! din Konge offre du din Svaghed!

Idamé.

Min Konge? Og hvad have da de Konger
 At fordre? Skylder jeg selv deres Æfte
 Mit Blod til Skat? Er Navn af Undersaat
 Meer helligt da end Faders? Ægtefælles?

Nei, Blodets Baand og Ægteskabets Baand,
 I disse to erkiend de sande Love
 For Pligt og Forhold mellem Menneſker.
 Dem gav os Gud, kun Menneſker alt andet.
 Dyræk mig ei til Had mod Herſkerblod.
 D lad os frelſe ſelv en Stimands Barn,
 Kun ikke, ikke, ved et Barnemord!
 Nei; nei ved Blodet af mit eget Barn
 Jeg Kongens Søn endog ei kjøber Livet. —
 Jeg ſkulde da forlade ham? — o langt fra!
 Jeg ønſkte inderligſt, at redde ham;
 Min hele Sjæl er fuld af Medynk for ham,
 Du, Mand og Fader, hærd ei du din Sjæl
 Imod dig ſelv — imod dit ſkyldfri' Barn —
 Og mod dets Moder, ſom har dig ſaa kjær.

Nu truer jeg ei mere, ſee mig her
 Ved dine Knæe, ullykkelige Fader!
 D elſkede, haarde Mand! for hvilken jeg
 Foragted' engang ham — du mindes det —
 Som Skjæbnen giver dig i Dag til Herre.
 D giv! giv mig min Søn! — giv mig det Barn,
 Som reenest Elſkov lagde ved mit Hjerte!
 Modſtaa ei meer de Smertens ømme Raab
 Af Kjærlighedens Røſt i dybeſt Kummer!

Samti.

D! tryllende og stærk er Blodets Magt

Dg din — men du misbruger den til Kamp
Mod Pligt. — O svage Elſkte! vidſte du — — —

Idamé.

Svag er jeg, ja! tilgiv! ſaa bør en Moder.
Det ſkulde ei bebreides mig, ifald
Man bød mig følge dig, og gaae i Døden.
O kan du i vor Sønſ Sted ſende mig,
Hans Moder, hen det offres Seireren!
See! jeg er rede. Intet Suk ſkal høres
Fra dette Hjerte, ſtort ſom dit, min Samti!
Samti.

Jeg kjender dig igjen.

Fjerde Optrin.

Octar. Bagt. De Forrige.

Octar.

O man har drifſtet
Sig til at rane mig det Barn tilbage,
Som jeg Befaling gav at bringes mig!
Bagt! Følger dem! — I ſtaaer mig inde for dem!
Gaae! ſkaffer mig det Barn, ſom man tør ſkjule!
Vor Keiſer kommer ufortøvet hid.
Til eders Herres Fødder bringer Offret!
(Til Bagten) Gaaer! agter ſtrængt paa diſſe.
Samti.

Lybdigen

ſkal Barnet werde bragt.

Idamé.

Nei Bødler! nei.

Ei førend dette Hejrté flaaer ei meer.

Octar til Bagten.

Man bringe denne kjække Kone bort!

Der kommer Keiseren. Seer til, at ingen

Af disse Fanger kommer ham for Dine!

Femte Optrin.

Gengiskan. Octar. Dsman. Følge.

Gengiskan.

Man driver min Erobringsret for vidt.

Nu hvile Sværdene, og Døden standse.

Jeg vil det undertvungne Folk fra nu af

Skal lades Ro, skal aande frit igjen,

Jeg sendte Rædser, ieg vil bringe Fred.

Jeg hevnes nok ved Kongesønnens Død;

Den er tilstræffelig til at udvødde

Den Sæd til evigt Mytterie og Oprør,

Som disse Førstesønner pleie udsaae.

Af Kongeslægten er blot han igjen;

Han maa til sine Fædre. Denne Slægt

Maa bort, men mine Undersaatter leve.

Man skænde mig ei meer de stolte Minder,

De Konstens Undere, som Tiden har

Urværdiggjort. — Urværdighed for dem!

De være os Belønning for vor Daad!

Jeg taaler ikke meer, at Brand og Plyndring
 Tilintetgjør de Lovenes, de Viisdoms
 Uhyre Skatte; disse Biddets Værker,
 For eder uden Værd. Vilbsfarelsen
 I dem kan have Deel; men mig er denne
 Til Gavn; den spøsfætter Menneſket,
 Og gjør det meer lærvilligt.

Dctar, dig

Bestemmer jeg at bringe mine Faner
 Didhen, hvor Bølgens Skjød gjenføder Solen.

J, tolker og udfører mine Bud
 Blandt mine Folk ved Sindis Bred og Ganges
 Imedens mine Sønner holde dem
 I Hævd blandt mine Folk i Vestens Riger,
 Fra Samerkand til Tanais. — Og nu
 Farvel! — Vi, Dctar.

Sjette Optrin.

Gengiskan. Dctar.

Gengiskan.

Skulde du vel troet,
 At Skjæbnen havde saa ophøiet mig?
 Jeg styrter denne Trone — hersker her,
 Hvor før eengang man stolt saae ned paa mig.
 Her er det Slot, her denne store Stad,
 Hvor skjult blandt Mængden, søgende et Tristed,
 Kun Ringeagt, med hvilken opblæst Borger

Mod ham ufrygtbar Fremmed er saa gavmild,
 Mig mødte den Gang. — Paa hvad Schyten androg
 Kun halvforstaaet, man svarde blot med Haansmil.
 End afflog her en Pige da den Haand,
 For hvilken Verden skjælver, fem Aar efter.

Octar.

Hvad? Til det høie Trin af Glands og Magt,
 Mens Verden knæler stum for dine Fødder,
 Det undrer mig en slig Erindring naaer.

Gengiskan.

Jeg tilstaaer, den har fulgt mig stedse siden.
 Af alt, hvad før i Ringheds Aar har mødt mig,
 Staar ublid den Erindring blot igjen.
 Et Svagheds Dieblis forvilled' mig.
 Jeg troede, jeg fandt der den Hjertets Fred,
 Som findes ikke i min Nutids Glands;
 Som Aren lover — Elskov kun skal give.
 Et Nag, som anstaaer Gengiskan kun ilde
 Er end tilbage. Gjerne vilde jeg
 Hun fra sin lave Standpunkt nu fik see
 Den Konge, hun saa uklog da gav Afflag;
 Om hun fik see den Glands, hun havde kunnet
 Deeltage nu, saa blev det mig en Hevn.

Octar.

Kun vant, min Konge under dig til Lyden
 Af dine Sejerstøge, dine Rygters

Basun, for Resten Dron af Stæders Fald
 Og Baabenbrag, jeg nu kun lidt forstaaer dig.

Gengiskan.

Nu! ogsaa har mit Hierte, siden den Gang
 Det og min Stolthed var i nogen Fare,
 Holdt Stand mod hvert et Anfald af den Svaghed,
 Som her man kalder Elskov. — Idamé,
 Jeg tilstaaer, gjorde paa min Sjæl et Indtryk,
 Som var mig ukjendt. — Der var Bildelse.
 Hift i vort kolde Nord, hvor ikke Alting
 Omsmiler os som her, fortryller Skjønhed
 Os ikke saa. Der, under meer Besvær,
 Hint Rion, vort mere ligt, er som vor Himmel
 Meer kolbt og skarpt. En egen Art af Gift
 Betog mig. Idamé tilbragte mig den
 Ved hendes Vine. Tale, Træk og Alt
 Henrev mig. Jeg er glad ved hendes Afslag;
 Det gjorde mig forbittret, men helbredte
 Forvildelsen. Den Gift angriber Hjertet
 Med sælsom Kraft. — Ja, uden dette Afslag
 Jeg skulde neppe blevet den jeg er.
 Nu fyllder jeg min Banes store Formaal
 Min hele Sjæl. Jeg har betvunget Verden,
 Og skulde sukke! — Dybt jeg sølte mig
 Fornærmet; men, det er for stedse glemt,
 Og uden Savn. Den Magt faaer aldrig meer
 En Kvinde over mig. Det er forbi.

See hende! — nei; jeg vil ei. Længe nok
 Hun nu begræde hendes Stolttheds Trodsen.
 Endog at spørge nu om Idamé
 Er, Oetar, ei tilladt.

Oetar.

Her og er Ting
 Af større Vigtighed at tage vare.

Gingiskan.

Ja jeg har tænkt formeget paa den Tant.

Syvende Optrin.

De Forrige. Osman.

Osman.

Den Offring, Herre, som du bød, var rede,
 Og Barnet frembragt, inden Kreds af Krigsmænd,
 Da end et sælsomt Forfald tvinger os
 At standse, til paa ny vi faae dit Bud.

Forvildet, svømmende i Graad, der bryder
 Et Fruentimmer ind igjennem Kredsén;
 Hun overrasker os med vildest Veeskrig;
 "D holder inde, raaber hun, det er
 "Min Søn I myrde. Man bebrager eder.
 "Min Søn, ei Kongens, er det I vil dræbe."
 Fortvivlelsen besjæled' hendes Ord.

Af Dine, Afsyn, Stemme, Graad og Skrig.
 Og Uforsagtheds Rasen, var det klarlig
 Naturens Røst, et Moderhjertes Sprog.

Imidlertid var hendes Mand kaldt frem;
 Han, ei i mindre Grad end hun, forvildet,
 Men mørk, og sammentrykt i dybeste Kummer;
 "Af Kongestammen, sagde han, er denne
 "Den sidste Spire. Hugger til! Det Blod,
 "J bødes at udgyde, det er dette."

En Taarestrøm ledsaged' Mandens Ord.
 Hun sank, et farveløst og livløst Liig,
 Som aabned dog omsider brustne Vine,
 Og fordred med fornyet Liv sit Barn. —
 Saa ægte Sorg tillyver ingen Konst sig,
 Saa bittere Taarer fældte Ingen før.

Dvioltraadig, ubesluttet, man ved mig
 End beder, Herre, om dit høie Bud.

Gengiskan.

Jeg skal vel klare dette Gøglespil.
 Den, som vil flusse mig, er Straffen vis.
 Det Folk, jeg vandt, vil dog ei gjække mig!
 Det ønsker dog vel ei fornyet Blodbad!

Octar.

Din Wiisdom skulde blændes af den Kvinde!
 Det hende var, den døde Keisers Søn
 Var anbetroet. At for sin Herres Barn
 Hun fatted' Godhed, er naturligt; ogsaa
 At den ved Nød og Farer end fik Tilvæxt.
 I saa Fald ligner Lidenstrib Naturen,

Dg Sorgens Sandhed hjælper godt Bedraget,
Men let der skaffes Lys i dette Mørke.

Gingiskan.

Hvem er da hun?

Octar.

Man siger, hendes Mand er
En Lærd, af dem, der gjaldt saa meget her;
Som, puffende paa høit anseete Love,
Fra deres Domstoel pleied' trodse Konger.
I Mængde er de uden Tal; tilhobe
I Lænker nu. Man Lov af større Tynd
Vil lære dem. Han hedder Samti! — Ham
Dg Hustrue Kongens Søn var overdragen.

Gengiskan.

At man har Konster for, som fordre Straf
Er klart. Gaae! Undersøg hvad her er Sandhed.

Tast paa sin Post hver Kriger agte noie
Paa alt. Man taler om et Overfald —
Om at Gorna gjør endnu Forsøg.
Dg ned ad Floden har man mærket Krigsfolk.
Vi maa dog vide, hvilke Dødelige
Der tør endnu staae frem mod os og Døden;
Om man endnu vil tvinge Krigens Børn,
At bringe Nederlag til Jordens Udkant.

Tredie Optog.

Første Optrin.

Gengiskan. Dctar. Osman. Krigere.

Gengiskan.

Hvad har man oplyst af de Fangers Anslag?
 Hvori bestod det? og hvorledes har man
 Alt straffet det? Den Kongepode er
 Omfider, Dctar, dog vel i din Haand?

Osman.

Man søger Lys endnu i dette Mørke.
 At vises Pinebænken skrækked' ei
 Den Mandarins Halstarrighed. Han rolig
 Blier ved, hvad han har sagt, og af hans Ansyn
 Det synes klarlig sandt. Bængstet svarer
 Hans Hustru blot med Taarer; de og Sorgen
 Gjør hende dog kun endnu mere skjøn.
 Hun, trods os selv, bevæged' alle Hjerter,
 Og tvang os ukjendt Medynk af. Saa skjönt
 Som hun var, havde ingen af os alle
 Seet noget før; — og nu, utrøstelig —
 Du vil forundres Herre — hun bønfalet om
 At torde kaste sig for dine Fødder.
 "Naar Kongers Sejervinder, sagde hun,
 "Kun hører mig, han selv, hvor stræng han er,

"Vil skjærme Ufskyld, kan *A* være grusom.

"Almægtig maa han være ædelmodig,

"Ei spotte den Ulykkeliges Nød."

Saa talte hun. Jeg troede Pligt, at love,

Du naadig ikke afflog hendes Bøn.

Gengiskan.

Den Hemmelighed kommer da for Lyset.

Lad hende komme; bringer hende hid.

Hun spilder digtet Klage, Suk og Graad.

Paa en Erobrer Sligt er uden Virkning.

Nei! her skal hendes Kjon ei skuffe mig;

Det dertil kun forvel har lært mig Mistro.

Mit Bryst for dem er længe siden lukket.

At see mig, ønsker hun. Sin Skjæbne vil hun

See afgjort. Vel! Det see! Vil hun endnu

Kun skuffe mig, saa ønske hun sig Døden.

Osman.

Her bringes hun, som du tillod det.

Gengiskan.

Himmel!

Hvem seer jeg? Er det Koglerie? — o Skjæbne!

Bedrager jeg mig ei? Er det en Drøm?

Selv hende! Idamé! og — — —

Andet Optrin.

De Forrige. Idamé.

Idamé.

Store Konge!

Byd! — end en trøstløs Kones mørke Dage!

Du vil jo Hevn; jeg derpaa er beredt.

Men skaan, o Konge! et uskyldigt Barn!

GengisKan.

Fat Mod! Lad fare denne Angst! Du seer mig
 Ei mindre overrasket, end du selv er.

Os begge skuffed' Skjæbnen, som gjør alt.
 Alt heel forandret er. Men er en Nordbo,
 Som, engang du forsmaaede, nu forvandlet
 Til den Erobrer, Asien bærer for,
 Du frygte ham dog ikke. Keiseren
 Har glemt, hvad Temuschin maaskee blev stødt for.
 Til Seiren, til min Trone, og til Skjæbnen
 En Fiendestammes sidste Skud maae offres;
 Hans Bld forlanger Statens Ro; ham maa
 Jeg fordre overgivet i min Haand,
 Men for dit Barn dit Hjerte være trygt.
 Jeg selv beskytter det.

Idamé.

Gud! Lever jeg?

GengisKan.

Men ogsaa fordrer jeg ukonstlet Sandhed,

Men skal med Rænker ville blinde mig.

Hvem spinder dem? Du eller din Gemal?

Idamé.

Skaan, Konge, de Elendige i Nøden!

Gengiskan.

Han Skaansel? Han? af mig?

Idame.

Af dig, o Konge!

Gengiskan (for sig selv.)

Jeg har formeget sagt; meer end jeg vilde.

Idamé.

O giv mig mit uslykkelige Barn!

Du gav dit Kongeord, du gav Benaadning.

Gengiskan.

Den gav jeg i din Haand. Min Høihed krænkes,

Mit Bud foragtes, og min Vælde haanes;

Du føler selv, hvorvidt man driver det.

Ei nok, at man unddrager mig det Barn,

Jeg fordrede, og trodser min Befaling,

Alt længe øvet i at haane mig;

Men ei det er blot fra i Dag, jeg skylder

Dig Hevn. — Din Mand — det Navn alt er ham

Brøde —

Den dig saa dyrebare Mand, hvem er han,

Som saa har vidst at fængsle Idamé,

Og vover fræk at trodse mig? — Han komme!

Idamé.

Han er en dydig Mand, som tjener tro
Sin Gud, næst Ham sin Konge, gjør mit Liv
Lyksaligt; første Gang ved sin Ulykke
Har voldt mig Sorg.

Gengiskan.

Skjont! skjont! — Og fra hvad Tid
Er dette Baand vel knyttet?

Idamé.

Fra den Tid

Da gunstig Lykke fulgte Temuschin
Paa Tog til fjerne Rigers Undergang.

Gengiskan.

O da! da han med Haan var her viist bort!
Da Ret til Hevn han fik mod eder begge!
Og disse Egne Udkomst til hans Had.

Tredie Optrin.

Gengiskan, Dctar, Dsman paa den ene Side.
Idamé, Samti paa den anden. Bagt.

Gengiskan.

Tael! Har man efterlevet min Befaling?
Er Kongesønnen bragt i mine Hænder?

Samti.

Jeg har opfyldt min Pligt. Ja! det er gjort.

Gengiskan.

Du veed om Rænker og Opsættsighed

Undgaae min Arm, og om jeg er lemfældig.
 Viid og, at, har du skilt mig ved mit Offer,
 Det trods din Træfthed findes skal igjen;
 Og da er Barnets Skjæbne ogsaa din.
 Dog, jeg vil troe dig. Dit Bøgen. Jeg har alt befalt
 Den Dreng, som denne Træl har bragt — som sagt —
 Samti.

Ulykkelige Fader!

Idamé.

Holder inde,

Umennesker! Er Konge, det din Naade?
 Det er da saa, en Seirer holder Ord!

Gengiskan.

Og det er saa, man skuffer, driller mig?
 Det gaaer for vidt. Nu alt opklares maa,
 Strax, strax! Er dette Barn det, jeg har fordret?
 Bekjend! hvis ej, det gjelder flux dets Liv.

Idamé.

Belan! Du seirer, Moderkjerlighed!
 Hvis den Bekjendelse, som den aftvinger
 Mig i min Qual, endnu for dig er Brøde;
 Og stiller ikkun Blod din Grumheds Tørst,
 Tag da det Hjertes, som i Nøden svigted'.
 Men skaan, o skaan, den Bedres! skaan min Mands!
 Det er da Sandhed, at vor høie Hersker
 (Han var det, uden din Bedrivt, endnu)
 Mig havde anbetroet, og min Gemal,

En os, og alle Menneſker paa dig nær,
 Erværdig Skat, ſin Søn, til Varetægt.
 Der følger Rædſler nok med dine Seire;
 Din Hæder meer end nok af Blod er ſudlet.
 Vor Konge lod du myrde, og hans Dronning,
 Ved deres Side Fem af deres Sønner!
 O Gud! o Gud! de Strømme Uſkylds Blod!
 Saa Riget om paa alle Kanter herjet! —
 Den Myrden burde alt dig være nok.

Her kommer en Barbar, og fordrer os
 Betroede Skat, ſaa mange Kongers Aſkom,
 Vort ſidſte Haab. Ved denne Rædſelsfordring
 Seer min Gemal, ubøielig i Troſkab
 For ſin Monark, alene paa ſin Pligt;
 Og, uden Baklen, overgiver han
 Sin egen Søn. — Naturen, trodſet ſaa,
 Hans deelte Sjæl forgjæves ſønderriver.
 Af eder taalte ei ſaa hellig Daad
 At vorde kjendt. — Jeg burde hædret meer
 Hans ſtrænge Dyd, og lignet ham; men af!
 Men jeg er Moder. Til den Grumheds Kraft
 Min Sjæl ei kunde hæve ſig, og taus
 Tillyve Barnets Drab mit Viſald. — Nokſom
 Min Smerte vidned', jeg var Barnets Moder.
 See her dets Fader, knuſt! — O! fatter Du
 Hvor dydig, reen og ſtor en Sjæl der horer,
 Til at bedrage ſaa ſom han? Mig taler

Min Ufkyld for; — ham! kan Du nægte ham
 Erbødighed for hvad Du kalder Brøde?
 Straf mig! alene mig! Jeg har paa een Gang
 Forraadet en Gemal, som jeg tilbeder,
 Og mine Kongers Blod. — Min Samti! du
 Min inderligste Omheds høie Gjenstand!
 See! Moderømhed var min hele Brøde.
 I Liv og Død jeg følger dig; men tilgiv,
 O tilgiv, at jeg frelst dig din Søn!

Samti.

Tilgive dig! og hvad? Min Idamé!
 Hvad ei tilgive dig? — Ei meer jeg klager.
 Held mig! Min Konges Liv er nu betrygget!
 Hans Blod er frelst.

GengisKan.

Det er det ei, Forræder!
 Dpret din Brøde, eller undgjæld selv!

Samti.

Udbyde uretfærdigt Bud er Brøde.
 For mig er mine Kongers høie Røst
 Endog fra deres Grave mere hellig
 End din. Du seired', men er ei min Konge.
 Var jeg din Undersaat, jeg var dig tro.
 Tag kun mit Liv; men bær Hviagtelse
 For min Retfærdighed. Jeg overgav dig
 Min Søn. Jeg ham har kunnet offere dig.
 Troer du jeg for mig selv endda kan frygte?

Gengiskan til Bagten.

Han bringes bort!

Idamé.

O Konge!

Gengiskan.

Jeg befoel.

Idamé.

Mig ramme din Fortørnelse! o mig!

Du Fædreland, og Konge, og min Søn,

Tyrann! betogst mig — ogsaa nu min Mand!

O! blødgjør intet da dit haarde Bryst!

Gengiskan.

Bort! Bort! følg ham, som Skjæbnen bandt dig til.

Du tør tiltroe dig, at bevæge mig?

Og jeg bebreides — jeg! af dig! Forvovne!

Idamé.

Jeg forudsaae det. O! alt Haab er slukt.

Gengiskan.

Bort! Kunde dette Hjerte, trods det selv,

For Idamé endnu til Naade bøies!

Hun føler selv, hvad end forsones maatte.

Fjerde Optrin.

Gengiskan. Dctar.

Gengiskan for sig selv.

Hvad er det, som imidlertid mit Bryst

Gjør saa bespændt, saa trangt? Hvad? Sukker jeg?

Jeg? og hvorfor? og vakler min Beslutning?
 Hvad Guddom taler gjennem hendes Læber?
 Har Skjønhed eller Dyden da en Magt,
 Mod hvilken min kan ei bestaae?

Tov Octar!

Jeg frygter for mig selv, forstaaer ei meer
 Mig selv. Mit Hjerte trænger til en Ven.
 End har det ingen.

Octar.

Du affordrer mig

Uforbeholdenhed! Er der en Fiende
 At rødde bort, er der en farlig Stamme,
 Som maa til sidste Rødsfud kappes af,
 Saa spild ei Tid, vær snar; brug Strængthed; den
 Kan en erobret Trone ei undvære.
 Hug uden Standsning Slag i Slag, og vær
 En Strøm, som alt henriver i sin Fart,
 Og Tiden vil gjenbringe Ro og Orden.
 Lærvilligt danner Folket sig til alt.
 Af hvad det udstød Mindet selv vil svækkes.
 Snart det tilgiver, snart forglemmer, alting.
 Men tappes Blodet Draabe efter Draabe,
 Blier Saaret langsomt lægt, og rives op;
 Gjenbringe nye Tider gamle Plager;
 Da blier Fortvivlelsen til Kraft og Mod;
 Et svagt forvandles til et stridbart Folk,
 Saa farligt nu som det var nedtrykt før.

Gengiskan.

Hvad? denne Idamé! Hun! selv i Lænker — —
 En oprørsk Slaves Biv, som trodser mig! —

Octar.

For hende, seer jeg, der er ingen Naade,
 Hun kan ei vente andet end dit Had.
 Du siger selv, det du har følt for hende,
 Det var kun Dpblus af en Flyveild;
 Den har det Afslag før, den Trodsen nu,
 Og Tiden slukket ud til sidste Gnist.
 Du seer i hende kun Misbæderfken,
 En Medforbryders Mage.

Gengiskan.

En Forbryders,
 Som jeg skal straffe. Ja, jeg bør, jeg vil.
 Mit Udelmod er ei for Folk, som ham.
 Jeg taale den foragtelige Træl! —
 Jeg! en Rival i ham!

Octar.

Hvi taale ham?
 Du er almægtig, og ei hevnet?

Gengiskan.

Himmel!

Saa lidt mit Hjerte ligner meer sig selv!
 En Skjønhed bringer det i Dyrer, seirer,
 Afvæbner det med nogle Taarer! tvinger
 Mig til at taale Haan! at sukke! — mig!

Dg min Rival en Træl! og lyffelig!
 Seg taaler, at han aander! at han elskes!
 Jeg, selv i ham, hun elsker, yder hende
 Erbødighed; og jeg er bange for
 At saare hende, hvis jeg bruger Staalet
 Mod den uværdige Forhadtes Barm!

Saa elsker du da Gengiskan? og sukker?
 Hvad er den Elskov? Har den saadan Bælde?
 Octar.

Jeg blot forstaaer at staaes, som du selv
 Har deri underviist mig. Det, jeg elsker,
 Er mine Gangere, mit Epyd, min Bue.
 De Hjertets Griller har jeg ei Forstand paa.
 Kun Seiren kjender jeg, og vore Skikke,
 De Fangne adlød altid Seireren.
 Hin Fjend, ubeqvem og fremmed, troer jeg,
 Kun passer flet for dig og for din Lykke.
 Om en Slavinde meer lidt ængstlig venter
 Paa din Befaling, er da det saa vigtigt?

Gengiskan.

Hvo kjender bedre end jeg selv, hvorvidt
 Min Bælde naaer? Jeg kan, for vel jeg veed det,
 Kun bruge Magtsprog. Hvad blev det for Lykke!
 Hvor ussel, grusom, æddret! — den, at tvinge
 Et Hjerte, som ei overgav sig selv!
 I Mine, ved hvis Ild vor Sjæl blev optændt,
 Kun Taarskyer, evig Angst, at see!

Kun eie en Slavinde, som imodtog
 Vor vilde Lidenſkab med Gru og Afſkye! —
 Er Tartariets vilde Røvdyr's Liv
 Meer ublidt? deres Elſkov meer barbarſk?
 Vel! uden Dmſvøb tilſtaaet: Idamé
 Har med en uforklarlig Dvermagt
 Befeiret mig. Mit Hjerte, frygter jeg,
 Vil mindes denne Dag. Jeg blev forbittret;
 Men hun tog over mig og min Befaling
 En ſikkrere, meer ubegrændſet Magt,
 End mine Seire give mig, og end
 De hundred Kongers, jeg betvang, tilſammen.
 Nu ſeer du Grunden til min Sjæls Forvirring.
 Hun var forviift for evig af min Hu;
 Jeg mine Rigers Herre, og min egen;
 Hun glemte. — Jeg hende ſeer igjen; hun ſeirer,
 Og jeg — — — er hendes.

Femte Optrin.

De Forrige. Osman.

Gengiskan.

Nu; hvad bringer du?

Og hvad har hun beſluttet?

Osman.

Med ſin Mand

At gaae i Døden, før end røbe, hvor

De skjule det ulykkelige Barn.

De see med Ro, man dem bereder Pinsler.

I Mandens Arme styrkes hendes Mod

Ved hans. Og begge, uden Spor af Angst

De bede kun om Døden med hinanden.

Et talrigt Folk, i Graad og stum Bestyrtning,

Omringer dem.

GengisKan.

Hun venter — hun af mig

Sin Død! — Gaa! opliv hendes Mod, siig hende,

At hendes Liv er trygt, er kjær, er helligt

For hendes Herre! Flyv!

Giette Optrin.

GengisKan. Octar.

Octar.

Et selsomt Budskab!

Det angaaer dog det kongelige Barn,

Som skulde — —

GengisKan.

Drebes? — Ei!

Octar.

Og dog befoel du,

Det skulde rives hende selv af Armen,

GengisKan.

Nu! Opsat!

Octar.

Du maaskee — — —

Gengiskan.

De kan ei undflye.

Octar.

Man dog maaskee bedrager dig.

Gengiskan.

Hun ikke.

Octar.

Du vil, den Kongeslægt skal ei døe ud?

Gengiskan.

Det, jeg vil, er, at Idamé skal leve.

Gaae! Sorg for Resten du. Søg hende op!

Dog nei! Til, Octar, iil! Tving hendes Mand

Til Lydighed! det Barn, det Offer! — Smaating!

Han vel skal bringe mig et større Offer.

Octar.

Hvem? Han?

Gengiskan.

Sa, ja, han selv.

Octar.

Du taler, Herre,

J Vilde, troer jeg.

Gengiskan.

Læmme Idamé,

See hende, elske hende, o! af hende

Den Utaknemmelige elskes! — — — eller

At hevne mig paa hende, straffe hende! —
 Du seer igjen min Svaghed. Trods mig selv,
 Henreven af de meest modsatte Længsler,
 Jeg bærer — og veed selv ei, hvad jeg vil.

Fjerde Optog.

Forste Optrin.

Gengis Khan. Krigere.

Gengis Khan.

Skal da for stedse Frihed, Ro og Fred.

Alt, hvad jeg søgte, flye mig? Hvad er jeg

Mig selv? O fra i Dag begynder jeg

At føle Bældens sorgelige Bægt.

Jeg søgte Idamé. Hvad finder jeg!

En Hovding-Floek, den Kongelivets Plage.

(Til Krikerne.)

Gaaer! og som sagt, den ydre Pynt af Borgen

Er Samlingsstedet. Strax! — Den Floek Coreer

Maa ei for Intet torde prøve paa

At overraske os. Alt har man udraabt

Til Konge det ulykkelige Barn.

Dets Hoved i min Haand, jeg gaaer imod dem,

For sidste Gang: man lære denne Samti

At lystre. Kun for længe har jeg opsat
Den kongelige Dprørsqvist at kappe.
Bort!

(alene.)

Grusomhed, hvis Syfler høre til
At være Hersker, hvor nedtrykker den
Min Sjæl, saa stemt for ganske andre Syfler!
At styre Folket, tøile disse Krigsmænd,
Forudsee Farer, dæmpe Mytterier,
Hvor tungt for Hjertet! — og dog skjule Bægten! —
Før, kjendt af Ingen, var jeg lykkelig.

Andet Optrin.

Gengiskan. Oetar.

Gengiskan.

Hvad Budskab bringer du fra Mandarinen?

Oetar.

Ham rører ingen Trudsel, intet Hensyn.
Jeg blues ved, at jeg har maattet bruge
Dit eget høie Navn mod slig en Fjende.
Han seer med roligt Die paa hver Dødsstraf,
Og taler, som var Overmagten intet,
Om Ret og Pligt. Man skulde troe, han sad
Paa Dommerstoel, og os forkyndte Love.
Lad dem forsvinde, Konge, ham og hende,
Dprørsken; Nedlad din Høihed ei

Til saadan Svaghed! Bør det være taalt,
 At den, som Jorden bæver for, blier trodsset?

Gengis Khan.

Forunderligt! Og disse Dodelige.
 Som trodsø Jordens Herrer, hvo er' de?
 De Yttringer, i vore Egne hidtil
 End aldrig anede, hvorfra vel de?
 Sin Konge, som ei meer er til, den eene
 Opoffrer, uden Frygt og Nag, sin Søn!
 Sig selv den anden for en Ægtefælle!
 Og intet bøier, intet skrækker dem!
 Hvad er det Alt? — D, kan jeg see med Alvor
 Paa dette Folk, fjøndt lagt af mig i Lænker,
 Og dog ei selv tilstaae det dyb Beundring?
 Jeg seer dets Glid at undervise Verden;
 Saa gammelt, kunstrigt, og uhyre stort;
 Dets Konger grundet' deres Magt paa Visdom,
 Betvang dets Nabofolk til disses Held;
 Holdt Orden; herskede ved deres Sæder. — — —
 Den Lod, os Himmel gav, blot Styrke blev;
 Vor Kunst er Krig; vor Daad, at ødelægge.
 D hvortil nytter mig mit store Held?
 Hvad bringe mig al Verdens Taarer ind?
 Vi farve vor Triumfvogn rød med Blod. —
 Der gives dog maaskee en anden Storhed! — —
 I Løn jeg maa misunde disses Dyder,
 Og dem, jeg undertvang, mig ønske lig.

Octar.

Beundre dette svage Folk! — Hvad stort
 Er der da i de Konster, Blødheds Fostre,
 Som frie dem ei engang for Drab og Lænker?
 Er ei den Svagere bestemt til Træl for
 Den Stærkere? For Møie og for Mod
 Maa alting under Solen vige. Men
 Her er det dig, som viger, taaler Spot,
 Og strækker, trods din Brede, Haanden ud
 For, hvad veed jeg? blandt os ukjendte Lænker.
 Du underkaster dig, at høre Murren
 Af dem, du har at takke for dit Held!
 Vil dine stolte Baabenbrødre see paa,
 At Elskov visker al den Hæder ud?
 Eligt ærgrer høie Sjæle, bringer Rødme
 Paa Kjækkes Kinder. — Troe, i mine Ord
 Du hører dem. I deres Navn og Statens
 Jeg taler. — Undskyld en Tartar, en Krigsmand,
 Hvis Isse, under Hjelmen, graa er bleven,
 I Kamp for dig — som hover ei den Tant,
 Og nu har viist dig Vren, den det synes
 Dit Die, blændet, ikke saae paa meer.

GengisKan.

Man hente Idamé!

Octar.

Du vil? — —

Gengis Khan.

Adlyd!

Hold din forvovne Midkjærhed i Tømme!
 Min Undersaat skal med Ærbødighed
 See, hos sin Hersker, selv, hvad han troer Svaghed.

Eredie Dptrin.

Gengis Khan (alene.)

Jeg da ei meer kan modstaae Skjæbnens Dom;
 Hun er af Himlen selv bestemt for mig.
 Hvad har jeg og i al min Storhed gjort?
 Ulykkelige! — D, det er jeg selv,
 Af alle dem, der høre til min Storhed,
 Paa Kamp saa gridst', med deres Blod saa ødsle,
 Har nogen eneste tilbraget sig
 Mit indre Væsen? bortspredt Skyen der?
 Hvor mange Riger jeg betvang, mit Hjerte
 Er lige tomt, og træt, og kjedt af Alt. —
 Forvildelse! — Er det end saa, nu vel!
 Min Aand behøver en Forvildelse,
 At skaffe Dag i denne Tungsinde-Nat,
 Og blidne lidt den kjede Tronesidden.

De Dctars skumle Raad — — o hort med dem!
 Rundt om mig idel blodbesølte Dyrer —
 Forsultne Rovdyr — glubste, lumske Stimænd,
 Afrettede og snu' til Mord og Ran.

Til Krig de fødtes, ei til Hof for mig.
 Jeg kjender Kjærlighed, og jeg affkyer dem.
 Nu! — stride under mig, døe under mig,
 Det maae de; ei bedømme mine Forhold.
 Du tøver, Idamé! — Der kommer hun.

Fjerde Optrin.

Gengis Khan. Idamé.

Idamé.

Du end engang vil nyde Synet af
 Min Angst. O spar en Hustru og en Moder.
 Forøg ei min Elendighed; du derved
 Selv vilde blues.

Gengis Khan.

Bort med denne Frygt!

Din Mand kan give efter; kan tilgives,
 Ifald han vil. End er hans Skjæbne opsat,
 For dig der er i denne Barm blot Naade.
 Min gode Stjerne, haaber jeg, det er,
 Som mig, paa Himlens Bud, til dig har ledet.
 Dens Hensigt, da du fødtes, var maafee,
 Ved dig at tæmme en Erobrer, mildne
 Den hvassse Haardhed i din Herskers Barm,
 Som Fødested og Skjæbne havde frembragt.
 Forstaae mig: jeg regjerer; over mig
 Jeg byder dig en Magt, du ei har Ret til.

Du har en Egtesælle. Mine Love
 Tillade, dette Baand at løses; da
 Staaer Verdens Herster ene under dig.
 Staaer han dig ikke an, en Trone er dog
 Ei at foragte, Kongediademet
 Vel og kan tørre nogle Taarer af.

Dit Fædrelands og dine Landsmænds Beste
 Tilraade dig som jeg: knyt dette Baand!

Vistnok kan dette Sprog dig synes fremmed;
 Blandt knuste Troners rygende Ruiner
 Mindst paa seligt maaskee for den, der nys
 Var de Monarkers Bane, som besad dem.
 Men tænk, det første Baand dog skuffed dig.
 Han, som dig gaves da, var dig ei værd.
 For Jordens Herre fødtes Idamé.

Det er med tyve Septre i sin Haand
 Din Temuschin du seer. — Der blinker Perler
 I dine Dine; og du slaar dem ned.
 Dit Hjerte banker høit. Hvad tør jeg vente?
 Tael: glem min Magt og Stoltthed; blot betænk
 Din egen Fordeel. Idamé! tael frit!

Idamé.

Fordømt til saa mangfoldig Kaarsomverling,
 Jeg følger ei, hvor høit endnu dit Forflag
 Forvirrer og bestyrter mig; men kan
 Jeg fatte mig, saa bliver dog mit Svar dig
 End meer uventet. — Du erindrer dig,

Den Gang din Fremtids Bølge end var skjult
 Bag Ubekjendtheds Slør. Nu Jordens Skræk,
 Var da kun Temuschin. End var der ei
 En Verden i din Haand. — Velan, erfar,
 At den Gang havde jeg modtaget den.

GengisKan.

Du kunde, Himmel! kunde elsket mig!

Idamé.

Mit Hjerte skulde den Gang, siger jeg,
 Ei afviiist det, som Temuschin tilbød mig,
 Hvis ei de Bise, som jeg skylber Livet,
 Mig modsat Forhold havde gjort til Pligt.
 Forældres Magt blandt os, jeg troer, du kjender,
 S' Alt er deres Bud os hellig Lov.
 Vort faldne Rige (hvi blev det ei evigt?)
 Grundfæstet var paa denne Faderret,
 Paa Egtebaandets Tro, paa Ære, Retfærd,
 Og Edbens Fasthed. Om end dette Rige
 Er dine lykkelige Baabens Rov,
 Den Aand, som det besjæled', fældtes ei.
 Din Skjæbne er forandret; min staaer fast.

GengisKan.

Du havde elsket mig! —

Idamé.

D, lær at indsee

Deri en Grund desmeer, til ei af mig
 At vente andet, end et evigt Afslag.

Det Baand, mig binder, er af Himlen knyttet,
 Min Mand mig hellig; — ja, jeg elsker ham.
 O, meer end du, din Trone, al din Storhed,
 Er mig min Mand. Tilgiv mig Hjertets Sprog,
 Men lær Erbødighed for vore Sæder.
 Tro ei, forføngelig jeg søger Storhed
 I denne Seier over mægtig Seirer.
 Mig koster saa retfærdigt Afslag Intet.
 Retfærdig mod mig selv jeg gjør min Pligt,
 Og sætter ingen Pris paa dette Dffer.
 En anden byd de Gaver, du bød mig!
 Løsriv dig, Herre, fra et Hjerte, som
 Ei skjønner deres Værd! Og, da det er
 Min Lod, bestandig at bønfaalde dig,
 Saa tillad, at min Samti ei erfarer
 Den Sejr, han vandt, som dog kun haansfuld Eviul
 Mod dette Hjertes Trofskab bragte ham.

GengisKan.

Han veed mit Forsæt. Han maa finde sig
 Deri. — Han maa, hvis Livet er ham kjær.

Idamé.

Han kan det ei; og, skulde nogen Dval
 Hans høie Sjæl et Dieblis forvilde,
 Hans Hjerte gjøre svagt; da er det mig,
 Som Pligt, som kjærlig Trofskab kaldte til
 At staae ham bi, at Svaghed ei forleder

Ham til vanhelligt Angreb paa et Baand,
Saa helligt, reent og fast, som vor Forenings.

Gengiskan.

Hvad jeg erfarer, Guder! er det muligt?
Saa skyldig han har gjort sig, mod dig selv,
Da mere grum end vildest Kobber, han
Dit Barn dig fræve, for at see det dræbt!

Idamé.

Dg seer du ikke med Erbødighed
Den Dyd, hvis Strænghed han adlød! Han tænkte
Med Heltens Mod — jeg handled kun som Moder.
Dg fandt jeg ham endog for stræng retfærdig,
Jeg maatte noksom dog høiagte ham,
For troløs ei at vorde ham uværdig.

Gengiskan.

Alt, alt hos dig forundrer, o men ogsaa
Forbittret mig; og selv dit Overmod
Aftvinger mig Tilbedelse. — Mit Hjerte,
Det undertvinger, men oprører, du.
D frygt mig, frygt mig! Trods min Svaghed kan
Min Raseri vel gaae længer end min Smhed.

Idamé.

At Pinsler, og at Død er i din Haand,
Det veed jeg. Lovene dog end bestaae;
De ere stærkere end du.

Gengiskan.

Hvad! Love!

Og hvilke? Her er ingen Lov. — Hvo tør
 Staae frem, og puffe paa en Lov, mod mig?
 Mit Bink er her den hele Lovbog, Schytenes,
 Mit, Eneherrens, Seiervinderens.

Nok koster mig, hvad I tør kalde Lov.

Ja, før engang, da her vi vare lige,

Da vore Hjerter droges til hinanden —

Thi, trods din Grusomhed, det var dog saa —

Da Alt foreente os, da kom de Love,

O jeg afflyer dem, og adskilte os,

Og haaned mig, og bandt dig til din Mand.

Jeg knuser dem; et Ord, og det er nok.

Gjør nu som hele Verden, adlyd mig.

De barske Skikke, de forroste Sæder,

Saavidt de trodse mig, saa er' de Brøde,

Jeg har befalt; din Samti i min Haand

Skal give eders Konge, og sig selv.

Mig begges Liv skal være Borgen for

Din Lydigheid. — Jeg gaaer. Hvad det vil koste

At trodse Gengisken, som elsker dig,

Som blues ved at elske dig, det veed du.

Nu overvei, og vælg.

Femte Optrin.

Idamé. Asfeli.

Idamé.

Død eller Skjændsæl

Er Balget. Mine Kongers rene Blod,
 Og du, mit halve Liv! Mig begges Skjæbne
 Er da i Hænde lagt. D elskte Mand!
 Du vil det selv, jeg skal din Dødsdom fælde.

Asfeli.

At kaste trodsfig hen den Dverbælde,
 Som Himlen selv forbandt med Dyd og Skjønhed!
 Den Magt, der underkaster denne Bildmand
 Forstandens Love, kun i dine Blik
 Ham læselige! — Allerede vant
 At tæmme ham, hvad kan ei du udrette!

Idamé.

D! som om disse Fortrin ei forøged'
 Min Jammer!

Asfeli.

Men dit knuste Fædreland
 Formaaer kun du at lindre. Ene dig
 Gav Himlen det til Værn mod dets Tyran.
 Erfoer du selv ei nys hans Sjæl ved dig
 Dens Bildhed affort? Hang ei i et Haar
 Din Samtis ham forhadte Liv alt tidt?
 Det vil skee tiere. End lever Samti,

Dg trodser ham, ei skilt fra dig engang.
 Han ærer dig i ham. Mishage dig,
 Er hvad paa Tronens Grus den grumme Seirer
 Endnu ei tør. Glem heller ei, han eengang
 Dog her den første var, som hyldeb' dig
 Af et, da reent, dig ei uværdigt Hjerte.

Idamé.

D ti! — Dg nu! blot Mindet nu er Brøde.

Sjette Optrin.

Samti. Idamé. Asfeli.

Idamé.

Ak! er i denne grændseløse Kummer
 Jeg din endnu! — tillades dig at see mig!

Samti.

Jeg skal. Tyrannens Grusomhed besøel.
 Det Dieblis jeg har igjen, det skylber
 Jeg ogsaa den.

Idami.

Dg veed du, for hvad Priis
 Tyrannen dit og Prindsens Liv mig byder
 Tilfals?

Samti.

Tael ei om mit! Tænk ei paa os!
 I almeen Nød maa ingen Enkel tælle
 Sig med. Glem ei min Idamé, jeg har
 Een Pligt, kun een; den er, at redde Kongen.

Vort Liv, vor Tjeneste, vort hele Væsen
 Er hans, endogsaa Barnets Liv, den Søn,
 Som fødtes at erkjende ham for Herre.
 Kun Vren er en Skat, vi skylde Ingen.

Mens Døden overalt omgiver Prindsen,
 Saa har jeg skaffet ham et Skjul, et skummelt,
 Men for det første sikkert Tilflugtssted,
 Hans Fædres Grave. Løve vi, saa faaer han
 Snart hjemme der. Forgjæves venter ham
 Coreahærens modige Anfører.

Jeg lovede at sende ham Etan,
 Der tro, som jeg var, skulde bringe Prindsen
 Derhen. — Nu er Etan, som jeg, i Lænker;
 Og nu har Prindsen i den hele Verden
 Kun dig. — Du og maa redde ham, tillige
 Din egen Søn, din Vre, eet med min.

Idamé.

Forklar dig! Lærl! Hvad skal jeg?

Samti.

Glemme mig,

Og leve for dit Fædreland; for det
 Opoffre Alt. Nu løser dig min Død
 Fra mig; den ender vore Forhold.
 Derved har Himlens Dom bestemt din Skjæbne,
 Den Hæder, at du blev min Afke tro,
 Opveier ei en endnu mere Skjon.
 Lad mig opfylde det, hvad ubetinget

Min Konge, bønne, paalagde mig,
 Og som jeg svoer ham til. Jeg gav min Søn;
 Jeg giver endnu meer. Min Idamé,
 Fri ved min Død, du gøre nu Tyrannen
 Til Fange! Udsluk paa min Grav hans Tordner!
 Om nu det gjør mig Døden noget rædsom,
 At jeg til den Barbar antvorder dig;
 Og seer den Dffring mig vanhellig ud —
 Agt ei derpaa! See, Pligten gjør den reen;
 Min Død affoner den fuldkommen. Indsee,
 Den saa nødvendig er, som frygtelig.
 Nu! — min ulykkelige Konges Moder
 Du vorde, Idame! Og saa: Regier!
 Din Konge leve! og din Brudgom — døe!
 Ja — under disse Vilkaar — herske du!
 Saa vil jeg, (vil gaae.)

Idamé.

Vi! Du kjender mig da ei?
 Den usle Høihed skulde være mig
 Betaling for min Skjændselse! for dit Blod!
 Du troer, jeg mindre Hustru er end Moder!
 Barbar, du skuffer dig. Din barske Dyd
 I dobbelt Udaad gjør dig skyldig; Udaad,
 Som Menneskenatur og Kjærlighed
 Maa gysse ved. Du mindes da ei meer,
 Jeg er din Hustru, og jeg elsker dig?
 O tro mig, i vor Sammen er der os

En mere skøn og ædel Vei til Graven.
 Det være Elskov, eller blot Foragt,
 Saa har til mig Tyrannen ingen Mistro.
 Jeg inden disse blodinddrukne Volde
 Gaar fri; man vogter ei paa mine Skridt.
 Coreernes Anfører, ubemærket,
 Har nærmet sig ei langt fra dette Gravsted,
 Hvor du har Prindsen skjult. Jeg kender noie
 De skjulte Gange mellem Gravene,
 Og derfra ud. Jeg gaaer at sørge for
 Den spæde Konges Liv, og bringe ham
 Til hine, hans og Fædrelandets Mænd,
 Paa hvem det sidste Glimt af Haab beroer.
 Med ham paa Armen, gennem deres Rader,
 Tilbærer jeg dem Mod og Kraft og Held.
 Saa er jeg her igjen; da skal, jeg veed det,
 Vi begge døe, men o, en herlig Død;
 Vi efterlade os en stor Erindring,
 Og give vore dunkle Navne Rang
 Blandt Jordens første Navne. — Har mit Hjerte
 Forstaaet, og følger det, din Underviisning?

Samti.

Du selv beaander hende, store Gud;
 Unddrag saa hellig Idræt ei din Bistand!
 O hvad er Samti mod hans Idamé,
 Som Himlen værdiger det store Kald,
 Sin Konge og sit Fædreland at redde!

Femte Optog.

Første Optrin.

Idamé. Asfeli.

Asfeli.

Flugt! Uden Standsning Flugt! og ingen Mod-
stand!

End anden Gang i Dag du er hans Fange!
Hvi og den Trodsen mod den vilde Seirer?
Hans Fortrin over svage Dødelige
Er for bestemt. — Du! Hvad formaaer vort Kjon?
Et Barn, en Krigshær uden Mod! hvad kunde
Der og udrettes?

Idamé.

Seg adlød min Pligt,
Svag, kvalt af Angst for eget Barn, jeg bar
Vor spæde Konge ved mit Bryst til Leiren.
Det flux opmanded Krigerne at see ham.
Tartaren kom, og Skræk og Død med ham,
Og hine Drkners græsselige Horder.
Mys afført Lænke blev paa ny min Lod.
Alt er forbi.

Asfeli.

Og nu i deres BOLD

Vel ogsaa det ulykkelige Barn,
Født kun at kunne myrdes? — Din Gemal?

Idamé.

O dette Dieblif er begges sidste.
Man tøver kun for at berede Pinsler.
Men du, mit eget Barn! o venter dig vel
En bedre Lod! Tyrannen lod mig kalde, —
End damped han af Blod — kun for at nyde
Min Sammer, see sin Glæde paa min Qual.
Sag bævende nedkasted' mig i Støvet,
Og knæled' taarebadet for hans Fødder;
Men han bortstødte mig med Morderhaanden,
Med vildest Truen, og med bortvendt Die;
Gik takkefuld, kom rasende igjen;
Med halvgvalt Stemme gav hans Hjelpebødler
Sin Mordbefaling; men igjen og atter
Forandred den, til, syntes det, de bade
Ham kun om Vink at ende al min Qual.

Asfeli.

Dog gav han ei det Mordvink! Din Gemal,
Ham saa forhadet, er dog endnu i Live!
Selv Prindsens Drab besøel han ei endnu!
O! beed om Naade! Han tilgiver Alt.

Idamé.

Nei, nei! Hans vilde Lidenskab for mig
Er nu kun Bitterhed. Du skulde seet,

Hvor han med Haan paa Haan betyded' mig
 Foragt og Had, og spottet' mine Taarer.

Asfeli.

Du har Tvivl, om du kan tvinge Loven,
 Som, alt betvungen, brøler i sin Lænke!
 Var du ham mindre kjær, Forbittrelsen
 Lød mindre stormisk.

Idamé.

Elsket eller hadet,
 Jeg kan ei, vil ei taale meer et Liv,
 Ethvert hvis Dieblisk er Gru og Skjændsel.

Asfeli.

Du vil? — O Gud!

Idamé.

Naar Himlen i sin Brede
 Har fyldt Ulykkes-Bægeret til Randen,
 Den stundom sin Forfulgte midt i Smerten
 Gi'er Kraft, at støde fyldte Bæger hen.
 Selv af de Ræbster, som omspænde mig,
 Mit Bryst før ukjendt Kraft indaandet har.
 Jeg frygter ikke meer den Jordens Seirer,
 Adlyder kun mig selv, og har min Skjæbne
 I egen Haand.

Asfeli.

Du Idamé! din Søn!
 Dit elskte Barn, ham kunde du forlade!

Idamé.

Du grum fornyer al mit Hjertes Svaghed;
 Du gjennemborer det. Ja, Gud! et tungt,
 Et rædsomt Dffer! O! hvad vilde jeg
 Ei gjort for mit ulykkelige Barn!
 Men Gengiskan, i al sin Herlighed,
 Blandt Konger, som for ham i Støvet knæle,
 Vil dog, i Brimlen af Glendige,
 Ei søge om det Barn, som Ingen kjender.
 Han seer vel ogsaa et uskyldigt Barn,
 Hvis Moder var ham kjær, med mindre Barskhed.
 Blod ei, hold fast paa dette Haab, mit Hjerte!
 Og er det Blændværk, hold dog, til du brister,
 Paa dette Blændværk! Nei, endog mit Støv
 Han ei vil hade; han jo elskte mig.
 Han ei forstyrre vil min Ro i Graven —
 Ei end, o Gud, min Søn.....

Andet Optrin.

De Forrige. Oetar.

Oetar.

Her, Idamé,

Befaler Keiseren dig vente ham.

(Til nogle af Bagten.)

(Til andre af Bagten.)

Bebogter I de Børn! — I, disse Dørre!

Her lades Ingen ud, og Ingen ind!

(Det Afseeti.)

Gaa bort!

(Hun gaaer.)

Idamé.

Engang endnu han da vil see mig.

Han vil. Jeg maa. Om du imidlertid

Tillob mig, mens jeg lydig oppebier

Din Keisers Ankomst, her et Dieblif

Endnu at see min Mand, det var maaskee

Kun, hvad ei længer opbragt Seirers Retfærd

Bevilged' selv os to Ulykkelige.

Jeg veed, jeg vover let en spildt Begjæring;

Jeg veed, at Seieren medfører Strængthed;

Dog vist ei heller under eders Himmel

Er Medynk ukjendt. — Jeg anraaber din.

Octar.

Mod affagt Dom er Raad og Forbøn Brøde.

Det er ei længer eders gamle Konger,

Som styre her. De har vel ladet Loven

Gaae vaabenløs. Men Tid forandrer Skik.

Nu er det Vaaben, som regjere her;

Vi kjende hverken Bønner eller Taarer.

Bliv her, og vent paa Keiserens Befaling.

(gaaer.)

Tredie Optrin.

Idamé (alene.)

Ulykkelige Gud! Du seer min Qual!
 Ophold du selv min Kraft i Nødens Stund!
 Gyd fra din Himmel i mit spændte Bryst
 Den Dyd, som troner i den Mands, du gav mig!

Fjerde Optrin.

Gengiskan. Idamé.

Gengiskan.

Nei jeg har ikke nok udtomt min Harm;
 Ei nok ydmyget din forvovne Stolthed;
 Ei nok bebreidet dig, at du var trolos,
 Og utaknemmelig for al min Godhed.
 Du veed ei selv, hvor sort din Brode er,
 Hvor ulykkelig du, hvor rædsom jeg.
 Jeg havde elsket, burde hadet, dig,
 Dig, som forraadte mig, men jeg skal straffe.

Idamé.

O mig, kun mig! det er den sidste Naade,
 Jeg tigger bønlig af din Sjæl, hvis Haardhed
 Jeg haabede at boie, men bedrog mig.
 Slut i mit Blod din Blodtorst! Hevn dig paa

En Hustru, som opfyldte tro sin Pligt!
 End mine Qvaler!

Gengis Khan.

Kan jeg? Grumme! Kan jeg?
 Min Qval er større. Jeg vil ende den.
 Ja, straffe vil jeg. Jeg kan og tilgive. —
 Tilgive! jeg! og dig! Nei, frygt min Hevn!
 Jeg i min Magt har Kongens Søn og din;
 Og den Uværdige, din Mand, ham nævner
 Jeg ei engang. Du elsker ham, og døe,
 Døe skal han. Han forraader, trodser mig,
 Gjør Opstand. Tusinddobbel Død var ham
 Den rette Straf. Men det er dig, som holder
 Min Arm tilbage. Og jeg taaler det?
 Til dette Dieblif endnu han lever.
 Men jeg ansøger ikke meer Slavinden.
 Vil du hans Liv, saa — maa du glemme ham,
 Og for din Modstand gjelder der nu ingen
 Undskyldning meer. Fordømt til Døden, er han
 Ei meer din Mand. Han er for dig alt død.
 Det habelige Baand, som bandt dig til ham,
 Er overhugget ved hans Skjændselsdød.
 Du tvinger mig dertil. Jeg fatter ikke
 Den dumme Grille, som blier nu hans Død.
 Din Haand jeg, blodig af hans Hjerteblood,
 Hen over Liget burde tvinge dig

At række mig. Men jeg vil vise dig,
 At en Barbar, en schytisk Mdelægger,
 Har ogsaa Følelse dit Hjerte værdig.
 O troe mig, vi er' skabte for hinanden!
 Først ved at vinde dig, min Sjæl blev stolt.
 Afsværg dit Ægteskab! jeg sætter strax
 Din Søn i Rang med mine egne Børn.
 O! du har manges Skjæbner i din Haand.
 Hint Barns, af eders Kongers Blod det sidste;
 Din Mands — ham redder blot et Ord af dig;
 Din egen — Høiheds Spidse vinker dig;
 Din Søns, og din, og min. Vor fælleds Fremtid
 Beroer paa dig, fordi jeg elsker dig,
 Ja, ja, jeg elsker dig endnu. Men vov,
 Med Stolthed end at væbne dig til Modstand!
 Ved at forhaane dette Overmaal
 Af Svaghed, som forbittret jeg bebrejder
 Mig selv! Modtag med Angst mit Skriftemaal,
 Skjælv for min Kjærlighed! Skjælv for min Godhed!
 Formeget vant til Hevn, jeg kunde lade
 Dig bøde dyrt, at jeg har elsket dig.
 Tilgiv! Endnu jeg sukker, mens jeg truer.
 O! tæm tilgavns en Rase, som gi'er efter!
 Du afgjør hele dette Riges Skjæbne
 Ved blot et Ord; men dette Frelsens Ord
 Maa siges, siges strax, og uden Skremt,

Dg uden Omsvøb. Siig det! tael, og afgjør,
Om jeg skal hade eller elske dig!

Idamé.

Dg hvad af begge bør, og tør, og kan du?
Dit Had blev uretsfærdigt, og din Elskov
Forbryderst, baade dig og mig uværdig.
Men Retfærd skylde du mig. Er du Konge,
Jeg fordrer den for mig, end mod dig selv.
Saalidt jeg herved trodser mod din Høihed,
At jeg dig minder, ei at glemme den,
Dg i dit Hjerte, du mig giver Ret.

Gengiskan.

Velan! Du vil. Du vælger selv mit Had.
Modtag det. Neppe standser jeg dets Udbrud.
Jeg raser. Du tilbagegiver mig
Min Grusomhed. Jeg glemte den for din Skyld.
Med Blod, med Blod, din Mand, din Prinds, din Søn
For dit oprørste Overmod skal bøde.
Det Ord, du vægrer, har fordømt dem. Altsaa
Forbi! Men den, som myrder dem — er du.

Idamé.

Barbar!

Gengiskan.

Det er jeg, vilde det ei være.
Jeg elske dig. Nu er jeg blot din Herre,

En blodig Fiende, Voldsmand, medynksløs,
Hvis Had skal vorde grumt, skal ligne dit.

Idamé.

Velan! For denne strænge Herskers Fodder,
Erkjender jeg i ham med Urefrygt
Den Konge, Himlen Sceptret har betroet;
Og knælende anraaber om een Naade.

Gengiskan.

Den haaber, Følesløse, du af mig?
Staa op! Endnu jeg dog vil høre dig.
Var du kun selv lidt mindre ubarmhertig!
Hvad vil du? Tael!

Idamé.

Villad mig, Konge, blot
Her nogle Diebliske, ubevogtet
At tale med min Mand.

Gengiskan.

Endnu?

Idamé.

Benhør mig!

Det er min sidste Ben. Du derpaa selv
Skal dømme, om jeg burde gjort dig Modstand.

Gengiskan.

Nei! ikke var det ham, du skulde raadspurgt.
Og dog! end denne Ben indvilges dig.

Hans Sind vel, haaber jeg, har fattet sig.
 Han vil dog ei endnu formaste sig
 Til oprørst Trods, og være min Rival!
 Din Prinds unddrog han mig, og dig besad han;
 Er det ei nok? End giver jeg ham Naade.
 Han tage den af dig! Du ham den bringe!
 Skilsmisse eller Døden bringer du ham.
 Saaledes tilstaaet. Dctar! (Viser paa Indgangen.)

Her giv Agt!
 (Til Bagten.)

J følger mig. (For sig selv i det han gaaer.)

Ydmyget, og henreven,
 End elsker jeg? Er det min Skjæbnes Dom?

Idamé (afene.)
 Jeg lever op. Jeg føler i mit Bryst
 Fornyet Mod. Det trued' nys at flygte.

Femte Optrin.

Samti. Idamé.

Idamé.

O du, som for din Idamé indtager
 Hint store Bæsens Sted! ærværdigste
 Blandt Mennesker! mig over alle dem,
 Som Mennesker ophøiede til Guder!
 Vor Skjæbnes Ræbsel kjenner du for vel,
 See! nu er Maalet fuldt, vor Time kommen.

Samti.

Jeg veed det.

Idamé.

Det, du voved' for at redde
Den faldne Kongestammes sidste Spire,
Blev spildt.

Samti.

Derpaa er ei at tænke meer.
Du har opfyldt din Pligt i Alt, i Alt.
Jeg døer tilfreds.

Idamé.

Hvad bliver af min Søn?
Tilgiv endnu hans Moder dette Død,
Og dette Suk. Ei derfor tro mig modløs!

Samti.

Man dræbte Kongeslægten. Alt, hvad aander,
Bør Lænker. Vnk da mere dem, som Himlen
Har dømt til her endnu at taale Livet.

Idamé.

Din Død forbinder man med Dval og Skjændsel.

Samti.

Var derom Tvivl? Despotens Bud jeg alt
Har dertil længe ventet.

Idamé.

Nu velan!
Behøves til at døe et Kongebud?

Det Dyr, man offerer, trækker man til Altret;
 Til Bødlen slæbes skjælvende Misbæder;
 Men frit og ædelt raader Mennesket
 Selv for sit Liv. Hvi oppebie Døden
 Af Herckerhaand? Den Undergivenhed,
 Hvorledes sommer den vort Væsens Værd?
 O heller ligne vi vor stolte Nabo,
 Som lever fri, og døer ved eget Valg,
 Forlader Livet strax, faaer det en Haanplet,
 Og frygter Skjændsel meer end evig Nat.
 Ei tøver kjæk Japaner, til Despoten
 Med meer end blot et Bink ham sender heden.
 Vi have lært hint brave Dfolk meget;
 Af dem vi lære en saa nyttig Dyd,
 At døe som de.

Samti.

Ret! Ret! Jeg troer som du,
 At til Ulykkens Yderlighed naaer
 Ei Loven, fordrer der ei Lydighed.
 Dit Anslag og dets Storhed fatter jeg;
 Men, ene, vaabenløse, lænkebundne,
 Hvorledes undgaae, af Tyrannens Bink
 Redbøiede, at oppebie Stødet.

Idamé

(trækker ham en Dolk.)

Tag! Tag! Vær fri med mig! Stød til! Befri os!

Samti.

Gud!

Idamé.

Gjennembor et Hjerte, man vancerer.
 Jeg frygtede, min Arm maaskee for svag
 Ei sikker nok mig Stødet skulde bringe.
 O, som din Sjæl, din Haand har mere Kraft.
 Red, gjennembor en trofast Mages Bryst!
 Saa, Elskte, dit! Bort Blod skal blandet flyde;
 Og i hinandens Arme doe vi; jeg
 Udaander sidste Suk paa dine Læber.
 Det see Tyrannen, og misunde os!

Samti.

Tak, Himmel! Tak! Min Idamé holdt Stand,
 Sin Dyd, men ogsaa mig, til Enden tro!
 Tag, Elskede! mit sidste Affskedslys.
 Nu giv mig Dolken, og vend Diet bort!

Idamé.

Der, tag den! men først mig! Stød til!

Du vakler.

Samti.

Jeg kan ei.

Idamé.

Afflaaer du min Bøn!

Samti.

Jeg gyser.

Idamé.

Tro ei, jeg frygter. D stod til!

Samti.

Belan!

Gjør du, som jeg.

Idamé (griber hans Arm.)

Nei bi! Først mig.

Siette Optrin.

De Forrige. Gengiskan. Octar. Vagt.

Gengiskan (frariver Samti Doffen.)

Hold inde!

Hvad vil du gjøre, Ulykksalige!

Idamé.

Fra dig befrie os, ende vore Qvaler.

Samti.

Du ei engang vil unde os at døe!

Gengiskan.

Gud! Kongers Herre, som min Sjæl forfærdet
 Sig hæver til! som seer mit Haan, min Svaghed!
 Du, som de Rigers Tal, de Kongers Skare
 Nedkasted' for min Fod! kan nogensinde
 Jeg blive værd, hvad du ved mig har gjort?

Du trodser, Samti, mig endnu. Endnu
 Staaer, i det Hjerte jeg tilbeder, jeg

For dig tilbage. For mit Afsyn her
 Vil Idamé, sin Trofæbs Offer, heller
 For din Haand bære, end tage mod et Scepter
 Af min. Men jeg skal lære eder begge
 At taale min Regjering, meer maafkee.

Idamé.

Hvad vil du?

Samti.

Ny Umenneffelighed!

Idamé.

Hvi tover du? Er da vor Dom ei affagt?

Gengiskan.

End ei. I skulle strax erfare den.
 Var Eders Forhold imod mig retfærdigt,
 Retfærdig ogsaa jeg skal gjøre Gjengjæld.
 Med dyb Forundring — thi utroligt er
 Mig Alt, hvad her jeg seer — tilstaaer jeg eder,
 I overvinde mig. Sat paa en Trone
 Ved Seirens Haand, jeg vilde, trods den Glands,
 Dog blues ved at troe mig over eder.
 Det Værd gav hidtil udført Daad mig ei.
 Af eder nedsat, vil jeg hæve mig
 Til eders Rang. At der for Menneffet
 Er i det selv en Magt at overvinde,
 Den lærde jeg af eder; Skylder eder,
 At denne største Seir skal worde min;

I denne Barm at have undertvunget
Barbarens Voldsomhed, er eders Værk.

Jeg skal forene, skal beskytte eder.

Hin eders Konges Søn, hans Liv, hans Ulyld,

I eders Hænder, lykkelige Par,

Betroer jeg selv. Han blev ved Seiren min.

Gjentager I den Ret, jeg skulde misbrugt.

For ham, i hans Ulykke lykkelig,

Og eders eget Barn, en Faders Pligt

Er min fra denne Dag; o troer mig, I,

Som af Erobrer gjorde mig til Konge.

(Tit Samti.)

Vær Lovens første Folk blandt dine Landsmænd,

Og gør dens Vælde hellig, som du selv er!

Udbred Forstand, Retfærdighed og Sæder!

Det vundne Folk bestyre det, som seired'!

Lad Wiisdom herske, lad den styre Modet,

Og holde Kraften ledende i Toilen!

Exempel skal jeg give. Eders Herkker

Med Sværd i Haand skal lyde eders Love.

Idamé.

Hvad har jeg hørt? O Himmels tør jeg troe?.....

Samti.

Selv dem, du nys betvang, nu Seiren værd

Aftvinger du, hvad ei opnaaes ved Sværd,
Endog af dem at elstes.

Idamé.

Hvad indgyder

Selv Gengiskan den Bliidhed?

Gengiskan.

Eders Dyder.

Til Digteren

Adam Dehlenschläger.

Hvorvel jeg neppe har at befrygte, at min Mening om det Skuespil, jeg her har prøvet paa at fordanſke, ſkal vorde erkjendt forſkjellig fra Rogens, ſom derom kan tilſtaaes at have nogen Mening, at det nemlig — forſtaaer ſig, Originalen — er et af de ypperſte, ſom nogenſinde bleve til; ſaa har jeg dog troet, ei at burde tillade mig, hvad jeg her gjør, at pryde med dit Navn, eller, ſom det kaldeſ, tilegne Dig, min Fordanſkning deraf, da den ved Omklædningen nok kunde være bleven denne og enhver Udmærkelse lidt nok værdig, uden at gjøre Dig, og tillige Læſeren, Rebe for, hvad jeg hermed har villet.

Hvad da, elſkelige, ſjønne, ſtore Digter! ſkulde jeg hermed have kunne ville andet, end bringe Dig et ofſentligt Vidneſbyrd om ogſaa min Erkjendelse af dit Værd, min inderligſte Høiagtelse, og hjerteligſte Tak, for den rene, ſjønne, høie Nydelse, ſamtlige dine Digter- Arbejder, iſær dine Skuespil, have ſjænket, ei alene mig, men ogſaa (da hin min Nydelse, og det, jeg derfor ſkylder Dig, egentligen er en Sag blot mellem os, ſom ikke kommer Publicum ved) ſamtlige dit Publicum, af hvilket jeg haaber at torde anſee ogſaa mig for et Medlem, og ſom ſaadant at have en Stemme — viſtnok kun een, men hvilken jeg tør troe mig ei alene uvægerligen berettiget, men vel endog, naar jeg ſelv anſeer det tilbørligt, forpligter til at afgive.

Som ſaadant mit Vidneſbyrds Afregning anſee Du denne Tilegnelse.

Foraaaviddt jeg frembringer det i blot mit eget Navn, behøver jeg ei at gjøre videre Regnskab. Du veed, det kommer mig fra Hjertet. Men da jeg vil, det skulde gjælde som Udsagn af en af dit Publicums Stemmeberettigede, altsaa aflagt i Fleres end mit Navn, saa erkjender jeg mig forpligtet til at gjøre lidt noiere Rede for, hvorledes jeg mener at retfærdiggjøre, at jeg staaer saaledes frem som Ordfører.

Alt for vel veed jeg, Hædersven, hvad Du, hvad vor Rahbek, hvad maaskee nogle saa Flere, enten ikke have bemærket, eller lade, som I ikke vide, at bemeldte Jeg længe siden har overlevet det smule Navn, den liden æsthetiske Tilværelse, som engang syntes mig tilstaaet, ved en henrunden Tids nogenledes almindeligt overbærende Dom — især maaskee ved det Værd, Mænd som, blandt flere, mine ubødelige Belyndere, en Suhm og en Lürdorff, efter offentliggjorte Bidnesbyrd derom, havde den Godhed at tillægge mig; — at dette Navn, om det endnu engang nævnes, er en længe siden afdød Ens; — at altsaa det, der nu under dette Navn kommer frem, er enten en saadan ei længer Tilværendes, altsaa Ingen, eller dog en ny Ubekjendts, som en eller anden vel torde nægte Ret til at tale med, og som ubesøiet giver sig ud for at have nogen Stemmeberettigets Fuldmagt.

De af mine nuværende Samtibige, som ere af denne Mening, beholde den viftnok, hvormeget jeg end vilde paa staae endnu at være den samme, jeg var for en tredive Aar siden. Ikke bør jeg vente, at jeg ved en Oversættelse, om og paa noget, jeg kalder Vers, de maaskee ikke, af et Sørge-
 spil af Voltaire, skulde af dem ansees opstanden fra de Døde; — en Oversættelse af den Voltaire, vort sydlige Rabosolk saa temmelig vil have afgjort, intet af æsthetisk Værd at have frembragt, ligesaalidt som nogen af de andre hans Landsmænd, der engang dog erkjendtes for Møn-

stre; ved hvilken Tilintetgjørelsesdom man finder det i det mindste mageligt at holde sig, da man derved ei alene kan forkaste dem, uden den Uleilighed først at lære dem at kjende, men tillige bliver af med al den Besvær, den Om-
tænkten, de Love, og den Evang, hvormed, de mene, at Cri-
tik og Fornuft kun kuer og ødelægger det nymodige Væsen,
de kalde Genialitet, og som ene og udsølet skal være Alt.
— Denne Oversættelse, med samt Tillegnelsesskrivtet, vil
formodentligen neppe faae den Ære at blive læst af disse
Godtfolk, som vel og ellers i det Hele kun af meget Faa.
Det vil ei vare længe, inden det vil blive saa godt som
reent ubekjendt, at Voltaires *Orphelin de la Chine* nogen-
sinde var oversat paa Dansk, og sælgelig det, der stod i
Dedicationen bagved en saadan Oversættelse, aldeles som
uftervet.

Lad saa være! I saa Fald bliver denne Tilegnelse
ikke synderlig andet end mit individuelle Forsøg til et Af-
drag paa den Taknemmeligheds Gjæld, jeg erkjender at
staae i til Dig, ædle Digter; et Afdrag, som dit Hjerte,
og dit Benfæls dog ei vil ansee ganske uden Værd. Men
ilde synes det da at staae til med min Repræsenteren, som
den Ordfører for Publicum, jeg her vilde gjælde for, der-
som dette blev mit lille Arbeids hele Historie.

Nu, ja! Bistnok ville de fleste Exemplarer af det
ei store Dplag temmelig snart finde deres Død i Urteboden.
Denne Skjæbne faaer det sættes med flere Arbeider, som
vel og stundom mindre fortjente den.

Imidlertid vil dog vel eet eller andet Exemplar deraf
blive hengjemt i et eller andet af Bibliothekerne; sagtens
heller ikke der just læst, men dog der engang af "en sildig
Fremtids Nyrop" fremdraget af Støvet, af ham og en
den Tids Rahbæk benyttet, tilligemed lignende, da opda-
ge, Rester af anden vore Dages længe længe glemte Id,
til at faae Oplysning om, hvorledes det stod til, i vore,

da længe henfarne, Dage, med Smag, med Skjønsmhed paa, hvad der havde Hædersværd, med Forstandighed, Aandsstemning, Cultur, i vort Fædreland, thi at derom dømmes dog vel saa sikkert efter den Opmærksomhed og Agtelse, der ydes det, og dem, der ere Opmærksomhed og Agtelse værd, som efter hvadsmøhelst ellers, vil Eftertiden ei lade ubemærket. End vil det ei være dem nok, at see, at et Land, en Tidsalder, frembragte hin eller denne store, herlige, usødelige Aand. Democrit var født i Abdera; Pindar og Plutark i Theben; dog var det hverken af Philosophien, at Abdera havde sin Navnkundighed, eller af Vid, Skarpsindighed og Værd, at Theben havde sin.

At neppe Noget vil forgaae, eller engang forældes, af alt det Meget, hvormed Du i en endnu saa kort Narrække har stiftet Dig et Monument, større i Masse end de fleste af deres, som til at opføre sig et lignende anvendte halve Aarhundreder, — fjønt som de skjønneste deilige — vil være nok til at forevige din Hæder. — Hæder vil dit Navn og dine Værker — o! men sikkerligen ogsaa andre vore sande og store Hædermænds Navne og Værker — udbrede over vor Tidsalder. Eders Navne, Eders Værker, stedse nye, ville dog, især som Culturverdenen i Almindelighed tilhørende, kjendes, studeres, elskes overalt, hvor Menneskeværd, og Kjendskab til hvad der fremmede det, og hædrede Menneskekjønnen, skal vorde i Agt til alle Tider. Men det er naturligt, om man efterhaanden glemmer, hvilken Jordplet, hvilket Karløb, I oprindeligen tilhørte. Man har givet Homer syv forskellige Fædrelande. At intet af dem har fortjent at være det, er herved det eeneste, man synes at vide med Visshed, da han først længe efter sin Død blev ret paaskjønnet.

Ganske saa kan med dig Tilfældet for Efterverdenen ikke vorde. Dog ville Myrup og Kraft kun for en Deel ved deres Forsatter-Lexicon derom give Betryggelse. Oven-

berørte Bogopstøvere ville, ved at robe op i Bibliothek-
 trogene, finde en alt for rædsommelig Hob Sager, som,
 desværre, let kunne bringe vor Efterverdens Granskere til
 at fatte om vore Dages Aand et Begreb, alt for lidet
 skiftet til den Formodning, at Du af din Samtid paa-
 skjønnes. Dersom mellem den Mængde Litteraturplan-
 ter, som i Dag staae, i Morgen for det meste kastes i Al-
 den, enkelt Exemplar ogsaa af dette Tilsegnelseskrivts
 Blade undgaaer den almindelige Skjæbne, og endnu i et
 andet Aarhundred maaſkee drages frem, saa vil det samme
 ogsaa vorde Tilfældet med kun alt for mange andre Blade,
 hvor Du, eller Arbeid af Dig, omtales paa en Maade,
 som den dømmende Efterverden vil finde synderligen strid-
 nende mod det, den vil troe sig, end meget mere os, din
 Samtid, at fylde Dig. Hvad vil den dømme om vor
 Skjønsonhed, vor Erkjendelse af Skjønhed og Hæderbærd,
 hvis den opdager, at en den, bemeldte vor Efterverden,
 fuldeligen ubekjendt En (thi hvor lang kan den Evigheds
 vel klive, som Mange mere sig med at troe, de have givet
 deres Navne?) omtaler Arbeider af Trylleslampens, af
 Palnatokes, af Correggios Digter, som Fuskari, hvis Feil
 de ville lære ham at rette, og det i en Tone, der viser,
 hvor smal en Sag de troe sig det, at gjøre, om de vilde,
 noget uendeligen bedre? — hvis den faaer see, at det er
 taalt blandt os, at blive ved med Saadant? — hvis den
 finder Spor af, at saadanne Blade dog virkeligen ere blevne
 læste, isald den ellers finder dem læselige, enten for det
 Smuds, Nutids-Læseres Fingre efterlade, eller for det,
 Forfatterne selv have indæltet saadant deres Product?

Nedens der enten af vore Dages Litteratur-Frembrin-
 gelser, skjøndt hverken saa faa, eller, hvad adskillige af
 dem angaaer, saa ringe af Gehalt, at det jo maatte være
 at haabe, at en Deel af dem maatte, som dine, vel naae
 Efterverden, ogsaa ere nogle, der give saa mislige Spor

af, hvorledes den, som fortjente hædrende Opmærksomhed, af os modtoges, er det, mener jeg, ei uvigtigt, at der er nogen, som gjør, hvad han kan, til at forekomme, at Efterverdenen ei skal dømme værre om vor Alder, end den fortjener; nogen der, — medens En i saa afgjørende Dommertone, som var det Udtalelsen af samtlige Stemmeberettigedes forenede Stemmer, affiger Ringeagt over hver anden end blot sig selv, — nedlægger sit heel anderledes lydende Bidnesbyrd, og, saa godt han kan, tilraaber Efterverdenen: "Hin, som udraabte den Dom, havde i det "mindste ei min Stemme; og der er Mange, Mange, o "sikkerligen en stor Pluralitet — o sikkerligen den sande "Totalitet af virkelig Stemmeberettigede, — der ei ved "kjende sig den Dom, hin, ubesøiet, vil have gjeldende "som Almeenhedens." — Hvad jeg forkynder om vor Digter er vel vistnok egentligen kun min Stemme; men med Bished veed jeg, den er Manges, og ei befrygter jeg, at nogen eeneste i Sandhed Stemmeberettiget jo i sit Hjerte bifstemmer som sit eget det Bidnesbyrd, jeg her har villet bringe Dig, herlige Skjald! om den Erkjendelse af Hædersværd, den Hoiagtelse, den Tak, jeg og Samtid fylber vor Dehlenschläger.

"Vel," sagde jeg mig selv ved denne almindelige Opfordring til Forsøg paa at redde Nutiden fra Fremtidens Fordømmelse, som usjønksom, "vil det være ønskeligt, at "saadant tilraabes vor Efterverden. Men at en Anonym "— at kun et gammelt, længe glemt Skuespils stakkels "Oversætter, som intet andet har at byde, skulde troe, det "at kunne! hvilken Indbildsel!"

Du smiler maaskee selv, min Dehlenschläger; og smiler Du derved, saa skaffer jeg herved maaskee andre en Skoggerlatter.

Dg dog, saaledes, som jeg alt har yttret min Forventning, om herved maaskee at tale til fjerne Dages Menne-

ffer, burde jeg dog neppe befrygte at ansees, som opblæst.

Til at oversætte dette Voltaires Skuespil abløb jeg et Kald, som jeg burde ansee det for Pligt, ei at trodse.

Medens de classiske Værker fra bedre Dage saa ganske syntes ei blot forglemte, men meer og meer ukjendte, des-aarsag foragtede; — medens vore sydlige Naboer synes ei alene at have faaet deres affagte Tilintetgjørelsesdom over hine Mønstre til, ogsaa her at erkjendes gjeldende, men det truer med, at de Værker af deres egne, som Nationalstolt-hed, Rid og den sildigere Tids litterariske Sansculottisme stemplede til eget Brug til at gjælde for classiske, ogsaa her som saadanne meer og meer vilde vorde erkjendte; saa troede jeg at høre en ogsaa mig kaldende Opfordring fra hint blidere Tidsløb — o ned fra hine Lysets evigstjønne Egne — fra hine det sande forædlede Skjønnes, Smags og Bids, men da og Tænksomheds, Critiks, sand Culturs udbødelige Befordrere i Danmark, til ei at forsømme det Bidet, jeg i Sparetimerne fra strængere Pligtskyldighed torde tiltroe mig at kunne bidrage med, til at ei Bekjendtskabet med, Grindringen af, Mønstrene skulde bortdøse i denne vor ulykkelige Surrogatalder; og troer jeg at adlyde et mig forpligtende Bink fra Ham, hvis Haand det saa fortrinligen var, som ledede vor Gwald frem til sin Udbødelig-hed, — ogsaa mine første Skridts evig velsignede Leder, — vor Carstens, og Sans Tjerninge, i det jeg, saa godt jeg uden saadannes Veiledning kan, forsøger paa at oversføre i det Sprog, jeg under deres Anviisning begyndte at dyrke, et af den dramatiske Kunsts ypperste virkeligen classiske Arbejder. Men ei mindre Klarligen seer jeg disse Sam-mes bifaldende Bink, i det jeg, pryvende med dit Navn, Du Digter, som kommende Alder skal anvise værdig Plads blandt de saa ægte Classikere, dette mit Forsøg, tegner derhos mit Bidnesbyrd om, hvorlunde jeg, og, trods en

heel Deel af min Samtids Mening om, hvad der er classisk, Mange med mig, anseer Dig for god til at staae i Klasse med dem, paa hvilke man nu øbster, om ei saa ligesom dette Navn, saa dog den ei dem tilkommende Hæder, medens de ei blues ved at haane Eidsalderen og sig, med at gjøre deres til, at Efterverdenen skulde troe, at Du ei var paaafjønnet.

Imidlertid er dette dog kun en Oversættelse, i Vers, men rimfrie Vers, som vel og heel mange ansee for ei meget vanskeligere, at smedde sammen, end den platte Prosa, og uden større Værd. Du torde selv endog maafee være af den Mening, at Rimet ei er en for Diction af det Slags, som i det franske Skuespil, upassende Pynt. Vistnok troer jeg og, at jeg ligesaa lidt bør foretage mig at lære Dig, som Voltaire eller Racine, hvorledes I burde versificere; eller at jeg bør troe, Du, som dog for det meste skriver dine Dramaer i rimfrie Vers, har Uret, hvor du har rimet dem, hvorvel vi overhoved, mener jeg, ere enige i, at skøndt Rimet hører væsentligen med til Versebygningen i det franske Sprog, eller for et Folk, som engang ei troer sig at have Sands for Quantitet eller Rythmus, saa er det dog ei saa i vort Sprog, hvis Prosodie vistnok ei er noksom bestemt, dog nok mindre ubestemt, end adskillige af vore Versmagerere vide, eller ere tjente med; ogsaa deri, at det med Rimene, næsten ligesaa fuldt som med vore (ei virkelige franske) Alexandrinere, er i et heelt Drama maafee til Umulighed vanskeligt at undgaae en, ved ingen Declamationskunst fordølgelig, Monotonie; hvilken Paaastands Usandhed dog rigtignok synes til Evidences beviist i den mangeløs fuldkomne Oversættelse paa danske rimede Vers, vi allerede have af Voltaires *Tancrède*, men som dog endnu aldrig er forestillet — jeg kan ei forestille mig af nogen anden Aarsag end Frygten for, ei at kunne faae de dog saa fortreffelig rimede Vers vel fremsagte. Vistnok alligevel

er Rimet i det mindste ikke nødvendigt for vor tragiske Diction; jeg holder i Almindelighed til netop den modsatte Mening; men ganske vist er det en Vanskelighed mere, som vilde gjøre Arbeidet majsommeligere, langsommere, og dog dets Held uvisere. Jeg vil troe, at have gjort et ei ganske uværdigt Arbeid, hvis jeg har opfyldt de Forpligtelser, jeg har paataget mig, om jeg end ei havde kunnet opfylde ogsaa den, at rime Versene.

Men endnu engang den "Indbildskeh" at sende denne Oversættelse ud til en silbig Efterlæg!

Nu, den Indbildskeh, at den vil blive liggende i Bibliothekskrogen ufortæret, just fordi Samtidens Fingre, som ei ombladede den, efterlade saa meget mindre at lokke Møllene, og fremkalde Muggenheden med: at Voltaires Navn og Dit vil frelse den, i de fra Tid til Tid forekommende Dprobninger, fra at slænges i Maculaturbunken: at man, naar man op søger det, der er igjen af Originaludgaverne af Dine Skrifter for at rette Trykfeil, og trættes om Varianter, ved deres tyvende Udgave, medens de andre nitten ere saaledes adsplittede, at man af de ældre uhyre dyrt vil have betalt forskaffede Fragmenter, at man da fremdrager alt, hvad der bærer dit Navn, lige til i Krogene glemte Theaterplacater, ja Theatercritiker og deslige Krammeri, for at see, hvor ofte man da opførte dine Skuespil, og deraf slutte, hvorledes de optoges; og naar man da ærgrer sig over Placatbunkens Ufuldstændighed, ved der ei oftere at see Anmeldelser af dine Skuespil, selv i deres Nyhed, — hvilken Ufuldstændighed da desuden vil blive bemærket derved, at der slet ingen Anmeldelser findes af selv vor Rahbeks, disse Fædrelands Hædersbaad saa herlige oplivende, saa umodstaaeligen hver den, der har mindste Funke af Følelse for Landsmænd og Fædreland, i enhver Tidsalder henrivende Skuespil, hvilke, som hans øvrige Arbeider, dog stedse frem ville erkjendes, at have

burdet være modtagne som den Tidsalbers Stolthed, der frembragte dem; — at man, siger jeg da, i Revisionen af en Bunke hengjemte Placater og Aviser og allehaande Døgnblade ogsaa finder, og læser et endda læseligt, thi for ei læst, Exemplar af dette Ark — er dog neppe nogen meget indbildsø Forventning.

Om hvorvidt nu da dette vilde nytte til noget, end sige behøves, kunde vel endda være et Spørgsmaal, som jeg burde have besvaret mig selv, forinden jeg oversatte Gengiskan, eller dog, forinden jeg lod saadan Oversættelse og denne Tilsegnelse trykke.

Saa vidt det var mit Ønske, at see Bekjendtskabet med noget af dette Slags allerede erkjendte classiske Skuespil fornyet, kunde man nu vel henvise mig til, at vi dog have fra en ældre Periode Oversættelser af Zaire, Merope og Alzire, Rahbeks oven med skyldig Erhødighed omtalte af Tancred, en af Corneilles Polieuct, ja af Racines Athaliae, for ei endda saa mange Aar siden endog flere Gange forestillet, af den saare hæderlige Olding, som har dertil den store Fortjeneste af vor Litteratur at have beriget den med sine, i Sandhed ei efter Værd paastjønne, Fordansknings af Miltons Paradis og af hele Eneiden. Men, at det staaer sig saaledes hos os med Erkjendelsen af det ægte Classiske, at, dersom nogen af de Toner Angivende nu faaer læse dette, er der vel nok nu Ti mod Een at vøbbe, at samme første Gang faaer nu at vide, at nogen af alle disse Fordansknings af Classikere er til; — at, af nysnævnte Skuespil have vel de Tre (Zaire, Merope og Athaliae) her paa Skuepladsen været forestillede, men de to ei i henved 40 Aar; — at de ældre ere i rimede Alexandrinere, en Versart, som, med Ret eller Uret, neppe vil frie det i dem frembragte Skuespil for Beskyldningen at være monotoniø trættende; — at det vilde være vanskeliggere at fornye Opmærksomheden paa noget af hine, som stedsø, fjøndt

nye for saa godt som alle, dog vilde kaldes gamle og forlignende, end paa et, som, i det mindste, hvad Oversættelsen angaaer, dette dog ei kan indvendes mod; — at dette, med Hensyn paa vor Skuepladses Personale, kunde ventes nu særdeles fortrinligen givet, og formodentligen med saare lidet eller slet ingen ny Udgibt; — at det høist fortjente Bifald, hvormed vor herlige Galeottis mesterlige Bearbejdning af dette Emne saalænge har stedsse været seet, sandsynligen maatte tjene dets Forestilling i dets sande Form til god Fordom, endog hos dem, der have ladet sig fortælle, at franske Sørgeespil ikke ere at udholde; — alt dette var mig Grunde for at troe det en nyttig og værdig Anvendelse af de Fritimer, jeg kunde skaffe i min Raadighed, at bruge dem nu til dette Skuespils Fordansknings; som jeg troede det saa at være paa enhver Tid, at efter Evne oversføre i vor Litteratur et af de hypperste Kunstværker i sit Slags, som desuden for ethvert Menneske med Hjerte maatte have høieste Interesse ved den sande Skildring af den sublime Conflict mellem den sømme Menneskeligheds og den kraftfuldeste Borger- eller Undersaatligheds-Følelse, tilligemed en saa betydningsfuld Forestilling af Culturens Seier over den endog i fysisk Kraft aldeles overvældige Raahed.

Men er det her kommet saavidt, at de, som kjende den, om end ei saa ganske almene, saa dog herskende, Tone og Fordring, ei tør lade dette Skuespil forestille; bliver det da og læst af saa saa, som jeg nok har Føie til at vente; — nu af nogle saa, om og kun af dem, som kjende det heel vel i Originalsproget, vil det dog blive læst; selv disse sidstnævnte ville vide mig Tak for at have fornyet dem dets kostelige Nydelse, om de end finde, at jeg har været for langt fra at kunne give dem det i al Originalens Skjønhed og Styrke; og af dem, hvis Skjøn jeg bryder mig om, og som ei kjende Originalen, vil der ingen være,

som jo vil finde, at den baraussen affagte almindelige Tilintetgjørelsesdom over samtlige franske Sørgespil i det mindste i Henseende til dette var uretsfærdig; dettes Oversættelse vil saaledes hos dem opvække nogen Mistvivl om hin Doms Almeengyldighed; formaae dem til en hidtil for unødvendig anseet Umag at undersøge Sagen nøiere, og derved til at gjøre et, for sand æsthetisk Cultur saa aldeles nødvendigt, som paa ædelste Nydelse rigt, Bekjendtskab med de Værker, Foragt for hvilke dog nok ei burde lades uforkyndet, at være et sørgeligt Skridt tilbage ad Barbariet.

Bliver imidlertid saadanne Læseres Antal saa lidet, at det ei er at regne for noget, saa var der sagtens nu for Tiden kun lidt Nytte ved dette Forsøg; men saa holder jeg mig til den ovenforklarede Nytte, som, om ei vil, dog kan, skaffes, langt henne i Tiden ved det, om og kun eeneste, Exemplar, hvoraf der ei vil blive gjort Krammerhusse.

Det vil nemlig derved da blive kundbart, hvad maafee, uagtet denne Oversættelses Rundgjørelse, i Aviserne, bliver nuomstunder ligesaa ubekjendt, som hidtil Rahbeks Oversættelse af Tancred: at baade Tancred og Porphelin de la Chine, dog virkeligen engang bleve til paa Dansk; — foruden hvad mere denne Indledning vil give Bink om, hvoraf dog det vigtigste, jeg vilde have sagt en kommende Alders Menneſker, — for hvilke den Tid, vi nu leve, bliver Oldtid, om hvilken de dog ellers ikke nær saa let kunne faae Beseed! at vide, som vi, naar vi kun ville have den Uleilighed at aabne Minene:

at det desværre rigtig nok ikke her stod anderledes til med æsthetisk Cultur i vore Dage, end at man paa vor Skueplads i de mange Aar aldrig fik noget af vor Fortids sande classiske Arbejder at see;

at vor egen Rahbeks modtoges af hans Samtid med skjændig Pundkenhed;

at Oversættelser af en vis Tydskker, hvis Navn og uhyre mange Dramaer sikkerligen dog ei ville naae saa langt hen over den Tid, da de bleve til, at det kunde hjælpe i denne Anmeldelse at nævne ham, syntes, med al Tidsalderens Hu for Skuespil, at være det eneste, hvori man ret fandt Behag;

at man talte meget om nogle Andre, som afgjort classiske, hvis Navne og Værker sikkerligen dog heller ingen sigdig Fremtid anderledes vil kjende, end vi den Codrus og hans Theseide, som Juvenal taler om,*) men vovede dog kun sjelden at byde nogen af disse classiske Herligheder, og det da alligevel kun med ringe Held;

at selv af dine Skuespil endog i deres Nyhed, nogle endog slet ikke bragtes paa Skuepladsen, nogle saa godt som ikke, alle saare meget for sjelden; men

at ikke desmindre dens, eller om der er flere end een, deres Id, som forsøgte paa at behandle dine Skuespil saaledes, at det maatte forudsætte, de troede i det mindste ei saa at være ligesaa føleløse og blinde for deres Værd, som de selv, om den end blev upaataalt, dog vakte kun almeen Indignation;

at ei alene den bedre, men og langt den større Deel af de danske læsende, om ei af de Kjøbenhavns Skueplads besøgende, Menneſter deeltog i denne retfærdige Indignation, og, om just ei ganske ubesmitte med Ukyndighedens Anticlassiskhed, dog endnu havde sund Følelse nok, for ei at lade sig skræmme til at miskjende den Digter, hvis udbredte og taalte Mis kjendelse vilde være national Skjænsel;

at uagtet hine Critikers Haan — vel og sammes eller andres ligesaa impertinente, thi ligesaa ilde motiverebe, Skamroes, (da det allerede gaaer, vistnok og fremdeles vil gaae, Dig, som det altid gaaer Litteraturens sande Oppørste, ofte at beundres, og af servo imitatorum pecore

*) Vexatus toties rauci Theseide Codri.

at efterlignes, i det, som Ebers sande Paaaffjonnere, — vel og ofte, efter bedre Dmtanke, I Selv — ønskede anderledes) var der alligevel i din Samtid ei Faa, som ffjonnede paa Dit sande Værd — din sjelfulde Indbildnings-, din rige Opfindelses-, din mageløse Fremstillelses- Evne; det Trolldomsblik, hvormed Du i hvilketomhelst, i Mythologiens eller Oldhistoriens eller anden Tidens Laage og med allehaande Skrammel tilhyllede, Gjenstande, altid vidste at faae Die paa hvers interessanteste Side: den Tryllekraft, hvormed alt, hvad Du saa fremstillede, henrev hver din Tilskuers hele Sjæl, opfyldte ganske hver dens hele Følelse, som ei uden Sjæl eller Følelse saae det: den Wiisdom, hvormed du aldrig fremstillede andet, end hvad der ved umiddelbar Kraft, eller ved dyb Betydning, ledede, og danne de af Dig henrevne Hjerte, til stor og ffjon, eller i det mindste reen og blid, altid foræblende, Følelse.

Dette at faae, paa noksom oven forklarede Maade, en silbig Fremtid sagt, — altsaa uden nogen Indbildffhed om, ved dette eller noget af, hvad jeg før har bragt, eller fremdeles maatte bringe for Lyset, at kunne frembringe noget, som paa anden end saadan, eller lignende, Maade vil tillades at komme til dens Kundskab — dette, — Opfyldelsen af min Trang til saa offentlig, og saa høitideligen, som det er i min Evne, at bevidne Dig min og de med mig Ligefindebets taknemmelige Skjønner paa, hvad vi erkjende Dig, æbleste Skjald, at være — var med dette Tillegnellesffriwt min Hensigt; — som til Slutning ogsaa (nogen Egoisme maatte endelig vel i en Tidsalder, da den synes, hvad enhver troer sig saa rundeligen tilstaaet, ogsaa tilstaaes mig) at faae hver den, som seer disse Blade, nu eller naarsomhelst, forkyndt, at Du, ei forsmaaende mit Venfkab, hædrede mig med dit, har derved givet mig Ret til ogsaa offentlig at nævne mig

Kjøbenhavn den 6te Martii 1815.

Din Ven
Pram.

Damon og Pythias.

Skuespil i fem Dptog.

Personerne.

Dionys den ældre, Tyran i Syracus.

Thesta, hans Syster.

Philisto, en anseelig Borger i Syracus.

Dione, hans Datter.

Damon, en ung Kriger.

Pythias.

Damocles, Hofmand hos Dionys.

Polemon, } Befalingsmænd ved Krigsfolket.
Leptinus, }

Syracusanske Borgere, Hofmænd ved Dionys' Hof, Sangere, Dansere, Slaver af begge Kjøen, alle stumme Personer.

Første Opfølg.

En Sal i Dionysos Pallads.

Første Optrin.

Dionys. Damocles i kongelig Pragt.

Dionys.

Træl, blinde Træl, blind, som den hele Brimmel,
Der krybende i Støvet slæber sig
Om mine Fødder; du, som fører Ordet
For denne Brimmel! nyd nu al den Lykke,
Som du og dine Lige saa misunder
Siciliens Behersker. — Vær i Dag
Den Mand, som hine Trælle krybe for!
Meddeel dem dine Bud! Befal! og glæd dig
Ved Synet af den Til, hvormed man træder
Hinandens ned, for blot at forekomme
Dit mindste, ubetydelige Vink.
See, stråler ei Lyksaligheden alt
Af Purpurkaabens guldbestukne Følger?
See, funkler den dig ikke dybt i Sjelen

Af dette Beltes, disse Smykkers Stene?
 Er ei din Lykke voret, siden du
 Blev iført denne Dragt?

Damocles.

For at tilstaae dig
 Den rene Sandhed, finder jeg den Stikning
 Ei nær saa smuk, som rig. Der er forbrugt
 Saa meget Guld, at Raaben falder mig
 En Deel for tung. Jeg fandt den, troer jeg, ogsaa
 Snart mere smuk, om der var spart paa Guldet.
 Men ligesuldt vedbli'er jeg dog min Paastand,
 At der er ingen i Sicilien
 Saa lykkelig, som du, ifald du veed
 At skjønne paa din Lykke.

Dionys.

Nu, velan!

Forsøg den, nyd den i dens fulde Glæde.

Damocles.

Det byder du mig, Dionys, som om
 Det var dit Alvor, at forkaste den.
 O kom da, giv mig, hvad du har at byde,
 Af al din Herlighed; og jeg vil troe,
 Du byder mig alt, hvad du nyder selv.

Dionys.

Og hvad endogsaa jeg kan ikke nyde:
 See Dionys ærbødig venter selv
 Din gunstige Befaling. — Hist staaer Tronen

Tag Plads! Befal, høitbydende Damocles!

Tillader du, saa ønske dine Trælle

At bære frem det alt beredte Taffel.

Dit Sangerchor og dine Dandsere

Udbede sig din naadige Befaling,

Til over Tafflet at opvarte dig.

Damocles.

De komme!

Dionys.

Trælle! hvad Damocles byder

I Dag, er eders Herskers eget Bud,

Hans Bink adlyder! Bærer Tafflet ind!

Gaar, kalder de indbudne Gæster frem,

Fremkalder Dandserne og Sangerchoret!

Andet Optrin.

(Tafflet er indbaaret og sat for Tronen.)

De Forrige. Gæster. Spvartere.

Sangere. Dandsere.

Damocles.

Man tage Plads! Dig ogsaa, Dionys,

Forundes Sæde ved Damocles Side.

En af Gæsterne.

I allerdybest Underdanighed — — —

Damocles.

Eys. Plads ved Tafflet gav jeg dig, Nearch,

Men ei Tilladelse til denne Snakken,

Hvori, af gode Grunde, du har aldrig
 Indvævet mindste Smule sund Forstand,
 Men ikkun kiedet mig. —

Dionys.

Imidlertid

Ubbeber sig dit Sangerchor dit Vink
 Til at istemme. Dine Dandsere
 Hift, som Bacchanter bringe Vinen frem
 I gyldne Bægere; Chariterne
 Med friske Roser ønske at bestrøe
 Din Trones God, om naadig du tilstedder.

Damocles.

Din Viin, o Dionys! er meget god,
 Og Maden ikkun lidt for meget krydret,
 Jeg seer, Murænen som sædvanlig er
 For feed; og uden Eftersyn jeg veed,
 At disse Dansere ret godt kan hoppe;
 Jeg kender og de Vers, man pleier synge
 Til Høitidsbrug, og veed, de ere flette.

Dionys.

Min Hr. Damocles finder altsaa ei
 Behag i, hvad man kan opvarte med.
 Saa pleier det dog sjelden at mishage.
 Samtalen over Bordet vil maaffee
 Mishage mindre.

Damocles.

Dersom man adlyder,

Hvad jeg befoel, og — tier. Jeg erindrer
 En Tid, da Tasselet i denne Sal
 Var underholdende; da Plato, Dion
 Og fleer oplivede dens Festligheder.
 Den Tid er nu forbi.

Dionys.

Men Salen selv

Er dog ret skion; Columnerne og Loftet —

Et Sværd er i et Haar eller en smal Snor nedhidsat fra det
 øverste af Tronen, og svæver lige over Damocles Hoved
 paa dette gjør Dionys ham opmærksom.

Damocles.

Gaaer an, gaaer an.

Han seer op, og seer Sværdet, hvorpaa han uden overdreven
 Angst stirrer ned af Tronen.

Du vist, fuldkommen skjönt.

Imidlertid er Tasset alt forbi;

Thi sandt at sige, føler jeg alt forud,

At Tasset under dette (viser Sværdet) ei saalænge

Vil more mig, maaskee, som mine Gjester.

Sandt, jeg har tidt seet Sværdet hænge der

Tilforn, o Dionys, naar eene du

Ei saae det grandt; dog faldt jeg ikke paa,

At ogsaa nu det skulde hænge der.

Nu kunde jeg vel lade det nedtage,

Og lade nogle Hoveder afhugge,

Forbi det hang der; dog, hvi skulde jeg

Forstyrre Glæden paa min Hædersdag?

Men virkelig, o Dionys! er det

Den hele Fryd, du har at byde den,
Du værdiger at sætte i dit Sted?

Dionys.

Din Noisomhed er — overmaade stor,
Hvis ei, da overmaade liben. Nu
Jeg overgiver dig mit hele Hof,
Dets ganske Pragt; den hele Slaveflof,
De Ypperste i hele Syracus
Staae ydmyg bøiede i Kreds omkring dig —
Men dette blanke Staals den fæle Skimmer
Maaskee forminsker Glæden.

Damocles.

Ganske vist

Formindfæd' den, dersom ei jeg vidste
Et simpelt Middel til at fæffe det
Af Veien.

(Han hugger Traaden over, og tager Sværdet.)

Dersom jeg blandt denne Skare

Nu kjendte kun een tro, retfæffen Mand,
Til hvilken dette Sværd jeg kunde give
Tryk for, at ei igien han hængte det
Hift over Tronen. — Men endnu engang!
Er det din hele Glæde, Dionys?

Dionys.

At nyde Tronens fulde Glands og Hæder!
At byde — at adlydes paa et Bink —
Hvad meer? — min Skat maaskee.

Damocles.

Lad see! kun lidt,
En Prøve kun deraf!

Dionys (vinser til Statmesteren.)

Hvor naadig noisom!
Hvi ei den hele Skat?

Damocles.

Jeg veed ei selv,
Hvortil jeg fordreb' blot endog en Prøve,
Hvor, som du siger, alle mine Dnsker
Blot paa mit Vink opfyldes.

(Statmesteren bringer en Pung, som aabnes.)

Bort, fy, bort!

Fy! hvilken Stank af skidne Slavers Sved,
Fy, mine Hænder bleve blodige
Blot ved at røre dem — Nu det er da
Din hele Herlighed, o Dionys!

Men nei, det er kun Spøg. Du har kun viist mig
Det kiedende, det ængstende, det leede
Ved Overherrens Kaar. En vis Damocles,
Nys Hofmand blot hos Dionys, nød bedre,
Langt mere lykkelige Kaar end disse.

Dionys.

Og dog er dette Alt, hvad daarlig Pøbel
Misunder Dionys.

Damocles.

Jeg havde troet,

At det ham aabne Valg af ædle, viise
 Og store Mænd, blandt hvem det stod til ham,
 At vælge sig de viseste, de bedste,
 Til Venner; at den uindskrænkte Evne
 Til at udbrede Velstand, Held og Fryd,
 At raade Bod paa, forekomme Klager,
 Belønne sjelden Dyd, og Kunst og Vid,
 At det, og meer, som Alt tilhører Tronen,
 Var uadskilleligt fra den. Og du
 Vil lære mig, at Selskab blot med Daarer,
 At Glimmer, som et Dieblis kun blinder,
 At magløs Støi og Lummel udgjør Alt,
 Hvad Dionys har forud for sin Træl.
 Det beste deraf har jo Trællen selv
 Saa godt, som Dionys. — D du har Ret,
 Der intet er Tyrannen at misunde;
 Thi alle Gode flygte fra hans Borg;
 Saa iiled Plato bort, saa iiler Dion,
 Saatidt han kan, fra denne Herlighed;
 Saa flygted Polyxen omsider ogsaa,
 Og — — —

Dionys.

Polyxen!

Damocles.

Du veed det ei? Velan!

Kom, ogsaa du og jeg vil flye herfra.

Et syvfold bedre Liv, langt, langt fra Tronen,
 Hvor ingen Sværde svæve, venter os.

Dionys (til Skaren.)

Bort, dette Spøg er endt.

Eredie Dptrin.

Dionys.   Damocles.

Dionys.

Hvad? Polyxen!

Selv Polyxen er flygtet? — Hofmand, hvem
 Fortalte dig, at Polyxen er flygtet?

Damocles.

Det hele Syracus fortalte det,
 Og hele Syracus veed Grunden til
 Din Svogers Flugt.

Dionys.

Og hvad?

Damocles.

Hvad andet, end

At den Spartaner, som han bragte hid
 Til Hjælp mod Syracusas Fjenders Hære,
 Er selv en Fjende af vort Fædreland?

At Dionys tog øverste Befaling
 Paa Hjælpemagtens og vor egen Flaade
 Fra Polyxen, der tugtede Smilcar
 Og overgav den til Spartaneren,

Hvis Hænder, siges der, blev først forgylbte,
 Før han uventet svoer, at bruge dem
 For vore Fjender til vor Friheds Fald.

Dionys.

Hvad? Pharacidas, ved hvis Hjælp vi sloge
 Carthagos Magt, og redded' os af Aaget!

Damocles.

Carthagos Aag, for frit at lægge Folket
 I Lænker, tungere end de, Carthago
 Har kunnet smedde. — Det er Folkets Røst,
 Ei min, o Dionys.

Dionys.

Mig altsaa, mig,
 Er det man frygter for! mig, Dionys,
 Som bruger Pharacidas at belænke
 Det Folk, jeg fra Carthagos Aag har frelst,
 Det Folk, jeg fra dets egen Vold har frelst,
 Fra visse Undergang. — Jeg er dets Hersker,
 Med Kraft jeg fører Sværdet. Folket sukker —
 Ha — men hvad Glæde nyder jeg? D er det
 Lyksaligt at udgyde Strømme Blod?
 Jeg er da grusom! — Daare, er jeg grusom,
 Hvi farver da ei alt dit Blod mit Sværd?
 Hvis ei, hvi lærer du mig ei, at nyde
 Min Løn, fordi jeg frelst Syracus,
 Slog Fædrelandets Fjender, gav det Magt

Dg Hæder mellem Folkene — at nyde
Min Løn herfor i Trygghed, uden Blod! —

Damocles.

Den Lære gav jeg dig, gav Polyxen dig.
Du fjender-den. Følg den, og vær lyksalig!

Dionys.

Ha Mildhed, svage Eftergivenhed!
Ja mod en Hoftræl, en Damocles — men
Mod Mænd, som dele Statens Magt, som ei
Med Spot, men graadig Lyst, see Tronens Glands,
Mod Polyxen, og hans Medskyldige! —
Ha Polyxen, den Syracusas Støtte,
Dens Ziir — Dg hvor! hvor er han flygtet hen?

Damocles.

Da til Leontium ham selv du sender,
For der endnu at bruges i din Haand
Til at forfølge Syracusas Mænd,
Saa drog han i det Sted til Rhegium,
For ei at vædes meer af Landsmænds Blod!
Ham fulgte hid en Skare af hans Mænd:
Man nævner Damon, Demas, Theodor —

Dionys.

Hvad? Damon? denne unge Bældige,
Som aldrig Polyxen fra Siden veeg? —
Den stolte Ungling — ogsaa han — og Demas,
Dg Theodor — de ædelste, de beste
Blandt Syracusas Mænd! — til Rhegium,

Til Kongemagtens ivrigst svorne Fjender!
 Men Damon, Damon! i det Dieblig
 Han med Philistos deilige Dione,
 Den mig hengivneste Philistos Datter
 Foreenes Skal — maaſkee Philisto ſelv —
 Damocles.

Den dig hengivneste i Syracuſa
 Er evig han.

Dionys.

Dog flyer hans Svigersøn.
 Til hvem tør jeg da mere ſætte Lid?
 Hvem er mig tro? — D Skal jeg da endnu
 Ei noksom have ſkrækket Troloſhed? —
 Ei nok med Blod betrygget mig og Staten?
 Og Polyren, og Damon, ere alt
 I Rhegium? de ere der alt trygge,
 Da jeg opdager dem. Min Svoger ſelv —
 Og end hans Gemalinde, end min Søſter,
 Den ſtolte Theſta er i Syracuſ —
 End ved min Side, ſom hun vidſte ei,
 At Polyren er flygtet! — Ogſaa hun
 Er med i Sammenrottelsen mod mig! —
 Til, kald mig Theſta hid!

Damocles.

Hun er uſkyldig,
 D Konge! hun veed intet om hans Flugt.

Dionys.

Gaae, jeg befoel.

Fjerde Optrin.

Dionys.

Dyrt, rædsom dyrt du fisker,

O Dionys! den Lykke, du har drømt dig;

O drømt — har drømt! ei nydt, trods al din Uro.

Jeg troede den Damocles blot en Hykler,

En Uvindsyg, en Skriger, som de andre,

Kun meere taabelig, forbi han raabte

Bestandig paa den kongelige Lykke.

Jeg vilde spøgende bestjæmme ham,

Og hængte Sværdet over Daarens Hoved;

O! kun for selv at see det — lade Daaren

Forklare Hverdags-Viisdom for Tyrannen,

En Hverdags-Viisdom, som han hver Dag glemmer!

O Staalet svæver over Tronen! o

Det hænger i et Haar — nu falder det!

Men før det faldt, Damocles afhug Haaret,

Det Haar, hvori hans Liv og Tryghed hang.

Der flyder Blod — ha Blod fra dette Hjerter,

Naar Dionys maa hugge Haaret over.

Men overhugges maa det; ellers fløver

Det skarpe Sværd, som svæver faldefærdigt,

Dit Hoved, Dionys — da falder du

Dit Haab, din Størheds Drøm, og — Syracus!
 Haab ei i Rhegium, o Polyren!
 Endog til Rhegium det Sværd maa naae,
 Som skal betrygge Dionys — Men Damon;
 Du Syracusas Ungdoms Helt og Mønster!
 Dig drager til din Fædrestad en Magt,
 Som du kan ei imodstaae — din Dione
 Din skjønn, din tilbedelige Brud — —
 Du drages til din Død — Ha fælt det blinker,
 Det nøgne Sværd — o men nedhugges maa det.
 Saaledes maa det bruges, at ej let
 Det atter ophængt true skal min Jæse. —
 Men Thesta tøver — ha der kommer hun.

Femte Optrin.

Thesta. Dionys.

Dionys.

Saa længe pleier ikke Dionys
 At vente, naar han bød. Han bød dig komme —
 Nu vel; din Polyren maaskee uventet
 Er kommet hjem, som han drog bort uventet!
 Hvor er han? Hvorfor bringer ei min Søster
 Min elskte Svoger med sig til hans Ven?

Thesta.

Er Dionys en Ven af Polyren,
 Hvi spotter han da Heltens Gemalinde,

For han maaskee i hendes Afsyn sporer
 Bekymret Sorg for sin forsvundne Helt!
 Hvor er han, grumme Broder! o hvor er
 Min Polyxen, den ædle Polyxen?
 Har du berøvet mig, og dig, dig selv,
 Den dyrebare Mand, med hine andre,
 Som daarlig dig din Grumhed har berøvet?
 Jeg bærer, hæv min Angst; er han forjaget?
 Hvad — eller død?

Dionys.

Ret! hvor fortreffelig
 Væed ei min Søster at forstille sig!
 Saa ogsaa du — — dog, du har ikke seet
 Vor Polyxen; du tøved' da maaskee
 I trøstende Besøg hos min Philisto!
 Du trøstede' vist den yndige Dione,
 For Tabet af sin elskte, kjække Damon!

Thesto.

Er hendes — er min egen Frygt da grundet?
 O Dionys! er da min Polyxen,
 Er Damon ikke meer? — Nu vel jeg kom fra
 Philisto, fra Dione — Jeg har prøvet,
 Selv trængende til Trøst, at trøste hende.
 Et Rygte, længe skjult for mig og hende,
 Omfider og Philistos Huus har naaet.
 Uvist det taler om, at Polyxen
 Med Damon enten i Landsflygtighed

Er jaget, eller dræbt, o Dionys!
 Dræbt efter din Befaling, Dionys!
 Dræbt', Polyren og Damon, Syracusas
 Fortreffeligste Mænd.

Dionys.

Vist, Statens Støtter,
 Dens Friheds Haab, som lønlig snige sig
 Fra Fædreland og Pligt, paalæggende
 Sig selv uværdig Borgers Straf, frivillig
 Landsflygtighed — Dg det er skjult for Thesta!
 Dg hun kan troe, at Dionys kan blindes
 Ved den Forstillelse, hvormed hun ønsker,
 At skjule Broden af, at have dulgt mig,
 At Polyren, at Damon, Demas vare
 Forrædere, som Theodor mig var;
 At Polyren, til hvilken jeg betroede
 Mit hemmeligste Raad, var selv for feig
 Til kjæk, som Theodor, at stille sig
 Paa mine Fjenders Side, men bortstjal sig,
 Dg først stjal Damons Mod og Dyd og Trofskab,
 Dg saa ham selv fra mig og Syracus,
 Dg flygted' lumst til mine svorne Fjender!

Thesta.

Dg du har troet mit Hjerte saa fornedret,
 Saa feigt, at jeg, ifald jeg havde vidst,
 At min Gemal var iilet bort fra dig,
 At jeg med Glæde ikke skulde trodsset

Al Kummer, alle Farer, og dig selv,
 For med min Polyxen at deele Skjæbne?
 Men nei, nei Grummel! jeg har ikke vidst det,
 Thi kjend mig, om du har miskjendt mig, viib,
 Jeg havde følt det tifold meer lyksaligt
 Og hæderfuldt, at nævnes Polyxens,
 Den ædle, den forjagne Polyxens
 Ham værde Gemalinde, end hos dig
 At kaldes her Tyrannens Søster.

Dionys.

Thesta!

Min Søster! ædle Thesta! du forvirrer,
 Du hæver, du nedslaaer, tilintetgjør mig.
 Jeg troer dig, Ædle! jeg, som vilde stolt
 Tilgivet dig, jeg føler mig ydmyget —
 Tilgiv mig denne Mistvivl; o du seer
 Dens Grund. Naar Mænd, som Polyxen, som
 Damon,

Kan være mig troløse, til hvis Trofkab
 Kan Dionys da meere fæste Lid?

Thesta.

Hvo lærde dig, at Polyxen var troløs?
 Maaskee, at ei han taalte meer at see
 Sit Fædreland mishandlet — taalte ei,
 Som du ham bød, at være Landsmænds Bøddel.
 Er det Troløshed — at den Ædle ei

Vil nedrig laane Haanden til at smedde
Medborgere til Lænken?

Dionys.

Polyxen

Er din Gemal; du elsker ham — alt nok
Vil at retfærdiggjøre dig; men han.....

Thesta.

Er ei — han kan ei være troeløs

Dionys.

Nok,

Han var min Ven; dig værdig, ædle Thesta!
Du elsker ham; dig er den Lov retfærdig,
Hvorefter du frikjender ham; men jeg,
Som han forlod; mig, som hans Flugt berøved'
Ham selv, og Damon, Demas, Theodor,
Min Tryghed, heele Syracusas Agt.....

Thesta.

Ha Ulyksalige! hvis Agt, hvis Tryghed
Er Laan, som Laaneren kan, naar han vil,
Fratage dig! hvor stærk, hvor hæderfuld
Er ei, Tyran, mod dig den ædle Mand,
Der tryg blandt Venner, som blandt Fjender gaaer,
Omstraalet, hvor han gaaer, af alles Agt,
Endogsaa din, som nogen staaer igjen,
Da han gik bort, og ængstet dig forlod.

Saa har din Grusomhed, Tyran, da ogsaa
Forjaget Polyxen! og jeg, og jeg

Ham og har tabt — ei tabt min Agt, min Tryghed;
 Hiin kunde han forsøge mig, ei røve —
 Men Tryghed, hvor er den hos en Tyrann,
 Hvor Hædersdrift og Mod og Dyd er Brøde?
 Hvad er den værd, den Tryghed hos Tyranner,
 Som vindes eene ved at bære selv,
 Og andre at paaliste tunge Lænker? —
 Men er han borte? Dionys, gjentag det:
 Har han, hvis ædle, blide, lyse Sjæl
 Dog satte Skranke for Tyrannens Grumhed,
 Har Fædrelandets Tilstød, Haab og Fryd,
 Mit Tilstød, Haab og Fryd, unddraget sig —
 Hvad? eller er det blot Tyrannens Bæven
 Som skaber denne Angest —

Dionys.

At det var,

At var det kun en ængstelig Drøm! men nei —
 Dog kunde den Beretning — at og kunde
 Den være falsk —

Thesta.

Den kunde, og med Visshed

Du veed det ei? du troer i Blinde sandt,
 Hvad ængstet du erkjender, du gav Grund til?
 Et Rygte! —

Dionys.

Naar var Rygtet usandsfærbigt,

Saatidst det Dionys bebuded Rædsel?
 O Thesta! var det saa, nu første Gang!

Thesta.

Men nogen nærmere sig! o! Damon!

Siette Optrin.

De Forrige. Damon. Siden Vagt.

Dionys.

Damon!

Forræder! Vagt! hvem søger du? hvorhen?
 Fra Rhegium — alt, som Gesandt maaskee!
 Hvad? eller Speider! Tael; du kan dog blot
 Bekræfte, hvad jeg veed.

Damon.

Saa Dieblikke

Fortidlig kun affordrer du mig det,
 Jeg uadspurgt da vilde have meldt dig.
 Du altsaa veed, fra Rhegium jeg kommer,
 Ei som Gesandt, som Speider endnu mindre.
 Det var min Agt, at vende did tilbage,
 For aldrig meer, saalænge Syracus
 Udblyder dig, at see forhadte Hjem.
 Ei dig jeg søgte; men man sagde mig,
 At Thesta, som hos dig ei pleier findes,
 Var her — Man sagde mig, Tyrannen havde
 Forladt i Dag sin Trone og sin Borg;

Man nævnte mig Damocles — Edle Thesta!

Dig søgte jeg; til dig jeg illed hid.

Dionys.

Men Polyxen —?

Damon.

Er tryk i Rhegium,

For Syracusas Kraft og eget Blod

Og Landsmænds dyre Blod anvendt at see,

Til blot at lege med Carthagos Magt;

For under stolte Pharacidas' Bud

At gjøre Syracusas Mænd til Slaver.

I Rhegium, selv fri, opfordres han

Ei til at være Tyranniets Redskab.

Dionys.

Og dette Budskab er dit Vrende?

Damon.

Ei i det mindste dette blot. Dig, Thesta,

Bød din Gemal mig melde, at med Længsel

Han venter dig. Af dig, o Dionys,

For hvad af dig han har fortjent, han haaber

Den Ret, den Løn, den Gunst, ifald du vil,

At Thesta frit tør følge sin Gemal,

Hvis, som han troer, hun heller følger ham

Til ukjendt Braa, end deeler Tronens Glands

Blandt Fædrelandets rygende Ruiner.

Thesta.

D, siig ham, han har ei miskjendt sin Thesta;
 Kun Dionys maaskee han har miskjendt,
 Ved ham at tiltroe, at han kunde tvinge
 Sin Søster, og sin Vens, sin Polyrens
 Forladte Gemalinde. Til, forkynd ham,
 At glad jeg haster, for at følge ham
 Til fiernest Egn, og selv til Erebus,
 Om der maaskee vi først skal finde Tryghed.

Dionys.

Nei bie, Forbovne, bie. Du troer din Reise
 Til Syracus alt endt. Den var da blot,
 At tale fræk Oprørers Ord til mig,
 Til Syracusas Hersker, og at rive
 Den stolte Thesta fra sin Broders Hjerte,
 End meer at sønderrive dette Hjerte,
 Som alt ved Tabet af dets Polyren
 Er knuset, bløder — — Blod, ha Blod det er,
 Ei Taarer, det, som trænger sig her frem
 Fra Hjertet gjennem disse Dine — Graad
 Kan ei besmitte Dionys's Kinder.

Berøvet er mig Polyren; han flygted'
 Som om jeg ei erkjendte det, han var mig!
 Min Thesta flyer, som om jeg skatted' ei
 Det ædle stolte Hjertes fulde Værd!
 Ha Damon, selv din Trodsen, som din Trosteb
 For Polyren — erkjender Dionys —

Vær stolt; thi med høiagtende Beundring
 Erkjender Dionys din ædle Trodsen.
 Men just erkjendende dit Værd, o Damon,
 Som ædel Yngling, ædel Ven og Borger,
 Det hele Syracusas Ungdoms Mønster —
 Saa — skjelv — saa aldrig, aldrig vender du
 Tilbage meer til Polyxen — du døer.
 Det er din Dom.

Thesta.

Tyran! saa lønner du
 Den unge Mand, som, Aldrens Maal til Trods,
 For dig har øvet gamle Heltes Daad,
 Dig stedse tro, til ingen ædel Mand,
 Til Polyxen, selv Polyxen ei længer
 Dig kunde meer adlyde! Polyxens
 Udvalgte Ven — ham, som du selv tilstaaer
 Høitagtende Beundring!

Dionys.

Og kan han
 Ustraffet mine Bud unddrage sig,
 Han haane tryk den kongelige Magt,
 Han, som det hele Syracus vil ligne,
 Hvo haaner, trodser da ei Dionys? —
 Hans Dom er fældet. — Vagt, forvarer ham.

(Gaaer.)

Syvende Optrin.

Thesta. Damon. Bagt.

Damon.

Jeg forudsaae min Skjæbne, ædle Thesta,
 Jeg saa den uden Angst, og gif med Glæde
 Min Dom imod. Usmægtig Flygtnings Liv,
 Hvad er det værd? I fremmed Egn ei meer
 At ssee Fædrelandets Haan og Fald,
 Var nu det eeneste, jeg kunde haabe.
 Var dette Trøst for Fædrelandets Gavn?
 Hvad meer var mig igjen? Er det ei knust,
 Det Haab, at see dets faldne Frihed opreist?

Thesta.

Dog sukker Helten, og dog var det ei
 Blot Lyst at hente her Misdæders Død,
 Som drog dig hid! ei heller blot at bringe
 Den Hilsen, du fra Polyxen mig bragte!

Damon,

Den ædle Thesta kjender Damons Hjerter,
 Og min Dione elsket er af Thesta,
 Som hendes Damon er af Polyxen.
 Og end jeg har i Syracus en Ven,
 Den ædle Pythias, hvis faste Sjæl
 Uroffelig var Dionys hengiven.
 Jeg vilde prøvet, af, maaſkee forgjæves,
 Fra faldne Syracus at drage dem

Med dig til fremmed Egn, forflyttet did
 Med dem det elskte Fædreland, som her
 Er ikke meer.

Thesta.

Sød, trods vor Skjæbnes Grumhed,
 Var denne Drøm; og at den er forbi —
 Den ulyksalige Dione! —

Damon.

Edle!

Du elsker min Dione! o forsøg
 At trøste min tilbedte Brud. O siig
 Min Brud, o siig min elskte Pythias,
 At deres kjære Navne hvilede
 Paa Damons Læber ved hans sidste Suk;
 At deres Minde skal ledsage mig
 For evig i Elysium — og siig dem,
 At det var dem, jeg søgte, og fandt — Døden —
 Dog nei, indgyd dem Trøst, og Mod, og Kraft.

Ottende Optrin.

De Forrige. Polemon.

Polemon.

Til Solen bryder frem i Morgen, Damon!
 Tillader Dionys, at du maae leve.
 Smidlertid, til Labdalum!

Damon.

Farvel!

Troßt min Dione, troßt min Pythias!

Thesta.

Jeg flyer derhen — ha, og hvo troster mig?

Andet Optog.

Philistos Huus.

Første Optrin.

Philisto. Dione.

Philisto.

Nei, elskte Datter, nei! han er ei flygtet,
 Han kan ei være flygtet. Damon kan
 Ei vise sig Forræder; og det var han,
 Hvis han var flygtet hen til vore Fjender.
 Han fulgte Polyren, der som Gesandt
 Gik til Leontium. De tøve længer,
 End man har ventet; det er alt.

Dione.

D var det!

Ne, ikke Rygtet blot er det, som siger,

Alt Damon er forloren; o mit Hjerter
 Alt sagde mig det, da han Afſkeed tog.

Philisto.

Og kan Dione troe ſin Elſker til
 Forræderi?

Dione.

Men er den Mand Forræder,

Som, naar han ei ſit Fædreland kan redb,

Og naar han trues med at vorde tvungen

At bære Uvindſkjold mod Landsmænd, Brødre,

At virke med til Fædrelandets Fald,

Der er det da Forræderi, at Helten

Reblægger Vaabnene, og flyer — og flyer

Dib, hvor han aldrig ſalbne Brødre ſeer,

Hvor blide Fred, hvortil den Edle fødtes,

Omfavner ham? O nei, Forræder er

Min Damon ei, men flygte, flygte kan han

Fra Dionys, mod hvem hans Eed ham hindrer

At bære Vaaben — fra den Rædsomhed,

At ſkue Fædrelandets Fald og Skjændſel.

Philisto.

Hvo lærde dig den Klogſkab, ſvage Taabe!

Du taler jo ſaa klog, ſaa viis om Statspligt,

Som en Pericles; du politicerer

Om Syracuſas Vel, og Statens Frihed,

Saa vore Boldhuus-Statsmænd, naar de spille.

Saa den, der holder Frækhed kjæk i Ave,

Der viis beslutter eene, og udfører,
 Hvad uviis Hob blev aldrig eenig om;
 Hvis Klogskab, og hvis Mod slaaer Fjendens Hære,
 Gi'er Fædrelandet Hæder, Trygghed, Styrke,
 Er en Tyran, som ædle Mænd maae flye!
 Fordi et tomt, et uregjerligt Hoved
 Blier stundom skilt fra et fordærvet Hjerte;
 Fordi en Hals, som stolt ei vilde bøies
 For rolig Borgers Pligt, blev stundom knækket!
 Hvor fik min Datter al den Viisdom fra?

Dione.

Jeg kjenner ingen fiint udspunden Statsklygt;
 Kun troer jeg ei min Damon skabt at tjene
 Den Stats Behersker, hvor hver Borger klager;
 Hvor Fædre uden Skyld og Dom bortrives
 Af trostløs Kones, af forladte Døttres
 Og Sønners Arme; hvor Elendighed,
 Med Trældom Haand i Haand, gaaer hylende
 I Bøddelskarens Fjed, hvormed omringet
 Beherskeren gaaer frem. Nei, Damon er
 For ædel til at tjene slig Behersker.

Philisto.

Jeg kjedes, arme Pige, ved at trætte
 Med dig, om hvad dit Kjen kan ikke fatte.
 Nok, Damon reiste bort med Polyxen;
 Og Polyxen kan ikke være troløs
 Mod Dionys.

Dione.

Men af, om Polyxen,
Om Damon saae tilsidst Tyrannens Grumhed!
Om de unddroge sig!

Philisto.

Sandt, Polyxen

Dg Damon redded' Syracus — og glemtes —
Jeg selv begriber ei, at den Spartaner
Blev sat i deres Sted, og at man skjenkte
Carthaginenferne saa hurtig Fred,
Dg ei benytted' mægtig vundne Forbeel;
Dog Polyxen afflog jo selv det Tilbud
Man lønlig gjorde ham, om selv at være
Det Forbunds Hovedmand, som Theodor
Ophidsed' til formeente Friheds Forsvar;
Dg Damon altid viiste sig for trofast
For det, han skylde Fædrelandets Hersker,
Til noget Skridt mod Dionys. Kort sagt
Vær rolig, gode, elskede Dione!
De komme begge vist og snart igjen,
Dg Rygtet, som anklager dem, er digtet.

Dione.

Men dersom, elskte Fader! dersom Damon —
Du saae den fromme Thestas Tvivl og Angst!

Philisto.

Dg dersom — dersom han er og Forræder —
Saa har han alt sig selv landsflygtig dømt;

Dg skulde han opdages, findes, gribes —
 Saa dommer Dionys med billig Strænghed,
 Dg — Damon dør, og har fortjent sin Dom.

Dione.

Den fromme, ædle, kjække, stolte Damon!
 Som selv du valgte til Diones Brudgom?
 Din Ven, og, Fader! og din Datters Brudgom!
 Fordi han troede Pligt, at flye Tyrannen!
 D, var du i hans Sted, og han i dit,
 Han brugte, hvad han over Dionys
 Formaaede da, og — reddet var Dione.

Philisto.

Du overvælder dette Faderhjerter,
 Min elskte Datter. Dog, din Angst er Drømværk;
 Han kommer vist, og værdig at omfavnes
 Af dig og mig.

Andet Optrin.

De Forrige. Thesta.

Thesta.

Vor Ven, vor elskte Damon
 Er her igjen.

Philisto.

See der din heele Angst
 Tilintetgjort.

Dione.

Han er her, o hvi flygter
 Min Angst ei did, hvor nys vi troede ham,
 Til vore Fjender? — o hvor er min Damon?
 Hvorfor ei alt ved sin Diones Hjerte?

Thesta.

Sat Mod, Elskværdige! skjont kommen hid
 Han end maaskee er langt fra dette Hjerte.

Dione.

Langt, langt? — o nei, der boer han; aldrig, aldrig
 Han kom derfra; kun disse Arme er det,
 Som ei omfavne ham. Hvor er han? hvor?
 O snart, o snart, Førstinde! o jeg løber
 At slynge dem omkring den elskte Barm.

Philisto.

Vor Angst var her, som altid, uden Grund,
 Og Rygtet falskt. Men er da Polyxen
 Ei ogsaa kommen hjem? og hvi det Mørke
 Endnu i Thestas Afsyn?

Thesta.

Polyxen

Er ei i Syracus. Han kommer aldrig
 Tilbage meer. Philisto, Fjender du
 Et Ord, som indbefatter al den Rædsel,
 En ædel Grækers Hjerte gyser for;
 Mod hvilket Tartarus, Cocyt, og Dreus
 Er mildt, harmonisk sødt? — o dette Ord

Er Polyrens og Thestas Dom. — Ei Døden
 Kan tænkes ængstelig; thi berøver den os
 Alt, hvad os kjært var, bringer den os ned
 Til Skyggernes den skumle Egn, og skiller
 Os der fra Venner, Slægt og Fædreland,
 Til evig Nat og Klage — rædsomt! rædsomt!
 Men kjerlig fører den os først til Lethe,
 Og hjælper os, at glemme, hvad vi tabte,
 Dem vores Tab har saaret. O men naar
 Hiint Ord er udtalt, lindrer intet Lethe
 Det Minde, som forfølger os — Det Ord
 Den Dom, som fældtes over Polyren
 Og over Thesta, er — Landsflygtighed —
 Landsflygtighed, Dione! mærker du
 Hvor rædsom denne Lyd ei er mod Døden,
 Som venlig kun os lærer, alt at glemme,
 Og selv at glemmes?

Dione.

Er da Damon død?

Min Damon død? — o er han ei landsflygtig?
 O er der ingen Afkrog, ingen Udkrog
 Paa heele Jorden, blandt dens grummeeste,
 Dens vildeste Barbarer, som min Damon
 Forvandler til et Fædreland for mig?
 Han er da død — o hele Lethes Vand
 Skal ikke bringe ham til at forglemme
 Sin elskede Dione; thi, o Thesta!

Han elsker mig, som jeg ham elsker. Aldrig
 Dione glemmer ham. Elysium
 Skal ei forlindre ham Diones Savn,
 Som al dets Fryd blev Qual for hans Dione,
 Naar Damon var der ei. Han er da død!
 Min Damon død!

Thesta.

Endnu den Ædle lever,

Endnu —

Dione.

Endnu! men blodig svæver Døden
 Hen over Damons Hoved. Staalet løstes
 Til Damons Drab! — Hvor er han, o Færstinde!
 Hvor? at jeg kan omfavne ham endnu,
 Og døe, og døe i Damons kjære Arme!

Thesta.

Dione vil ei iile, at fordoble
 Sin Elskers Død. Som Mand han møde vil
 Sin egen; men hans elskede Diones
 Har Helten selv ei Styrke nok at bære.
 Nei! fkaan ham, Grækerinde! fkaan dig selv!
 Vær stærk, og rov din Elsker ei den Hæder,
 At døe som Mand.

Dione.

Tyrannen har alt dømt.

Ah Dionys er grum, uroffelig;
 Og dog — min Fader! — o men ogsaa du.....

Førstinde, Thesta — o du har forsøgt det,
 Du har forsøgt, at høie Dionys?
 Du har nedladt din høie Sjæl til Bøn,
 Til Bøn for Damon — kunde Thesta glemme,
 At Damon ogsaa hendes Polyren
 Var kjær næst Thesta selv — Men jeg, Dione,
 Den svage, bange, bævende Dione,
 Har ogsaa Mod — thi gjelder det ei Damons,
 Den ædle Damons, hendes Elsktes Liv?
 Og voved' jeg ei forhen selv at trygle
 Tyrannens Naade for en fjendtlig Flytning,
 Som havde skjult sig, da han blev forfulgt,
 Blandt Myrtebuskene paa vores Villa!
 Jeg bad, og blev bønhørt — Velkommen Haab!
 Velkommen Taare! qvægende du lindrer
 Den brustne Pande — du vil qvæle Stemmen,
 Men bedre du, end mine Ord, vil tale
 For Damons Liv til hærbede Tyran.
 O, eders Suk til Zeus-Befrieren
 Ledsage mig. Jeg iiler til hans Fodder.

Tredie Optrin.

Philisto. Thesta.

Thesta.

Forgjæves! o forgjæves! at hun iiler
 Sin Ulyksalighed, sin Død imøde.

Philisto.

A! Damon, ogsaa Damon, han, hvis Sjel
 Saa klippefast var Dionys hengiven,
 Han, som erkjendte Syracusas Frelse
 Saa uadskillelig forbunden med,
 At være ham hengiven — Damon flygtet —
 Med Polyren til vore Fiender flygtet — —
 Han har fortjent sin Dom, o Thesta! af
 Han har fortjent den.

Thesta.

Udle, viise Daare!
 Som Menneskelighedens, Borgerhjertets
 Og Blodets Stemme quæler, for at lempe
 Alt efter daarligh, skændig, flavist Statsklygt!
 Hvi, Daare, troer du, uden Grublen ei
 Dit Fædreland ulykkeligt, naar Mod
 Og Borgerdyd er Brøde, naar du seer
 Elendighed, Fortvivlelse og Jammer
 I hver en Braa? og hvi anseer du ei
 Den for Tyran, hvis Værk den Jammer er?
 Tyrannen, o Philisto, er min Broder,
 Den Dionys, jeg elsked selv saa høit,
 Saalænge kun jeg kunde blinde mig
 Med Tanken om, at Overherrens Pligt
 Var det, som drev hans Daad.

Philisto.

Endnu, Førstinde,

Beklag ham, men undskyld den haarde Strænghed,
 Den Fremgang, hvortil Grunden er dig skjult.
 Det er det ulækselige, det bittere
 I Overherrens Raar, at være nødt til
 At foretage, at udøve det,
 Som alle maae miskjende, og hvis Grund,
 Skjøndt mægtig, uafvendelig, tidt ikkun
 Dem selv allene være kan bekjendt.
 Du kjender dette Hjerte, o Forstinde!
 Du veed, hvor fjer mig Damon var, og er,
 Hvor dyrebar for dette Faderhjerte
 Dione var, og er — Men jeg er Borger;
 Bort Syracus var grumme Püners Bytte,
 Kun Dionys har reddet os; — og nu
 Er jeg hans Undersaat, Forstinde!

Thesta.

Altfaa

Ei Borger meer, ei Ven, ei Fader meer,
 Philisto!

Fjerde Optrin.

De Forrige. En Betjent.

Betjent.

Dionys befaler dig

At komme ufortøvet, o Philisto!

Philisto.

Seg gaaer. At at mit Raad til Dionys

Blev mægtigt, ædle Thesta, til at vise,
 At Følelsen, som Borger, Ven og Fader,
 Er ikke qvalt i denne knuste Barm.

Femte Optrin.

Thesta allene.

Det ædle Hjerte kjæmper mod den Klogskab,
 Som bange Statskunst avled'. — Syracus
 Var fremmed Fjendes Bytte, førend han
 Betvang dets Fjender — af men og dets Mænd,
 Og gjorde dem til Trælle. — Polyxen
 Landsflygtig er, og Damon dømt at døde,
 Af hvem, o Thesta! af din Broder — af
 Af Dionys, den fiælle, stolte Sjæl,
 Den Helt, som Syracus sin Frelse skylder;
 Han, hvis Høimodighed du selv tilbød
 Tilforn, o Thesta! — ham, som end Philisto
 Anseer, trods Alt, med fast, med helligt Agt —
 Din Broder Thesta — — men dit Fædrelands
 Tyran, som, for at frelse egen Størhed,
 Nedtræder grum, hvad selv han modig frelste —
 Dit Fædrelands, og Polyxens, og Damons,
 Og Dydens Morder, alle Godes Fjende — —

Vær stærk, o Thesta! hård din Barm, forglem,
 At Dionys, den grumme, han, som myrder
 Dit Fædreland, og Polyxen, og Damon,

Din Broder var — han er det ikke meer —
 Bliv din landflygtige Gemal, bliv Dyden,
 Bliv Fædrelandet tro — vær Grækerinde!

Siette Optrin.

Pythias. Thesta.

Pythias.

Tilgiv, o Thesta! man beretted' mig,
 At Damon, som drog bort med Polyxen,
 Uventet er igjen i Syracus.

Seg ventet', her at see min Ven igjen.

Thesta.

O Pythias, du søger her forgjæves
 Din Damon; her du aldrig mere skal
 Omfavne ham.

Pythias.

Dg man bedrog mig ei!

Han er i Syracus?

Thesta.

Endnu i Dag.

I Morgen er han i Elysium.

Pythias.

Hans Flugt er robet! Dionys har dømt
 Min Damons Død.

Thesta.

Tyrannens Morderflof

Bevogter ham i Labdalum. Hans Dom
 Er fældet; den er grundet paa den Lov,
 Som har forviist al Dyd fra Syracus,
 Som gjorde Polyxen med ham landsflygtig,
 Som truer ogsaa dig, o Pythias!
 Om ei, som han, du flyer din Fædrestad.

Pythias.

Mit Hjerte forudsagde mig hans Skjæbne,
 Den saarer, knuser, — ei bestyrter mig.
 Og Thesta har forsøgt, at gyde Mildhed,
 Retfærdighed og Gunst i Kongens Barm,
 For Polyxens og Syracusas Ven?

Thesta.

Og spildt sin Iver.

Pythias.

Hans Diones Fader,

Philisto —

Thesta.

Al! og har ei kunstlet Statsklygt
 Forjaget Mands og Borgers Følelse
 Af dennes Bryst! O kun Diones Taarer
 Det er, som tale nu for Damons Frelse.

Pythias.

Dione!

Thesta.

Staaer i dette Dieblif

Maaskee for Dionys, og hører selv
Sin Elsktes Dødsdom.

Pythias.

Skulde ei hans Bruds,
Diones Taarer ei bevæge ham!
Dog han har dømt.

Thesta.

Og feige Syracus
Vil slavisk taale ogsaa denne Grumhed,
Som det har taalt sin Friheds Tab i Alt; —
Men skulde Pythias — hvad — Damons Ven,
End grunde paa Undskyldning for Tyrannen,
End søge Grunde til at standse dem,
Som kjække torde prøve paa at redde
Hans Ven og Fædreland?

Pythias.

For Damons Frelse
Er Pythias bereed til Alt — til Alt,
Hvad kjæk retskaffen Ven, og Mand, og Borger,
Formaaer, og prøve kan; men ei til meere.
Jeg kjenber, og jeg skatter Damons Værd;
O at mit eget Liv hans kunde redde!
Hans, som i Strid og Raad, saa kjæk, saa mægtig
Har værnet, skulde værne heele Statens —
Men — —

Thesta.

Men — til mandig, ædel fri Mand's Daad,

Til Daab, som fordrer meer end kold Betragtning,
 Til det, der kræves for at bryde Aaget,
 For steds at betrygge Mænd, som Damon
 Og Polyxen — har Pythias ei Mod?

Pythias.

Du vil forsøge mig, o Thesta! — nei
 Det Mod, som fordres til at vække Brødre,
 Medborgere til Borgerkrig og Oprør,
 Har ikke Pythias. Mit Blod er mit.
 Og glad jeg giver det, at frelse den,
 Hvis Blod er mig og Staten meere værd;
 Men ingen Borgers, ingen Landsmands Liv
 Er mit, og kun mit eget kan jeg vove.

Thesta.

Og naar da Pythias ved fromme Ønsker
 Ei Damon redde kan, — saa er for ham
 Ei meer at virke; saa seer Pythias
 Sig tvungen til at sukke over Damon,
 Men raabe Dionys sit Bifald til.
 Hvor fromt! hvor mageligt veeð Philosophen
 Ei Benfæls Krav og Borgers Pligt at bære.
 O viis han sine Benners Skjæbne veeð,
 Som egen, med Hengivenhed at glemme
 Bag Lampen i sin Braa, blandt lærde Sysler.
 Han er ei Stridsmand — o men der er Stridsmænd
 I Syracus, som, skjøndt de svore ei

Den dømte Damon evigt Broderſkab,
Dag ſkulle viſe ſig den Hæder værde,

Pythias.

Ei er jeg Stridsmand, men ifald jeg var det,
Saa bandt mig dobbelt Pligt til ei at bruge
Det Sværd mod Dionys, ſom jeg modtog
Med Gæd, for ham allene det at bruge.
Og du, o Theſta, du, vor Konges Søſter,
Du, ſom det hele Syracuſ tilbeder,
Du, ſom ſaa tidt har vældig gydet Blidhed
I Kongens Barm, afværget blodig Strængthed,
Formildet tuſindes beſtemte Skjæbner!
Du vilde raade til et Skridt, hvis Udfald
Saa let, ſaa viſt, blev hele Strømme Blod
Og mange Tuſindes Glendighed!

Theſta.

Tyrannen er min Broder; o men er da
Ei Polyxen mig meer end alle Brødre?
Ei min Gemal? Er Damon ei hans Ven?
Er Damons Brud, hvis Elſktes Mord er hendes,
Er ei Dione min Veninde? — Svage!
Hvad Wiſdom lærte dig, at Blodets Baand
Saa helligt er, ſom Kjærligheds og Venſkabs?

Pythias.

Og Kjærlighed, og Venſkab, ædle Theſta,
Kan drive dig til Grufomhed? og du
Kan dadle Dionys, fordi han troer det

Ved skundom alt for hurtig Magt fornødent,
 At værne Staten, som den Beste dog
 Maa, tvungen, tidt med blodig Vold beskytte?
 Nei, ædle! intet blodigt voldsomt Middel
 Forsøger Pythias til Damons Frelse!
 Og dog har dette Hjerte Haab, og skal
 Forsøge, og med Mod forsøge paa
 At frelse Damon. —

Thesta.

Udle! iil, og fast dig
 I Støvet for Tyrannen; kryb at betle
 Som Naade om, hvad kun tyrannisk Grumhed
 Kan nægte — og modtag, hvad du fortjente
 Hans Spot og Haan. — Men ogsaa jeg har Haab,
 Jeg, ogsaa jeg, med Mod forsøge vil
 At frelse Damon, hevne Polyren,
 Og sætte Grændse for Tyrannens Grumhed.
 Men kraftig skal jeg, og som Grækerinde,
 Værd min Gemal, og værd mit Fædreland,
 Og Kjærlighed og Venskab værd, jeg skal
 Anstille mit Forsøg.

Syvende Optrin.

Pythias allene.

Altsaa paa ny
 Er Syracus i Flamme ved den Ild,

Som brænder i en ædel Sjæl, som tændtes
 Af reen roesværdig Drixt til Alt at vove,
 For Fædreland og Ret? Men Damon, Damon
 Er dømt at døe — Han flygted' for at undgaae
 At være Brødres blodige Forsølger,
 Med Polyren — er denne Flugt en Brøde?
 Hans Dom er uretfærdig — og hans Ven
 Besluttet har at redde ham, hvis Liv
 Endog i hans Landflygtighed er vigtigt
 For Syracus — hans Liv, hvormed Diones
 Hans elskede Diones, er forbundet!
 Dione! — o kan dine Taarer ei
 Hos Dionys udvirke Damons Frelse,
 Saa skal dog de, og Frygt for dine Dage,
 Bidrage til for dig at redde Damon —
 Tilbedelige! dine Taarer ei
 Skal være spildte; de astørres skal —
 Og Pythias, som ei skal see dem, dog
 Skal ved sin Død astørre dem — Hun kommer.

Sttende Optrin.

Dione. Pythias.

Dione.

O Damons Ven! du veed hans Dom, og vor?

Pythias.

Og hans Diones Taarer har ei kunnet
 Afbøde den?

Dione.

Forgjeves! han skal døe.

O Pythias! din Damon og hans Brud
Skal døe.

Pythias.

Nei, min Dione leve skal,
Skal leve, trøstes, og.....

Dione.

Hvad! ogsaa du
Forkynnder mig at trøstes, naar min Damon
Skal myrdes; ha, saa talte jo Tyrannen,
Som har fordømt min Damon. O jeg laae
I Støvet for hans Trone, tryglende
Retfærdighed for ham; og selv Tyrannen
Bevæget var til Graad, men hærde sig;
Og nu med Taarer han gjentog hans Dødsdom;
Og da jeg trøstløs i min Smerte raabte
Til Guderne om Redning, og om Hæv,
Saa var Tyrannen stegen ned af Tronen,
Og greb min Haand, og svor at trøste mig
For Damons Tab. — Hvad, ogsaa Pythias
Kan som Tyrannen spotte mine Taarer?
Men jeg har svoret, Guderne modtog
Min Eed: da jeg min Elsker ei kan redde,
Med ham ei leve, vil jeg døe med ham.
Spot ei min Eed og mig! jeg elsker Damon,
Og Døden selv skal ei adskille os.

Pythias.

End lever Damon! Haabets sidste Gnist
 End ei er slukt; og fjøndt Dione selv
 Forgjæves prøvet har, at frelse ham,
 Han end maaskee kan reddes; hans Dione
 Skal end omfavne ham. Kan Pythias
 Endnu maaskee ham sende hid, saa iler
 Dione med min Ven fra Syracus,
 Og flyer, og spørger ei, ved hvilket Middel
 Vor Damon reddet blev, men iler, flyer,
 Og glemmer Pythias — det lover du?

Dione.

Alt, Alt, kun ei at glemme Pythias,
 Naar det er dig, som redde skal min Damon.
 Taknemmelig Dione evig skal
 Tilbede dig, som sin og Damons Skytsgud.
 I vor Landflygtighed skal Pythias
 Ledsage os — hvad er Landflygtighed?
 Hvor Damon og hans Pythias er med,
 Er Fædreland, der er Lykksalighed.

Pythisa.

Vær lykkelig med Damon, uden mig.
 Jeg skal ei kunne deele Fryd med eder,
 Og aldrig meer jeg skal Dione see.
 Nei, glemmes vil jeg; jeg besværger dig,
 At glemme Pythias, og ei at lade
 Hans Minde mørkne noget Dieblis

Af sine Venners, sine Elftes Dage.
 Farvel, jeg iiler, i det Haab, at sende
 Vor Damon hid — Glem mig — glem hvert et Ord,
 Af hvad jeg her har talt — hvert mindste Spor
 Af Pythias' Erindring.. — Men lad intet
 Forhale eders Flugt. — Endnu eengang
 Din Haand, min Vens tilbedede Dione —
 Farvel.

Niende Optrin.

Dione allene.

Nei, nei; jeg skal ei glemme dig,
 Næst Damon skal Dione elske dig,
 Hans Pythias. Og hvorfor glemme ham?
 Og hvorfor aldrig see den Edle meer?
 O! men han sender mig min Damon hid,
 Og vi skal flye; det bød han! Der er Mørke
 I, hvad han talte. O, men vi skal flye,
 Og alt maa være rede til vor Flugt,
 Til vor Lyksalighed. — Jeg har min Damon.
 O, trods Tyrannen er han evig min.

Tredie Optog.

Første Optrin.

Slottet.

Dionys.   Damocles.

Dionys.

At det var mig, som redded' Syracus
 Fra blodig Puners Vælde; mig, som fældte
 Dets overlegne Fjender, fra hvis Aag
 Et ubesluttet, uregjerligt Folk
 Ved ingen anden Skulde blevet reddet;
 At det var mig, som midt i disse Storme
 Gav Syracus sin Fasthed, Hæder, Glands,
 Fremkaldte alle Konster i dets Skød,
 Opelsked', bragte dem til fuldest Blomster,
 At alle Muser fik i Syracus
 Ved mig et sikkert Hjem, hver Videnskab
 Sin Bolig her; at hver dens Dyrker fandt
 I mig en trofast Ven — alt det er intet,
 Det føles, nydes, glemmes, og min Løn
 Er Sammenrottelse og Troløshed.
 Men drifter jeg mig til, med vældig Arm
 At holde over, at beskytte det
 Jeg vældig stifted'; nødes jeg at straffe
 Forræderi, o hurtig griber Rygtet

Høitlydende Basun, da nævnes jeg
 Med høie Skrig en Voldsmand, alles Fiende —
 At al min Stræben dog har ikke kunnet
 Forstaae mig een Ven, en eeneste,
 Der ei mistydede enhver min Handling!

Damocles.

De Philosopher, Herre! som du stundom
 Drog til dit Hof, og kaldte til din Stad,
 Skal have lært dit Folk, at ædel Handling
 Er, naar der fordres Løn, ei ædel meer.
 Den sande store Vilde, vil de paaftaae,
 Har i sin Handling selv en Løn derfor,
 Som rigelig betaler den. Desuden
 De lærte os og dig, at det, du nævnte,
 Er intet meer end just en Konges Pligt,
 Og at den Mand, der kun opfylder Pligt,
 Hvis Overtrædelse var reen Misgjerning,
 Er — ei Forbryder; men at der til Storhed
 Skal fordres meer, end ikke at fortjene
 Forbryders Navn. — Dog, det er sandt, jeg glemmer,
 At det er her, det svæver i et Haar
 Det Sværd, som afbrød nys min Høitidsglæde

Dionys.

Hvem angaaer den Grindring, Hr. Damocles!
 Mig eller dig?

Damocles.

Os begge.

Dionys.

Du afhug jo

Det Haar, hvori det svæved' over dig;
 Og jeg — har Sværdet rede, hvis igjen
 Det ophængt skulde true dette Hoved.

Men, viise Daare, som saa lærerig
 Meddeeler mig sin høie Underviisning!

Naar jeg da netop ei Forbryder er,
 Siig, hvad berettiger de ædle Mænd,
 Som enten stoltelig unddrage sig,
 Hvad jeg til almeent Vel paalagde dem,
 Hvad eller spinde Sammenrottelse
 Mod den, som dog er netop ei Forbryder;
 Siig, hvad berettiger de ædle Folk
 Til nedrig Flugt, og til Forræderi?

Damocles.

Den Edle uden Tvivl vil aldrig prøve
 En Daad, som kan fortjene disse Navne.
 Der tænkes ei paa Ret til saadan Daad.
 Men Folket kjender i den unge Damon
 En ædel, rolig, men behjertet Borger;
 Det troer ham ei en Træl, der kunde tvinges
 Til Handling, som hans Hjerte nægted' Bifald;
 Det troer, at Damon var saa viis, som god;
 Og vil man vide, at hans skjønne Brud
 Har knælet, tryglende om Damons Liv,
 For Dionys; at du, som alle, fandt

Dione skøn, og at Diones Skjønhed
Maafkee kun tjener, som en Grund desmeere,
Til at bekræfte hendes Damons Dødsdom.

Dionys.

Det veed man, Ulykkelige! det veed man —
Og ei, at alt min Dom var fældet; var
Retfærdig, maatte staae uroffelig?

Damocles.

Just dens Retfærdighed er det, hvorum
Man — ikke tvivler. — Men man havde troet,
At hans Dione, paa hvis Vnske forhen
Du har formildet en alt affagt Dom,
Maafkee dig havde rørt, for Damons Skyld,
Hvis hendes Skjønhed havde rørt dig mindre.

Dionys.

En usel, en foragtet Slaves Liv
Jeg skjænkte hende. Skal jeg agte Damons
Af samme Værd? og truer man med Dyrer,
Fordi Retfærdighedens Krav kan ei
Tilsidefattes for en Skjønheds Taarer?

Andet Optrin.

De Forrige. En Betjent.

Betjenten.

Den unge Pythias udbeder sig
Et Dieblis at høres af sin Konge.

Dionys.

(Den dømte Damons Ven, som og var min!
 Ha var! hvo er, hvo er det meer?) — Han komme!
 (Til Damocles) Gaa, medens ogsaa denne Philosoph
 Forklarer mig min Brøde i at straffe
 En troløs Borger og en Flygtning. Vent,
 Indtil du kaldes.

(Damocles gaaer.)

Eredie Optrin.

Dionys allene.

Hans Diones Taarer

Bekræftede hans Dødsdom! Løgn, ha Løgn!
 Hans Dom var fældet, kunde ei forandres;
 Den kunde ei. Hvad blev der af din Trygghed?
 Hvad kunde du udrette, Dionys!
 Om man forlader, haaner dig, ustraffet?
 Og Mænd som Polyxen og Damon. — Dog
 Hans Brud er skøn; den Skjønnes omme Taarer
 Forfjønneb' hende — Var det ei dit Ønske,
 O Dionys! selv at astørre dem?
 Og — Damon kan ei fresses — og den Skjønne
 Kan ei bønføres — men den Skjønnes Sorg
 Kan lindres, kan udslættes — o man læste
 I dette Hjerte, hvad det selv endnu
 Sig ikke var bevidst. Ah Pythias!

Fjerde Optrin.

Dionys. Pythias.

Dionys.

Du veed vor Damons Brøde, og hans Dom,
 Han var din Ven; men han var ogsaa min;
 Og, unge Mand! som jeg har forhen fundet
 Rettsindig, ædel og beskeden! tael:
 Forkaster Damons Ven den Dom, som fælber
 Hans Ven?

Pythias.

Jeg er en Syracusas Borger,

Og Undersaat af Syracusas Konge.

Jeg qvæler i min Barm al Fristelse,

Til at bedømme den, hvis Dom er mig

En Lov, som jeg forgjæves vil bedømme.

Jeg veed, at Overherrens Raad og Grunde

Ei stedsse kunne lægges for enhver.

Jeg veed, han kjender, at han fik sin Magt,

Allene til at fremme, at betrygge

Det Heles Vel. Han dømte Damons Død,

Og Damon var min Ven.

Dionys.

Men Damons Ven,

Skjøndt Damon blev Forræder mod sin Konge,

Bisfalder ei den Dom, som fælber ham?

Pythias.

Jeg dommer intet om den fældte Dom.
 Jeg ønsker ei, at overtydes om,
 At den, som var min Ven, Forræder er.
 Jeg har ei Magt, ei Ret til at kuldkaste
 Hans Dom, isald jeg fandt den ei retfærdig;
 Det kunde og kun skee ved saadant Skridt,
 Som hver en ædel rolig Borger affkyer.

Dionys.

Dit Vrende er altsaa kun, at bede
 Om Damons Liv.

Pythias.

Nei; hverken vil jeg troe
 De Grunde, hvorpaa saadan Dom er affagt,
 Saa svage, at en enkelt Bøn skal kunne
 Kuldkaste dem! ei heller vilde jeg
 Bancere dig, og Damon, og mig selv
 Ved Tryglen om hans Liv — som om det var
 Ei meere værd, end at det kunde gives,
 Lig ringe Skjærv, til den, der bad derom.
 Dog kommer Damons Ven, for at begjere
 En Naade af hans Dommer; men en Naade,
 Som Pythias kan bede om, og Damon
 Modtage.

Dionys.

Og det er?

Pythias.

Ei om hans Liv,

Ei grusom haanende Formildelse
 Fra Død til Trældom, eller fligt; nei kun
 Hans Frihed nogle Timer. Jeg fremstiller
 Mig selv for ham til Gidsel. Dersom han
 I Morgen, førend Solen rinder, ei
 Er her igjen, saa ønsker Pythias,
 At fyldestgiøre fældte Dom for ham.

Dionys.

Skjønt, ædelt er dit Tilbud, unge Mand,
 Og hæderfuldt for dig, som for din Ven.
 Og, kunde Dionys antage det,
 Han da fortjente og maaskee, at vide
 Dets Hensigt. Hvad gjør nogle Timers Frihed
 Saa vigtig for den Dømte? — thi du troer dog,
 Han sikkert ei sin Ven vil overlade
 Til Død og Skjændsel?

Pythias.

Ogsaa du, o Konge,

Vist kjender Damon — kjendt du alt har dømt ham —
 For ædel til sin Ven at ville svige.
 Jeg frygter ikke Døden, Dionys!
 Jeg elsker Damon; men mit Venskab bortfaldt,
 Jeg voved' intet for ham, hvis jeg kunde
 Mistænke ham for nedrig Svagheit nok,
 Til Frihed, Liv, Dione selv at købe

Ved Troløshed imod sin Ven — men nu
 Jeg saae hans Elsktes, hans Diones Taarer,
 Jeg veed, det vilde trøste ham, og hende,
 Om hun engang endnu omfavned' ham.
 Desuden, fra den Reise, han skal gjøre,
 Han aldrig vende skal tilbage meer;
 Der kunde være meget at afgjøre
 Af Bigtighed. Jeg vover herved intet.
 Din Hævn, og din Retfærdighed, o Konge,
 Kan jeg betrygge.

Dionys.

Men om han bedrog os,
 Sin Ven, som mig!

Pythias.

Har han fortjent sin Dom,
 Saa har dog ikke jeg fortjent, at høre
 Min Ven endnu forhaanet ved din Tvivl.
 Her stiller jeg mig, som hans Gidsel; mig
 Er det, som Dommen gjelder, dersom Skæbnen
 Besluttet har at frelse ham; — og den,
 Som styrer Skjebnens Veie, Dionys,
 Kan med et Vink, trods dig, og uden mig,
 Unddrage Damon dine Bødlers Sværde.

Dionys.

Stolt, unge Mand, og ivrigt er dit Sprog,
 Og ved din Edelmødighed maaskee
 Du vilde tvinge mig til at forandre

Min Dom — velan, jeg elsker at opfordres
 Ved Edelmødighed. Din Ven er fri,
 Men du mig Borgen for Opfyldelsen
 Af, hvad retfærdig jeg har dømt. Men skuf ei
 Dig selv og ham, med Haab om, at dens Strænghed
 Bortfalde skal, hvis Damon troløs er
 Mod dig, som han det var mod mig.

Pythias.

Du vælger.

Den Tak, som hvilede paa mine Læber,
 Ved at forhaane ham og mig endnu.
 Min Ven er fri, og jeg er med mit Liv
 Dig Borgen for din Doms Opfyldelse.
 Her er Befalingen til Damons Frihed,
 Bekræft den med dit Segl, saa iler jeg
 Hen til hans Fængsel; da er Pythias
 I Damons Sted den, du har dømt at døe.

Dionys

(giver ham Befalingen til Damons Frihed tilbage, og tillige
 sin Signet-Ring.)

Den, som uroffelig Retfærdighed,
 Som Syracusas Ro, dets Herfers Tryghed
 Har dømt.

Femte Optrin.

Dionys. Siden Damocles.

Dionys.

Haardt! haardt! om Pythias, den ædle,
 Den fromme Ven, beskedne Undersaat,
 Om han — og dog — Damocles! Pythias
 Befriet har sin Damon.

Damocles.

O til Lykke,

Til Lykke, Syracusas Hersker! der
 Medhug du eet af disse mange Sværde,
 Som svæve over vore Hoveder.

Dionys.

Den ædle Pythias har stillet sig
 Til Gidsel for sin Ven, som er i Frihed.

Damocles.

Til Gidsel! og allene mod et Gidsel
 Er Damon fri! tilgiv mig; men jeg kalder
 Lykønsfningen tilbage. Rigtigt, rigtigt
 Det hænger der, det blinker der endnu,
 Det hvassse Sværd, og med fornyet Glæde,
 Du selv har hvæsset det.

Dionys.

Endnu, o Taabe,

Endnu din Underviisning! Pythias
 Befrier Damon. Syracusas Hersker

Har dømt, og Overherrens Dom, min Hofmand!
 Er ingen Leeg. Hvis Damon, nu befriet,
 Er troløs mod sin Ven, som mod sin Konge,
 Saa maa det kjendes, at min fældte Dom,
 Der fordrer vældigt, skrækkende Exempel,
 Var ingen Leeg; og Pythias maa døe
 I Damons Sted. Men Pythias er ædel,
 Hvor ønsked jeg, at frelse ham — Damocles!
 Du svadsed' altid om min Lykke; kjend den:
 Jeg elsked Damon, men han blev mig troløs,
 Og han maa døe — jeg ærer Pythias,
 D havde jeg en Ven, som Pythias!
 Var' alle Syracusas Borgere
 Besielte af den Aand, som han — og dog
 Er han mig Borgen for en troløs Damon;
 Min Dom er Leegværk, hvis jeg skaaner ham.

Damocles! iil, følg alle Damons Fjed,
 Og underret mig om ethvert; forfølg ham,
 Ledsag ham, som hans Skygge; hvis han flyer,
 Saa grib ham, bring ham hid for mine Fødder,
 Og skaan mig, frels mig for den Grusomhed,
 At fælde Pythias.

Damocles.

D Dionys!

Du kunde skaane dig for meget mere,
 Ifald du vilde.

Dionys.

Sil, adlyd og tie. (Damecles gaaer)
 Huene. Jeg veed, at Pharacidas venter mig.
 Al, at jeg ikke mere tør slaae Lid til
 En Syracusas Mand; at fremmed Magt
 Mit Riges Ro og min beskyttede Skal.

Sjette Optrin.

(Fængslet paa Fæstningen Labdalum.)

Damon (i Lænker.)

Af Svaghed, Angst for Overmagtens Tab
 Og Herskelyst jeg fandt dig uretfærdig
 Tilforn, o Dionys. Den Svaghed gjorde
 Dig følesløs for hellig Kongepligt.
 Medborgers Ret og Værd mis kjendte du,
 Og vakte ved din Svaghed Oprørsaad
 I ellers sindig Borgers kjeffe Bryst.
 Nødvendigt blev det da, at bruge Sværdet.
 Du brugte det med Strængthed. Syracus
 Var undertrykt; og Polyxen og jeg
 Udsendtes at forfølge dem endnu,
 Som flygted' for din Strængthed — Ja med Ret
 Forlobe vi den Stad, som kun din Svaghed
 I Lænker havde lagt. Jeg er uskyldig,
 Og døer — o, men min Død, mit Savn, mit Minde
 Kan lære dig, at bruge mere viis
 Dig undte Magt; og jeg kan ved min Død,

Ved rolig Undergivenhed endog
 I Døden selv, indprænte mine Landsmænd
 Den Sindighed, som dæmper Overmagtens
 For strænge Brug, og tvinger selv Tyrannen
 Til Klogskab og til Milbhed. Enevælden,
 Som Syracus ei meer undvære kan,
 Da kunde blive Fædrelandets Frelse,
 Dets Friheds Værn. Bort, bort uædle Tanke
 Om Hevn, og lign dig selv til Døden, Damon!

(Han senderriver Breve, som han skrev paa.)

Og dog — kun svag jeg fandt dig, Dionys,
 Tilforn; først nu jeg grusom finder dig.
 Din Svaghed dømte mig, at døe; din Grumhed
 Forhaler Damons Død. Hvi skal jeg martres
 Ved Savnet af min elskede Dione?
 Som trøstesløs, for evig skilt fra mig,
 Ei døer med mig; men lever, dømt til Qual,
 Til uophørlig Qual ved Damons Død!
 Og Pythias, min elskte Pythias!
 Hvi iiler ei Tyrannen med mit Drab?
 Kun for at prale for et nedtrykt Folk
 Med Morderpomp, som ei forfærder mig,
 Hvis Indtryk kun vil meer forbittre dem,
 Som elske mig. — Dione, Pythias,
 D kun for eder ønskte Damon Livet.

D jeg maa prøve, at formilde eder
 Den Qual, hvormed Tyrannens Grusomhed

Langt mere knuser eder end mig selv.

(Han begynder igjen at skrive.)

Ha, Fængslet aabnes. O Tyrannen har
Maaskee besluttet at forførte mig
Den Evighed.

Syvende Optrin.

Damon, Polemon. Bagt. Pythias

Fjult blandt Bagten.

Polemon.

Ven! Syracusas Hercker

Forunder dig igjen din Frihed. Kom!

Dit Fængsel aabnet er; det er forbi.

Damon.

Hvad! Dionys har kaldt sin Dom tilbage?

Hvad? eller skulde Venskab for den domte

Tilveiebragt ved Vold, som jeg foragter,

Min Doms Forandring?

Polemon.

Ingen oprørsk Vold

Har Deel i Damons Frihed. Venstabs Magt

Maaskee afløst Kongen den Befaling,

Som byder mig, at kalde dig herfra

Til dine Venner, til din Brud. Velan

Du er i Frihed; men landsflygtig, Damon!

Din Brud er rede til at følge dig —

Kun Dieblikke har du til at flye!
 Til, førend Dionys maaſkee forandrer.....

Damon.

O Pythias! viſt Pythias det er,
 Hvis ædle Sindighed, hvis Tales Fryd,
 Hvis Venſkabs Gver virked' Damons Frihed.
 O du, ſom elſkte mig, meer end jeg ſelv,
 Hvis Barm var bleven knuſt ved Damons Drab,
 Dig ſelv, dig ſelv, du meer end mig har reddet.
 Til dig, og til min elſkte Brud jeg iler.
 For eders Skyld, o Zeus-Befrier, du
 Mit Dffer og mit Hjertes Tak modtage!

Attende Scene.

Pythias. Polemon.

Pythias.

Frelſt er min Damon. O det lykledes
 Hans Pythias at frelſe ham, den Ædle!
 Du ſeer min Fryd, o du algode Væſen,
 Som indgav Pythias, at frelſe Damon,
 Som gav min Stræben Helb! modtag min Tak,
 Mit hele Hjertes inderligſte Tak!

O at det var forbi, at ved min Død
 Hans Frelſe var fuldkommen! O den Sødhed,
 Den Fryd, den Hæder, for ſin Ven at døe,
 Og for en Ven! ſom han! Og du Polemon,

D ogsaa du mit Hjertes Tak modtage;
 Du hjalp mig, at befrie min elskte Damon,
 Og dulgte ham, at jeg hans Gidsel blev.

Polemon.

Men Pythias! men vil han ei opdage,
 Saasnart han søger, og ei finder dig,
 At du er i hans Sted? og vil han da
 Dit hele Anslag ei tilintetgjøre?

Pythias.

Alt er forebygget, o Polemon,
 Hvis ingen røber mig. Hans Elskede,
 Som selv ei kjender Midlet til hans Frelse,
 Vil strax ham bringe til at flye. Hun vil,
 Thi Dionys, som dømtes Damons Død,
 Er selv optændt af Elskov for Dione.
 D kun at ingen røber mig for Tiden!
 D — men der er han — alting er forbi.

Niende Optrin.

De Forrige. Damon.

Damon.

Min Pythias, min Ven, min Pythias!
 Du ædleste blandt alle Dødelige!
 Du vilde døe for mig! du dulgte mig,
 At du var Gidslet for Damons Frihed!
 Og denne Handling troede du saa liben,

At Nygtet ei med tusinde Basuner
 Strax i min Friheds første Dieblis
 So maatte raabe mig den til? Men nei!
 Saa dyrt jeg ei forhadte Liv skal kjøbe.
 O værre takkede, O milde Guder!
 Som redded' mig fra den Elendighed,
 At have voldet denne Uedles Død.
 O Skjændsel! strax den første Bagt ved Fængslet
 Tilraabte mig sin haanende Lykønsning,
 Fordi saa glad jeg kunde iile bort,
 Og efterlade Pythias til Døden.

Pythias.

Forgjæves altsaa jeg Afmægtige
 Har prøvet paa, at vise dig mit Venskab.
 Forgjæves altsaa haabed' jeg, at give
 Mit Fædreland sin Helt igjen, din Brud
 Sin Brudgom; og mig selv det sidste,
 Det eneste, det største, jeg mig ønskede'.
 Mig vil du spare, Damon, ved at nægte
 Din Ven den Fryd, det Held, for dig at døe!
 Hvad er for mig igjen, naar Damon døer?
 Og nu din Brud, din sørgende Dione!
 Fordømt af dig til uophørlig Qual,
 Til Graad, som aldrig skal aftenes meer,
 Da du, som kunde, vil ei frelse hende;
 Du kunde, Damon! o du kan endnu!

Gaa, lad mig blive her! gaa, trøst din Brud,
Trøst mig og Syracus, og glem din Ven!

Damon,

Jeg kunde frelse min Dione! kunde!
Dg kunde min Dione frelses ved
Et Vennemord, et Brodermord? Nei, nei —
Men dog — mit Savn kan jeg erstatte hende,
Thi, Pythias! thi du erkjender jo
Diones, min Diones heele Værd?
Rigt Damons Tab jeg hende kan erstatte.
Min Skjebnes Bud adlyder jeg, og døer,
Men efterlader hende Pythias — —
Ha! ti, du Feigheds Stemme i min Barm;
Jeg efterlader hende Pythias,
Dg døer — saa tryk for min Diones Skjæbne,
Som aldrig jeg ved hendes Bryst var bleven.
Gaa, ædle Ven! gaa, flynd dig til min Brud!
Bring hende mit Farvel — og saa til Pant paa
Hvor evig høit jeg elskede Dione,
Bring hende dig, dig selv, i Damons Sted!
Dg trøst den Ædle!

Pythias.

Damon, store Damon!

Men nei! jeg vakler ei. O Ven! din Brud
Var din — hvad kan da hendes Tab oprette?
Men, Damon, naar du myrdes, veed du da
Diones Lod? — Tyrannen elsker hende;

Tyrannen elsker din Dione, Damon!

Begriber du din Dom, og hendes Skjebne?

Damon.

Hvad? Dionys min Brud? —

Pythias.

Hun prøved' selv,
At trygle af hans Haand sin Brudgoms Liv;
Den Skjønnes Taarer rørde ham. Din Dom
Blev derved ikkun meer urygkelig;
Men hans Bevægelse forandred' sig
Til Elskov; og det vides, at Tyrannen,
I Elskov, som i alting, vild og voldsom,
Din Brud tilbyde vil sin grumme Trøst.

Damon.

Du gjennemborer mig med tifold Dødsqual;
Dione veed hans Anslag? Hvad! hun er
Ei flygtet? tal, fuldend min bittre Angst.

Pythias.

End veed hun intet; men hun flygter ikke;
O Damon! o du kender din Dione!
Hun flygter ikke. Hun vil see sin Damon
En Gang endnu; og da man nægted' hende
At see dig her, saa vil hun møde dig
I Morgen, Damon, ved din Bøddels Side.
O da! — og naar maaskee Tyrannen alt
Har da bemægtiget sig Damons Brud!
Men ingen, ingen uden du, o Damon,

Formaaer at bringe hende til at flye,
 Kun du, kun du kan redde din Dione!
 Og du er fri.

Damon.

Ha jeg er fri; thi du,
 O Pythias, er i mit Sted. Velan!
 Dione reddes maae. Seg flyer, jeg bringer
 Dione bort fra Syracus til Tryghed!
 Men førend Solen rinder, Pythias,
 Er jeg i Morgen her igjen. Seg afflog
 Dit første store Tilbud, Pythias!
 Seg afflaaer det endnu; men jeg modtager
 Med tillidsfuld Hviagtelse min Frihed
 For disse Timer af min Pythias.
 Min Elskede, som kun ved mig vil reddes,
 Seg redde vil. Da er jeg her igjen. —
 Alt stort: du fangen er i Damons Sted!
 Men Pythias, du kjender Damons Sjæl.
 For Dagningen i Morgen sees vi atter,
 Da er Dione reddet, da kan Damon
 Med Uforsagthed gaae sin Død imøde.
 (Gaaer.)

Siende Optrin.

Pythias (allene.)

Alt frelse Damon blev da ei min Lob!
 Den blide Drøm forsvandt; men hans Dione

Dog reddes Kal. Tyrannens Kjerlighed
 For Damons Brud, den var Formodning, meer
 End kjendte Sandhed. — Men endnu er Damon
 Ei frelst, kun fængslet i hans Sted jeg er,
 Ei død for ham — Og har jeg intet Haab? —
 Et Anslag! — o maaskee — ak kun maaskee;
 Hvor er Polemon? — hist forsvandt han jo
 Blandt hine Hvelvinger. Hans Hjelp maaskee
 End kunde redde Damon for hans Brud,
 Og unde mig den Hæder, og den Fryd,
 At vise ham, hvad Venskabs Magt formaaer.

Ellevte Optrin.

Philistos Huus.

Thesta. Dione.

Dione.

Han tøver. Alt er rede til vor Flugt,
 Aarhundred' langt er mig hvert Dieblis,
 Imens min elskte tøver. Men hvorfor
 Er ogsaa Thesta ei til Flugten reede?
 Hvad er for dig igjen i Syracus,
 Naar Polyxen er flygtet, Damon flygtet,
 Og den Dione, som din Godhed agted'
 Sit ædle Venskab værd, er ogsaa borte?
 O kom endnu, o iil, og fly de Rædsler,
 Som fylde vor forladte Fædrestad.

See, her er ikke længer Syracus;
 Det flyer; hvad vil du mellem dets Ruiner?

Thesta.

Opreise Fædrestaden, drage eder
 Tilbage; eller døe blandt dens Ruiner.

Dione.

Forgjæves, o forgjæves. Væde! følg os,
 Og fly; o er det da Tyrannens Størhed,
 Du frelse vil, og dele? Nei; men seer du:
 Her er Diones Dragt fra denne Dag.
 Til fjerne Klipper iile vi, og vælge
 En eensom Braa, foragtet af Tyranner,
 Ukjendt af Størheds og af Vældens Trælle;
 Hyrdeinde og sin Hyrdes Damons Brud,
 Er der Dione. Ukjendt, uforfulgt
 Vi der i rolig Hytte nyde skal
 Med ham de Glæder, som endog vort Haab
 Ei drømte her. O kom; o deel dem med os.
 Er ei min Damon der — din Polyren
 Du hente did, og — — o der er min Damon.

Solgte Optrin.

De Forrige. Damon.

Dione.

Velkommen elskte, evig elskte, Damon!
 Velkommen til Diones Barm, for aldrig

Derfra at skilles meer. Du veed vor Flugt —
 Altid er rede, hvert et Dieblig
 Er kostbart, ugjenkjøbeligen kostbart.
 Kom, iil og fly!

Damon.

Min elste forekommer

Min Dvertalelse. Og nu min Brud!
 Din Kjærlighed for mig, den dømt Damon,
 Forjager min Dione, gjør, at Flugt
 Fra Fader, Venner, Rigdom, Fædreland,
 Til ukjendt Braa, er nu det høieste,
 Den sømme, bange Pige ønske kan.
 I Guder!

Dione.

Er det ei med dig, hun flyer?

Erstatter hende Damon ikke Alt?
 Hvad kan hun ønske meer, naar hun har dig?
 Kjært var mig Syracus, Kjært dette Sted,
 Her fødtes jeg for Damon, vandt min Damon,
 Han følger mig, med ham jeg har jo Alt!
 Min Fader — — o! men jeg vil ei nedtrykke
 Det Mod, Uhyffen lærerig indgjød mig.
 Han vil tilgive sin Dione, vil
 Maafee ved hendes Savn omsider fatte,
 Hvad Tyranniet var, og stor og vældig
 Til Syracusas Frelse hæve sig.
 Men Tiden flyer; Farvel, o ædle Thesta!

Aftør de Taarer, o de smelte mig.

Og seer du ei, jeg flyer, skjøndt skilt fra dig,
 Ved Damons Barm. Farvel!

(Hun griber Damons Arm for at iile bort.)

Damon (for sig selv i det han følger.)

O Pythias!

O Pythias! hvi nægte Guderne

Os dig — dig — til Deeltager i vor Flugt!

Med dig den var til vor Lyksalighed.

Dione.

O han vil følge os. Smidlertid

Dione stolt vil haabe, at erstatte

Sin Elskede hans Savn.

Thesta.

Og Thesta lover,

Snart eder her igjen med ham at samle.

Nu iiler bort, og Guderne ledsage

Med Tryghed eders Flugt!

Trettende Optrin.

Thesta (allene.)

At vidste hun,

At Damons Frihedstimer ere talte!

At, kun mod Pythias til Gidsel, han

Er fri, for Dieblikke! at han iiler

Fra sin Diones Arme til sin Død!

Men den skal forekommes. Dionys!
 Dit Maal er fuldt. Dit Tyranni er endt.
 Min Polyren er ei landsflygtig dømt,
 Ei Damon, som Forræder, dømt til Døden
 Af dig ustraffet. Tiden nærmer sig.
 Til, Thesta! udfør, hvad du stolt begyndte.

Fjerde Optog.

Nat.

Første Optrin.

Fængslet.

Pythias.

Det var forgjæves, at jeg tryglede
 Min Død i Damons Sted af vor Tyran!
 Den tro Polemon prøvede forgjæves
 Mig denne Naade at tiltrygle. Spilbt,
 Spilbt er min Stræben for min Damons Frelse,
 Thi heller ei vor List skal frelse ham.
 Damocles findes ei. Ak! Damon kommer,
 Han flyr sin Brud, forlader sin Dione,
 For her at søge Døden — og Dione! —
 O hvad er da din Skjæbne, Damons Brud?

Hist nogen nærmer sig — o er det ham?
 Dog nei, Damocles!

Andet Optrin.

Damocles. Pythias.

Damocles.

Du har kaldet mig,
 Og hvad befaler nu min anden Herster?
 Det er du; thi fjendt Dionys besol mig,
 At følge Damons Skridt, og ei at vige
 Et Dieblis fra ham, saa seer du dog,
 At jeg, saasnart jeg hører din Befaling,
 Er her, for at modtage den.

Pythias.

Du spørger,
 Og end i dette Dieblis, Damocles!
 O men jeg kender dig; du er endnu
 Min Damons Ven, og min, og alle Godes.

Damocles.

Vist, Damons Ven, udsendt af Dionys,
 For kun venskabelig at passe paa,
 At han sin Dødsdom ikke skal undløbe.

Pythias.

Men at du kommer hid paa min Begjering,
 Forsikkrer mig endnu Damocles Trofskab.

Du vil paatage dig mit Sendebud
Til Damon!

Damocles.

Hvorfor ei? dit Sendebud
Har sikkert samme Niemeed, som Kongens:
At minde ham, at skynde sig tilbage
Til rette Tid, paa det man ei i Morgen
Skal vie efter ham.

Pythias.

Du gjetter alt,
At det, jeg beder dig, er tvertimod.
Du veed, Damocles, Damons Liv er kostbart
For Syracus, for mig, og for Dione.
Men mit — jeg kjenner heel dets Priis — usavnet
Dg ubegrædt hensegner det. Damocles!
Sjil, skynd dig, at forkynde ham: at Kongen
Maaskee har angret, at han overiilet
Fordømte Damon: at han pludselig
For Tiden gav Befaling at fuldbyrde
Hans Gidsels Død — siig ham, det er forbi;
At Dionys fuldbyrdet har sin Hevn,
Dg kundgjort, at den ikke længer skal
Forsølge Damon, kun at ikke meer
Han sees i Syracus.

Damocles.

Min Spøgelyst
Vil ikke staae mig bi ved dette Forslag.

Besael mig at forkynde ham et Middel,
 Som redder ham, men ei opoffer dig;
 Og dandsende jeg da skal iile til ham.

Pythias.

Du nægter mig — Damocles! ogsaa du! —
 At frelse Damon.

Damocles.

Ikke det, men vel
 At være Redskab til dit eget Mord.
 Desuden Pythias, saa vil din Stræben,
 Og min, om jeg vil være dig til Hjælp,
 Dog blive spildt; thi hele Syracus,
 Dets bedste Mængde i det mindste, har
 Besluttet at forstyrre dette Anslag.

Pythias.

Hvordan?

Damocles.

Man sysselfætter Dionys,
 Saa han faaer neppe Tid i Morgen tidlig
 Til den bestemte Offerfest.

Pythias.

Man tænker

Paa Dyrer?

Damocles.

Saa omtrent.

Pythias.

Sil, iil, siig Damon,

At Dionys just derved bragtes til
 At haste med Guldbyrdsen af Dommen.
 Nu vover jeg jo intet. Kommer Damon
 Tilbage, o han sikkert vil foragte,
 At reddes ved et Oprør. Jeg besværger,
 Jeg trygler dig, Damocles, om det Venſkab,
 At iile, og at frelse mig og ham.
 Det lover du, det ſværger du mig til?

Damocles.

Der er min Haand, du ædle! du befaler
 Og jeg adlyder. Nei, ei Dionys,
 Men dig det er, som er Damocles' Herſker.
 Du veed det, jeg er udsendt af Tyrannen
 For dig at frelse for Tyrannen ſelv.
 Den ulykſalige! Han troer det Pligt
 At være grufom.

Pythias.

At! han er forvildet,

Forblindet, og ulykkelig, ei ond.
 Hvad Ondſkab! Ondſkab er et Ord, ſom blot
 Kortſynet Uforſtand har digtet ſig.
 Med den ulykkelige Dionys,
 O red ham fra den Ulykſalighed,
 At være Damons Morder — og naar jeg
 Er Dfferet for hans Forvildſe,
 O ſaa tilgiver, o ſaa elſker jeg ham.
 Men ſkynd dig Ven!

Damocles.

Velan, du har mit Ord:

Ved ædelmodige Bedrageri
 Jeg skal forføre Damon, til at undgaae
 Sin Død. — Men alle Syracusas Edle
 Imidlertid skal redde Dionys,
 Fra den ei mindre Ulykksalighed
 At myrde Pythias.

(Gaaer.)

Tredie Optrin.

Pythias (allene.)

Man vil ved Oprør

Befrie min Damon fra Tyrannens Dom!
 Ved Oprør! — Nu er jeg i Damons Sted
 D han vil ikke frelses ved et Oprør.
 Men jeg! nei, nei, jeg for min Ven vil døe,
 Men ikke reddes ved Forræderi,
 Ved Blod, og Bold, og Nederdrægtighed,
 Ved Tusindes Ulykker, og maaskee
 Ved hele Syracusas Undergang. —
 D kunde jeg advare Dionys!
 Der er Polemon, til hvis Baretægt
 Han selv betroet har min Ven — og mig.

Fjerde Optrin.

Pythias. Polemon.

Pythias.

Du veed det alt? Polemon! man bereder
Et Oprør.

Polemon.

Damons Frelse eller din
Dets Hensigt er.

Pythias.

Du har dog alt advaret
Tyrannen? Hverken Damon eller jeg
Vil reddes ved et Oprørs Rædsomheder.
Du har advaret Dionys?

Polemon.

Jeg kommer

At underrette dig. Anførerne
For Syracusas Krigsmagt, og de første
Blandt hele Folket, ere eenige.
Hvert Dieblig vi her i Labdalum
Kan vente deres Anfald. Ingen Krigsmand
I Labdalum vil løfte sine Vaaben
Mod denne Magt.

Pythias.

Men du har underrettet

Din Hersker, o Polemon?

Polemon.

Jeg har prøvet —

Forgjæves!

Pythias.

Dg man venter Anfald her!

Men Pythias ved Dprør ei vil reddes.

Rom, bring mig bort til Tryghed, at man ikke

Skal her opdage, herfra bringe mig;

Naar da oprørske Flok seer Fængslet øde,

Saa siig dem, Dionys har selv forandret

Sin Dom. Til, bring mig bort til sikkert Skjul!

D skynd dig, forekom et Dprørs Skjændsel,

Et Dprørs Rædsomhed. Døe kan jeg, døe —

Men volde Mord, og Brand, og Anarkie,

Dg tusindfold Glendighed, det kan jeg

Det vil jeg ei, det hader, det affkyer jeg.

Femte Dptrin.

Bærelse paa Slottet.

Thesta. Leptinus.

Thesta.

Er alting rede? Er hver Post besat

Med Mænd, hvis Trofskab vi kan lide paa?

Leptinus.

Enhver, og alle vente blot det Bink,

Som og er aftalt.

Thesta.

Dg vi ere trygge,

At ikke Rov og Hevnelyst er det,

De sammensvorne vente sig til Løn?

At Fred, Retfærdighed, de Godes Tryghed

De Dnæs Skræk, og Syracusas Beste

Er alles Diemed?

Leptinus.

Anførernes

De fleestes, Mængdens Diemed. Alt stort!

Men alles, alles; hvo tør haabe det?

O Thesta, de, som sammensvore sig,

De ere Menneſker, Syracusaner,

Dg rebeltigen findede, og ædle;

Thi det er alleſteds, og her end meer,

De Fleeste! o men alle! ingenſteds.

Haab ei, at Uforſtand, at Egennytte,

At Lyſt til Uro, derpaa bygget Haab

Om Fordeel, eller Hæder, eller Magt,

Er ingens Diemed; at ikke ſaadant

Sig ogsaa her vil viſe!

Thesta.

Ik! men Mængden,

Anførerne dog ere Mænd, hvis Hensigt

Er Syracusas, ikke egen Sag;

Som gribe Vaaben til Retfærdigheds

Haandhævelse, til at afvende Bold

Dg Undertrykkelse og Dydens Klage?
 Dg Polyrens, og Damons Navne ere
 Jo Løsnet?

Leptinus.

Saa det er.

Thesta.

Tyrannen selv

Er sikker; kun han tvinges, selv at hylde
 De Love, ædel Wiisdom foreskrev;
 At hædre Syracusas valgte Raad,
 Dg bruge dets Veiledning.

Leptinus.

Det er Maalet,

Vi sigte til, og alle har besvoret.
 Kun savne vi af Stadens beste Mænd
 End nogle faa, som ingen vovet har
 At byde Deel i vore lagte Planer;
 Især Philisto.

Thesta.

Jeg har kaldet ham.

Jeg venter ham hvert Dieblis. Imedens
 Gaae du, Leptinus, hen at paasee Alt,
 At Labdalum kan i et Dieblis
 Omringes, og indsluttes; Pythias
 Befries, og Damon ei tilstedes Udgang,
 Om han fremstiller sig igjen, dog at han
 Ei heller af Tyrannens Magt kan gribes.

Philisto kommer; gaa, udfør med Held,
Med Klogskab, med Forsigtighed, med Godhed,
Det rædsom vigtige, som du paatog dig.

Siette Optrin.

Philisto.   Thesta.

Philisto.

Du midt i Natten kalder mig, o Thesta!
Da jeg stod næsten rede, til ukaldet
At ville søge dig. — Af, min Dione,
Min Alders Fryd og Stolthed, er ei meer!
Fortrolig med den Ædle, Thesta sikkert
Veed hendes Opholdssted.

Thesta.

Hun er landflygtig,
O Diding! Polyxen er og landflygtig,
Og Damon var fordømt at døe; hans Ven,
Og din og min, den ædle Pythias,
Er ogsaa dømt at døe.

Philisto.

Men min Dione,
Den gode, blide, fredelige, svage,
Ufeyldige! hvi ogsaa hun landflygtig?
Og hvad har jeg forbrudt, at dette Hjerte
Skal sønder rives?

Thesta.

Polyxen for tapper,

For viist, for ædel for Tyrannen, valgte
 Landsflygtighed for ei dertil at dømmes;
 Det samme ogsaa var vor Damons Brøde,
 Og derfor dømtes han at døe. Dione
 Var kun for Skjøn, og elskte hendes Damon
 For høit; er dette da ei Brøde nok?
 Philisto, snart er ogsaa du Misbæder,
 Fordi du er Diones Fader, eller
 En Ven af Damon, og af Polyren,
 Hvis ei, maaskee fordi du er for sindig,
 For fredelig, ja kun maaskee for riig.
 Hvad kan man vide, hvad der Brøde er,
 Naar en Tyran og hans Fortrolige
 Bestemme, efter Fordeel eller Lune,
 Hvad Ret og Uret, Dyd og Brøde er,
 Og Billighed og fastsat Lov maae tie?

Philisto.

Men min Dione, min Dione flyer,
 Al min Lyksalighed, mit Huuses Siir,
 Min Alders Haab og Trøst og Fryd er flygtet!
 Jeg fatter ei —

Thesta.

Og fatter du da bedre,
 At Polyren er flygtet, Damon dømt,
 Og Pythias? at ingen ædel Mand
 Har Tryghed meer i vores Fædrestad?
 Diones Skjønhed vakte Lidenskab

Hos Dionys ; og nu henrettes Damon ! —
 Hvor naadigt ! hvor Taknemmelighed værdigt,
 At nu Tyrannen selv erstatter hende
 Den dræbte Damons Tab ! Naar uerkjendtlig
 Dione skjønner ei paa denne Gunst,
 Hvad er for hende da at gjøre meer ?
 Hun flyr , og flygtende hun redder Damon ;
 Thi Pythias er Damons Gidsel ; han
 Henrettes i hans Sted ; hvor ret , hvor ædelt !

Philisto.

Tyrannen elsker min Dione ? Thesta !
 Han elsker min Dione , og han dommer
 Diones Brudgom til at døe ? — Min Datter,
 Ufkyldighed i Dydens , og i Skjønheds
 Tilbedeligste Glands opflammet har
 Tyrannens — ha Tyrannens Barm til Elskov !
 Et rædsomt Lys optænder du , o Thesta,
 For mine Dine. — Lige indtil Midnat
 Opholdt Tyrannen mig hos sig allene ;
 Forvirret , angstfuld meer end nogen Tid,
 Han taalte intet Ord , som mindte ham
 Om Damon , dog fortalte han mig afbrudt,
 Hvorledes Pythias forsøgte paa
 At gaae i Damons Sted , at døe for Damon !
 At Damon røbede hans store Anslag,
 Men modtog dog , skjøndt kun for Dieblikke,
 Sin Frihed imod Pythias til Gidsel.

Men ængstlig og forvirret var hans Tale —
 Og nu, jeg kommer hjem, og min Dione
 Er borte; hendes to Fortrolige
 Af Huusets Folk er' ingensteds at finde,
 Og ingen veed at sige, hvor de er' —
 Og du, o Thesta, du fortæller mig,
 At Dionys — —

Thesta.

Da hun gif bort, at bede
 Om Naade for sin Damon, har man hørt,
 At Dionys, bevæget, har tilbudet
 Dione Trøst for hendes Damons Tab,
 Med sliq Henrykkelse — og han har siden
 Med en af sine Trælle overlagt
 Sit Forsæt —

Philisto.

Dionys! o saadan er da
 Den Kummer, som du føler, naar du tvungen
 Maa bruge Strængheid, som du affkyer selv?
 O for at røve mig Dione, er det,
 At Damon først maa drilles til at flye,
 Og siden, greben, dømmes som Misdæder!
 Mig røver du Dione! mig! din Ven,
 Som trodsed' Klogskab, trodsed' alt Beviis,
 For, med Halstarrighed, at troe dig ædel,
 Og finde Viisdom, finde Godhed skjult
 I hver din Handling! Min Diones Tab

Skal vække mig af denne Skjændsels Blun!

Diones Tab — —

Thesta.

Du hærder dig, Philisto,

For mine Taarer, da min Polyxen,
 Fornærmet, trodset, maatte gjøre sig
 Landflygtig; da forsvarte du Tyrannen!
 O saa er eders Klogskab, kolde Statsmænd!
 Enhver Glendighed, hver stiftet Sorg,
 Er Viisdoms Værk, fornødent for det Hele
 Af viise ufortolkelige Grunde,
 Saalænge den ei rammer eder selv!
 Men da, først da opvaagner Følelsen
 I eders Bryst; og hevnende den vaagner.
 Velan, jeg, ogsaa jeg har Følelse,
 Og baade andres og min egen Qual
 Jeg føler dybt, Skøndt ei med nedrig Hevn.
 Viid da, at jeg besluttet har at redde
 Min Polyxen, og Pythias, og Damon,
 Og din Dione, og dig selv, Philisto;
 Jeg sætter Dømming for Tyrannens Magt,
 Den skal ei længer strække sig til Vold,
 Og til Uskyldighedens Undergang;
 Og Syracusas bedste Mænd foreente
 Skal frelse os.

Philisto.

O Alderdommen har

Bedækt min Jæse med sin Vinters Snee,
 Min Arm er skjælvende og svag, men dog
 Den end kan løfte Sværdet.

Thesta.

D jeg haaber,

At Sværdets Brug skal blive overflødigt
 Til blodigt Slag. Tyrannen er min Broder;
 Og fjæk, forstandig er han. Han skal tvinges,
 Ved væbnet Dyd og Edelsmodighed,
 Til ikkun Kiækhed og Forstand at bruge,
 Men med ham egne Kraft at bruge dem,
 Til almeent Bedste — Hevn foragte vi.
 Bort Oldingsraad, fornyet i sin Kraft,
 Skal lede ham i Anslag og i Dom;
 Og Grund til Anslag og til Dom ei meer
 Skal holdes skjult. Den Hemmelighed kun,
 Det Tyranniets sande skumle Mærke,
 Dets Bærn, dets Redskab, det affskaffe vi.
 Thi da, o Ven, er Staten fri, naar Sandhed,
 Vel prøvet, veiet af dens gode Mænd,
 Er ufordulgt, og blank, og kjendt af alle,
 Og ene fulgt i Anslag, Dom og Daad.

Har Følelsen af egen Kummer lært dig,
 At føle andres, vel; saa følg mig, kom
 Til Samlingen af Syracusas Benner!

Philisto.

Dens bittere Lære har opvakt min Sjæl,

Dg, Edle, tillidsfuld ved dig, jeg gaaer
At tage Deel i Syracusas Frelse.

Syvende Optrin.

(En Egn ei langt udenfor Syracus. Klipper, Skov,
en Hytte i Baggrunden. Egnen er halv oplyst
af Maanen.)

Dione. Damon.

Dione.

Kun kort endnu fra Syracus, forsiktrer
Min Damon, vi har gaaet; dog synes mig
Den Tid, fra vi forlod min Faders Dør,
Dg gjennemvandrede' først de lange Gader,
Dg saa de Portes Strækning, saa den Skov,
De Egne, dette Bjerg — o al den Tid,
Vi brugte til den lange, lange Vandring.
En Maaned lang har været, i det mindste,
Dg meer, o vistnok meere.

Damon.

Min Dione

Er svag og træt. Kun nogle Stadier
Er denne heele Dei; og seer min Elskte
Hist Maanen, ved hvis Skin vi alt begyndte
Vor Vandring, den har ei endnu fuldendt
Sin halve Bue. See, ved Maanens Straaler,
Som hist i Arethusa speile sig,
Du end kan skimte Toppene af Staden.

Hist paa Palladserne den glindser klart,
 Hvor blanke Marmors Speil dens Straaler bryder.

Dione.

Hvor blidt, hvor venligt er ei Maanens Skin
 Der over hele Egnen! o jeg seer dem,
 De høie Mure; hist er Acradina;
 Der Dionys' Pallads; hist skimter jeg
 Bort eget — det forsvandt — hvad vil du, Taare,
 Som rover mig det sidste kjære Glimt
 Af dette Huus! — bort, bort! een Gang endnu
 Jeg skimte maae det Tag, hvorunder aldrig
 Dione meer omfavne skal sin Damon. —
 Men det forsvandt, og Alt — o! men saa har jeg
 Min Damon her; og naar jeg kun har dig,
 Hvad er for mig da Syracusas Savn?
 Min Elskte sukker dybt. O jeg har dig;
 O du har mig — Ei er det Damon tungt,
 At flye med sin Dione!

Damon.

Elskede!

Vor Flugt er nys begyndt — o det var rædsomt,
 Det vi undskydede. — Kun for Dieblikke
 Vor Flugt har her et Ophold — siden

Dione.

Siden

Fortsætte vi vor Flugt, og finde snart
 Et sikkert, varigt Tilflugtssted, og der

Forglemme vi for evig de Ulykker,
 Hvorfor vi flygted' bort fra Syracus.
 Fra dette Dieblis begynde vi
 At glemme dem. — Jeg er saa mat, min Damon!
 Og mine Dine, som ved Maanens Skin
 Vil ikke meere skimte Syracus,
 Frivillig gjerne lukke sig for Sønnen.
 Jeg overlader mig dertil. — Den Gamle
 I Hytten, som saa venlig tog imod os,
 Tilbød mig Hvile paa sit eget Leie;
 Jeg gaaer, at hvile nogle Diebliske;
 Og styrket, og forfrisket kommer jeg,
 Og flyer des raskere i Damons Arme.
 Min Damon synes mig saa taus, saa sorgfuld;
 Din Brud er mat og svag, men fuld af Mod;
 Ei for sin Brud min Elfske græmme sig!
 Men ogsaa du behøver Hvile, Damon!
 Modtag den! hvil, og styrk dig til vor Vandring!

Damon.

At at jeg kunde; nei, min Brud, det kan jeg,
 Det tør jeg ei. Nei, jeg bevogte skal
 Min Elfskes Tryghed, medens her hun hviler,
 Og speide Veien til vor Flugt herfra.
 O, den er torne fuld, og steil, og rædsom.

Dione.

O nei, o nei! saa ængstelig male sig
 Min Brudgom ei vor Flugt. Er din Dione,

Først styrket ved lidt Hvile, ikke rast,
 Og stærk, og munter ved sin Damons Side?
 Naar du mig seer igjen, er jeg Hyrdinde,
 Saa har jeg kastet al Paladsets Svaghed;
 Og ingen Klippe er mig da for steil,
 Og ingen buskgroet Egn for tornefuld;
 O da anfører jeg min Damon selv
 Sgiennem alle vanskelige Steder.
 O! men jeg glemmer Hvilen, og bortsvadser
 Dens Dieblikke. Nu Farvel, min Damon!
 Farvel, min evig, evig elskte Brudgom!

Damon.

Forlade dig, forlade dig, Dione!
 Hvor tungt, hvor rædsom tungt! o men velan!
 Saa maa det være; saa har Skjæbnen dømt —
 Farvel, Farvel, min Brud! — Imedens du
 Ei seer mig meer — o saa lad søde Drømme
 Opfylde alle dine Dieblikke,
 Erstatte dig din Damon — til vi samles;
 Thi et Elysium, min elskte Brud,
 Skal snart modtage os i sine Skygger,
 Hvor ingen Dionys, og ingen Kummer
 Skal vor Lyksalighed forstyrre meer;
 Og Pythias.....,

Dione.

Den ædle Pythias!

Du seer ham vist, imens Dione hviler;

Han kommer her. D hils ham fra din Brud,
 Og siig ham, hvor Dione skjønner paa,
 At det var ham, som friede hendes Damon.
 Men Natten rinder hen. Farvel, min Damon,
 Farvel, for sidste Gang!

Damon.

For sidste Gang!

For sidste Gang min Elskedes Farvel!
 Besegl det med et Kys, min Elskede,
 Det sidste smertende Farvel — end eet —
 Og nu Farvel, min evig elskte Brud!
 Drom sødt, lykksaligt —

Dione.

Sødt, thi blot om Damon.

(Hun gaaer ind i Hytten.)

Attende Optrin.

Damon.

Saa er det da forbi. For sidste Gang
 Har Damon da omfavnet sin Dione!
 Den Ulykksalige! hun fatted' ei
 Den heele Vægt af, hvad hun sagde selv;
 For sidste Gang! — Og jeg forlader dig,
 Tilbedede! for aldrig, aldrig meere
 Igjen paa Jorden at omfavne dig.....

Damocles tøver. Natten rinder hen,

Og dog tilsvor han mig, at komme hid,

Dg at bevogte min Dione her,
 Til Pythias afløser ham. Tyrannen
 Besoel ham jo desuden mig at følge —

Dg hvis han ikke kommer — da skal jeg
 Forlade her min Brud, som veed endnu
 Ei Grunden til vor Flugt — forlade hende —
 For at befrie min Ven, min Pythias! —
 Men han opoffres! — nedrig sorte Tanke!
 Bort, bort — han skal erstatte hende Damon,
 Dg Damon være Mand og trofast Ven —
 O! men der er Damocles.

Niende Optrin.

Damon.   Damocles.

Damon.

Ven! du tover.

Belan! jeg har dig her. Vær mig velkommen!
 Din Varetægt betroer jeg min Dione;
 Det dyrebareste, som Jorden eier,
 Betroer jeg dig, imedens hende værdig
 Jeg iiler til min Død. Udmattet hviler
 Min Brud i Hytten hist; hun venter ei,
 At hendes Brudgom, naar igjen hun vaagner,
 Er alt blandt Dødens Skygger — at han alt
 For sidste Gang tog Afsked med sin Brud.

Damocles.

Nu vel, jeg kommer heller ikke hid

For at berøve hende dig. Din Dom
 Er nu forandret. Du kan iile trygt
 Ved din Diones Barm, hvorhen du vil,
 Kun ei til Syracus.

Damon.

Hvad? overlade
 Min Pythias til Døden i mit Sted!
 Nei!

Damocles.

Du kan ei afløse Pythias.
 Din Dom er opfyldt paa din Ven, og du
 Er fri.

Damon.

Hvad? saadan Troløshed tillod Tyrannen
 Sig, trods sit Ord, som stræng han altid holdt.

Damocles.

Man tvang ham til, det denne Gang at bryde.
 Saasnart det blev bekjendt, at grum han havde
 Dømt Syracusas Damon uden Brøde
 Til skjændig Død, saa samlede sig af Folket
 De bedste Mænd, og forekom hinanden
 Med Forslag til at redde dig. Man stormede
 Til Læbdalum. Tyrannen saae sin Fare,
 Om ei betids han standsede dette Oprør;
 Og for at fyldestgjøre, som han kunde,
 Sin fældte Dom, gav han Befaling til,
 Paa Pythias at lade den fuldbyrde.

Den er fuldbyrdet, Damon! og nu lod han
 Forkynde overalt, at Damon ei
 Var Maalet for hans Hevn.

Damon.

Min Ven er myrdet,
 Trods hans Ufflydighed, trods givne Lovte;
 Og dette taale Syracusas Mænd!
 Og jeg skal rolig nyde Liv og Tryghed,
 Riigt ved min Vens, den Uedles lumste Mord!

Damocles.

Du lever, og man haaber vel endnu,
 At Dionys, advart ved dette Skridt,
 Ei tøve vil, at kalde dig tilbage.
 Det Haab beroliger et Folk, som kjenner,
 Som skjønner paa dit Værd.

Damon.

Men Pythias
 Er myrdet — Folket opvakt! — Bliv, Damocles!
 Hos min Dione; bliv, gyd Haab og Trøst,
 Hengivenhed og Ro i hendes Barm.
 Jeg iiler til forhaante Syracus,
 Og hevner, eller døer med Pythias.

Damocles.

Vi Damon! du, som altid habed' Oprør,
 Du iler selv, paa ny den Ild at tænde,
 Som alt er slukt.

Damon.

Er Pythias ei myrdet?

Er ei enhver Elendighed Belgjerning
 For Syracus mod den, at Mænd, som han,
 Kan paa Tyrannens Grille rives bort?

Damocles.

Belan! Du vil ei reddes. Nu saa viid,
 At det er Digt, hvad jeg beretted' dig,
 Og Digt, som Pythias mig overdrog,
 At forebringe dig. — Endnu han lever,
 Men hele Syracusa er i Oprør,
 Og hemmelig man Planerne har lagt,
 For at betrygge dig, at redde dig,
 Og trodse Dionys. Skald du bier,
 Og ei fremstiller dig, er Pythias
 Allene Dffret for Tyrannens Grumhed.
 Men kommer du tilbage, Strømme Blod
 Da flyde vil; og Pythias da vist,
 Saa lidt som du, skal kunne blive reddet.
 Og nu din Brud — Dione!

Damon.

Hofmand! ti!

Jeg kjender ei, ei heller vil jeg kjende
 De Grunde, Feighed kunde finde paa,
 Til at afholde mig fra at opfylde
 Min Pligt imod min Ven. — Og mytter man sig
 Til min Befrielse, hvo uden jeg

Kan da bortvende dette Mytteri,
 Og frelse Fædrestaden fra et Dyrer,
 Dets Skjændsel, dets Elendighed? — Damocles!
 Bliv her, og stil min Elskede tilfreds,
 Ifald hun vaagner, før min anden jeg,
 Min Pythias, erstatter hende mig.
 Bered min Brud til at erfare det,
 Som ei kan følges hende; sig den Væde,
 At Damons hele Sjæl, opfyldt af hende,
 For hende alting havde glad opoffret,
 Kun ikke Dyd og Venstabs dyre Krav.
 Bring min Dione et Farvel endnu
 Fra hendes Damon. Ha! men Tiden flyr —
 Farvel — O Pythias! du kalder mig.

(Gaar.)

Tiende Optrin.

Damocles allene.

O Dionys! o J, som ønske Magt
 Og Herredom! — o hvad er eders Vælde
 Mod Venstabs? — Hvad er eders Værn og Tryghed
 Mod den, som Venstabs kunde give eder! —
 Du skjælver i din vagtomspændte Borg,
 O Dionys! o skaf dig Venstabs Værn!
 O skaf dig Venner, Dionys, som Damon
 Og Pythias — som ei i Frygt og Haab
 Omloggre dig, men for din egen Skyld

Dpoffre alt, hvad kjært og elsket er —
 At Damon iler til sin Død — og jeg
 Skal trøste hans Dione? trøste hende,
 Men først forkynde hende Damons Drab —
 Hun kommer alt.

Ellevte Optrin.

Dione.   Damocles.

Dione (forvildet.)

Min Damon! o min Damon!

Hvor er min Elskede? o kom, og styrk mig
 Ved Lyden af din kjære Røst. — Du tier,
 Du kommer ei —

Damocles.

Han efterlod dig mig;

Selv maatte han herfra. Han sender dig
 Snart Pythias i eget Sted herhen.

Dione.

Han maatte bort! — han sender i sit Sted! —
 O Drøm! o Syn! — men hvor er Damon selv?
 Hvor? Hvi forlod min Damon mig? o svar mig,
 At jeg kan ile til ham, døe med ham.

Damocles.

Du er forvirret af din Drøm, Dione!
 Og hvad er Drømme? Fat dig! Damon kommer
 Maaskee, og snart, ret snart maaskee tilbage.

Dione.

Maaskee! maaskee! — D har jeg ikke seet ham,
 Hvor, trods hans blide fredelige Afsyn,
 Han ligned' frem iblandt en Hær af Bødler,
 Bestænkt med Blod — hvor med det blanke Sværd
 Han hug sig gjennem Flokken — saae jeg ikke,
 Hvor Blodet regned' ham langs ned af Pandfret?
 Og hørde jeg ei selv hans hulde Stemme,
 Hvordan den overdøved' hele Mængden,
 Og raabte Fred, og rev ved denne Lyd
 Den grumme Skare Sværdene af Haanden?
 Men han var aandeløs, og bleg, og blodig —
 Og — o hvor er han? svar mig, o Damocles!

Damocles.

Han speider hist imellem Klipperne
 En Wei til eders Flugt.

Dione.

Der fandt man ham,
 Der overfaldt man Damon, og han faldt;
 Hvor? hvor? — Dog Hofmand! o Tyrannens Hof-
 mand!
 Du sagde nys, han efterlod mig dig,
 Han sender Pythias — o du bedrog mig,
 Han er ei her blandt Klipperne — hvor er han?
 Svar! tal!

Damocles.

Velan! det kan ei dølgjes dig:

Han er tilbagevendt til Syracus.

Dione.

Og mig forlader han, og —

Damocles.

Pythias

Forblev i Fængslet i hans Sted, som Gidsel,

Imedens hid han bragte dig i Tryghed,

Thi Dionys.....

Dione.

Min Damon ilet er

At frie sit Gidsel, frie sin Pythias —

Skjont — herligt! — Han var fri; han iler hen,

At ei hans Ven skal myrdes i hans Sted!

Han iler til sin Død — sin Død! min Damon!.....

O han har seet mit Forsæt, han har seet,

At hans Dione, som vil ikke leve

Foruden ham, har villet døe med ham —

O, du har viist mig Syracus, o Luna!

Hist ligger Syracus; veiled mig did —

Seg flyer til Damon, for at døe med Damon.

Damocles.

Nei bi, nei tø, o Damons Brud! Man frelser

Din Brudgom. Alle Syracusas Æble

Forene sig, for vældig at udrive

Din Damon af Tyrannens Haand.

Dione.

Man strider

For Damons Frelse. D hans Brud er svag,
 Men denne svage Haand er ogsaa væbnet;
 Og denne Dolk kan dog igjennemføre
 Een Tjende af min Damon, og min Barm
 Et Stød fra Damons Barm dog kan afbøde.
 D er du Damons Ven, som man har sagt mig,
 Og god og ædel, skjøndt Tyrannens Hofmand,
 Saa kom, saa følg, veiled mig.

Damocles.

Hi, o hi!

D du er svag, Dione, og forvildet.
 Hvad skulde du blandt en ophidset Skare
 Udrette for din Damon?

Dione.

Døe for ham,

Ei i det mindste overleve ham.

Damocles.

Men han behøver ei din Arm til Forsvar;
 Det hele Syracus i Vaaben er,
 For at beskytte Damon.

Dione.

Blandt dem alle

Er dog Dione ei. Kom, har du Mod
 Og Hjerte, til at vove for min Damon

En Dyst, — hvis ei, saa iiler jeg allene,
Dg Guderne ledsage mig.

Damocles.

Belan!

Hvo stred vel ei med dig, og for en Damon?

Femte Optog.

Første Optrin.

(En Hvalving, hvor Dionys har henbragt Matten.
Der er en Lampe paa et Bord for ved hans Leie;
der ligger og et draget Sværd, Spyd og Skjold
staae ved Siden. Det begynder at dages.)

Dionys.

Min Lampes Skin blier blegt. Forgjæves venter
Jeg her endnu en ønsket qvægsom Blun.
D Søvnens Styrkning, Ro og Hvile flye mig.
Tredobbelt Muur, med stærkest Vagt omgiven,
Formaaer dog ei, at udelukke Angst,
Dg Nag, og Sorger, fra Tyrannens Leie.
Det dages. Sekellange Nat, Farvel!
Du viger, for at give Plads igjen
For end en redsom, kvalfuld, evig Dag.
Belan! det er din Skjæbne, Dionys!

Det er den Konges Skjæbne, det hans Løn,
 Som skal beherske, selv betrygget, give
 Et undertvunget, et uroligt Folk
 Betryggelse og Styrke, Held og Kraft!

Et Drab skal og begynde denne Dag —
 Et Drab! og hvis? — en kjæk, velsindet Borger,
 En ædel Mands, min egen Vens, om Venskab
 Var Overherrens Lod — Men, han maa døe.
 Han maa, han kan ei skaanes. Han forlod mig.
 Hvad er du, Dionys! hvis Mænd, som han,
 Kan trygt forlade dig, forhaane dig?
 Han maa — bort, bort, du Minde om hans Brude,
 Hans Fjonne, sørgende Diones Taarer —
 Men Lampens Ekin forsvinder; det er Dag.
 O, det er Damons Dødsstund.

(Han slukker Lampen.)

Trefold skummel

Er denne Morgenstund. — Han fik sin Frihed,
 Mod Pythias til Gidsel — om han troløs
 Bedrager ham og mig, og ..... er din Dom
 Da Spøg, o Syracusas Hercker! — Ak!
 Du kan ei skaane Pythias. Velan!
 Frem altsaa til den grumme Dofferfest!
 Frem! hørð din Barm, ulykkelige Konge!

(Han isører sig Vandsær og Hjelme, hænger Sværdet ved Siden, tager Røgterne, aabner de dobbelte Dørres dobbelte Laase, og gaar.)

Andet Optrin.

(En Plads ved Slottets Indgang.)

Pythias.

O jeg undgik dem, fjøndt det lyktes ei,
 At bringe dem til Rolighed, de Edle!
 Som ville frelse mig. At frelse mig
 Var Damons Undergang. Din Pythias
 Skal ved sin Død betrygge dine Dage,
 O Damon! — det skal ei en oprørsk Skare
 Ved Vold og Mord. O Dagen lyser alt.
 Jeg skjælver; jeg hvert Dieblik kan vente
 Min Damons Ankomst — Ingen finder jeg,
 Som minde kan Tyrannen om sin Dffring;
 Der er Polemon.

Tredie Optrin.

Polemon. Pythias.

Polemon.

Hele Syracus

J Baaben er, for at udrive dig
 Af Tyranniets Vold, og du har spildt
 Din ædle Iver for at stifte Ro
 I oprørt Mængdes Varm. Smidlertid
 Du sniger dig fra deres Varetægt,
 Og hid — hvad søger du, o Pythias!
 Ved Dionys' Pallads?

Pythias.

Min Død, Polemon,
 Min Død i Damons Sted. — Ved andet Middel
 Kan min og Syracusas Ven ei reddes;
 Han kommer, hvis her tøves. D jeg bærer
 For Damons Ankomst. Han vil ikke reddes
 Ved Mytteri og Oprør. Mægtig vil han
 Indtale Fred i de Oprørskes Hjerter;
 Og Dionys, som dømte, kalder ei
 Sin Dom tilbage, men vor Damon døer.

Polemon! du har Afgang til Tyrannen;
 Gaae, mind ham om, at Tiden er udrunden,
 At Damon ei er kommen; at han bær
 Fuldbyrde fældte Dom.

Polemon.

Det er for silbig,
 O Pythias! — Vor Damon er her alt.
 Han ilede til Labdalum til Fængslet,
 Der mødte ham de Sammensvornes Formænd,
 Som i Triumph ham reddet vilde bringe
 Hid til Paladset: Hegio, Leptinus,
 Og selv Philisto. — Det for ham, som dig,
 Var spildt, hvad han forsøgte, for at bringe
 Dem til at see i Stilhed paa hans Drab.
 Dog, styrket ved at vide dig i Tryghed,
 Besvor han dem paa ny, at vente først
 Tyrannens Bud til at fuldbyrde Dommen.

Jeg sendtes, at forkynde Dionys
 Hans Ankomst. — Men hvorledes kan jeg? o!
 Det er Befalingen til Damons Død,
 Signalet til det fulde Oprørs Udbrud
 Jeg henter.

Pythias.

O lad mig forkynde ham den!

O skaf mig Udgang!

Polemon.

Slottets Porte aabnes;

Han kommer blandt sin Vagt. O Pythias!

Bort, bort herfra! Det gjelder eder begge,

Din Damon, og dig selv, ifald du bier.

Bort! bort!

Pythias.

Forgjæves. Rolig venter jeg
 Min Skjæbne her. Og paatog jeg mig ei,
 At være Borgen for min Damons Skjæbne?
 Men er dig Damon kjær, saa iil, Polemon!
 Advar paa Labdalum vor Damons Venner,
 Hold alt i Ro.

Polemon.

Om Damon er mig kjær?

Velan, her er ei Tid til Raad og Valg.

Fjerde Optrin.

Vagt.   Pythias.

En af Vagten.

Hvad? Pythias! — Vi sendes for at hente
Dig eller Damon hid fra Læddalum.

Du er her! Damon kommen er tilbage?

Pythias.

Nej. Jeg har forekommet Kongens Bud,
Bevæget Vagten til at lede mig

Herhid. Jeg ønsker, førend Bødlen hæver
Det dragne Sværd, endnu at forestilles
Min Dommers Afsyn.

En af Vagten.

Hist han kommer selv.

Femte Optrin.

De Forrige.   Dionys.

Dionys

Hvi er man, trods mit Bud, ei ilst hen
Til Damons Fængsel?

Pythias.

Damons Gidsel her

Fremstiller sig, og beder, end engang
At høres af hans Dommer: Du modtog
I Damons Sted hans Pythias til Gidsel.

Om dette Gidsel Damon værdigt er,
 Og hvad der har forhindret Damon selv,
 Sit Gidsel at befrie, er nu ei Tid
 At undersøge, — Damon er her ei —
 Den foreskrevne Tid er nu udrunden —
 Jeg bærer for Damon: Dionys modtog
 Paa dette Vilkaar mig til Damons Gidsel.
 Dit Lovte som din sældte Dom, o Konge,
 Er intet Spøg. Il, lad din Dom fuldbyrdes
 Paa mig! Jeg fordrer, hvad du ei kan afflaae.

Dionys.

Du venter da af min Retsfærdighed
 Ei nogle Diebligs Opsættelse,
 Hvis han, som troløs end er bleven borte,
 Fortrød sin Troløshed, og —

Pythias.

Damons Gidsel

Er i din Haand, og fordrer Damons Dom
 Opfyldt paa sig. Det er det eneste,
 Jeg har at fordre, du at skjænke mig.
 Did hører ei, endnu i Dødens Stund
 At høre Damon haanet af sin Dommer.
 Men, som en Følge deraf beder jeg
 Med tryk Forventning, at min Damons Brøde,
 Hvad den end var, maa ved hans Gidsels Død
 Paa det fuldkomneste forsonet være.
 Allene denne trøstende Forsikkring,

Som strængeste Retfærdighed bifalder,
 Anraaber jeg dig om. D tøv ei, tøv ei!
 Bekræft mig den, og døende velsigner
 Jeg Dionys.

Dionys.

Dg dersom Dionys
 Paa Damons Gidsel vilde ei udføre
 Den fældte Dom, men vente Damon selv?

Pythias.

Saa spotter Damons Gidsel Dionys,
 Som vaklende, som troløs, grum Tyran,
 Der driver Leeg med Løfte, Ord og Dom,
 Dg al Retfærdighed; saa haaner jeg,
 Saa spotter hele Syracus Tyrannen.

Dionys.

Ret, ret! hvor kostbart Dfferet end er,
 Hvor smertende — det maa, det maa fuldbringes,
 Tag min Beundring, min Hoiagtelse
 Til Dødens Skygger med dig, ædle Mand!
 Du døer; og Damons Brøde er forsonet,
 Forsonet, og udsløttet, og forglemt —
 Det er din Konges Ord.

Pythias.

Vær takket, Zeus!
 Jeg døer lykkelig, Damon reddet er.

Frem Bøddel! frem! thi Dionys retfærdig
 Har hørt min Fordring og min Bøn. Velan!

(Paa givet Bink begynder Bagten at omringe Pythias; Bøddelen træder frem.)

Sjette Optrin.

Damon. De Forrige.

Damon.

Barbarer! holder inde! holder inde!
 Mig gjælder Dommen; mig tilhører Straffen.
 Tyran! Tyran! see, jeg befrier mit Gidsel,
 Min Pythias.

Pythias.

Min Damon, o min Damon!

Men nei — bort, bort! thi Dionys har givet
 Sit Bink til Damons Frelse. Du er fri,
 Afsonet Alt, hvorfor han dømte dig,
 Tyrannen selv kan uden Troløshed
 Ei nu berøve mig den Fryd, den Stolthed,
 At fyldestgjøre Damons Dom. Omfavn mig
 For sidste Gang, min dyrebare Damon!
 Dit Venskab værd jeg døer. Og nu forlad mig!
 Bort, iil, og trost din elskede Dione!
 Og glem din lykkelige Pythias,
 Som døer med den Lyksalighed, at redde
 Dig for din Brud, dig for dit Fædreland.

Damon.

Tyran! du tøver at tilbagekalde
 Din Grumheds Bud til denne Æbles Mord?
 Mig har du dømt; min Ven var dig kun Pant
 Paa min Tilbagekomst: her er jeg selv.
 Du staaer i Tvivl! jeg grusom kender dig,
 Og hærdet til Forbrydelse — men dog
 At staae i Tvivl om, ei endnu at kalde
 Det Bink tilbage, som du grusom gav,
 Til Pythias at myrde!

Dionys.

Damon! Damon!

Du, som forlod mig! — ædle Pythias!
 Som spotted' haanende Tyrannens Raade —
 Forstenet af Uerbødigheds Beundring
 Betragter eder Dionys. Han troede,
 At kjende før Høimodighed og Kjækhed,
 Men Venstabs høie Magt ham til i Dag
 Var ubekjendt. — Hvad kan jeg nu? tilgive!
 I kan det kaldes saa, ei at opoffre
 Det skjønneste, hvormed de blide Guder
 Forædled' Mennesket — et saadant Venstabs?
 Men, Ædle, mig — tilgiver mig, som kjendte
 Ei forhen eders Værd, og al, som stedse
 Gandt, til at værne sin og Statens Tryghed,
 Blot uforsonlig Vold at være Midlet!
 O! I tilgive mig; men ikke nok,

Forædler mig, ophøier eders Første
 Med Rang, som jeg i dette Dieblif
 Erkjender langt ophøiet over Førstens!
 Forunder Dionys en tredje Plads
 I eders Venfjabs Forbund!

Pythias.

Dionys!

O du, som dømte Damon, du har Hjerte
 For hans og Venfjabs Værd —

Damon.

Og Syracus

Kan hade dig, kan frygte dig, o Første!
 Og du, som føler Udelmodigheds
 Og Venfjabs Magt, har kunnet vælge Strængighed,
 Til at beherske Borgere, som, stolte
 Og ædle, spotte kun forhadte Vold,
 Og med eendrægtigt Mod alt vare rede,
 At trodse al din Grumhed, og befrie
 Os — os, hvis Venfjab selv du her opfordrer!
 O, alle Syracusas Mænd tilbad' dig,
 Ifald de kjendte dig, du kjendte dem!

Dionys.

I eder, vil jeg troe, at kjende dem.
 O lærer mig, end meer at blive værd,
 Af dem at kjendes!

Syvende Optrin.

Philisto. Leptinus. Polemon, flere Syracusanere i Baaben. De Forrige.

Philisto.

Her er Morderfaren!

Tyrannens Flok — frem Syracusas Mænd!
Frem! frem!

Damon.

Philisto!

Philisto.

Damon! Damon lever!

End er dit Mord ei fuldbragt! Du er tryg,
Det skal ei meer fuldbringes; Syracusa,
Som skalv i Lænker, nu er fri.

Damon.

Saa er det;

Thi aldrig blomstred' Frihed mere skjon,
End under ædel Førstes milde Bud.
Medborgere! nedlægger eders Baaben
Til Brug mod Fjender; — thi den ædle Første,
Som vil haandhæve eders Ret og Frihed,
Er Dionys.

Adskillige af Syracusanerne.

Han! han, som dømte Damon
Og Pythias!

Dionys.

Men, som omfavner dem,
 Saasnart han kjendte deres store Værd.
 Og du Philisto, ogsaa du i Baaben,
 At frelse Damon! du, din Førstes Ven!

Philisto.

O Venfæb! — ja kjendt kjælvende af Alder
 Og med en Ælse, som er bleven graa,
 Før nogen Tanke i min Sjæl fornærmed'
 Dig, Dionys! jeg nu har grebet Baaben
 Mod dig — mod dig — for min Diones Brudgom,
 Min flygtende ulykkelige Datters — —
 Behøver jeg at sige meer? — og nu — —

Dionys.

Nok til dit Forsvar; kjendt jeg fatter ei
 Den fulde Vægt af dine Ord — men nu
 Kast disse Baaben, som vanhæbre dig.
 Omfavn igjen din Damons Ven!

Ottende Optrin.

Dione.   Damocles.   De Forrige.

Dione.

Hvor er han?

O her! han lever da endnu. Min Damon!
 Først mig, Barbarer! først igjennemborer
 Diones Bryst.

Damon.

Min Brud! for dig jeg lever.
 Alt det, som trued' vor Lyksalighed,
 Er nu forbi, min Elskede, for stedse.

Dione.

Ha! og der staaer Tyrannen!

Dionys.

Men, som foler
 Sig først lyksalig, ved at give Damon
 Sin skønne Brud tilbage —

Philisto.

Min Dione!

Min elskte Datter! jeg har dig igjen!
 Og dig, min Damon! dig, min Pythias!
 Og Dionys, mod hvem jeg greb til Vaaben,
 Er Borger, Mand, og Menneske, og Første,
 Og han tilgiver, Fader, Ven og Borger!

Dionys.

Tilgivelse! — forled mig ikke til
 At kalde saa Retsfærdighed og Dyd!
 Du er min Ven, Philisto! vær det stedse!
 D hjælp mig, at fortjene og at nyde
 Hver ædel, kjæk, retskaffen Borgers Venskab!
 Og du, Polemon! Hegio! Leptinus!
 Og alle Syracusas bedste Mænd!
 D, eders vældige Hengivenhed
 For disse Ædle, skøndt den trodsed' mig,

Skjøndt stilet mod mig selv, opfordrer den
Mit Hjertes Agt, og min Fortrolighed,
Min Tillid til, hvad jeg for mig og Staten
Kan, naar I kjende mig, af eder vente.

Medborgere! hvis fælles Vel og Tryghed
Var, trods de valgte Midler, trods min Strænghed,
Min Stræbens Maal! forener eders Stræben
Med min fra denne Dag, og.....

Folket.

Kongen leve!

(Dionys omfavner Philisto; alle Anførerne trænge sig omfav-
nende omkring ham. Almindelig Tausshed og Stilhed.)

Kiende Optrin.

De Forrige. Thesta.

Thesta.

Hvad, Stridens døve Bulder var forvandlet
Til høie Fryderaab! og nu den Tausshed —
Og alles Kinder glindsende af Taarer —
O Skræk! hvor er min Broder? har man hevet
Med Rasenhed min Polyxen, og Damon?

Pythias.

Betragt, og deel, og nyd vor Hevn, o Thesta!
See Folkets fælles Fader blandt hans Børn!

Thesta.

Min Broder!

Dionys.

Søster! Thesta! vær velkommen,
 At tage Deel i Førstens Høitidsglæde!
 Dog, af, det kan du ei — O Pythias!
 Vær Dionys' Gesandt til Rhegium.
 En stor Medborger savner vores Fest
 I Polyren, som og mis kjendte mig,
 Som vel og jeg mis kjendte. Til, beret ham,
 Hvad du har seet i Dag. Kald ham tilbage
 Til det, han her forlob. Han var jo din,
 Og Damons Ven, og Dionys har lært,
 At kjende Ven skab. Til, forkynd ham det,
 Bring ham tilbage hid i vore Arme!

Thesta.

Min Broder! Borger! Første! Dionys!

Damocles.

Det er nedtaget, o det er nedtaget,
 Det svæver ikke længer over Tronen,
 Det blanke Sværd, som trued' vore Fæder!
 O nu til Lykke, Syracusas Hersker!
 Selv Folkets Ven, og elsket af sit Folk!
 Hvo er lykkelig, som den gode Første?

Regteskabsskolen.

Fyrtspil i fem Dptoge.

Personerne:

Albert Stjernholm,
Amalia, hans Kone, Silkeborgs Datter,
Charlotte Silkeborg, hendes Søster,
Vilhelm Stjernholm, Alberts Broder,
Constance, hans Kone,
Silkeborg,
Hans Kone,
Carl Godal,
Morten Søholm, Bonde,
Forvalteren paa Albert Stjernholms Herregaard,
Anders, en Tjener,
Lise, Amalias Kammerpige,
Grethe, Stuepige,
Tjenere.

Stuepladsen er i første Dyfug nærhed, i de øvrige paa, Albert Stjernholms Herregaard i Sjælland.

Handlingen begynder henimod Aften, og er forbi næste Morgen.

Første Optog.

Stoven.

Første Optrin.

Albert. Amalia. Vilhelm. En Tjener.

(Der er Bænke under Træerne, og et Theebord med Theetoi. Amalia sver, Mændene røge deres Piber. Albert har dertil en Bog i Haanden.)

Vilhelm.

Den friske Luft, og det grønne, og saa Forventningen af noget Godt, det er altsammen, hvert for sig, behageligt. Men disse Behageligheder tilsammen have længe siden begyndt at falde mig forbistret kjedelige. Jeg troer, det gaaer jer andre ikke meget bedre. Ingen af os har målet et Ord i en halv Time. Hvorledes I andre med det bare Theeband kan holde det ud, det begriber jeg nu slet ikke. Den gode Grod, som dog nogenledes kan holde en i Luene, kan selv ikke engang hjælpe for, at jeg jo er færdig at falde i Søvn af bare Behagelighed.

Albert (til Tjeneren.)

Spring hen paa Bakken der henne, og see

om han ikke seer endnu nogen komme kjørende. Det begynder ogsaa at være mig lidt vel længe.

Vilhelm.

De stakkels ser, syv Miile maatte de da vel engang faae Ende paa, om de ogsaa ikke havde staaet saa meget tidlig op i Dag. I Forgaars gjorde jeg samme Bei, og var alt her til Middags.

Amalia.

Men efter Aftalen skulde jo mine Forældre ikke tage lige fra dem herhen, men først i Gaar til Tante Constance; det er otte Mile; der kan foresfalde meget paa saadan en Reise. Fra Tantes og herhid er igjen en syv otte Mile. De begiver dem ikke tidlig ud, efter Dagen forud at have reist lige saa langt. Jeg troer ikke, de komme i Dag. Efter det Grendes, min Søster reiser i, er hun vel heller ikke at for tænke, om hun udbeder sig lidt Tid til at blive reisefærdig.

Vilhelm.

Det forstaaer sig; en sytten Aars Pige skal hen at have en Mand; det lader da kjönt, ikke alene, om hun giver sig Stunder til at faae Pynten i Stand, men vel ogsaa, om hun skaber sig lidt desperat; for efter Skik og Brug bør hun lade, som hun nødig vilde. Ikke?

Albert.

Den gode Pige har endnu ikke seet sin Brudgom; vil min Kone sige.

Vilhelm.

Og, om hun nu havde seet ham, og kjendte ham saa nøie som muligt, om Sagen endog dem imellem var klappet og klar; skulde hun vel ikke endda spille de almindelige Hofuspokus? — Seet ham! har hun ikke seet ham nok for sexten, sytten Aar siden? Nu den Gang var hun vel kun eet Aar gammel, men hvad skulde hun have seet, om hun ogsaa havde seet ham hver Dag lige siden? Hun veed, det er et Mandfolk, og det, som mere er, at han er af Alder med hende omtrent, og at han bliver i Stand til at forsyne hendes Garderobe. Hvad hun kun for den udvortes Tugts Skyld behøvede at vide, og som i sig selv betyder kun lidt for en ung Brud, at han er et skikkelig Menneske, en vittig og munter Fyr, veed hun jo oven i Kjøbet.

Amalia.

Min Herr Svoger troer virkelig, at det er nok for en Brud?

Vilhelm.

Mere, end de fleste unge Brude spørge om deres tilkommende Mænd, troer jeg.

Albert.

Et underligt Givtermaal er det dog sagtens al-

tid. Du er i Bestindien i sexten Aar, kommer hjem, besøger mine Svigerforældre i nogle Dage. Din Søn har du ikke seet siden, før du reiste ud, da du efterlod ham, som et lille Barn, under fremmed Opsigt. Deres yngste Datter er ikke hjemme. Ingen af dem allesammen kjenner hinanden, og dog er Sagen afgjort, inden en Uges Forløb. Og hans Brud! Hende har jeg ikke heller seet. Gid han maa fortjene hende! Hun er min Amalies Søster, og en fortreffelig Pige, siger baade Amalia, og alle de, der kjenner hende. Jeg er dog bange, vi har spildt vores Uleilighed med at bringe vor Thee her ud i Skoven, og modtage dem her. Det latter ad Aften. Klokken er alt Otte.

Tjeneren (kommer tilbage.)

Der er endnu ingen Bogn at faae Die paa, saa langt man kan see hen ad Landet.

Albert.

Og nu komme Folkene hjem af Marken. Jeg faaer da i det mindste Tid til at tale med dem, og besørge mine Sager til i Morgen, inden vore Fremmede er her. Skulde de komme, inden jeg er her igjen, saa send Bud til mig ned i Borggaarden.

Andet Optrin.

Amalia. Vilhelm. Tjeneren.

Amalia.

Theevandet er af Raag. Det er silbigt. Der kommer nu neppe nogen. Han kan gjerne bringe Theetsiet bort, Hans!

Vilhelm.

Først skaf mig lidt Jld paa min Pibe. Det er for silbig, at tænde ved Solen.

Tjeneren.

Jeg bringer strax en Glød fra Jldstedet nede ved Kilden. (Gaaer.)

Vilhelm.

Det har været en behagelig Dag, Svigerinde! Ikke sandt? Det er fornøieligt, saaledes at nyde Naturen? Er det ikke saa?

Amalia.

De sagde selv, at den ikke var Dem behagelig. Det gjør mig ondt.

Vilhelm.

Men Dem da?

Amalia.

Nu; jeg ventede mine Forældre, og min Svigerinde; hidtil forgjeves.

Vilhelm.

Jeg ventede min Søn, og min gamle Ven og

Svoger, og min Søns Brud; ogsaa forgjebes. Men denne Bente tilfødesat — skal vi nu rigtig have moret os? Lad os være oprigtige. Jeg moret mig, hvor det skal være; men dette kjære Landliv, her ingen at see uden Stude, og Kjoer, og Træer, og Forvaltere, og saadant — ja om Sommeren gaaer det an. Men det gaaer Dem om i Hovedet, at det ikke var det, De havde ønsket Dem, Uar ud, Uar ind.

Amalia.

Jeg har min Mand og mit Huus. Jeg forsikre Dem, jeg troer mig i Tryghed for at kjede mig.

(Tjeneren bringer Stb.)

Vilhelm (tænder Piben.)

Godt. Tak!

Amalia.

Tag nu kun Theetøiet!

Vilhelm.

Danser De ikke gjerne?

Amalia.

Jeg har havt liden Leilighed til at faae Smag derpaa.

Vilhelm.

Og længes heller ikke efter at see Comedierne?

Amalia.

Længes? Nei! Det lidt, jeg har været i Byen, har de undertiden moret mig.

(Tjeneren er gaaen bort med Theetøiet.)

Vilhelm.

Nu er han borte. Jeg har længtes efter at tale oprigtig med Dem. Jeg har kjendt Dem, da De var en Rolling. Jeg bør have Deres Fortrolighed. De kjeder Dem; De græmmer Dem. De ønskede, at De levede mere blandt Menneſker.

Amalia.

Virkelig ikke, min Svoger! men jeg vil gjengjelde Deres Fortrolighed; der ligger mig i disse Dage noget paa Hjerte som jeg ogsaa gjerne vilde betroee Dem.

Vilhelm.

Jeg har alt ſeet det! jeg begriber det. Jeg ſkal formaae min Broder til at ligge i Byen, i det mindſte om Vinteren.

Amalia.

De tager Feil, kjære Svoger! Min Søster vilde jeg tale om. Behøver jeg at ſige Dem mere?

Vilhelm.

Deres Søster!

Amalia.

Hun ſkulde givtes med Deres Son. De kjende hinanden ikke. Hvad Forviſning har man om, at de vil blive lykkelige med hinanden? bør det lades i Uviſhed?

Vilhelm.

Hvorfor ſkulde de ikke blive lykkelige med hin-

anden, saa lykkelige, at sige, som det kjære Ægte-
 liv kan gjøre dem? Hvor længe kjendte De og min
 Broder hinanden?

Amalia.

Personlig kjendte jeg ham vel kun meget kort;
 men af hans almindelige Rygte, af alles Lovtaler
 saa meget nøiere. Har min Søster den Forvisning
 om, at hun vil være ligesaa heldig, som jeg? Han
 er ung. Ingen kjender ham, undtagen De, og det
 endda kun af hans Pleiefaders Beretning.

Vilhelm.

Den er mig Visshed. Men hvad siger min
 Broder derom?

Amalia.

Vor jeg opkaste denne Betænkelighed for min
 Mand, naar han ikke selv udtrykkelig yttre den?
 Jeg kjendte ham neppe i tre Uger, førend vi bleve
 gifte. Vi ere endnu neppe gifte i fire Maanedre.
 De kjender hans bestemte Afholdenhed fra at blande sig
 i Alt, hvad der ikke ligefrem angaaer ham. Men det
 er min Søster, kjære Svoger! og det er Deres Son!

Vilhelm.

Nu; den Tugt vil vi lade flyve. Jeg har nu
 mit Begreb om de Inclinations Givtermåale. Jeg
 har forsøgt det. Jeg var gift med Deres Tante.
 Vi vare unge, hun var smuk, hun var romantisk;
 jeg fængede. Vi var saa forlibte i hinanden, saa

det var en Lyst. Hun havde læst i Pamela og Frøken von Weissensøe; hvorledes man skal have det; jeg tog mig hendes Hjernesvind til Hjerte. Vi bleve givte i al Elskovens Henrykkelse. Men hvad skede? — Forlibelsen og det hele Romanvæsen gik over. Min Constance kom efter, at jeg ikke var det Ideal, som hun havde i Hovedet, og jeg, at min Amaryllis var en arrig Havgasse, en herskesyg, indbildsk, dum Ting.

Amalia.

Det er min Tante, Hr. Svoger!

Vilhelm.

Saa kjender De hende. Vi levede sammen fire Aar; og hadede vi hinanden ikke af Hjertens Grund, saa ærgrede, og kjedede, og piinte vi dog hinanden saa umaneerlig, at det omsider ikke var at udholde for nogen af os, og vi maatte skille os ad. Skulde vi nu ikke ønske, naar vi endelig vilde givtes, at fornuftige Folk havde valgt for os, og hun faaet en anden Mand, jeg en anden Kone?

Amalia.

Og De er vis paa, at De vælger til Lykke for Deres Søn, og for min Søster?

Vilhelm.

Vis! — nu, om jeg kan vælge Feil, saa er det i det mindste meget vissere, at de selv vælge i Taaget. For Resten, den Sag finder sig vel. Men

De havde noget at betroede mig, og jeg sagde Dem, jeg gjettede det. Gid jeg kunde gjøre noget for Dem! Jeg seer det ret godt. De er tyve Aar gammel, min Broder fyrgetyve. Jeg kan ikke gjøre ham yngre. Han er tilbageholden; De har ingen Fortrolighed for ham. Det burde De; han er en god Mand. Men roe sig ud i Verden, tage til Byen, det kan jeg ikke raade ham til; det er dog det, de fjære unge Dammers Dnske gaaer ud paa.

Amalia.

Min Herre! —

Vilhelm.

De har Ret. Det er smukt, at De først tænker paa at frie Deres Søster fra den Skjæbne, som De selv finder ubehagelig. Men troe mig, det er ikke godt, at de unge Piger vælge selv. Albert er virkelig for tilbageholden og gammelmandsagtig. Jeg skal nok gjøre mig Umag for at faae ham til at blive omgjængeligere. Jeg havde ikke forestillet mig, at De ikke engang skulde have sagt ham saa meget, som Deres Betænkelse i Henseende til Deres Søster. Det staaer mig ikke an.

Amalia.

Deres Fortrolighed, min Herre! tager en saadan Vending, at jeg anseer mig det næsten for uanstændigt at svare Dem, at De ligesaa meget fornærmer mig, som bebrager Dem.

Vilhelm.

Rigtig; lige meget begge Deelene; ingen af Deelene. Seer De, jeg vil give Dem Nøglen til, hvorfor jeg ikke kan love at tilraade min Broder, enten at tage til Byen, eller udvide for meget sin Omgang her. Hjemme hos Deres Forældre har jeg hørt en Fugl synge om en vis Forstaaelse mellem — nu nu! Handen er en Skjelm, Svigerinde! Jeg vil ikke gaae Dem haardere paa Klingen.

Tredie Optrin.

Lise. De Forrige.

Lise

(Hvisker til Amalia, og putter hende en Seddel i Haanden:)

Amalia

(Dølgter ikke nogen Forlegenhed:)

Vilhelm.

De har Hemmeligheder med Deres Pige. Der-
som hun ikke ogsaa "lige saa meget bedrager sig, som
fornærmer Dem"; saa saa De nok helst, jeg var
borte.

Gaaer.

Fjerde Optrin.

Amalia. Lise.

Amalia.

Fra hvem, siger hun?

Lise.

Fra hvem, Frue! ham selv. De kjender dog Haanden?

Amalia.

Ham selv! hvilken?

Lise.

Hvem anden? Carl, vores Carl, som vi ikke har seet siden hjemme. Han seer saa forfærdelig forvirret og udmattet ud. Han har vist reist, som en Courreur. Vor Herre veed, hvad der er paa Færde. Han var taget ind hos Præsten nede i Byen, og sendte Bud op med Seddelen, men lidt efter kom han selv, og bad, De endelig maatte faae Seddelen strax, og — —

Amalia.

Besynnderligt! hvad mon der kan være paa Færde? — Skulde jeg — men nei — efter, hvad Hr. Wilhelm i Diebliffet lod sig mærke med!

Femte Optrin.

Carl. De Forrige.

(I det Dieblif, Carl kommer, gjør Lise sig af sig selv Vrenger, som for at passe paa.)

Carl.

Trods Deres Forbud har De mig her, bedste Amalia! — Skal jeg kalde Dem min naadige Fru

von Stjernholm? — De har, haaber jeg, læst min Seddel, og seet Aarsagen til min Ankomst.

Amalia.

Jeg fik den i Diebliffet. Hvad er der, som bringer Dem saa uventet, saa forvirret, som det synes?

Carl.

De veed slet intet om, hvad man har besluttet med Deres Søster, med min Charlotte? I Dag skulde det jo være! og her —

Amalia.

Hun er her endnu ikke; vi har ventet hende.

Carl.

I Aftes fik jeg i Byen denne Seddel fra den ulykkelige Pige.

Amalia

(Læser, men taber imidlertid den Seddel, hun først fik, og som hun netop havde aabnet:)

”Saasnart du faaer denne Seddel, saa reis
”strax, kjæreste Carl! ud til mine Forældre, og
”til min Søster, og gjør alt muligt for at redde
”din ulykkelige Pige. Du vil vel alt vide, at
”den Wilhelm Stjernholm, som har været gift
”med min Tante, i hvis Huus jeg nu har været
”et heelt Aar, er kommen hjem fra Vestindien;
”men Du veed maaffee ikke, at han har en Son,
”som ingen har seet, og at han har været hos

"mine Forældre, og faaet deres Minde til at
 "give mig med denne Hr. Søn; at man om to
 "Dage kommer for at afhente mig, at holde
 "Bryllup med ham. Anvend alt muligt, bedste
 "Carl! hos mine Forældre, hos min Søster, hos
 "min Svoger."

Carl.

Jeg reiste strax ud til Deres Forældre; der
 fandt jeg kun den Efterretning, at man var reist
 hid for at holde Bryllup.

Amalia.

I Dag skulde de kommet, som jeg sagde Dem;
 halv om halv var Brylluppet ogsaa berammet til i
 Dag eller i Morgen, men Brudgommen er her hel-
 ler ikke endnu.

Carl.

Victoria! jeg veed just ikke, hvad der gjør
 mig saa tryk og glad; men Brudgommen er her
 ikke endnu; og ved at faae det at vide, er det, som
 om jeg fik Bished om, der heller intet bliver af
 den kjære Podes Givtermaal med min Charlotte.
 For han er for Pokker dog aldrig taget lige ned til
 Tantes, saa de der holder Bryllup paa deres egen
 Haand i en Snup.

Amalia.

Brudgommens Fader er her; det var her, de

skulde mødes. Han har kjøbt det Gods her strax ved Siden for de unge.

Carl.

De kommer hid. Min Charlotte kommer hid. Victoria! — hvad gjør vi ellers nu ved Sagen?

Amalia.

Kjære Carl! hvad er herved at gjøre?

Carl.

Alt, siden Præsten endnu ikke har aflæst Dødsdommen, Jeg vil sige til den vestindiske Hr. Svi-gerpapa, at jeg har ældre Fordring paa Bruden.

Amalia.

Dermed skulde De udrette meget.

Carl.

Dersom han ikke er en Slavepatron, der vil behandle baade sin Søn og den Brud, han skulde have, som Negere. — Skulde jeg vel heller bide, til Brylluppet var forbi, for da at brække Halsen paa Brudgommen?

Amalia.

Fusentast! den Tone, De tager, forbærver vist Altting. Jeg troer Dem i Stand til, hvad det skulde være. Hvad skulde De ogsaa her?

Carl.

Burde jeg blive borte?

Amalia.

Medens De jevnlig besøgte os der hjemme, og

De, for at maskere Forbindelsen imellem min Søster og Dem, henvendte Dem saa meget til mig, lod jeg det gaae, at mange troede, jeg modtog Deres Opvartning. Jeg er nu giit, Carl! Hvad vilde der nu blive af, om jeg, ved at modtage Dem her, gav Folk Anledning til at troe, vi havde fornyet gammel Forstaaelse?

Carl.

Har Deres Mand ikke saa meget Deres Fortroelighed, at De alt har fortalt ham den hele Sammenhæng, saa vil jeg vise ham den Fortroelighed de første fem Minuter, jeg seer ham.

Amalia.

Han er ingen ung Tusentast, min kjære Hr. Godal! han er Vilhelms Broder, og Farbroder til min Søsters Brudgom. Han givtede sig selv med en Pige, som han ikke kjendte uden gjennem andre.

Carl.

Men hundrede Gange Deres Mand, saa er han, hvad jeg ikke gider nævnet, dersom han ikke føler, at det er slet gjort, at tvinge en elskværdig Pige til en Klodrian, som hun aldrig har seet, og hvis eeneste bekjendte Egenskab er, at han er en Søn af en, som ikke brød sig mere om ham, end reiste fra ham, som Barn, og overlod ham til sin Skjebne.

Amalia.

Carl! og nu siger jeg Dem, De skal reise
strax.

Carl.

Det siger De mig i paatagen Brede! som om
De kunde være vred paa mig! som om De fandt
det muligt, at jeg skulde reise herfra nu, da De
her venter Deres Søster, for at gøres ulykkelig som
en andens Brud. Nei Amalia! jeg maa blive her.
De bør ikke ville vise mig bort. Deres Mand er
vist nok ogsaa en fornuftigere og bedre Mand, end
Deres overdrevne Forsigtighed tillader Dem at troe,
han er.

Amalia.

Nu da! men i det mindste ingen Overkølse.
See at blive bekendt med min Mand, som et findigt
Menneske, og overdriv ikke Deres Høbenhjertighed.

Carl.

Det vil jeg forsøge. Men —

Lise.

Herren og hans Brøder!

Sjette Optrin.

De Forrige. Albert. Vilhelm.

Vilhelm.

Din Kone har Selskab.

Carl.

Deres Frue, min Herre! vil formodentlig have nævnt Dem en vis Bondedreng, som, inden hun blev Deres, ofte i et par Aar har nydt megen Godhed i hendes Faders Huus; Carl Godal har den Ære at gjøre Dem sin Opvartning.

Albert.

En Ven af min Svigerfaders Huus er mig stedsse velkommen; De er det dobbelt efter det, min Svigerfader har sagt mig om Dem.

Carl.

Hr. Silkeborg og hans Familie har viist megen Partiskhed for mig. Jeg gjorde Regning paa, ikke at være Dem ubekjendt. Et Vrende ude i denne Egn bragte mig forbi Deres Gaard. Jeg holdt det for min Pligt ikke at undlade at fremstille mig, og anbefale mig.

Albert.

Som sagt, Velkommen! Deres Besøg vil blive Dem saa meget behageligere, som jeg venter, De endnu i Aften, maaskee strax, vil her samles med min Svigerfader, og min Kones Søster.

Carl.

Og De, naadige Frue! tillader, at jeg tager imod Deres Mandes Indbydelse?

Amalia.

Hr. Godal!

Albert.

Jeg regner paa, at min Kone vilde tage mig det meget ilde op, om jeg kunde være uhøflig mod nogen, helst om jeg var det mod en af hendes Ungdoms-Venner — Men det er Aften. Endnu ere vore kjære Fremmede her ikke. Vi vil nu, om De saa synes, vente dem hjemme. Giv min Kone Deres Arm, Hr. Godal!

Syvende Optrin.

De Forrige. Anders.

Anders.

Herre! jeg vilde gjerne tale et Ord med Herren!

Albert.

Haster det, min gode Anders?

Anders.

Ja gjør det saa. For — —

Albert til Carl, Amalia, og Wilhelm:

Jeg kommer strax efter, saasnart jeg har talt med denne Mand. Vær saa god at gaae i Forveien.

Ottende Optrin.

Albert. Wilhelm. Anders.

Anders.

For jeg tænker som saa, naar der er noget godt at gjøre, saa haster det altid.

Albert.

Ret! Hvad godt har du da at skaffe mig at gøre?

Anders.

Jeg har en stakkels forvildet Synder at flye Herren at hjælpe tilrette.

Vilhelm

(bliver Sedlen vaer, som Fruen tabte:)

Har Du tabt denne Seddel?

Albert.

Det troer jeg ikke. Er den til mig?

Vilhelm

(stirrer lidt paa Seddelen, bliver opmærksom:)

For Pokker! — det er saa mørkt, jeg kan ikke ret læse den. — Det er — Der nede ved Kilden, seer jeg, der glimter lidt endnu af den Ild, vi fogte Theevand ved; der kan jeg tænke en Fidibus, og komme efter, hvad det er, jeg har fundet.

Niende Optrin.

Albert.   Anders.

Albert.

Nu da, hvad er det for en Synder?

Anders.

Ja Synder, sagde jeg. Nu, vi er alle Syndere; ellers troer jeg nok, efter det jeg kan skjonne, at det nok ikke er en af de grove Syndere.

Albert.

Til Tæpten, min gode Mand!

Anders.

Nei Herre! først Bøn og Indgangstale; saadan gjør i det mindste vor Præst det. Bønnen er da det, at Herren vil love mig, at han ikke vil blive vreed enten paa mig, eller paa Synderen, som jeg kaldte ham, men tage sig af ham saa godt, som han kan, eller i det mindste intet ondt gjøre ham.

Albert.

Det er meget at love, førend jeg veed, hvem det er, og hvad han har syndet.

Anders.

Er det for meget, saa er Prækenen ude. Saa sørger jeg for min Synder selv. Gud veed, hvad han har gjort. Mig har han intet ondt gjort, og Herren ikke heller, det jeg troer.

Albert.

Nu velan! Uden Betingelse, min gode Mand! jeg vil begegne det Menneske, du taler om, saa vel, som jeg med god Samvittighed kan,

Anders.

Om det ogsaa var en Deserteur?

Albert.

Saa godt, som jeg med god Samvittighed kan; men til Sagen.

Anders.

Vil Herren give mig Haanden paa det?

Albert.

Nu!

Anders.

Der laae jeg nede i Aaen paa min Ege at fiske. Det kan være en halv Time siden, saa hørte jeg, der rørte sig noget, ligesom det kunde være en Hest; nu vidste jeg, der var ingen Bester der omkring, og ribendes plejer heller ingen komme derad. Og saa saae jeg mig om, og saa var det ogsaa en Hest.

Albert.

Men det maae faae en Ende, min kjære Anders!

Anders.

Sa, ja, der maa Tid til Alting. Jeg sagde nok, naar man skal gjøre noget godt, saa maa man stedsse have Hastværk, men naar man skal lade sig noget godt forklare, saa maa man give sig den Tid, der hører til, tænkte jeg.

Albert.

Der kom da en Hest.

Anders.

Sa paa Gangstien der nede ved Aaen. Men det var ikke nok med det. Det fornemste var, der gik en, og trak Hesten. Da han saae, jeg kom ro-

endes i Egen, saa blev han staaende. God Aften! sagde jeg; Tak min gode Mand! sagde han. Hvor kommer han fra? sagde jeg; Det vilde han ikke svare mig paa; men spurgte mig, hvor han var henne? for han var vildfarende, sagde han. Men førend jeg fik svart ham paa det, saa saa jeg paa ham, og saa saa jeg — ja see det er Sagen. Men Herren har jo lovet, at De vil tage sig af ham?

Albert.

Et Menneſke, der er redet vild; kan du ikke ſelv viſe ham Wei?

Unders.

Nei Herre! ikke den Wei, han ſkal. Ja det er ſandt, det glemte jeg. Det er ikke nok, han var vildfarende, men ſaa var han ſaa bleg og mat; og meget var han nok ikke vant til at ride, og langt har han nok redet, for, Herre! det er, ſaavidt jeg kan ſkjonne, ganſke viſt enten en Page fra det allernaadigſte Herſkab, der har ſpildt en Koppe Kaffe paa en af de allernaadigſte Princesſers Kioler; ſtørre Synd kan man læſe af hans Dine, han ikke har begaaet; eller ogſaa, det er en ung Greve eller Baron eller ſaadan en anden naadig ung Herre, der har en Stedmoder, ſom han har maattet deſertere fra — O Herren ſkulde bare ſee, hvor vakker, og hvor god, og hvor bedrøvet han ſeer ud! — og ſaa ſagde jeg

ham, at han var her strax ved Hr. von Stjernholms Gaard — og saa sagde han, om jeg var kjendt der, og, om jeg ikke kunde recommendere ham til Fruen? sagde han; til Fruen? sagde jeg. Ja, sagde han, for desværre! sukked han, jeg er ulykkelig, og forladt, sagde han. — Jeg behøver Tilflugt til gode Folk, sagde han, og Damerne pleie være mere medlidende, sagde han, og saa randt Taarerne ned over Kinderne paa ham, og det, havde de, troer jeg gjort paa Herren med, om han havde staaet i en Krog og seet paa det.

Albert.

Det er jo en heel Roman, min gode Anders. Men hvor er denne stakkels vildfarende Synder?

Anders.

Ja, men Herren har lovet mig — Et Ord er et Ord, og en Mand er en Mand.

Albert.

Pleier jeg svige mit Løfte?

Anders.

Han er her lige strax nede. Der er jo ikke et Bøsseskud ned til Aaen. Maa jeg da hente ham?

Albert.

Bist. Skynd dig.

(Anders gaaer.)

Tiende Optrin.

Wilhelm.

Albert.

Wilhelm.

Nu det kosted mig Umag nok, inden jeg fik
saa meget Ild, at jeg kunde læse den fordomte
Seddel. Jo en smuk Seddel! En herlig Opdagelse!
hvem Ganden skulde see det paa den Karl! Det er
rene Ord. Kom min Broder! skynd dig, skynd
dig hjem!

Albert.

Hvad er der paa Færde?

Wilhelm.

Skynd dig hjem! siger jeg dig. Apropos! hvad
er det for en Figur den Sr. Carl, som kom her,
som kaldte sig en Bondedreng, og som din Sviger-
fader skal have reccommanderet dig saa smukt? Jeg
hørte nævne en Carl der henne.

Albert.

Jeg veed selv ikke meget mere om ham. Hans
Fader er en rig Bonde nede i Landet. Han har
ladet sin Søn studere. Han er et Menneſke af
godt Hoved, Flid og gode Sæder. Han kom til
min Svigerfaders, i Anledning af, at han var i
Slægt med Præsten der i Byen. Da han engang
var bleven bekjendt i Huset, kom han der ofte, for-
di alle yndede og elskede ham. Siden han i to tre

Nar kom der af og til som Barn i Huset, saa fortalte de gode Gamle mig selv, at de havde havt deres Spøg af at bryde ham med Amalia. Jeg har forresten ikke seet ham forend i Dag,

Vilhelm.

Jeg gratulerer med Bekjendtskabet. Du har da virkelig faaet ham tids nok at see. Ja vist er det en tækkelig Knøs, og den Spøg kan blive en smuk Spøg. Jeg veed ikke, hvorfor, men ogsaa jeg kunde lide ham, efter det allerførste Dietkast paa ham. Jo, man bestemmer artig sin Godhed efter de uraisonnerede Indtryk. Det er en affærlig Karl, min Broer! Skynd dig hjem, og sfil dig ved ham, paa hvad Maade, du bedst kan.

Albert.

I denne Seddel har du fundet Hjemmel til alt det, du der siger?

Vilhelm.

Det er en Seddel, som din Kone har tabt; en Seddel med hans egen Haand og Underskrift, hvori han fortæller med reene Ord, at han ikke kan holde ud at være fra hende længer; at hun igjen maa give ham en Samtale, var det endog kun for nogle Minuter; at han ønsker at lære at kjende dig, og vinde dit Venfskab — man begriber hvorfor — og saa kommer han; og min Hr. Ugtemand noder ham ordentlig til sin Kones Arm.

Albert.

Du, du er en Drømmer. Jeg er vis paa, der staaer intet af alt det, du der siger, i Sedlen.

Vilhelm.

Desbedre for dig, om det var Løgn. Det staaer der med reene Ord.

Albert.

Der maa staae, hvad der vil. Jeg troer det ikke, veed ikke, hvad der staaer, og faaer intet deraf at vide.

Vilhelm.

Hvad vil det sige? faaer ikke at vide! Du kan dog læse Skrivt?

Albert.

Den Seddel er for mig, som den ikke var til. Den er, siger du, til min Kone. Der staaer intet Ord i Ugtepagten, som berettiger mig til at læse hendes Breve.

Vilhelm.

Au! Er vi saa fine Folk? Du gaaer vel da heller ikke ind i hendes Værelser, uden at banke paa? Du kunde komme til Uleilighed.

Albert.

Sladder! men jeg troer, al Fortrolighed har Grændser. Jeg forlanger intet af hende, som jeg jo tilstaaer hende Ret til igjen.

Vilhelm.

Men naar denne Seddel falder dig aaben i Hænderne, og er saa langt fra al Tvetydighed?

Albert.

Saa kan der dog være Misforstand; Det kan endog være en Prøve, som nogen vil sætte paa mig.

Vilhelm.

Saa saa! Raisonnerer du paa den Maade, saa tilstaaer jeg næsten, at man gjør dig din Ret. Saadanne ere Fruentimmerne! I det mindste ere de ikke bedre. — Og saadanne Tøsser ere vi.

Ellevte Optrin.

Anders. Den Bildfarende. De Forrige.

Anders.

Her er han. Vær han kun ikke bange! Herren er rigtig en god Herre, som jeg siger, og han har lovet at ville bevise ham al den Høflighed, som hans Samvittighed tilstøder; Nu gad jeg nok vide, hvad Godt Samvittigheden ikke skulde tilstøde en at gjøre. Herren bliver ved sit Ord.

Albert.

De har en Talsmand, min unge Ven! som med saa megen Iver har anbefalet Dem, at jeg i Blinde har maattet give ham mit Ord, at tjene Dem, saavidt det staaer i min Evne.

Den Vildfarende.

Den Lethed, med hvilken han har faaet dette Løfte, og Deres Godhed i at ville gjentage det, opfordrer mit Hjertes Taknemmelighed. Jeg haaber, De intet Dieblisk faaer Leilighed til at fortryde den Edelmødighed, De beviser mig.

Albert.

Det faaer jeg ikke, om De ellers giver mig Leilighed til at vise noget, der fortjener Navn af Edelmødigt. Men De vil ikke undres over, at jeg onsker at vide, hvem det er, som fordrer Tilflugt hos mig, og.....

Anders.

Maa jeg svare for min Synder. Herren har lovet alt det Gode, han kunde med god Samvittighed vise ham. Dersom jeg ikke taer Feil, saa vil han nok ikke ansee det for noget stort Gode, om Herren begynder med at tage ham i Forhør; og hvem kan vide, om Herren for sin Samvittighed ikke fik mindre Lov til at vise ham noget godt, dersom han selv først skulde skrive, hvad han nok ikke saa gjerne vil ud med.

Albert.

Du har ret, Kammerat! Altsaa uden Forhør. Kun det Spørgsmaal vil De finde mig besejret til, uden Nysgjerrighed; hvad onsker De? hvad Tjeneste forlanger De?

Unders.

Det lader sig høre.

Den Vildfarende.

Ved den Godhed, De tilbyder mig, har De allerede fuld Ret til min Fortrolighed. Den haaber jeg meget snart uindskrænket at torde vise Dem. Alt, hvad jeg for det første ønsker, er, ubekjendt og unævnt, at nyde Tilflugt i Deres Huus. De vil let formode, at jeg med eller uden min Forsælse har mistet Udgang til Tryghed og Beskyttelse blandt mine egne, siden jeg maae søge det hos Fremmede. Men jeg skal overtøge Dem om, at det er ikke min Forbrydelse, der sætter mig i en saa ulykkelig Forfatning.

Albert.

Jeg forlanger intet videre. Vil De være kjendt af min Familie?

Den Vildfarende.

Helt af ingen.

Albert.

Som De vil.

Den Vildfarende.

Siden vil De forbinde mig ved at anbefale mig til Deres Frue, dersom — —

Albert.

Vel! følg med. Det er allerede temmelig

mørkt. Vi vil gaae ind ad en Bagdør gjennem Haven.

Vilhelm

(tager Albert ved Armen, og siger affides:)

Den anden Ungdoms Kammerat, som anbefaler sig din Kone paa een Aften. Bekjendtskabet voper paa den Maade artig til.

Albert.

Jeg beder dig, min Broder! forstyr os ikke ved overdrevne Betænkkeligheder den Behagelighed, at være en ulykkelig til Tjeneste.

Vilhelm.

Men du skal see, den første var ogsaa en ulykkelig Stakket, som du har anbefalet din Kone at gjøre lykkelig. Hvem vil ikke gjøre sig lidt ulykkelig for at gjøres saaledes lykkelig igjen? Har Du glemt Seddelen? Vi vil finde flere.

Albert.

Jeg ingen. — Kom, min Herre! det er sidste. De torde behøve at komme til Hvile.

Unders.

God rolig Nat! jeg forlader mig paa Herrens Ord.

Den Vildfarende.

God Nat, min gode Talsmand! men det er sandt. Jeg har jo ikke takket ham for hans Tjenste.

villighed. (Giver ham noget:) jeg takker ham ret meget, ret erkjendelig, min gode Mand!

Unders.

Nei, jeg tager ikke mod noget af Vildfarende! Nei, han kan nok behøve sit selv. Nei, gjør jeg ikke.

Den Vildfarende.

Uden Omstændighed, min gode Mand! God Nat. Jeg haaber nærmere at vise ham min Taknemmelighed.

Tolvte Optrin.

Unders allene.

Borte er de. Sy! en fattig Mand er jeg, men Penge, fordi jeg gjør hvad jeg skal, hvad jeg ikke kan lade være! Da var du en Hundsvot, Unders! Sy, jeg var saa glad, for der kom dog een engang, som ikke greb i Lommen, og ikke ansaae en skikkelig Mand for en Trøring, som ikke kunde gaae et Trin uden for Skillingen! — havde jeg vidst det... jeg maa efter ham og give ham hans Otteskilling igjen. (Gaaer men standser:) men glemmer jeg ikke, at hans stakkels Hest staaer der nede ved Kaen. Den maa jeg tage med mig, og bringe ham baade Hesten og Pengene.

Andet Optrag.

(Haven tæt uden for Herregaarden:)

Første Optrin.

Amalia. Carl.

Carl.

Alting vel overlagt er der intet andet Raad, end
reise lige ned til Tante?

Amalia.

Der vil De blive velkommen!

Carl.

Hun leed mig dog ikke saa ilde. Jeg vil hylle
for hende; saadanne Folk pleier man at faae det
med, som man vil, naar man skamroser dem, og
bærer sig ad saadan, at fornuftige Folk troede, man
gjorde Nar af dem, om man drev det kun halv
saa vidt.

Amalia.

Kan De hylle? Carl!

Carl.

Sandt at sige, jeg tvivler paa, det skulde lykkes.
Det duer heller ikke..... nei, jeg vil skamme hende
ud, taale hendes Støien, og tale fornuftig med
hende, saalænge til hun indseer, at hun gjør sin

Søn ingen Lykke ved at give ham en Kone, som bliver ulykkelig ved at faae ham.

Amalia.

Dg mine Forældre har samtykket, har endog selv foreslaaet Partiet!

Carl.

Det er sandt! — hvilken forunderlig Beslutning ogsaa af de eiegode Folk! havde jeg bare med dem, ikke med den Djævels Tante at gjøre! Ved De hvad? jeg reiser dog derned, fører Charlotte bort, fører hende lige hjem til hendes Forældre. Nu er de dernede hos Tante, men de kommer da nok hjem; de finder os, tilgiver os, og vi er lykkelige.

Amalia.

De er en Tusentast.

Carl.

Det kalder De mig, hvad jeg saa bringer i Forslag. Men komme her, og staae som een af Statuerne, medens de lige for min Næse giver den arme Pige med en anden; det vilde De dog vel ikke, jeg skulde?

Amalia.

Men saa tael da, som et fornuftigt Menneske.

Carl.

Jeg er saa bange for, at det, De nu kalder at tale som et fornuftigt Menneske, er, hvad jeg

vilde kalde at tale som en Mathue, og hvad De i gamle Dage heller ikke vilde bifaldet.

Amalia.

I gamle Dage var vi Børn. Det skulde vi ikke være længer.

Carl.

Er det barnagtigt, med uforstilt Iver at være den elskværdigste Pige tro, og heller vove alt, end svige hende; Nu saa gid jeg aldrig ophøre at være Barn!

Amalia.

Tæel fornuftig med min Mand. Vind hans Godhed, lad ham lære at kjende, og elske Dem. Han formaaer alt over hans Broder. Naar han begriber, at De fortjener Fortrinet for hans Brodersøn!

Carl.

Naar begriber han det? han, som givtede sig med Dem, uden at kjende Dem, og afgjorde Sagen først med Forældrene, saa med Bruden.

Amalia.

Carl! De er utaaalelig.

Carl.

Fordi jeg sig r Sandhed. Han seer rigtig nok ikke saa flem ud! jeg kan nok lide ham; og elsker han Dem, som De paastaaer, saa elsker jeg ham ogsaa. Men tilstaae mig, at, er De lykkelig med ham, saa er det — en Lykketref.

Amalia.

Seg siger Dem, han er en fortreffelig Mand. Maatte Charlotte blive saa lykkelig, som jeg!

Carl.

Seg haaber, hun skal. O, hun skal, for hun skal ikke faae en Mand, som hun ikke kjenner. — Men hvor bliver hun af? Seg doer af Utaalmodighed. Reise bort nu, da hun ventes hvert Dieblif! Dg blive her, medens de derhenne maaskee behandler hende, som man kan vente det af Tante.

Amalia.

Seg har sagt Dem min Meening. Min Mand kommer strax. Seg veed ikke, hvor han bliver af; han skulde følge strax efter os. Tael med ham.

Carl.

Godt nok. Men — Men — Han friede dog saa forbandet fornuftigt.

Amalia.

Der er han, horer jeg.

Carl.

Som Endnu i det mindste gad jeg dog ikke talt med ham.

Amalia.

Dg jeg maa op at besørge Aftens Maaltidet. Det er hoi Tid.

Andet Optrin.

Albert. Vilhelm. Den Vildfarende.

Vilhelm.

Saae du, min Broder! de har benyttet Tiden, og gjort en lille Spadseregang i Skumringen, at høre paa Nattergalen.

Albert.

Nu? Hvad er det saa mere? vi gik jo fra dem. — Gjør mig den Tjeneste at gaae ind, og bede Forvalteren komme herud.

Vilhelm.

Vel!

Tredie Optrin.

Alberte Den Vildfarende.

Albert.

De ønsker at være skjult. Jeg overleverer Dem til min Forvalter. De er hos ham i Tryghed.

Den Vildfarende.

Jeg erkjender med inderlig Taknemmelighed Deres Godhed, min Herre! I sig selv er det mig vel meget vigtigt at være skjult, men dog ikke saa, at min ulykkelige Forsatning skulde være ogsaa Dem en Hemmelighed. Jeg vilde gjerne betro Dem den; men det fordrer Vidtøftighed; Jeg har ikke tordet

begynde derpaa, saalænge den Mand, som er —
hører jeg — Deres Broder, fulgte os.

Albert.

Jeg bør ikke være nysgjerrig, — og er det
ikke. Jeg forlanger ingen Forklaring, førend De
selv finder for godt. Nu er her for det første in-
gen Tid til Bidtløstighed. — Der er Forvalteren.

Fjerde Optrin.

De Forrige. Forvalteren.

Forvalteren.

J underdanig Folge den Ordre, Deres Vel-
baarenhed har behaget at tilstille mig, ved Hr. Vil-
helm Stjernholm, Deres Hr. Broder, har jeg den
Ære, underdanig at fremstille mig, for at imodtage,
og i sin Tid udføre Deres Velbaarenheds videre
Befaling.

Albert.

Vil De ikke være saa god at lade denne Per-
son følge ind med Dem, sørge for, at han forsynes
med alt, hvad han forlanger, beegnes vel, og, som
er Hovedsagen, at ingen faaer ham at see, eller
faaer mindste Nys om, at han er her. Vær saa
god, Hr. Forvalter!

Forvalteren.

Jeg troer underdanig at have fattet Ordren.
En Arrestant; at sige, en Stue Arrestant.

Albert.

Paa ingen Maade, Hr. Forvalter! Min Ven, som maa beegnes paa det bedste, har sin fuldkomne Frihed, men ønsker ikke at sees af nogen, ikke at tale med nogen, ikke at tiltales eller udspringes af nogen, hvem det saa er, ikke engang af Dem selv!

Sorvalteren.

Skal punktligen og paa det nøiagtigste vorde efterlevet. Torde jeg da kun forud underdanigen udbede mig opgivet Personens Navn, Rang og Titel, at jeg, underdanigen opvartende Deres Velbaarenheds Ven, kan vide, hvorledes jeg, uden at forsee mig mod Sammes Værdighed og Rettigheder, underdanigen haver at tiltale og beegne Samme.

Albert.

Navn og Titel gjør vel intet til Sagen. Omgaaes ham, som min Ven!

Sorvalteren.

Som Deres Velbaarenheds Ven; men uden at vide hvorledes Samme individualiter skal betitles og tiltales! det er en vanskelig Casus. Med Deres Velbaarenheds Tilladelse vil jeg da kalde ham Deres Velbyrdighed, eller.....

Den Vildfarende.

Uden al Ceremonie, min gode Hr. Forvalter!

Forvalteren.

Uden — nei bevare mig. Jeg skal, saa noie som jeg kan, efterleve denne, som enhver Deres Velbyrdigheds Befaling, og i sin Tid derover aflægge min underdanige Rapport; hvornæst jeg, naar Deres Velbaarenhed intet videre har at beordre, underdanigen anbefaler mig.

Albert.

God Nat, Hr. Forvalter! God Nat, min Herre! Vi sees, naar De selv vil, og, om ikke før, saa i Morgen.

Femte Optrin.

Albert allene.

Hvem kan den romantiske Skabning være? Han tilbød mig sin Fortroelighed; men jeg saae, Tilbudet kostede ham Overtvængelse. Jeg har desuden at gjøre med mine egne Ting. — Den Seddel, Wilhelm fandt — den fordomte Seddel! Du har ikke din Kones Fortroelighed, gode Albert! Og hvorledes skulde du have faaet den? Du er gift i fire Maanedes; hun kjendte dig neppe tre Uger forud! Hun har ikke kunnet lære det siden. Hun er fornuftig, god, vittig, behagelig, men hun har dog maafee faaet Smag paa Romanvæsenet. Faderen forsikrede, hendes Hjerte var frit. Det forsikrede hun ogsaa. Den Forsikkring havde de begge givet,

enten det var saa, eller ei. Elske Dig kan hun ikke, da Du ikke elsker hende — ikke elsker hende? Gjør du det ikke Daare? — men nei! Det er Lidskab, Daarskab, Afsindighed. Og mere end forhen er hun, hvad skal jeg kalde det? ængstlig, tilbageholden, mindre munter. Hundrede Gange har hun været i Begreb med at betro dig noget; hver Gang har du, efter din Grundsætning, tilbagestødt hendes Fortrolighed. — Godal kjender hende fra Ungdommen; det er et takkeligt ungt Menneske. — Den forbømte Seddel!

Siette Optrin.

Vilhelm.   Albert.

Vilhelm.

Det gjorde mig næsten ondt, at jeg var med, da Du fulgte den vildfarende Person hjem, eller og, at jeg ikke var allene om at følge ham, for saa var man dog kommen efter, hvad det er for en. Du har vel ikke, i det Dieblig jeg var borte, opdaget det?

Albert.

Jeg er ikke nysgjerrig, min Broder! eller rettere: jeg troer mig ikke berettiget til at efterspore, hvad man maa have sine Aarsager for ikke at underrette mig om. Du veed, det er en Grundsætning, hvilken jeg ikke i noget Tilfælde troer mig det tilladt at fravige.

Vilhelm.

Jeg skulde næsten troe, at din Grundsætning gaaer endnu et Stykke videre, at Du nemlig har den Høflighed at sørge for, at man faaer Hemmeligheder at skjule for Dig. I det mindste synes det at være Tilfældet i Henseende til Din Kone.

Albert.

Fordi jeg ikke med Uhøflighed jager et Menneske bort, som er yndet af mine Svigerforældre, og har kjendt min Kone, førend jeg lærte at kjende hende.

Vilhelm.

Nei, men fordi Du synes bange for at forstyrre en aftalt Sammenkomst mellem hende og hendes forrige Elsker. Du vil ikke vide af den Seddel, som oplyser det; Du gaaer her endog, som om Du betænkte Dig, om Du troede dig det tilladt at gaae ind i dit eget Huus, for ikke at forstyrre dem. Virkelig, du er en meget høflig Mand.

Albert.

Jeg har jo her havt at bestille. Overalt jeg lider ikke at spottes. Fordi jeg ikke er jaloux, ikke med dum Mistanke vil plage enten min Kone eller mig selv!

Vilhelm.

Jeg er en erfaren Mand, min Broder! Da jeg giøvede mig med Tanten, saa elskede vi nu hin-

anden saa — oh som Turtelbuer. Vi fik i Førstningen ikke Stunder for bare Nebben og Vimsen, at lære at kjende hinanden. Vi fik siden Stunder. Da vi ikke kunde udholde det evig smægtende Væsen, saa forvandlede det sig temmelig snart til lidt Kjærlighed og Buthed. Nu kom ogsaa Fortroligheden; thi naar man skal leve med hinanden, og det ikke i evig Taushed, som to chinesiske Duffer paa et Skab, der bare staae, og ryste med Hovederne, saa kommer Fortroligheden engang. Nu betroede jeg hende endnu i al Kjærlighed nogle Ungdoms Narrier; det gjorde jeg viist i, kun var det et Aars Tid for silde, at den Fortrolighed begyndte. Betrosede hun mig ikke noget igjen, saa indsaae jeg dog snart Nødvendigheden af at være opmærksom, og jeg fik nok i svær Mængde at være opmærksom paa. Hun troede sig alting tilladt, og jeg, for ikke at være hendes Nar, og lade hende være ulykkelig tiligemed mig selv, valgte jeg, som Du veed, at lægge mine Midler an i Vestindien, hvor jeg nu har levet til for kort siden, og ladet den kjære Constance fljotte sig selv. Har du ogsaa Lyst til at gjøre en Lystreise paa en sexten Aar?

Albert.

Men om jeg nu ogsaa fik nogle Betænkeligheder — det er dog nu for silde; jeg tilstaaer, det

havde ikke været ilde, om jeg havde underrettet mig lidt nøiere, angaaende —

Vilhelm.

Bedre nu, end, naar du efter mange Mars Forstillelse og Eftertale er den, der seeneft af jeres hele Bekjendtskab faaer Deel i Fortroligheden. Du kan endnu i al Stilhed uden Tvivl bringe hende til Raison, og undgaae Lystreisen.

Albert.

Den forbandede Seddel! D! havde jeg været saa lykkelig, at hun ikke havde tabt den, eller i det mindste, at jeg aldrig havde faaet Nys om den.

Vilhelm.

Og i saa Fald! — hvortlænge skulde Du da vel kunne have været blind for det, som dog alle maae see, at hun er kold, tilbageholden, fremmed mod dig? hvortlænge vilde det varet, førend hun var falden i Hænderne paa en anden, som havde grebet Leiligheden til at besætte den vacante Plads i hendes Tilboielighed og Fortrolighed, om ogsaa ikke Gjenstanden for den gamle Inclination var kommen? Fortrolighed har hun jo dog ikke til Dig. Endogsaa mig har hun henvendt sig til, for at formaae mig til, ikke at være paaftaaelig i Henseende til hendes Søsters Givtermaal med min Søn. Jeg kunde mærke, hun ikke har forsøgt engang paa at formaae

Dig til at tage Dig af den Sag, der dog saa meget ligger hende paa Hjerte.

Albert.

Hun veed, hvor gandske jeg afholder mig fra, hvad der ikke kommer mig ved. Jeg har jo heller aldrig talt et Ord til Dig desangaaende af mig selv.

Vilhelm.

Jeg formoder, havde Du havt noget at erindre, saa havde Du vel kommet med det. — Men nu, siden vi ere kommen til at nævne den Sag; hvad siger Du om dette Givtermaal?

Albert.

Du fordrer min Betænkning. Nu vel! passer de sig for hinanden?

Vilhelm.

Et artig Spørgsmaal af Dig! hun er et Fruentimmer, saa nær atten Aar gammel.

Albert.

Jeg troede forhen ogsaa, saadant kunde være nok. Aftalen er gjort — Men gøres der endnu Bauskeligheder paa nogen af Siderne, saa troer jeg, som min Kone, siden Du spørger mig, at Du ikke burde være paastaaende. Jeg veed, hvad Du kan sige: jeg kjendte kun kort Søsteren. Men i det mindste var dog mit Bælg frit; og — det er ikke min Skyld, om hendes ikke var ligesaa. Al —

Vilhelm.

Jeg seer Følgen, vil Du sige. Det har aldrig været min Meening at ville tvinge dem. Jeg troer heller ikke, det behøves, uden Pigen kanstee kommer med lidt Romannykker, for et Syns Skyld. Men pudseerligt er det, at man hører intet enten fra Silkeborgs, eller fra Ferdinand. Smidlertid lader vi de unge to derinde. Hvad vil Du gjøre ved den Sag? —

Albert.

Jeg vil — — Intet. Jeg vil ærgre mig. At Ulykken skulde just i Dag bringe dette Menneske herhid — at Du skulde finde den fordømte Seddel — Oh bort med den Seddel! jeg vil glemme den. Jeg har virkelig jo ikke læst den. Der er ingen saadan Seddel til. Jeg har hidtil været en fornuftig Mand; den maae ikke forstyrre mig Hovedet. Bort med Grillerne! kom! lad os gaae ind!

Syvende Optrin.

Amalia. De Forrige.

Albert.

Der kommer min Kone. Lad os være et Øieblik allene; men som af dig selv.

Amalia.

Ingen af vore Fremmede er her endnu. Kan

det vel hjælpe at bide længer paa dem med Aftens-
maden? Mine Forældre og Tante kjære neppe i
Mørke, og komme altsaa ikke i Aften.

Albert.

Det er en smuk Aften, Du spadserer ikke.
Sag nænder næsten ikke forlade den frie Luft.

Vilhelm.

Da nænder jeg. Jeg mærker, det gaaer igjen
ud paa en Spadsering. God Fornøielse! Der maa
besuden vel en til at holde den unge Hr. Godal med
Selskab, siden min Fru Svigerinde ikke heller læn-
ger har den Høflighed at blive hos ham.

Ottende Optrin.

Albert. Amalia.

Amalia.

De er meget takkefuld i Aften. Befinder min
kjære Mand sig ikke vel?

Albert.

Nei, min Kone! — dog jo — dog nei. Jeg veed
det ikke ret selv. Det forekommer mig, som min Kone
allerede i nogle Dage har været usædvanlig takkefuld.

Amalia.

Jeg nægter det ikke.

Albert.

Og især i Aften.

Amalia.

Især i Aften. Jeg har længtes efter at tale med Dem om Marsagen.

Albert.

De veed vor Aftale; jeg har ikke brudt den, vil aldrig bryde den. Jeg troer, Ægtefællers Troskab og Hengivenhed for hinanden bestaaer i noget langt andet end at meddele hinanden — jeg vilde sagt, plage hinanden med Meddeelelsen af alle de Ængstligheder, Betænkeligheder, Fortrædeligheder, som kan foresalde. Jeg kan ikke gjengjelde Deres Fortrolighed, om De vilde unde mig den.

Amalia.

Jeg forlanger ikke nogen usædvanlig Fortrolighed af Dem; kun, at De vilde modtage min. Men en Ting, gode Albert! havde jeg for det første at forestille Dem.

Albert.

Og det med saadan Fortale? (for sig selv:) Jeg gysrer. Hun kommer med det. Den ulykkelige Seddel!

Amalia.

Hvortlænge har vi været gift, min Mand?

Albert.

Erindrer De det ikke? Brylluppet stod i April; nu har vi August; troer jeg.

Amalia.

Vi kjendte hinanden saa kort, førend vi bleve gifte, at det faldt næsten af sig selv, at vi ikke

førend Brylluppet tiltalede hinanden med det fortrolige Du. Nu i fire Maaneder maatte vi dog have omgaaedes hinanden nok, for ikke at sige De til hinanden, ligesom Fremmede.

Albert.

Nu, hvorfor ikke? men hvorfor ogsaa begynde just i Aften? (for sig selv:) Oh — den kjære Ungdoms Ven hedder nok Du. Man finder, det lader ilde at tiltale ham ventligere, end Egtemanden.

Amalia.

De er i ondt Lune, min Mand! De taler med Dem selv. Jeg tænkte, i Aften, saa godt som en anden Aften; men i Aften — vi har ventet min Familie, da vi skulde forbindes med den ved endnu et Baand. Desuden jeg havde omsider villet aabne Dem mit Hjerte, angaaende et vigtigt Anliggende; hvilket jeg ikke tør, naar vi stedse skal tale fremmed til hinanden.

Albert.

Jeg har sagt Dem min Mening om al Fortrolighed.

Amalia.

De afflaaer at høre mig.

Albert.

Jeg afflaaer min Kone intet. Jeg beder Dem allene betænke, hvad der kommer ud af denne Fortrolighed. Vort Hjertelag, min Kone! maa være saadant, at det ligger aabenlyst i alle vore Hand-

linger. Ingen af Delene maae behøve at skjules. Overhoved, jeg advarer Dem forud, naar jeg nogenfinde skulde falde paa at meddele Dem noget i Fortrolighed, saa bliver det ikke, uden om jeg begaaer noget, der ikke kan taale at betragtes saa ligefrem; men behøver Besmykkelse.

Amalia.

Vel! jeg har spildt mit Forsøg. Albert! Albert! De er en retskaffen Mand; det er haardt for et Fruentimmer, som ikke endnu har vant sig til den strænge Philosopheren, at afvises, naar hun i sin Mands Barm vil udtømme sit Hjerte. Det er haardt; men Deres Retskaffenhed gjør, at jeg ærer Dem, endog hvor jeg ikke kan bifalde Dem. Men Deres Broder staaer i Begreb med at giøre min Søster med sin Søn, som hverken hun eller nogen af os kjender. Tilgiv mig! men betænk engang, hvilket Liv for min arme Søster, om den Mand, hun bindes til, uden et Hjerte med Deres Dyder, har det saa tilluft, som De.

Albert.

Nu, hvad Deres Søster angaaer; det er heller ikke undgaaet mig, at det er meget vovet, at foreene to Mennesker, som saa lidt kjende hinanden, og som de, der knytte Foreeningen, ikke heller kjende. Siden min Broder i Dieblicket har talt til mig derom, saa har jeg ogsaa sagt ham min Meening. Jeg troer, han er intet mindre end utilbøielig til

at lade den Sags Udfald beroe paa Parterne. Det bliver da deres Sag, og angaaer ikke os.

Amalia.

O! maatte det blive saa; maatte det blot beroe paa dem! Og De har talt med Deres Broder, og bragt ham saavidt til Fornuft. Det var Alt, hvad jeg havde at bede Dem om. Hvor usigelig letter De mit Hjerte!

Albert for sig selv:

Virkelig, var det den hele Fortrolighed? eller — skulde hun forstaae Forstillelses-Kunsten i den Grad? — Oh men den Ungdoms Ven! — Sedlen!

Amalia.

De ængster mig. De river Dem fra mig. Deres Sind er i megen Uro. De seer, hvor meget De gjorde mig glad.

Albert.

Virkelig, jeg er urolig. Deres Fader skrev mig saa bestemt, at han skulde komme i Eftermiddag med Deres Søster og Tante. Jeg er i Angst for, at der er tilstødt dem noget. Jeg staaer her, og betænker mig paa — ja det er besluttet — jeg vil ride Dem imøde. Veien i Skoven derhenne er slem. Jeg maae skaffe mig Visshed. (Gaaer indenfor Havestuedøren, og ringer:)

Amalia.

Men saa silde! Det er allerede ganske mørkt.

Albert.

Maanen lyser dog noget. Jeg kjender Veien; min Hest er sikker. (En Tjener kommer:) Lad min Hest sable! (Tjeneren gaaer:)

Amalia.

Men De tager dog en Rideknekt med?

Albert.

Til hvad Nytte? Her er ingen Røvere. Jeg tager maaskee mine Pistoler. — For Stadsens Skyld kan jeg undvære ham, siden det er mørkt. Dog det er sandt, det bliver lyst, inden jeg kommer tilbage, hvorledes det gaaer. Der er mere end fire Miile hen til den vanskelige Wei gjennem Skoven. Siden de ikke alt er her, saa treffer jeg dem vist ikke forend der.

Amalia.

Men saa let til at ængste Dem pleier De dog ikke være.

Albert.

Jeg pleier heller ikke have saa megen Anledning. Jeg troer ikke meget paa Anelser; men Deres Ængstlighed satte min i Gang. Jeg maa bort; jo før jo heller.

Amalia.

Vil De i det mindste ikke spise først? Aftensmaden staaer længe siden paa Bordet.

Albert.

Jeg har virkelig ingen Appetit. Jeg har alt muligt Haab om, at min Ængstlighed er ugrun-

det; men jeg maae have Bished uden Dpsættelse. Hesten vil alt være færdig. God Nat, min Amalia!

Tiende Optrin.

Amalia allene.

En synderlig Engstlighed! han, som aldrig pleier ængstes over nogen Ting! den Sinds Uro, den pinende Forvirring i hans hele Afsærd! — og strax i Forveien den Alvorlighed, det vægtfulde i Alt, hvad han talte. Jeg begriber det ikke — men med sin Broder har han talt til Fordeel for min stakkels, gode Charlotte, og stemt den følesløse underlige Mand til Fordeel for hende! — O virkelig, jeg har intet af hans Engstlighed; jeg føler, uagtet hans selsomme Afsærd, intet uden Glæde over det Haab, han gav mig for min Søster; jeg kan derfor endog ikke tænke med Fortrydelse paa det ubegribelige i hans Dpsørsel mod mig.

Tiende Optrin.

Wilhelm Carl. Amalia.

Carl.

Deres Mand styrter ud gennem Bærelserne, uden at sige et Ord, og kaster sig paa sin Hest, som neppe var opsadlet! — hvad kan der være paa Færde?

Vilhelm.

Jeg spurgte ham, hvor han skulde hen. Det vil min Kone sige Dem, svarte han. Gid jeg ikke havde Hæstværk! gid min pludselig opkomne Frygt var ugrundet! Det var alt, hvad han fik sagt; og borte var han.

Amalia.

Jeg veed næsten heller ikke Aarsagen til denne pludselige Angst, der opstod hos ham. Han faldt paa at frygte, at der skulde være tilstødt mine Forældre noget ubehageligt undervejs.

Carl.

Men skulde blot et Indfald, en vaagen Drom kunne sætte nogen i saadan Forvirring? Kan han ikke have faaet noget Bud?.....

Amalia.

Ikke, det jeg har kunnet mærke; tvertimod syntes det, at hans Frygt oprandt som af sig selv i et Dieblis. I Skoven der henne, sagde han, er Beien saa stem.

Vilhelm.

Det bedste er, at den ikke er værre, end at jeg nok tør asfurere Alt, hvad der kan tilstøde ham selv paa Reisen, uagtet han begiver sig ud brav silde. Beiret er godt. Matten bliver nogenledes lys, og Beien er fortreffelig.

Amalia.

Jeg undrer dog næsten over, at hans Angst ikke gjør ogsaa mig urolig. Men han sagde mig noget for i Weien, som gjorde mig, troer jeg, føleløs for alle ubehagelige Indtryk. Imidlertid burde man dog vel sende en Karl ud efter ham; Det er dog ikke godt, at han er saa gandske alene. Vil De ikke med det samme følge ind med, mine Herrer! saa sætte vi os, om De befale, til Bords. Der er Tid engang.

Vilhelm.

Rigtig. Og for Resten vil vi lade al Urolighed fare. Ham see vi dog ikke igjen førend i Morgen Formiddag engang. Er det ikke dog en sælsom Mand, Svigerinde? At forlade Dem saaledes paa denne Tid af Dagen!

Carl.

Men det er alt for sælsomt. Maa jeg ikke være den, som rider efter ham? Jeg kjender ikke Manden; men mig forekommer det, som Virkningen af en Feber.

Amalia.

Carl!

Vilhelm.

Rigtig! saadan forekommer det ogsaa mig. Men om De nu tog efter ham, meener De da, Feberen

blev helbredet? Desuden! hvorledes vilde det klæde?
Skulde min Svigerinde ville tillade det?

Amalia.

Var der virkelig nogen Fare paa Færde, men
nu; vi har jo Gaarden fuld af Folk. Skal vi gaae
op?

Vilhelm.

Jeg følger paa Diebliffet. Jeg har et Død
at tale med Forvalteren.

Ellevte Optrin.

Vilhelm allene.

Jeg lugter Lunten. Seddelen har virket. Det
var dog virkelig ikke min Hensigt, at den skulde
virke saa glubst. Han tager Paaskud; han giver
dem Anledning; han overrumpler dem. Nei, det
er for meget. Han tilbeder hende, uden at ville
være sig selv det bekjendt. Mistanken gjør ham ra-
sende. Jeg vilde kun bringe ham af fra at være
saadan en Nar, da jeg, som kjender Kjønnen, saae,
at det nok kunde hænde, han blev taget ved Næsen.
Men ulukkelig vilde jeg ikke gjøre hende, Stakket.
Og det bliver hun nu vist, om man ikke forebygger
det, og han med. Hvorledes forebygger man det? —
Ret! ret! Det gaaer an. Saa faaer jeg maaskee
tillige at vide noget mere om den Wildfarende.
(Han ringer paa Forvalterens Dør.)

Tolste Optrin.

Vilhelm.   Forvalteren.

Forvalteren.

Hvad har min Herre behageligen at befale?
Hvori kan jeg tjenstberedvilligst adlyde Deres gunstige Ordres?

Vilhelm.

Intet at befale. Jeg vilde først, inden jeg gaaer op, spørge til vor Fremmede.

Forvalteren.

Med gunstbehageligst Tilladelse tør jeg ydmygt anmode om Underretning, hvem Deres Velbaarenhed forstaaer ved den Fremmede.

Vilhelm.

Hvem? den, min Broder bad ham tage ind til sig, for lidt siden.

Forvalteren.

Jeg har ikke den Ære at fatte — og — Herren tilgiver gunstbehageligst, at jeg i øvrigt tjenstberedvilligst som tjenstskyldigst maa være anmodende om Anstand med at besvare de Spørgsmaale, der have en Gjenstand til Formaal. — —

Vilhelm.

Med hans forbandede Stiil! — Skal det ogsaa være en Hemmelighed for mig, at der er en hos

ham, som min Broder og jeg bragte hjem af Skoven med hinanden?

Sorvalteren.

Uden at afgive nogen tjenstligst Erklæring angaaende, hvorvidt Herren, Deres Herr Broder, af Skoven tilligemed Dem maatte have hjembragt nogen Person, indstiller jeg til Deres Velbaarenheds gunstbehageligste Overvejelse, om jeg, i det Tilfælde, hvilket jeg pønerer, men ingenslunde tilstaaer, at en Person af Hans Velbaarenhed, min Herre, sub fide præclusi & perpetui silentii var anbetroet.....

Vilhelm.

Jeg veed ikke egentlig, hvad Ordre min Broder har givet, men kun, at jeg er ligesaa godt underrettet om den vildfarende, som min Broder. Nu vilde jeg kun tale med Personen, for at høre, om han ikke endnu i Aften vilde forestilles min Svigerinde. Jeg veed, han vilde forestillet ham hende strax, men da han i det samme besluttede endnu i Aften at ride hen at møde sin Svigerfader, saa skulde jeg paatage mig hans Partes.

Sorvalteren.

Deres Velbaarenhed fortolke mig det ikke til Ugunst; men forudsat, at en saadan Person, som ommeldt, var mig anfortroet, med Ordre, at ingen uden hans Velbaarenhed, Herren, for Resten ei

engang jeg selv maatte indlade mig i Samtale med bemeldte ponerede Person.

Vilhelm.

Kort og godt. De, Hr. Forvalter, er en Person, som kan tie; Her er kommet en anden ung Snushane, som har kjendt min Svigerinde, førend hun blev gift med min Broder.

Sorvalteren.

Hvorom allerede behagelig Efterretning til mig er indløben.

Vilhelm.

Seer De, Hr. Forvalter! nu er min Broder rejst bort. Det eneste Bærelse for Fremmede, som ikke er saa godt som lige ved Siden af min Broders og hans Kones eget Kammer, har jeg,ovre i den anden Side af Gaarden.

Sorvalteren.

Fuldkommen efter Situationen.

Vilhelm.

Og det lod ilde, kort sagt, om denne fremmede Herre skulde allene være logeret der med min Svigerinde.

Sorvalteren.

Jeg kan ikke undlade, fuldkommen at bitræde Deres Velbaarenheds behagelige Betænkning.

Vilhelm.

Der er tre Bærelser. De to maa staae for min
Præms Skriver. 2 Deel.

Swigerindes Forældre og Tante, om de skulde komme endnu?

Forvalteren.

Taaler ingen Antegnelse.

Vilhelm.

Derfor synes mig, Hr. Forvalter, man kunde gjerne sige min Swigerinde, at De havde ingen Plads til den Fremmede.

Forvalteren.

Hvilket saaledes næstendeels forholder sig, da jeg ingen har, uden at deele min Seng med samme — at sige, velbemeldte ponerede Fremmede — thi at jeg samme har i mit Huus, er, hvad jeg fremdeles skal have benægtet, indtil saadant tilstræffelig bevises.

Vilhelm.

De er en Nar, Hr. Forvalter!

Forvalteren.

Benægtes, og paastaas mortificeret.

Vilhelm.

Han holder af min Broder.

Forvalteren.

Tilstaaet, pligtunderdanigst, og af inderste Hjerter.

Vilhelm.

Han holder ogsaa af min Swigerinde.

Forvalteren.

Refererer mig til sidste Svar.

Vilhelm.

Det er kun for Folkenes Skyld, og for Snaks Skyld, at jeg gjerne vilde have det saa maget, at der laae nogen deroppe, siden min Broder er ude. Jeg synes, man kunde gjerne lade den hjembragte ligge deroppe hos Hr. Gobal, siden De dog ingen Plads har.

Sorvalteren.

Paa det viseligste og grundigste overvejet og anordnet; kun — ha, ha, ha — at den Fremmede ikke er til, i Følge min allerede ydmygt og pligtskyldigst nedlagte Benægtelse og Protest.

Vilhelm.

Hvilken forbandet Snak! lad mig gaae ind, saa skal jeg nok finde ham, og præsentere ham for min Svigerinde.

Sorvalteren.

Deres Velbaarenhed optage ikke ugunstigen! Men i Kraft af min Herres bestemte Befaling kan jeg ikke undlade i kraftigste Maade at protestere mod ethvert Besøg i mit Huus, indtil sammes nærmere behagelige Ordre.

Vilhelm.

Han er en Pedant; men hans Troffel kan man ikke andet end være tilfreds med, og det er umuligt at blive vred paa ham.

Forvalteren.

Maatte jeg ydmyst proponere, om ei Hr. Godal kunde anvise at dele Logis med Deres Velbaarenhed selv?

Vilhelm.

Det vilde kjønt stikke i Dinene. Saa kunde man ligesaa gjerne sige heele Huset Marsagen. Men naar Fruen selv skulde forlange at tale med Deres ubekjendte Gjæst?

Forvalteren.

For Hendes Naade staaer mit Huus aabent, og skulde Samme der finde, hvad jeg ei tilstaaer, der at forefindes,.....

Vilhelm.

Nu godt! gaae ikke i Seng, hverken De, eller den Fremmede, De ikke har, førend vi nærmere sees! — Maden venter; jeg maae dog ikke forsømme reent det ene for det andet.

Trettende Optrin.

Forvalteren allene.

Hans Attraa til at tale med den Fremmede, og vide, hvo samme er, er ikke større end min egen. Men jeg maa adlyde min Herres Befaling. Hidtil gik det an. Hr. Vilhelms Betænkelse synes i øvrigt kun alt for vel grundet. — Meget ubeleiligt rejste ogsaa Herren bort. Hr. Vilhelms Forslag

var vel overvejet, men lod sig ikke udføre. Her maa altsaa paapasses. Jeg maa skaffe en Stige herfrem; ved den kan jeg her uden for Vinduerne tilsee, hvad der foregaaer inde i Værelserne, som og lytte paa, hvad der forhandles, og i tvivlsomt Fald ved Bulder gjøre vedkommende opmærksomme formedelst Frygt. Jeg har en temmelig Færdighed i at efterligne Ugleskrig. Ha, ha, ha! Dette Talent kan da maaskee engang blive nyttigt. Jeg troer, jeg maa allerede strax forsøge det.

Tredie Optog.

Spisefalen.

Første Optrin.

Amalia. Wilhelm. Carl. De sidde til Bords.

Wilhelm.

Nei, naar man er saa faa til Bords, saa smager et godt Aftens Maaltid ikke, helst naar man har belavet sig paa større Selskab. Der skal saa forbandet megen Viin til at faae Maden til at synke. Jeg troer, dette er min tredie Glaske, om ikke mere; men om vi nu blev siddende her, til den sjette var tom, saa troer jeg dog ikke, de kommer i Nat. Hvorledes gaaer det Dem, Hr. Godal! siden De, saa godt som, ikke drikker?

Carl.

Fortræffelig. Paa det nær, at Deres Hr. Broder i den besynderlige Engstlighed reiste bort, er denne Aften mig en af de behageligste i mit Liv.

Vilhelm.

Saa De savner ingen af det Selskab, vi havde ventet, uagtet det er Deres gamle Venner! — De heller ikke, Fru Svigerinde!

Amalia

Kan De spørge derom? jeg vilde for Resten nødig gjøre de Gæster, jeg har, den Compliment, at jeg savne dem, jeg ikke har.

Vilhelm.

Ret! Ret! Deres Søsters, min ubekiendte Lottes Skaal. Det er den eeneste, jeg savner; jeg længes virkelig meget efter at lære at kjende min tilkommende Svigerdatter. Hendes Skaal!

(Amalia og Carl, kinkle med Glasene.)

Vilhelm.

Søsteren vil jeg ikke spørge; men De, Hr. Godal, kiender hende jo ogsaa; Siig mig oprigtig: Er det saa Høn en Pige, som man siger mig, at hun er?

Carl.

Jeg finder hende det i meget høi Grad.

Vilhelm.

Og saa god — elskværdig, from, ypperlig en Pige.

Carl.

Som De bør forestille Dem Frue Stjernholms Søster.

Amalia.

En meget kold anbefaling! Man maa ikke kunne tænke paa at gjøre Komplimenter for den ene Søster, naar man skal afgive sit Vidnesbyrd om den anden, helst naar hun fortjener saa meget at anbefales med Varme.

Vilhelm.

Nei, det var ikke koldt anbefalet. Jeg saae paa Gyrens Dine, jeg. Nei, der har aldrig nogen sagt mig, at det var en prægtig Pige, saaledes, som han sagde mig det. Havde jeg nu ogsaa min Søn her! D gid han kom endnu i Minutten! — D gid det saa var en takkelig Fyr, saadan som denne Carl! Jeg vilde, De var min Søn, saa godt kan jeg lide Dem, og det uagtet — —

Carl.

Uagtet! — jeg ønsker at vide, hvad en Mand, der ynder mig saa meget, især har at udsætte paa mig. Jeg ønskede at behage Dem.

Vilhelm.

Det vilde jeg nok sige Dem, dersom — —

Amalia.

Det er silde. De tilgiver, at jeg forlader Dem et Dieblis, for at besøge lidt mit Huus til i Morgen.

Vilhelm.

Uden Complimenter! vi fortsætte vores Snak.

Andet Optrin.

Carl. Vilhelm.

Carl.

De vilde, jeg var Deres Søn, gjorde De mig den Ære at sige, uagtet —

Vilhelm.

Ja, seer De! det uagtet behøver saa megen Forklaring. Skjænk i Deres Glas! Min Svigerindes Skaal!

Carl.

Af Hjertens Grund, Amalias Skaal!

Vilhelm.

Uagtet, sagde jeg, De da ikke kunde blive min Broders Svoger.

Carl.

Hvorfor ikke?

Vilhelm.

Viin gjør oprømt og rundtalende. Ikke sandt: Amalia er et kjønt Fruentimmer!

Carl.

Nu, det behøver man ikke at være saa rundtalende, for at tilstaae Dem.

Vilhelm.

Men min Broder — nu! han er min Bro-

der! han er en god Mand, men saa fornuftig, o!
saa fornuftig som Fanden! — han er min Broder,
men jeg er ogsaa en fornuftig Mand, jeg er fri for
Fordom. — Han er ikke Mand for den Kone!
Ikke?

Carl.

Min Herre! Jeg er hans Gjæst. Han er en
meget agtværdig Mand efter alles Vidnesbyrd, han
er min Ungdoms Venindes Mand!

Vilhelm.

Nu, nu; ingen Opbrusen, min unge Herre!
just det, De sagde: Deres Venindes Mand! Nu til-
staa mig, De vilde, han ikke var det. Men nu er
han det engang! men hans Kone er endnu ligesaa
smuk og ligesaa elskværdig. Og Fanden er en Skjelm —

Carl.

Min Herre! dersom De ikke var en Broder af
Huset, hvor jeg er Gjæst!

Vilhelm.

Saa saa vilde De maaske betroe mig, at De ikke
er kommen her, uden enten efter Aftale, eller paa
Speculation?

Carl.

Om ogsaa ti Gange De var Broder af Huset,
saa bør jeg sige Dem, at De yttre en Mistanke
mod Deres elskværdige Svigerinde, og taler om mig,
som en — — —

Vilhelm.

Bogt Dem, Kammerat! eller jeg sætter Dem min Sjel! en Glaske i Planeten! —

Carl.

Og Dem, beder jeg, holde inde med al Fornærmelse, hvis jeg ikke ogsaa paa det eftertryffeliggste demonstrerer Dem baade Husets og min Ære.

Vilhelm.

Veed du vel, min unge Ven! at jeg ikke selv begriber, hvorfor jeg ikke banker dig først af, og siden prostituerer dig for hele Huset, for saaledes at tale til mig. — Men hvordan Pokker det nu er, eller ikke, saa — giv mig Din Haand! — Din Haand, siger jeg —

Carl.

En Mand, som paa det skammeligste fornærmer mig, det leer jeg ad — men den ædelste og bedste Kone.

Vilhelm.

Din Haand, unge Menneske! Jeg lider din Maneer. Du tager det saa alvorlig, at det maa være dit Alvor. Du er ingen snavs Karl; Du kunde ikke komme her i den Hensigt — hvor meget man endog kan see, og man desuden veed, Du holder af min Broderkone — at —

Carl.

Endnu, min Herre!

Vilhelm.

Jeg seer nu, siger jeg, at Du ikke kom her paa Spekulation. Jeg vilde prøve Dig, og det har jeg gjort; for hvor Pokker skulde jeg vide, at Du ikke var af den samme Sort, som alle de andre unge Herrer paa din Alder!

Carl.

Nu alle unge Herrer! dersom De ikke havde selv sagt, at De, foruden en god Deel Groak, havde nu tømmet Deres tre Flasker til Maaltidet, saa vilde jeg sige Dem, at jeg troer det ligesaa slet — om ikke slettere — at tale ilde om hele Verden, som om enkelte.

Vilhelm.

Ingen Skoser, Kammerat! for mine tre Flasker og min Groak. Beed Du til Gud, at Du, naar Du skal have Dig en Kone, ikke bliver nødt til at drukne hendes Erindring i Groak og Biin! Men i det mindste troer jeg dog nu at mærke, at min Broder for din Skyld gjerne kan spare at munstre sig paa den Maneer.

Carl.

Men for sin Kones Skyld da? — dog det er sandt, jeg taler med en Mand, der har en Snidser.

Vilhelm.

For Konens Skyld! — Lad den Tugl flyve. Alle gode Koners Skaal! — Jeg gab vidst, hvor

mange der kom til at neje i dette Dieblis, om de alle skulde her frem at takke for Skaalen?

Carl.

Om der er en og anden, som ikke behøvede, at takke for den, hvor ofte er det da vel ikke deres Mænd, min Herre! der nøder dem til ikke at være, som de burde?

Vilhelm.

Moraliserer Du, Kammerat! — men hør nu: Jeg har sagt Dig, jeg kan lide Dig: jeg har sagt Dig: jeg lider Dig saa godt, saa jeg var tilfreds, Du var min Son! — Du har været impertinent imod mig; det tilgiver jeg Dig. Jeg siger Du til Dig af bare Godhed. — Men jeg maa ikke glemme det, som jeg vilde indlede, da Du blev saa forbistret heed i Hovedet.

Carl.

Det var?

Vilhelm.

Det, som jeg troede, kan der ogsaa andre være faldne paa at tro. Det er jo saa ligefrem. Det kunde ogsaa min Broder Albert faldet paa. Og veed Du hvad? naar man kan være glad uden Vin, saa er den Glæde bedre, end den, man hjælper paa ved Periaalen.

Carl.

Jeg beklager Dem, min Herre!

Vilhelm.

Nu! man maa hielpe sig, som man kan. For nu, at han ikke skal falde paa dit eller dat, og heller ingen anden falde paa saadant, og ingen Spektakel gøres i Huuset.....

Carl.

Til Sagen.

Vilhelm.

Saa maa du i Nat have en Sengekammerat.

Carl.

Bravo! og det skal være?

Vilhelm.

Nu spidser han vist Næsen efter den Kammerfisker, her tripper.

Carl.

De tager meget Feil.

Vilhelm.

Seer Du, der er dit Sovestue, og der er min Broderkones. Her sove ikke flere i den heele Etage. Her er ingen andre Værelser, at anvise dig, for de øvrige Gjestekamre maa staae, om de fremmede kom her endnu i Aften; og han selv er ude. Jeg troer maaskee ikke, Du betjener Dig af Leiligheden; men der maa ingen engang kunne tro det.

Carl.

Det er ikke saa ilde betænkt. Kan jeg da ikke logere ved Dem?

Vilhelm.

Nei kan du ikke. Det maa skee ordentlig, uden at nogen mærker det, begriber Du. — Men vi har en Fremmed her i Huset foruden Dig.

Carl.

Og det er?

Vilhelm.

Det veed jeg ikke. Det er en, som ellers skulde logere nede hos den Cancellistills Forvalter, som desuden ingen Plads har til ham. Men ham maa ingen vide det mindste af, siger min Broder.

Carl.

Vel! lad ham komme!

Vilhelm.

Du er jo Føieligheden selv. D gid du var min Søn! Gid jeg fandt ham saadan en skikkelig Brusk-top. Naar da den kjære Lotte var en god Pige, saa fik hun en honet Mand, som blev lykkelig med Hende. Ikke, Carl!

Carl.

Det vil jeg haabe, og troer det vist.

Vilhelm.

Hendes Skaal! Hun blive lykkelig, og gjøre sin Mand lykkelig!

Carl

(som om han visde begynde at fortælle ham alt:)

Herr Stjernholm! — dog hvad gjør jeg! — hun

blive lykkelig! — Men skulde hun ikke ville have Deres Søn, eller han ikke være hende værd?

Vilhelm.

Hvorfor skulde han ikke være hende værd? Dog, muligt! — Men anseer du mig da for en Skurk, som vilde tvinge en stakkels Pige?

Carl.

Brav! Brav! De er en herlig Mand.

Man hører Skrig som af en Ugle uden for Vinduet:

Vilhelm.

Hvad er det? Jeg troer, den Ugle vil ind. Lad os lukke op for den. Gaaer til Vinduet, for at aabne det. Forvalteren falder ind:

Fredie Optrin.

De Forrige. Forvalteren.

Vilhelm.

Er han besat, Hr. Forvalter, eller forheret i en Ugles Lignelse, som flyver her ind af Vinduet?

Forvalteren.

Jeg beder tienskerbødigt om Forladelse, at jeg.... oh jeg arme Mand!

Carl.

Er De kommen til Skade?

Forvalteren.

Sikkerlig! den største Skade af Verden. Gid jeg var saa lykkelig at have brækket min Hals!

Vilhelm.

Er han gal? Mand! men Arme og Been?

Sorvalteren.

Jeg maa forsøge. Jo jo, de er' ikke reent knuste.

Vilhelm.

Men hvor kommer han fra?

Sorvalteren (sagte til Vilhelm.)

Seed den unge Herre! at vi maa tale et Ord med hinanden.

Vilhelm (til Carl.)

Sorvalteren og jeg har sat hinanden Stevne paa Taget. Jeg glemte at indfinde mig, derfor sprang han her ind af Vinduet. Vi skulde ellers tale lidt sammen under fire Dine. (Carl gaaer tilside.)

Sorvalteren.

Jeg er Deres Velbaarenhed tjenstligst anmodende, behageligen ikke at ville røbe mig. Jeg vilde under de Betæneligheder, som De selv behageligst kommunicerede mig, sætte en Stige til Vinduet, for at passe paa, som De veed, siden Herren er bortrejst.

Vilhelm.

Paa os? — raser han?

Sorvalteren.

Siden, naar De er i Seng. Erindrer De ikke? Nu vilde jeg sætte Stigen til, og prøve, og

fræmme lidt med min Uglestemme! Da De nu lukkede Vinduet op, slog De til Stigen, saa jeg var i Færd med at dumpe ned, og brække min Hals.

Vilhelm.

Men lytte paa Følk!

Sorvalteren.

O, men røb mig ikke; thi kom Herren derefter, saa har jeg underdanigst Formodning, at Hans Velbaarenhed vilde derover lade mig føle sit naadigste Mishag. — De vil ogsaa formaae denne Herre!

Vilhelm.

Nu, nu! til Carl: Tyren vilde have sin Spas af at fræmme os. Det mislykkedes; og han er bange for at uglees. Vi maa intet tale derom.

Carl.

Men ind af Vinduerne i anden Etage?

Vilhelm.

Som sagt — din Haand! Det bliver en Hemmelighed!

Carl.

Nu, for mig gjerne.

Sorvalteren.

Jeg har den Ære at aflægge....

Vilhelm.

Stop! Det unge Menneske, min Broder flyede ham i Forvaring, maa vi tale med.

Sorvalteren.

Jeg har tjenstskyldigst refereret, hvorledes jeg veed af ingen saadan.

Vilhelm.

Som sagt! Det er os meget magtpaaliggende at tale med ham. Desuden, han har jo ingen Plads.

Sorvalteren.

Jeg forsikkrer —

Vilhelm.

At bringer han ham ikke herop strax, saa er det forste, vi fortælle Herren, naar han kommer, at han kryber ind af Vinduerne, medens han er borte; og gjør ham til Latter, om ikke det, som værre er.

Sorvalteren.

Men om nu et saadant Menneske ønskede at være skjult, i det mindste, om Herren havde paalagt mig at holde ham i Tryghed for, at tale med andre, end han selv vilde.

Vilhelm.

Han begriber ingen Ting. Mennesket vil jo tale med os; og jeg kjenner ham jo ret godt.

Sorvalteren.

Jeg skulde efter deslige Sagens Beskaffenheder underdanig formode, at det er min Pligt, tjenstligst at overlade Personen i Deres Velbaarenheds Hænder.

Vilhelm.

Rigtig. — Et Glas til Forfriskning efter Lust.

reisen, og saa gesvindt hent ham. Den Bildfarendes Skaal!

Forvalteren.

Sammes, og, den Ære af Deres Velbaarenheds Velgaaende!

Vilhelm.

Nu affled da!

Fjerde Optrin.

Vilhelm. Carl.

Carl.

Men vil De nu ikke sige mig, hvem det er, De gjør Dem saa megen Umag med, at skaffe mig til Sovestammerat,

Vilhelm.

Vidste jeg det kun. Veed du, hvad — det sidste Glas, jeg der drak, det var for meget. Jeg veed snart ingen Ting meere. Jeg er lige saa nysgjerrig som Forvalteren; men Sønnen og Binen kommer nu saadan paa engang, at jeg rigtig maa opsætte Nysgjerrigheden til i Morgen. Der er min Svigerinde. Nu kan vi sige hende god Nat.

Femte Optrin.

Amalia i Nattøi. De Forrige.

Amalia.

Det er nu saa silde, at jeg troer, vi med Sik-

kerhed kan begive os til Ro, uden at vente længer paa vore Fremmede.

Vilhelm

Vi var af samme Tanke, og ventede kun paa at sige min Svigerinde en kærlig god Nat.

Amalia

ringer; Tjenerne komme, og tage Bordet bort:

Vilhelm.

Men først maa jeg dog sige Dem, at vi to har gjort Bekjendtskab med hinanden, og det saa, vi nær havde faaet hinanden ved Drene.

Amalia.

Det gjør mig ondt.

Vilhelm.

Det skal det ikke. Det er en brav Knos. Siger De ikke det samme? — Men for en Sikkerheds Skyld har jeg sørget for at skaffe ham en Sovestammerat.

Amalia.

Hvem er da det? her er jo ingen.

Vilhelm.

Jo vist er her. Men det er en Hemmelighed, min Moer! Vi havde ellers logeret ham her nede hos Forvalteren. En vildfarende Ridder, som reiser paa Eventyr.

Amalia.

Det er besynderligt nok. Hvem er da det?

Vilhelm.

Det er det, man ikke veed. Hvorfor er ellers
det saa besynderligt, Carl faaer en Sovestammerat?
Det er godt, siger jeg; og Carl siger, han er fornøiet
med ham.

Carl.

Det er jeg, og længes meget efter ham.

Amalia.

Nu for mig gjerne!

Vilhelm.

Nu kommer Forvalteren med ham i Diebliffet.
Vil De, saa har De strax hans Opvartning?

Amalia.

I Nattøi Klokken 12! Nei, det faaer jeg op-
sætte til i Morgen.

Vilhelm.

Saa god Nat da! for nu er han her uden
Tvivl. Jeg er Vice-Bert; jeg har alt anvist Carl
sit Værelse. God Nat!

Amalia.

Carl! God rolig Nat!

Siette Optrin.

Vilhelm. Carl.

Vilhelm.

Besynderligt fandt hun det dog, at Du skulde

have en Sovestammerat. Som om det ikke var alt for besynderligt, om Du ingen fik.

Carl.

Men jeg finder det ogsaa besynderligt, at ingen veed, hvem denne Stammerat er.

Vilhelm.

Ja det er sandt. Ja det finder jeg ogsaa besynderligt. Men saa er vi jo eenige. Nu da! det er ogsaa besynderligt, at jeg efterhaanden finder alting saa besynderligt. Men veed Du, hvad? det er nok bedst, jeg gaaer hen at lægge mig; for i Aften kommer jeg saa ikke ud af alle disse Besynderligheder. Der er de.

Syvende Optrin.

Forvalteren. Den Vildfarende. De Forrige.

Vilhelm.

God Aften, min vildfarende Herre! og god Nat! Jeg skulde være Visevært; men denne Herre har paataget sig Uleiligheden. Han er Deres Vært, og Sovestammerat, og Beskytter. Det er en brav Karl! Jeg har skjændtes med ham; men De kan forlade Dem paa ham, som om det var min egen Søn. Nu, god rolig Nat! Kom han, min gode Forvalter! og lys mig ned ad Trapperne; og lad disse Sovestammerater sørge for dem selv. God Nat.

Ottende Optrin.

Carl. Den Vildfarende.

Carl.

Det er paa en usædvanlig Maade, min Herre! jeg har den Ære at gjøre Deres Bekjendtskab; imidlertid modtage De et hjerteligt Velkommen!

Den Vildfarende (for sig selv.)

Det er Carl! det er ham selv.

Carl.

Dersom jeg var kjendt af Dem noie nok, saa havde De Uret i at være saa bange, som, det synes, De er, for at indlade Dem med mig. Jeg har formodentlig ikke den Ære at kjende Dem, om De ogsaa tillod mig at see Deres Ansigt, og høre Deres Stemme; og jeg er ikke ubekjendt nok til at ville forsøge at opdage, hvem De er, eller hvad der bringer Dem hid; naar det, som man siger mig, er Dem om at gjøre, at være ubekjendt. Vil De, saa slukker jeg Lyset, for at forvisse Dem om, at jeg ikke er nysgjerrig.

Den Vildfarende (med forveendt Stemme.)

Det er naturligt, at jeg undseer mig; min Herre! naar jeg er i det Tilfælde at maatte skjule mine Handlinger, og min Person. Ved at sige Dem een af mine Hemmeligheder, vil min Undseelighed blive Dem endnu begribeligere.

Carl (for sig selv.)

En kjendt Stemme! o den ligner — — —
Og denne Hemmelighed?

Den Vildfarende.

Om jeg var maskeeret, min Herre! Om denne
Dragt skjulede en Person, hvis Kjon ikke tilhørte
Dragten.

Carl.

Engel! Lotte! min egen Lotte!

Charlotte.

Carl! min Carl!

Carl.

Du i mine Arme! Du her! hvor jeg kommer
i Dødsens Angst for at finde Dig i min ubekjendte
Rivals.

Charlotte.

Og bragt i Dine Arme af Din Rivals Fader!

Carl.

Det velsigne ham Himlen for, om han forre-
sten ogsaa var lige saadan, som Du formodentlig
forestiller Dig ham, og som, jeg ogsaa nys troede,
han maatte være! Velkommen! tusende, tusende
Gange velkommen!

Charlotte.

Jeg har bovet, jeg har udstaaet meget, Carl!
for Din Skyld.

Carl.

Det sætte Forsynet mig istand til at lønne dig for med et heelt Livs Glæder, min elskede Pige! Hvorledes er det gaaet? hvorledes har man baaret sig ad? hvorledes er Du kommen hid i Mands-Dragt?

Charlotte.

Du har faaet mit Brev?

Carl.

J Morges. Det er efter det, jeg nu er her.

Charlotte.

J Forgaars skrev jeg det. — Det er en fjorten Dage, siden Tante begyndte at holde an med mig, om at give mit Samtykke til at give mig med en vis Ferdinand, en Søn af den hjemkomne Hr. Wilhelm Stjernholm. Jeg forsøgte saa smaalig at snakke mig derfra, og hun talte ikke videre derom, uden, som det syntes, for Spøg, men dog i en Tone, som om det var afgjort. For fire Dage siden fortæller hun mig, at som i Gaar skulde mine Forældre komme, tage mig med hid, og her skulde mit Bryllup med Ferdinand staae, som i Dag. Jeg erklærede mig, som Du kan troe, paa det bestemteste derimod, men dermed var Hundrede og Eet ude. Forestillinger og Trudser, og Skrigen og Graad og Støien uden al Maade! Hun fortalte mig, at hun i mit Navn alt havde givet mit Løfte; at mine

Forældre var ubevægelige, som jeg vidste af Historien med min Søster, som de ogsaa havde tvunget, sagde Hun, til at blive en lykkelig Kone; — At man vilde bringe mig med Magt til Brudekammeren, eller indspærre mig, som et affindigt Menneske! at jeg vilde forbandes af mine Forældre, som jeg vilde lægge i Graven.

Carl.

Min stakkels gode, elskede, velsignede Lotte!

Charlotte.

Hvad var der nu for Din arme Pige at gøre? Jeg kjenner Tante! Jeg kjenner ogsaa mine Forældre. De var i stand til, hvad det skulde være, ved saadan Leilighed. Efterat jeg havde Frevet Dig til, besluttede jeg det eeneste, der var at beslutte: at flygte. Jeg fik listet disse Klæder ud af hendes Garderobe. De tilhører min Fætter, den unge Edeldorf, som Du veed, hun var jaloux paa mig for, og som saa tidt opholder sig derude hos hende; jeg stjal hendes egen Ridehest nede fra Vænget, og i Aftes reed jeg afsted. Jeg reed hid, deels fordi jeg troede, man mindst vilde troe, jeg havde lagt Veien hid, hvor just min Brudgom og hans Fader opholdt sig; deels fordi jeg ingen andensteds vidste at søge Tilflugt.

Carl.

Og deels, fordi Du kunde vente mig her? —

Charlotte.

Nu er jeg her! hvad bliver nu vor Skjebne?

Carl.

Lykksalighed, og alt muligt godt, Charlotte! Wilhelm er slet ikke paaftaaende. Vi er de bedste Venner af Verden — Din Svoger er en fornuftig Mand, og en fornuftig Mand kan ikke være grusom eller uædel. Jeg er det lykkeligste Menneske under Solen! D vær mig velkommen! velsignede Pige!

Charlotte.

Men hvad vil min Søster sige? Jeg har ikke kunnet underrette hende. Hun er saa alvorlig, saa fornuftig. Hun vil finde det en gal Streg, og hun lod sig selv tvinge til en Mand.

Carl.

Men som dog slumpebe til at være en god og fornuftig Mand, som jeg sagde Dig.

Charlotte.

Jeg har talt med ham. Det var den første, jeg henvendte mig til; af ham tør jeg haabe Alt.

Carl.

Han kjenner Dig!

Charlotte.

Vist ikke. Han lovede mig Beskyttelse, uden at kende mig. Men min Søster! —

Carl.

Hun er Din Søster; hun elsker Dig — D

hun maa see Dig strax. Kan Du frygte for Din Søster, som Du netop tager Din Tilflugt til?

Charlotte.

Jeg frygter ikke for min Søster, Carl! uden, fordi det Skridt, jeg har gjort, fortjener Bebreidelse. O, jeg vilde saa gjerne see hende!

Carl.

Hun er her lige ved Siden.

Charlotte.

Men hendes Mand?

Carl.

Er bortreist.

(Banker paa)

Charlotte.

Bortreist i Aften?

Carl.

Nu. I Aften skulde jo Du og dine Forældre komme. Han frygtede, der kunde være stødt dem noget til. Hun lukker ikke op.

Charlotte (ligger ind af Nøgleskabet.)

Hun er dog ikke i Seng. Jeg har ikke Hjerte til at gaae lige ind. Skulde hun ikke kjende min Stemme? Amalia!

Carl.

Gaa tilside! vi maa have lidt Spøg med hende med det samme.

Niende Optrin,

Amalia. Carl. Charlotte (som i Førfkningen
er frøbet i Skjul i et af Sideværelferne.)

Amalia.

Dem! jeg syntes, det var en anden Stemme.
Jeg kunde ikke begribe — men om muligt kan jeg
endnu mindre begribe, at De midt om Natten!
Carl!

Carl.

Jeg har havt en lang Samtale med Deres
Svoger, medens vi tømte vore Glaffer, da De var
borte; han forestillede mig et og andet, Huusets
Leilighed; at vi er allene i Etagen; at Deres Mand
er reist bort, og —

Amalia.

Carl! drømmer jeg ikke virkelig, (vil trække i Klof-
festrængen.)

Carl.

Er det en Drøm, saa forfikkrer jeg Dem, det
skal ikke blive een af de ubehageligfte, de har drømt.
En, som elffer Dem ulige høiere, end Deres Mand,
som De har kjendt og elffet længe, førend De saae
ham, kaster sig i Deres Arme, og De skal ingen
Modstand kunne gjøre. De maa ikke røre ved
Klokkestrængen; De maa ingen Allarm gjøre. Det
er spildt.

Amalia.

Har De mindste Smule Samling, saa — —

Carl.

Jeg har virkelig ikke megen. Dog vil jeg fatte mig: ingen Bebreidelser, ingen Formaninger! Venſkab ſom før! Det er Vilkaaret.

Amalia.

Og det er Dem! Nu for at gjøre en Ende herpaa: af mig hverken Bebreidelser eller Formaninger!

Carl.

Men det er ikke nok: Venſkab! ret inderligt Venſkab og Kjærlighed, uagtet et vovet, et lidenſkabeligt Skridt.

Amalia.

Nei, det er alt for smukt. Vil De endelig, at jeg ſkal kalde hele Huſet op?

Carl.

Ingenlunde. Jeg ſkal faae bogſtavelig Alt, hvad jeg forlanger. (Charlotte kommer frem.) Seer De, Amalia! Her er Perſonen: Kan De nægte denne, hvad jeg bad om?

Amalia.

Charlotte! min Søſter! min Charlotte!

Charlotte.

Amalia!

Carl.

Hvad sagde jeg?

Amalia.

Men min Søster her i Mandss-Dragt?

Carl.

Det er jo ligesom. De vilde true min arme Pige til at givtes med en, som hun ikke vilde have. Derfor klædte hun sig ud, satte sig paa en Hest, og flygtede fra Tanten.

Amalia.

Min Søster! — og der gaves intet klogere Raad?

Carl.

Jo vist: to for eet. Hun kunde enten lade sig indspærre i en Daarekiste, eller ogsaa givet sig med Hr. Vilhelms vakre Pøbe. Nu har hun begaaet den Dumhed, at blive sit Løfte og sin Tilbøielighed tro, og forsøge paa at gjøre mig til den lykkeligste Skabning i Naturen. Men erindrer De Betingelsen, De indgik: Ingen Bebreidelser eller Formaninger.

Amalia.

Charlotte! har jeg virkelig noget at bebreide Dig? Du elsker mig! Du tager Din Tilflugt til mig.

Charlotte.

Til Dit Hjerte, Amalia! og til Din Forstand.

veileed mig; men red mig! jeg ægter ikke den ubekjendte, man vil koble mig til. Jeg tager ikke tilbage til Tante. Men hvorledes jeg skal blive fri for begge Deelene; hvem skalde jeg bedre betro at sørge derfor, end Dig, min kjære, min kjærlige, min forstandige Søster.

Amalia.

Hvor inderlig jeg er glad over at omfavne Dig! D, det skal gaae godt. Jeg har det bedste Haab. Det skal blive opfyldt.

Carl.

Det er opfyldt. Vi er lykkelige. Der er ingen Ting i Verden mere at lægge til vor Lykke.

Amalia.

Kun vore Forældres Samtykke.

Carl.

Det er sandt. Ja men..... naar nu der intet bliver af med den ubekjendte — Gid han til evig Tid var bleven os reent ubekjendt! forresten Gud velsigne ham — saa er de jo gale, om de nægter mig Pigen. Hun elsker mig, og jeg elsker hende, og vi ere gode og velmenende mod hinanden, og mod hele Verden.

Charlotte.

Mener Du ikke, man vil spørge, hvor riig Du er?

Carl.

Hvem kommer det ved uden Dig og mig? Menner Du, jeg elskede Dig, dersom jeg ikke vidste, at jeg for Dig bliver riig til uendelig Overflodighed, naar min Fader afstaaer mig sin gode, skønne Selvs-eiergaard? Nu! det er langt fra intet Grevskab, men fuldt nok til at føde en Middelstands Familie, opdrage Sønner og Døttre, og uden alt for stort Elæbgive Tid for mig til at lægge imellem lidt til, hvad lidt jeg har lært; for Dig, til at spille mig en af Schulges Viser imellem paa Dit Elæveer, og læse Tilskueren, og commentere over den. Kort sagt: Jorden eier ingen lykkeligere Menneſker, end os.

Charlotte.

Virkelig ikke, naar man ſaa vil glemme, at jeg dog var en bortløben Pige.

Carl.

Det eneſte, jeg ærgrer mig over, er, at det ingen Daarlighed er; og at jeg heller ingen anden Daarlighed veed med Dig. Veed Du, hvad? havde jeg den Tanke om Dig, at Du var ſaa ſuperviis, at Du intet galt i Verden kunde gjøre — ſaa ſagde jeg: Vær ſaa god, Frøken, og giſt ſig med Hr. Vilhelms og Tantes Søn, og øv ſin Viisdom paa ham. Jeg er et Menneſke, og jeg vil intet have med overnaturlige Væſener at beſtille. Derfor holder jeg heller ikke nær ſaa meget af Amalia. Du

har Lidenffaber, og vel nogen Egenfindighed iblandt, og faadant, som horer med til at krydre Livet.

Amalia.

Nu Carl! — men det er sandt, jeg har lovet ikke at komme med Formaninger. Kun een: Gaa ind i Seng! Charlotte er træt; hun følger ind med mig.

Carl.

Er det afgjort? hendes Svigerpapa har formaaet mig nok saa alvorlig, at jeg jo endelig maatte logere denne unge Person hos mig. — Nu — indtil videre, i det mindste for denne Gang, vil jeg afftaae Søsteren min Ret; men ogsaa paa Vilkaar.

Amalia.

Endnu Vilkaar!

Carl.

At De skal elffe hende lige saa inderlig, og af Hjertet, som jeg.

Amalia.

De fortjener at blive lykkelig, gode Carl!

Carl.

Nu da, god Nat! Charlotte! God Nat, min gode elffværdige Pige! Tak for al den Besvær, Du har udstaaet for min Skyld. Bortsov den reent, og vaagn, og vær lykkelig!

Charlotte.

Carl! Carl! Dersom vore gode Forhaabninger

ikke flaae Feil, hvor kan jeg da vente andet end blive lykkelig, naar jeg er elsket, som Du elsker mig! —

Carl.

Dersom — intet dersom. Ingen Tvivl! jeg tvivler aldrig om at blive lykkelig, naar jeg seer paa Dig. Et Kys, gode Pige! for at besegle Vissheden! — Og nu god Nat, gode Amalia! Tak for al Deres Godhed! God Nat, Sovesammerat!

(Strax, efterat de ere gaaede ind, høres Fruen at ringe. Pigen kommer op, og gaaer strax igien.)

Tiende Optrin.

Carl alene.

Nu min velsignede gode gamle Fader! Sid jeg nu lige fra min Pige, med hendes Kys endnu paa mine Læber, kunde gaae hen og fæste dette samme Kys med dets fulde Sødhed paa dine Læber, fordi du bannede mit Hjerte til Følelse for, hvad der er reent og ædelt og godt. Uden din Dannelse var jeg ikke elsket af disse Menneſker, og følte ikke, at jeg fortjente det. — Jeg kunde gaae ned, og vaagne Hr. Wilhelm, og give ham dette Kys, og sige ham, at jeg fik det af hans Søns Brud. Virkelig, jeg tager meget Feil af ham, om han behøvede meget mere, for at afstaae mig Sønnens Rettigheder. Arme Mand! Han maa have Wiin, for at blive glad. Saadan en

Kone fik han. Men hvad saae han da ogsaa paa, da han valgte sig hende? — O! jeg er lykkelig over alle andre paa Jorden. — Nu til Sengs! — Kan jeg sove? — Jeg maa ud i den frie Luft. Der bliver ingen Sovn af i Nat. Her er mig ogsaa for beklumret. (Gaaer.)

Ellevte Optrin.

Amalia allene.

Glæden gjør ubetænksom. Nær havde jeg glemt at forebygge, at min Mand, ikke ganske uforberedt i det mindste, maa træffe min Søster her. Det er dog ikke saa vist, at han jo kommer hjem igjen endnu i Nat. Der er Forvalteren.

Tolvte Optrin.

Forvalteren. Amalia.

Amalia.

Om Forladelse, Kjære Hr. Forvalter! at jeg gjør Dem Uleilighed, saa meget tilde. Jeg saae endnu, De havde Lys inden for Deres Vinduer; jeg kjender Deres Narvaagenhed, og veed, at siden min Mand er ude, og maaskee kunde komme hjem endnu i Nat, saa vil De neppe heller begive Dem til No, førend De seer ham.

Sorvalteren.

Det er min underdanigste Pligtskyldigheds ydmygske Efterlevelse.

Amalia.

Deres Godhed, Hr. Forvalter! Men siden jeg nu vidste, det var saa, at De neppe begav Dem til Ro alligevel, og siden De har Deres Bærelselige ved Porten, saa sendte jeg Bud til Dem, for at bede Dem, have den Godhed, naar De mærkede, han kom, strax at vække Pigen, som desuden ikke er af de muntreste, for at lade mig det vide. Jeg ønskede gjerne at være oppe, for at imodtage den kjære Mand, om han skulde komme. Han reiste meget bængstet bort.

Sorvalteren.

Skal med den prompteste Efterlevelse blive pligtskyldigst opfyldt. Torde jeg, under Bemærkning af, hvad min velbaarne Frue selv behageligst erindrede, at nemlig Lise er meget haardtsovende, ikke til Fruens naadige Resolution nærmere indstille, om det ei maatte, som hensigtsmæssigere, tillades mig, at komme selv, at pikke paa Deres Sovestuebord.

Amalia.

Vilbe De gjøre Dem den Uleilighed, saa skal De have saa meget mere Tak. Vær nu ikke vreed, fordi jeg umager Dem, Hr. Forvalter! God Nat!

Trettende Optrin.

Forvalteren allene.

Herren reiste bort. Fruen vil advares. Hert Wilhelm har Betænkkeligheder! — de er alt for vel grundede — Men min lille Junker fik de luxet mig fra — ham fik jeg slet intet at vide om. — — Allerede ved Forsøget med Stigen paa at opdage, hvorledes man her holder Huus, havde jeg nær brækket min Hals; Ikke desmindre burde jeg dog nok endnu engang gjentage Forsøget med Stigen; at sige uden for Fruens Vinduer. — Den gode Herre! — jeg maa være vis i min Sag, førend jeg drager den til Referat for ham. Det vil blive et forbandet Regnskab. Jeg gad vidst, hvorledes hun vil besvare Antegnelserne. — Til din Post, Hr. Revisor!

Fjerde Optog.

(I Begyndelsen er det endnu mørkt; fra Enden af det fjerde Optrin begynder det at dages:)

Første Optrin.

Albert allene.

Alle Mennesker i Huset er i Ro. Det lykkedes mig at komme ind, uden at vaagne nogen, uden at mærkes. — Albert! Albert! hvilket Grinde er Da

her i? Opdager du nu, at, hvad du befrygter, er sandt, — griber du Dem i hinandens Arme — — Ha! griber du dem i hinandens Arme! — haanet, foragtet, spottet? din Egteseng besmittet! — Fat dig Daare! Retfærdiggjør du i saa Fald dig eller Dem, ved en Handlemaade, endnu skrækkeligere end Deres! Men saaer du ingen Bished — det er det, jeg meest bør frygte. Denne Dør er aaben; det er jo hans Kammer! Maanen skimter ind — Der er ingen! — han er der ikke, men hans Klæder ligge der! — Albert! —

Andet Optrin.

Albert. Forvalteren.

Forvalteren.

(Kommer luskende ind, bestyrtet over at finde Albert:)

Der er nogen; troer jeg ikke, det er Herren selv; — Underdanig god Morgen! det er dog — ja det er Deres Velbaarenhed? Men hvorledes, at jeg skal give mig den Frihed tjenstærbsdigst at forespørge mig, er Herren kommen ind, uden at jeg har kunnet iagttage Deres Velbaarenheds Tilbagekomst?

Albert.

Jeg vilde ikke vaagne nogen i Huset, eller gøre nogen Stoi, derfor slap jeg min Hest nede i Bængeget, og gik ind gjennem Haven. Har De ventet

paa mig, saa gjør det mig ondt. De skal have Tak!
gaa kun i Seng!

— Sorvalteren.

Intet, tjenstærbødigt at takke for. Kun skulde jeg paa Fruens behagelige Requisition pikke paa Hendes Dør, naar Herren kom, da hun vilde gjerne op, at modtage Deres Velbaarenhed.

— Albert. (hæftig:)

Det har hun bedet Dem om! De har paataget Dem..... (for sig selv:) sagte, fremsfusende Daare! — (voit:) De har paataget Dem, siger jeg, at sidde oppe, til jeg kom? De havde let kommet til at vente hele Natten. Tak, Hr. Sorvalter! gaa nu kun til No!

Sorvalteren.

De befaler da ikke, at jeg tjenstærbødigt pikker paa den naadige Fruens Dør, og vaagner hende?

— Albert.

Nei, Hr. Sorvalter! jeg vil ikke gjøre Stoi i Huset midt om Natten, hører De.

— Sorvalteren.

Dersom det ikke maatte synes upassende, saa vilde jeg i dybeste Erbødighed.....

— Albert.

Hurtig da, hvad godt?

Sorvalteren.

Indstille til Herrens behagelige Forgodtbefindende, om De ikke vilde heller gaae til Sengs i et

af Gjæstekomreene, for ikke at forstyrre Fruens Ro, saasom hun sildig er gaaen til Hvile, og.....

Albert (for sig selv.)

Som om jeg behøvede mere Oplysning! —
(Høit:) Rigtig Hr. Forvalter! det er just min Mening, ingen Støi i Huset at ville gjøre.

Forvalteren.

Jeg anmoder Herren tjenstfydmyst, at ville.....

Albert.

Jeg vil intet, uden at De lader mig være med Fred, Hr. Forvalter!

Forvalteren.

Nu ja, siden det er Deres behagelige Resolution. God rolig Nat!

Albert.

Et Ord dog endnu: — at jeg er kommen hjem, — er en Hemmelighed. De er jo en Mand, som kan bevare en Hemmelighed. Nu vel! At jeg har været hjemme — og forresten Alt, hvad De i Nat, og i Gaar, kan maaskee have seet, eller hørt, eller mærket — Alt — forstaae mig — Alt er Hemmeligheder; god Nat!

Forvalteren.

Fuldkommen. Altsaa, ydmyst God Nat!

(Gaaer.)

Tredie Optrin.

Albert allene.

Dg man har givet sig blot for ham endog! saavidt har man drevet det! Albert! Albert! Du havde aldrig ret høit Begreb om Qvindebyd, om den Kjærligheds Lyksalighed, man underrettes om ved Romanfkrivernes Feberdrømme. Dg dog var jeg, ogsaa jeg, nær ved at flumre ind i en saadan Drom. Jeg gifiede mig, jeg begynder at blive en forelsket Daare. Dg nu! — Dog vær standhaftig, Albert! vær en Mand! Men overaskes maae de. D, at jeg maatte endnu have bedraget mig! (Han aabner Døren til Sovekammeret:) Lampen brænder mat. Jeg synes — han gaaer ind, men kommer strax ud:) Nei! nei! — det var sandt. I hinandens Arme! — Det saae du paa, Egtemand! (griber til sit Bælte:) jeg har dem ikke. Godt, jeg glemte at tage mine Terzeroller med. — D, det er vel! det er vel! Gud ske Lov, jeg ikke havde dem! Hvad gjør du nu, Egtemand?..... Rolig! rolig! — De maae vaagnes. — At kun han ikke kommer for mine Dine. Jeg vil ikke gaae derind mere. Men vaagnes maae de. (Han slaaer Sovekammerdøren stærk i;) Nu gjælder det, Albert, at vise dig en fornuftig Mand, eller en Daare. Hun er der alt.

Fjerde Optrin.

Amalia.   Albert.

Amalia.

J al Verden, hvem er der? hvem var ved Døren?

Albert.

Jeg, Amalia! det var mig, som slog Døren i — jeg var ogsaa indenfor den.

Amalia.

Velkommen, min Albert! De kom, førend jeg havde ventet det.

Albert.

Og De kan sige mig Velkommen! og jeg siger Dem, jeg var indenfor Døren i Deres Sovestue — jeg har med egne Dine — — Amalia! Lyv for mig! Forestil i det mindste nogen Bestyrrelse, nogen Skamfuldhed. — Tak Deres Skjætsengel, at De kender mig for sindig til, at De behøver af mig at frygte for noget øieblikkeligt Raseri. — Og dog Amalia! havde De for et Dieblik siden ikke været tryk — De er det endnu ikke, for, at jeg foretager noget, som De vil kalde Hevn, nogen retfærdig, men streng Revselse, Amalia!

Amalia.

Min Albert, min Mand!

Albert.

Deres! Deres Mand! Uværdige! De drifter

Dem til at kalde en Mand Deres, som De paa
saa skjændig en Maade fornærmer!

Amalia.

Seg er uskyldig, min Mand!

Albert.

Som om jeg ikke selv saae det! De vil dog
vel ikke byde mig at see efter eengang endnu! Skal
jeg fremstille Deres Medskyldige, for at overbevise
Dem? (nærmer sig Døren:)

Femte Optrin.

En Tjener. De Forrige.

Tjeneren.

Frue Constance er her.

Amalia.

Tante! i dette Dieblis! — bring hende neden
under.

Tjeneren.

Hun kommer op ad Trappen.

Albert (til Tjeneren.)

Gaa, (til Amalia.) Kan De tage mod hende! —
Jeg ikke. Jeg ønskede at skaane Dem — men det
vilde være at robe Dem. O! men De har lært
Forstillelseskunsten.

Sjette Optrin.

Constance. De Forrige.

Constance.

Allerede paa Benene! jeg har reist hele Natten, og ventede at finde alle Menneſker her endnu i den dybeste Ro! God Morgen, min Hr. Svoger! God Morgen, Niece!

Albert.

Jeg har ogsaa reist i Nat, gjort en yderst ubehagelig Reife, og kommer i dette Dieblig hjem. Tilgiv, at jeg, næsten uden at faae sagt Velkommen, maa forlade Dem. Jeg er overmaade udmattet.

(Gaaer.)

Syvende Optrin.

Constance. Amalia.

Constance.

Det var altsaa din Mand, som jeg ikke faae ſiden i min Mands Tid. Men hvad gif der af ham? Er det hans Maade at være høflig paa, eller er han ikke vel? Men Du ſelv Amalia! Du taler jo ikke et Ord. Lad mig ſee paa Dig. Ih! Du har jo grædt! er der noget paa Færde?

Amalia.

Intet, kjære Tante!

Constance.

Intet? — for intet tager en Mand, som jeg har hørt omtale, som en skikkelig Mand, ikke saaledes mod sin Svigerinde, mod en Kone, som mig, første Gang, han seer hende i sit Huus; for intet finder man heller ikke dig svømme i Taarer. Det maae være noget ret vigtigt, siden ingen af Jer spørger mig, hvorfor vi ikke kom i Gaar, og hvorfor jeg nu kommer over Hals og Hoved, efterat have reist den hele Nat.

Amalia.

Jeg var i Begreb med at ville spørge min Tante derom.

Constance.

Var Du dog? Nu jeg vil sige Dig det. Din Søster — Oh! en Stoel! Jeg kan ikke holde mig paa mine Fødder af Sorg og Forbittrelse — Din Søster. Hvad mener Du? — der er dog ingen, som hører os — hun er løbet bort; som jeg siger, løbet bort. Nu hvad siger Du? Er det ikke en kjon Historie!

Amalia.

Den arme Pige!

Constance.

Den arme Pige? Den Tøyte! den afføelige Tøyte! Efter al den Umag, jeg har anvendt paa at danne hende til et retskaffent Fruentimmer! al den

Kjærlighed, jeg har henødslet paa den uværdige. Du veed, hvor meget jeg holdt af hende, hvad Haab jeg havde om hende. Nu hele det sidste Aar har hun været i mit Huus, under min Opsigt! Jeg veed bedst, hvad jeg har døiet med hende, baade med det onde, og med det gode; hvor glad jeg var, da det Skarn, jeg havde til Mand, saasnart han, efter sine narriske Omstreifninger kommer nu her tilbage, faaer dog det lykkelige Indfald, at giwte hende med vor Søn.

Amalia.

Hun havde aldrig seet ham, kjære Tante!

Constance.

Men veed hun ikke, at han er et fortreffeligt ungt Menneſſe; at han er opdragen ſaaledes, at det er umuligt andet; at han desuden er min Søn, hendes egen Fætter? Hvad ſkulde hun vide mere! Hun ſkulde valgt? ikke? Valgte Du ſelv? Veed hun ikke, hvorledes det løb af med mit eget Valg, da jeg bandt mig til Din Svoger; jeg var dog uroeft en anden Pige end den Tøyle! Det var den eneste dumme Streg, jeg har begaaet i mit Liv. Unge Piger due ikke til ſelv at vælge dem Mænd.

Amalia.

Hun burde have kjendt ham, inden det blev ugjenkaldelig afgjort.

Constance.

Burde hun? Nu saa vil jeg ogsaa, at Du kom til at erfare, at Du burde have kjendt Din Mand, førend Du slog til, naar Du kan forsvare, at hun er lobet bort. Men hvad gjør vi nu for at holde Wilhelm ved Lune? for han tager vist sit Samtykke tilbage, naar han saaer høre, at hun er bortløben.

Amalia.

Jeg veed ikke. Han talte i Gaar om, at, hvis hun viste nogen Modbydelighed for at give sig med hans Søn, saa vilde han ikke samtykke i at tvinge hende.

Constance.

Der har vi det. Var det dog ikke vel, at jeg besluttede at reise selv. Den Poul Wendekaabel hun skal have ham; hun skal, om saa — — skulde den Døyte ordentlig til Len for sin Selvraadighed give sig med, hvem hun lystede? Og veed Du, hvem hun har valgt sig? — Dog! det er sandt. Han er her vel alt, min Søn? Hans Børrelse er dog ikke saa nær, at han kan høre os.

Amalia.

Vi ventede ham i Gaar den hele Dag forgjæves. Han er ikke kommen.

Constance.

Ikke kommen! Ikke kommen! — — Nu saaledes, som Sagerne staaer, er det vel, han ikke er

kommen. Kan Du nu gjette, hvem min Ferdinands Rival er? — Hvem anden end den Bondefnold, den Carl, som I har tilladt at løbe der hjemme i Huset hos dine Forældre paa et par Aar. Der fandt vi Breve fra ham til hende, da hun var borte, jeg troer i Skjepeviis. Jeg vil troe, Du ikke veed noget deraf, siden Du troede, det var dig, han gjorde Cour til. Jeg veed ikke, hvad rart I saae paa den Knægt.

Amalia.

Men da hun nu er borte —

Constance.

Som om vi ikke nok skulde finde hende! Det er ikke længer, end siden den forrige Aften, at hun begav sig afsted. Hun er i Smut hos Knægten, det er jo ligesom. Vi maae sige, hun er bleven syg, og for alting mage det saa, at ingen faaer noget af alt dette at vide. Jeg længes usigelig efter at tale med min Mand. Det er nu fulde sexten Aar, siden jeg saae ham. Vi bleve kjede af hinanden for hans Dumhed, og ubegribelige Egensindighed; og dog, saa længe vi levede sammen, fik jeg stedse Bugt med ham.

Amalia.

Vil min Tante ikke gaae ind i Deres Børrelser, og tage nogen Hvile? — Efter den Natterejse kunde

De behøve det. — Jeg har, sandt at sige, havt en urolig Nat, og ønskede ogsaa — —

Constance.

Jeg er saa oprømt, at jeg føler til intet. Imidlertid — D men der er min gamle Vilhelm! Gaae kun Du. Lad mig tumle ham allene!

Sttende Sprin.

Constance. Vilhelm.

Constance.

Efter hele sexten Aars Græskillelse, og en ikke alt for kjærlig Afstød, saa omsider velkommen igjen min Mand, min Vilhelm! — Nu! da vi skiltes ad, var det vel ikke Meningen, at vi ret snart skulde sees igjen; imidlertid er Du hele fire Uger her i Landet; Du besøger Din Broder, det lader jeg gaae; kjøber et Gods for vor Søn; det ogsaa; men om det saa er min Broder, saa besøger Du ham, inden Du seer til mig, til Din egen Kone. — Var det Ret?

Vilhelm.

Nu min Kone! havde jeg vidst, at Du ønskede det, saa havde jeg ogsaa været hos Dig; men Du forlangte jo af mig, da jeg reiste, at vi aldrig mere skulde see hinanden. Du seer, jeg har tænkt paa vore fælles Anliggender. Vor Søn har jeg jo sørget

for — Nu hvorledes har Du levet, og hvorledes lever Du?

Constance.

— Al Mand! hvorledes? Du veed, hvor inderlig jeg elskede Dig! hvorledes kan jeg have levet i de sexten bedrøvelige Aar?

Vilhelm.

Nu. Jeg elskede Dig ogsaa. Det var derfor, jeg tog fra Dig. Jeg saae, Du var ikke lykkelig med mig, eller jeg stod Dig ikke an. Jeg haaber, Du har udholdt mit Savn.

Constance.

Udholdt dit Savn! at Du endnu, efter hele sexten Aar kan begynde i den samme Tone! jeg udholdt Dit Savn! At Du ikke mærkede paa mig, hver Dag i de fire Aar, vi levede sammen, hvor ondskabsfuld og egensindig Du endda var imod mig, hvor lunefuld og halstarrig og arrig Du førte Dig op ved hver mindste Bagatel; Du dog ikke mærkede, og siden har faaet Tid at tænke paa, at jeg elskede Dig saa inderlig, saa jeg intet Dieblik kunde leve lykkelig uden Dig.

Vilhelm.

Nu, nu, Kone! jeg vilde ikke fornærme.....

Constance.

Kan jeg faae tale et par Ord, uden at afbrydes, naar jeg skal svare fornøftigt paa de Bebrei-

delser, han behager at begynde med, det allerførste jeg efter sexten Aar seer ham igjen? Jeg skulde udholdt dit Savn! Sorg og Bedrøvelse, maatte Du jo dog see, har gjort mig gammel for Tiden. — Eensomhed og Riedsomhed har fortæret mine Leveaar og mine Kræfter. Nei det veed vor Herre, jeg har ikke kunnet udholde det, uden paa en jammerlig Maade.

Vilhelm.

Ja, Ja! Det gjør mig ondt. Jeg havde haabet.....

Constance.

Jeg veed, hvad Du vil sige! Du havde haabet, at jeg havde givet mig tilfreds. Nei! det har Du ikke haabet. Du har haabet, at Sorgen skulde lægge mig i Graven, har Du. Det var dit eneste Haab, saa Du kunde faae Dig en ny Kone, en frisk. Hvem veed, hvor mange Du har havt derovre paa St. Croix? I lever nok et kjønt Liv derovre. Om det saa var min Søn, saa maatte jeg jo ikke beholde ham, til Lindring i min Sorg, men saa skulde han sættes ud et Steds, hvor jeg aldrig fik enten høre eller spørge til ham.

Vilhelm.

Men det var jo dit eget Ønske; Du leed ham jo ikke; Du vilde ikke vide af ham at sige.

Constance.

Eget Onske; leed ham ikke! forbi jeg ulykkelige Kone syntes, Du kunde nok have Raad til at lade mig være fri for al den Uleilighed, der er ved smaa Børn; derfor leed jeg ham ikke! Derfor maatte Du sætte ham ud, som en Hundehvalp! Om jeg nu ogsaa heller havde seet, det havde været en Datter — er jeg derfor en Jesabel, et Uhyre? og saadan er Du endnu efter hele fulde sexten Aar!

Vilhelm.

Nu da min Kone! Jeg skjøtter slet ikke om at røre op i det gamle. Nu faaer Du Din Søn igjen. Nu er han voksen op, og er bleven en brav Karl, som gjør os Glæde paa vore gamle Dage. Nu faaer Du tilligemed ham en Datter; thi det er jo med dit Minde, han faaer min gamle Vens, Din Broder Silkeborgs Datter!

Constance.

Der har vi det igjen, ligesom i gamle Dage, naar Du begynder at snakke, saa faaer en anden aldrig sin Betydning indført. Hvad var alt det, Du der sagde? — Jo, vor Ferdinand skal have min Broderdatter Charlotte. Saavidt var det bragt. Men bliver det derved? Nu havde Du stevnet min Broders og Charlotte herhid, og her skulde han være. Han er ikke kommen. Er det andet end din egen Foranstaltning, at han ikke er her? Du ventede, at jeg

ubuden vel torde indfinde mig med; og dersom Tosen gjør nogen Hocusfokus, og ikke strax gaaer handsende til Brudeskammelen, saa veed jeg meget godt, Du har besluttet, der skal intet blive af; det var det fornemmelig, jeg reiste herhid, for at tale et fornuftigt Ord med Dig om. Hvad siger Du?

Vilhelm.

Jeg siger, at jeg ønsker intet heller, naar Pigen, som alle siger, er en fortreffelig Pige.

Constance.

Det er hun; det er en fortreffelig Pige, en allerkjæreste Pige, en tout a fait Pige. Jeg har selv for det allermeste opdraget og dannet hende.

Vilhelm.

Nu, naar saa er, og naar Ferdinand virkelig fortjener hende, og naar de saa vil have hinanden.....

Constance.

Naar, og naar, og naar. Det er den gamle Præk! men en Mand skalde være en Mand, og et Ord et Ord; og naar de skalde have hinanden, saa skalde de have hinanden, og saa skalde den hele Præk være ude, synes jeg; og det er fornuftigt, og det er ret, og alt det, Du forresten der siger, det er Bringleri og Bisvas; og Du er, og bliver den, du altid har været, og det er ikke værdt at tale med dig mere. (kalder ud af Døren:) Heida, er der nogen? Jeg har rejst den hele Nat, og er træt, og kan

ikke holde ud at skjændes mere med Dig. Dig bliver der saa aldrig nogen Udkomme med. (Lise kommer; til Lise.) Viis mig op paa mine Bærelser.

(Gaaer)

Niende Optrin.

Wilhelm allene.

Jo vist er hun den samme. Jeg er bleven lidt ældre; derfor slap jeg for at klamre med hende igjen.

Tiende Optrin.

Wilhelm. Amalia.

Amalia

(Kommer hurtig ud fra Sovekammeret.)

Har De seet min Mand?

Wilhelm.

Jeg kan begribe, han maa være kommen, siden min kjære Frue Gemalinde er der. Jeg vaagnebe ved Rumlen af hendes Vogn, og skyndte mig op at see Charlotte, som hun formodentlig vil have bragt med.

Amalia.

De er en god Mand, Hr. Wilhelm! Jeg er meget ulykkelig. Min Mand kom hjem, førend endnu Tante var kommen. Det var ikke lyst endnu. Han kom ind i Sovekammeret.....

Vilhelm.

Død og al Ulykke! Fru Svigerinde! Det er en fordømt Historie — Jeg veed det; jeg veed Resten. Nu! han er tilbageholden, og ingen frist Tys, ikke fikket just til at elske. Men! men!

Amalia.

De veed, siger De — De har ikke talt med min Mand! Jeg forstaaer Dem ikke. —

Vilhelm.

Desværre. Det er alt for let at forstaae. Virkelig! Jeg veed ikke, hvorledes man kan hjælpe Dem.

Amalia.

Kjære Svoger! Den ubekjendte, som De i Aftes bragte.....

Vilhelm.

Hvad, Pokkers Færd, har vi nu Stunder at tænke paa ham! Hvor er Albert?

Amalia.

Jeg veed ikke, men vilde De kun —

Vilhelm.

Nu, nu! Saa Dem til Ro, saa godt De kan. Det tør blive godt igjen. Jeg vil tale med Manden. Jeg gaaer at søge ham op.

(Gaaer.)

Ellevte Optrin.

Amalia (allene.)

Som om hele Verden havde sammensvoret sig.
En saa skammelig Mistanke! Kun at man vilde
høre eet Ord.

Tolvte Optrin.

Charlotte. Amalia.

Charlotte.

Arme Amalia! jeg har lyttet ved Døren. Jeg
har hørt Din Samtale med ham. Jeg var hvert
Dieblis i Begreb med at bryde ind, og forklare ham
Alting. Han havde maaskee ikke hørt mig, mere
end Dig.

Amalia.

At jeg kun et Dieblis faaer ham at see; at
han bliver i Stand til at høre mig, og ikke tager
en ulykkelig Beslutning, i den faste Tanke, at der
ingen videre Oplysning behøves.

Charlotte.

Der kommer en op fra Haven. Er det ham?

Amalia.

Det er ham. Han seer endnu meget forvildet
ud. Han kommer herop. Mod, Amalia! Træng
igjennem med din Forklaring.

Charlotte.

Udsæt Dig ikke endnu for hans Forbittrelse, han hører Dig maaske endnu ikke. Lad mig tale med ham!

Amalia.

Men.....

Charlotte.

Bort! men reent bort. Ikke der inde i Sovekammeret, hvor Du skulde høre hvert Ord. Er her ingen anden Dpgang? Du maa ikke møde ham.

Amalia.

Du har maaskee Ret. Fra dette Værelse er en Bitrappe.

Charlotte.

Bort!

Trettende Optrin.

Albert. Charlotte.

Albert (for sig selv;)

Hun skulde vel ikke endnu holde ham forvaret i vort Egteskabs Allerhelligste? — og det var den Rone! — Jeg frygter næsten for at gaae derind. Det er ikke raadeligt, at jeg seer ham. (Han bliver Charlotte vaer.) En fremmed Dame!

Charlotte.

Hr. Stjernholm!

Albert.

Maae jeg spørge, hvem jeg har den Ære at tale med?

Charlotte.

Amalies Søster, som —

Albert.

Om Forlabelse! Jeg saa Dem ikke, da jeg netop hilste paa Deres Tante, i det De kom. Jeg var i nogen Forvirring. Deres Søster veed Uarsagen:

Charlotte.

Jeg ogsaa. De er, tvertimod det Begreb, som hendes Breve, som hele Verden havde givet mig om Dem, meget overilende mod hende. Jeg.....

Albert.

Godt! jeg tvivler ikke paa, at hun jo har foresillet Dem Sagen paa saadan Maade..... Jeg ønsker ikke, at De skal tabe noget af Deres Hoiagtelse for Deres Søster.

Charlotte.

Men det var — — — —

Albert.

Om De behager, saa om noget andet. Det er mig kjær at gjøre Deres Bekjendtskab. Min Broder har sagt mig, at De har samtykket at give Dem med hans Søn.

Charlotte.

Det har jeg ikke, min Herre! og just, at jeg det ikke har kunnet, og ikke vil komme til at kunne, var Aarsagen, hvorfor — — —

Albert.

Nu! jeg kan da glæde Dem med den Efterretning, at min Broder slet ikke er findet at tvinge Dem, til at holde et Løfte, som man maaskee har enten tvunget eller lokket Dem af.

Fjortende Optrin.

Carl. De Forrige.

Carl.

Velkommen hjem! Hr. Stjernholm! Det for-
noier mig, at Deres Frygt var ugrundet. Folkene
i Gaarden fortælle mig, at Tante i god Behold er
alt kommen. Jeg kan sige Dem, at jeg har heller
ikke bortsovet Natten. Deres Broder og jeg sad her
og drak Skaaler til Klokken Gæt. Jeg var bleven
varm, og i Steden for at gaae til Sengs, har jeg
spadseret siden i tre Timer lige til nu. De er ikke
oprømt, Hr. Stjernholm! — O De skulde have
gjort Deres Promenade til Fods, som jeg, i den
deilige Morgenstund.

Albert.

En ubegribelig Frækhed! — Frøken! beviis mig

den Godhed at lade mig være allene med dette Menneske.

Charlotte.

For Guds Skyld, Hr. Stjernhelm! det er ikke ham! Carl! min Carl!

Carl.

Hvad Pokker er der paa Færde?

Albert.

Jeg beder Dem, ingen Støi. Jeg forsikker Dem, det skal gaae saa fredelig af, som muligt. Men Deres! Det skal da være Deres Brudgom! Arme Pige! Nei, i Evighed aldrig. Fordi den Slange ogsaa kan have hvislet for Dem. Vel Dem, at man i Tide er kommen efter, hvad han er.

Charlotte.

Carl! Carl! Manden raser! En umodstaaelig Forblindelse har ganske bragt ham fra sig selv. Kom, og gaa!

Carl.

Det er forunderligt. Bist maa jeg tale med Manden, uagtet han er bleven vred paa mig.

Albert.

Frygt intet, Frøken! men saa kjært, som De har det, at Deres Søster beholder mindste Rest af Agtelse; saa beder jeg Dem: Lad os være!

Carl.

Ogsaa jeg beder Dig: Lad os være, bedste Pige!

Charlotte.

Ulykkelige Forvildelse! arme Søster!

Femtende Optrin.

Albert. Carl.

Carl.

De er umaadelig opbragt, Hr. Stjernholm!

Albert.

Mindre maaske, end man vilde tilgive mig at have været, dersom Anledningen kunde blive bekendt.

Carl.

Men da det synes, som jeg var Formaalet for Deres Forbittrelse, maa jeg da ikke virkelig faae Anledningen at vide?

Albert.

De har den grændseløse Frækhed at spørge mig derom!

Carl.

Frækhed! — virkelig! jeg veed ikke, hvad Anledningen er. Jeg begriber, De maa være falden paa.....

Albert.

Nu vel. Jeg vil forestille Dem Deres Opsørelse? De modtages i mine Svigerforældres Huus med Venskab. De nyder i flere Aar deres Godhed. De lønner den med at besnække Deres Døttre.

Carl.

Besnakke deres Døttre! deres yngste Datter og jeg fattede Godhed for hinanden. Jeg havde al Aarsag til at troe, at Forældrene selv havde glædelig givet os Deres Minde, saasnart min Alder havde gjort det rimeligt at forlange det. Det kan være en Feil; men hvad De siger — —

Albert.

Besnakke Deres Døttre! siger jeg. Hvorvidt De der hjemme havde bragt Bekjendtskabet med den ældre, er mig ubekjendt. Men efterat hun var bleven min Kone, da jeg fandt hende, enten uforbærvet, eller vendt tilbage til Dyden, saa veed De at anbringe saaledes Forførerens giftige Rænker, saaledes at besnære Ufkyldigheden, at — — —

Carl.

Mand! Mand! jeg har her ingen Vaaben; men De taler om Deres Kone, min Ungdoms Veninde, mine Belgjørerens Datter, min Bruds Søster, saaledes, at uagtet Gjæst i Deres Huus skal — —

Albert.

Ogsaa det, nederdrægtige! fattedes endnu i Din Skjændighed, at torde tale med mig om Morder-Vaaben, efterat have allerede myrdet en Kones Samvittigheds Ro, hendes Åre i hendes Barm og i Verden; efterat have tilintetgjort al huuslig Lykka-

lighed for en Familie, som uden Dig kunde have nydt den i saa høi en Grad.

Carl.

Alt det skal jeg have gjort? Virkelig, min Herre! jeg troer, Charlotte havde Ret.

Albert.

Ti, Djevel! og hør mig. Tro mig ikke Nar nok til, at ville bruge Baaben mod dig, for at give Dig Anledning til at troe, Du forsvarede en Ære, som Du ikke har. Tro ikke heller, at Du skal have Dit Spil vundet; Nei! jeg skal vinde hende tilbage til Dyden, til hendes eget Hjertes Agt, og til Ret til Verdens Agt, som hun ikke skal tabe. Du skal skjære Lænder, ved at see hende elske mig mere, end nogensinde. Ikke heller Dig skal jeg forfølge; ikke for Din Skyld, men for min Kones og min egen. Pral, om Du tør, af dit Middingsværk, i saa Fald bliver det Tid, at jeg bruger Baaben mod Dig, som et Skadedyr. For Resten overlader jeg Dig hermed, til Dit eget Hjertes Foragt, til at fortæres af dine egne Nag; dermed bort — bort fra mine Dine! Forlad strax dette Sted! — For ikke at gjøre Opsigt, saa find paa et Paaaskud, for at reise. Saa gør jeg, for at blive borte, indtil den første Følelse af denne Samtale faaer lagt sig.

Carl.

Stjernholm! havde jeg havt Vaaben, saa havde jeg for et Dieblif siden gjennemboret Dem. Nu, ædle Mand! beundrer, og elsker jeg Dem! De er for-
 skræffelig i Bildfarelse; men De er en fortreffelig
 Mand.

Albert.

Bort, siger jeg; Din Smiger forleder mig
 ikke til at høre Dine Opdigtelser. Bort!

Carl.

Nu vel! Til et roligere Dieblif.

Femte Optog.

Havestuen.

Første Optrin.

Wilhelm. Forvalteren. De Forrige.

Wilhelm.

Hvor er Geværkammeret, siger han? hvor?

Forvalteren.

Her! Deres Velbaarenhed! her!

Wilhelm.

Gesvindt, for en Ulykke, gesvindt! luk op. Saa!
 Pungen med Rendefuglerne!

Forvalteren.

Denne Riffel?

Vilhelm.

Pistoler, siger jeg, Pistoler.

Sorvalteren.

Her! men maatte jeg tjenstærbødigt spørge, hvorfor Pistoler?

Vilhelm.

En Sekundant med Riffel! Har ikke min Broder været oppe at skjændes med Mennesket? Reeb ikke først han, saa Carl, afsted — De er ene! Saa! nu er den ladet: Jeg faaer ikke Tid strax til den anden. Afsted — kommer jeg kuns ikke bag efter. — Hans Hest er jo ogsaa færdig?

Sorvalteren.

For Himlens Skyld, Deres Velbaarenhed! havde jeg vidst, det var det Brug — For Himlens Skyld. (Vilhelm hurtigt bort. Sorvalteren ligesaa:)

Vilhelm i det han gaaer:

Maatte det dog ikke være for sildig til at forekomme en Ulykke!

Andet Optrin.

Charlotte. Amalia.

Amalia.

Gyseligt! gyseligt! — Og jeg skal være Gjensanden for en Duel. En Mistanke, som han forsynder at faae oplyst, kan bringe ham til den Yderlighed! Jeg skal være en Fabel over hele Landet!

Den Fornuft og Sindighed, som han har paataget i de fire Maanedes, vi levede sammen, skjulte allene en Voldsomhed, som behøvede intet andet for at bryde løs. — Kom Charlotte! Dgsaa Dig, arme ulykkelige Pige! gjelber det. Vore Forældres Huus være igjen vor Tilflugt! Skulde der heller ikke være Tryghed for os, nu saa er der dog en Hytte et Steds paa Jorden, hvor vi, i Skjul, arme og forskudte, i det mindste ikke for vor Families Anseelse, og de Kaar, vi medbringe, tvinges, eller trues til at forbinde os med Menneſker, som vi ikke kjende.

Constance udenfor.

Grete! Lise!

Charlotte.

D! hører Du Tantes Stemme? Hun kommer

Amalia.

Boguen holder allerede i Porten. Kom!

Bredie Optrin.

Constance allene.

Lise! Grethe! Grethe! Er her da ingen Menneſker i Huset? En forunderlig Opførsel! Manden møder mig i Døren, fortæller mig, at han er træt og kan ikke tale med mig! Konen staaer, som paa Gløder, førend hun kan smutte væk. Ikke engang Tjenestefolkene give Audience. Lise! Lise!

Fjerde Optrin.

Constance. Lise.

Constance.

Kan Mademoisellen dog komme engang. En halv Time staaer jeg her og kalder, efterat jeg beroppe har ringet, troer jeg, en heel Time, uden at nogen gjør mig den Gæde at mærke, jeg er her. Hvad er her paa Færde i Huset?

Lise.

Seg veed ikke, naadige Frue!

Constance.

Veed hun ikke? Hæ! veed hun ikke? Hun skal vide at sige Besked paa, hvad man spørger om. Hun vil ikke vide. Hvorfor havde min Broderdatter grædt i Morges tidlig?

Lise.

Naadige Frue!

Constance.

Seg complimenterer ikke med hende; men vil have et Svar.

Lise.

Gjættede jeg kun paa en Narfag, saa var det uforstaaet af mig, at sige Dem min Gjetning; og havde min Frue betroet mig den, saa var det Utrofskab, om jeg sagde det.

Constance.

Og hun tør svare mig spids og næsviis, Ma-

demoiselle! En paa Dret skulde hun have — hvor er Grethe? at jeg kan faae et efterretteligt Svar. (raaber ud af Døren:) Grethe! Grethe!

Lise.

Hun kan ikke give et efterretteligere.

Constance.

Gaa sin Vej; jeg taler ikke med hende, impertinente Kammerkisten! Den anden har jeg selv dres-seret; derfor maatte hun ogsaa kun blive Stupige.

Femte Optrin.

Constance. Grethe.

Constance.

Kunde Hun omfider komme engang? Hun vil vel heller ikke ud med, hvad der er paa Færde i Huset, og hvor Amalia blev af?

Grethe.

Da er det ogsaa en forfærdelig Stoi, naar Fruen kommer. Nu har jeg været her over et Fjerdingsaar, og her var i den hele Tid ikke saa megen Spektakel, som hos Dem i et Kvarteer. Aldrig saa snart er De her, saa er Stuen paa Loftet.

Constance

Er Hun fra Forstanden? Tænker Hun paa, hvem Hun taler til?

Grethe.

Som man raaber i Skoven, faaer man Svar.

Jeg er ikke i Deres Tjeneste længere. De har selv lært mig at bide fra mig. Om man nu ogsaa fandt de Mandsklæder deroppe paa Fruens Kammer, da Herren har været borte i Nat, og Carl var her; saa var det dog ikke noget, at gjøre al den Støi og det Hurlumhei for. Andre Steder har man sagtens seet saa meget.

Constance.

Hvor uforfæmlet Hun er, faaer man dog nogen Underretning af denne. Man fandt, siger Hun..... nu det er mig noget kjønt. Og hvad blev der af?

Grethe.

Naar Herren og Carl kommer hjem, om de kommer fra den Lysttour, de foretog sammen, saa lad dem fortælle det; hvis ikke, saa faaer De reise efter min Frue, som nu tog bort, hvorhen, veed jeg ikke. — —

Constance.

Nu da! er det saaledes fat! ha, ha! nu begriber jeg det. Saa Amalia er borte? Ja, som man reder, saa ligger man. Den tøsfede Ting! Det burde man see forud. Nu det er dog vel, at man faaer det med den kjære Monsieur Carl! Saa er han ikke i Veien længere. Den tøsfede Ting!

Grethe.

Min Frue er ingen tøffet Ting; og de Klæder, som man gjør saadan Støi over, kan gjerne være kommen der, uden just derfor.

Constance.

Vil hun holde mig sin skidne Mund? Jeg har ikke meere med Hende at snakke.

Grethe.

Somme Folk gjette altid paa den værste Aarsag; fordi, naar saadant traf sig hos somme Folk, saa.....

Constance.

Paa Døren!

Siette Optrin.

Constance alene.

Den knibske Amalia! Kloge Høns lægger ogsaa somme Eider i Nælder. Nu Ferdinand! nu kan du komme, naar du vil. Det havde dog været Skade, om det Parti var gaaet overstyr; og det havde det vist, dersom dette ikke var saa lykkelig indtruffet, inden det endnu var for sild. Men dersom ikke Charlotta staaer ham an, saa kan han jo nu vælge — dog det er sandt, det vilde ikke lade godt. — Der rasler en Bogn for Døren. Skulde min gode Amalia have betænkt sig, og være vendt om? — Nei det er Silkeborg, min kjære Hr. Broder og hans Kone! De faae Nytt at høre. Den Gang givtede de deres Datter bort, uden at spørge mig. Det gjør de nu nok ikke anden Gang.

Syvende Optrin.

Silkeborg. Frue Silkeborg. Constance.
Constance.

Velkommen efter! Nu er jeg her allerede over i to Timer! — men det er sandt — De havde da heller ikke noget at haste efter. Jeg kan hilse fra min kjære forlovede Herr Gemal. Han er den, han altid har været.

Silkeborg.

Men hvad siger min stakkels gode Amalia til det, at hendes Søster har gjort det bedrøvelige Skridt?

Constance.

Amalia! jo det er et par smukke Døttre, I har. I har virkelig Gre af dem. Den yngste er løben bort. Nu det er galt; een i sig selv er deri da ikke videre ondt just, naar man ikke braller det ud for hele Verden. Hun har faaet en Forlibelse i Hovedet, den vil hun blive tro; naar hun faaer en Mand, saa bliver hun ham saa meget mere tro. Den Pige har jeg selv opdraget. Havde jeg faaet Lov at være ene om det, saa havde det blevet bedre. Det kostede mig Umag nok, inden jeg fik skjændet mig til at faae hende til mig det ene Aar; men da var hun ogsaa allerede fordærvet.

Silkeborg.

Men Amalia, Svigerinde! Amalia, siger De?

Constance.

Rom, sæt jer. Det kan nok behøves, for, naar jeg faaer sagt jer det, vil I vel have ondt for at staae paa Jeres Been.

Silkeborg.

Seg forgaaer af Forfækkelse.

Sruen.

Min Datter! min Amalia!

Constance.

Den Gang foragtede Du at spørge mig til Raads. Du tvang hende til at giftes med Broderen til den, som jeg ulykkelige var bleven belemet med.

Silkeborg.

En Mand af hans Rygte, af hans Grundsætninger, der var saa ganske mine egne! jeg raadede hende. Fornuften tvang —

Sruen.

Men hvad er her paa Jærde? hvad Ulykke er her skeet?

Constance.

Hør nu kun! Hun leed ikke Manden. Hvem kan ogsaa fortænke hende deri! han leed heller ikke hende. Deri kunde han da heller ikke være stort at fortænke.

Sruen,

Kjæreste Svigerinde!

Constance.

De levede et Hundeliv. Nu kom den vakke unge Herre, den Bondejunker, som J havde truffet ind fra Jeres Præst derovre.

Silkeborg.

Carl! jeg fejler i alle mine Grundsætninger, de reneſte Slutninger lede til Absurditeter, dersom jeg ikke havde handlet vel i at give, hvilken af mine Døttre det var, til det unge Menneſke, hvis hans Alder og Formue — —

Constance.

Du ſkulde have givet ham dem begge to; han lader ſig ſaa ikke nøie ringere. Han, ſom den arme Charlotte havde forgabet ſig i, for hvis Skyld hun nu er løbet bort, havde imidlertid, for at fortſætte gammelt Bekjendſkab, sneget ſig ind her i Huſet.

Sruen.

Carl! min egen Carl!

Constance.

Din egen Carl! Svigerinde! Amalies Mand, ſom kom efter dette, og ſom var ſaa uartig, at han ikke gjerne vilde være Noſt ſagt; han foregiver i Aften, at han rejſte bort, og blev borte i Nat; men hvad ſkeer? — han kom hjem, førend det blev Dag, og fandt min unge Herre i Amalies Arme.

Sruen.

Carl — Amalia. Det er ikke ſandt. Om

saa hele Verden kommer frem, og vidner det, du der siger, Svigerinde! saa siger jeg, det er ikke sandt. Min Amalia har ikke været saa afføreligt et Skarn, og Carl ligesaa lidt. Det er noget, som bare Din Ondskab opdigter, for at gjøre os arme, arme Forældre fortvivlede!

Constance.

Ikke sandt! Ikke sandt! Hun tør sige mig i mine Dine, det er Løgn, det jeg siger. — Det skal aldrig nogen retskaffen Kone have sagt, at jeg lyver. Desuden, den Uforkommenhed leer jeg bare af; hele Huset har seet det, og veed det; og nu er Carl, og den Hr. Stjernholm, I givtede Jeres vakke Datter med, ude at flyde hverandre en Kugle for Panden, og hun er imidlertid løbet bort, ligesom den yngre.

Silkeborg.

Min Amalia!

Sruen.

Min Amalia! men naar endog alt dette var efter Bogstaven, som hun siger, saa vidner jeg for Himmel og Jord, det er ikke sandt, at min Amalia er et flet Creatur. Det er ikke sandt, at hun har begaaet det, hun beskyldes for; der maa være aldrig saa meget, der gjør det sandsynligt. O, jeg uheldsalige Moder! begge begge mine Kjære elskede Døtre uheldelige! foragtede! — Men uskyldige, uskyldige er de, eller der

er hverken Dyd eller Ufkyldighed eller Oprigtighed til paa Jorden! O min Mand! min Mand! trøst din stakkels gamle ulykkelige Kone! — Ikke sandt! vore Døttre kan ikke være saadanne, som Din Søster vil forestille dem; de — — —

Constance.

Jeg foragter hende, og hendes Uforfammenhed, Svigerinde! hendes Stolthed tillader hende ikke at troe, at hendes kjære Døttre kan være skrøbelige Mennesker. Hun vil faae at see.

Silkeborg.

Gud forlade dem den Sorg, de gjør os! Det stemmer ikke med, hvad jeg har stræbt at indprænte dem. Jeg begriber heller ikke, hvorledes det var muligt. Men der skeer ofte, hvad vi ikke troer. Vi bør endda elske dem, Kone; og søge at bringe dem tilbage til det bedre.

Sruen.

Nei de er ikke flette Creature! men var de det! Nei aldrig vilde jeg see dem mere. Aldrig vil jeg have den Sorg, endnu mere at spille Kjærlighed og Anførsel til, hvad godt er, paa dem.

Constance.

Sa nu kan I hævle og vræble, som I altid har gjort. Hvad skal der nu blive af? Hvad vil I gjøre? — Jeg maa imidlertid ud, og see, jeg faaer

fat paa min Hr. Gemal. Det blev ikke saa ganske i det rene, den Gang, jeg sidst talte med ham.

Ottende Optrin.

Silkeborg. Frue Silkeborg.

Frue Silkeborg.

Hun er flygtet herfra, sagde hun; hvad har vi her mere at gjøre? — vi maae ogsaa bort igjen. Og her — hvor vi for de saa Uger siden saa hende med den retslafne agtværdige Mand, og saa forud al den Glæde og Velsignelse, de skulde nyde med hinanden, naar hun blev Moder, og med de kjære Bøllinger om sig..... og hun skulde — Du siger intet, kjære Mand! Taarerne triller Dig ned af Kinderne!

Silkeborg.

Det betyder intet, min Kone! Jeg tænker paa: Du siger: vi skal ikke see Amalia mere. Du har Ret. Det er at spille Kjærlighed og Ansøsel til det Gode! det er at volde os dobbelt Græmmelse, og gjøre dem dobbelt skyldige. — Nei!

Frue Silkeborg.

Og dog Mand! naar vor Datter vilde vende tilbage.....

Silkeborg.

Det er imod en forstandig Mand's Grundføetninger at græde, at lade sig henrive af en Lidenskab; jeg

flammer mig over, at jeg ikke kan holde mine Taarer tilbage.

Srue Silkeborg.

Der er baade han og Broderen! Gid vi kunde gaae i Jorden! kjære Mand!

Niende Optrin.

Albert. Vilhelm De Forrige.

Albert.

Jeg forsikkrer Dig Broder! jeg er rolig. Maatte kun ikke Din Støien have gjort Opsigt!

Vilhelm.

J havde skjændt's, J reed ud. Man havde hørt tale om Baaben; jeg vidste, hvad der handlede om. Hvorledes kunde jeg troe andet, end at J kom til at flaaes. D, men der er Dine Svigerforældre!

Albert.

Velkommen min Fader! Velkommen min gode Moder! De er allene. Tilgiv! De vil have fundet Huset lidt i Uorden i Dag. Den meget ubehagelige Tidende, Tante Constance bragte os, angaaende Søster Charlotte — —

Silkeborg.

Kjære Stjernholm!

Srnen.

Gode retskafne Mand! den Sorg var stor: men den, som skulde møde os, da vi kom her hid, gode

Mand! som jeg ikke tør kalde Svigersøn længer:—
det var meget mere, end vi kunde udholde.

Albert.

Hvilken da? (for sig selv:) At man allerede har
sagt dem (høit:) vi tog os naturligviis den Ubefin-
dighed af den kjære Pige nær.

Sruen.

O Gud give, det var bleven derved! Det var
flemt; vist var det; men det, som Søster Constance
fortæller os om vores Amalia! gode Mand! jeg kan
see det paa Dem. Jeg kan... Jeg ulykkelige Moder!

Silkeborg.

Kjendte De den Opdragelse, vi har stræbt at
give vore Børn!

Vilhelm.

Der har allerede igjen den fordømte Kvinde
været.

Albert.

Det maatte da ikke være Dem ubekjendt! Nu
da! desværre! Velan! kjære Fader! ejegode Moder!
tilgiver, jeg beder Dem ret inderlig; tilgiver Deres
forvildede Datter! hun skal igjen vinde Ret til De-
res Kjærlighed. Dgsaa indtil det ulykkelige Dieblif
har hun altid og i alt opfyldt en retskaffen Kones
Pligt.

Sruen.

Min Søn! min elskede Søn!

Silkeborg.

Ædle Mand! Det er stort! — Det er efter guddommelige Grundfætninger!

Vilhelm.

Broder! havde jeg troet dig i Stand til at handle saadan, jeg havde ikke gjort dig jalour. Jeg vilde kun bragt dig til at forekomme Anledningen til at blive det, for jeg troede, Du da, ligesom alle andre, skulde have skaant Dig som en Nar.

Albert.

Men det er ikke nok; De lover at tilgive vor ulykkelige Amalia! O virkelig, De har ogsaa meget, ligesaa meget at tilgive mig, som hende.

Silkeborg.

Dem! æble!

Sruen.

At tilgive Dig, Kjæreste bedste Søn!

Albert.

Jeg har fejlet, jeg har ikke været opmærksom nok, for kold, for tilbageholden. Jeg har miskjendt hendes Karakter. Jeg føler det. Nu? det skal blive bedre. Vi skal endnu blive lykkelige; mine gode Forældre skal ikke fortryde Deres Valg.

Vilhelm

(falder ham om Halsen, og deri forekommer Silkeborg:)

Mig først, gode Gamle! Broder! det er en herlig Sag at være gift, naar man har Forstand.

Silkeborg.

Mand! Mand! jeg vil gaae i Skole hos Dig, for at lære, hvorledes en Mand skal behandle sin Kone, for at gjøre hende dydig og lykkelig.

Frue Silkeborg.

Jeg begynder nu først at fatte Respect for dine Grundsætninger, Mand! for just saadan har Du baaret Dig ad. — Gud velsigne Dig, min Søn! Og gid Amalia fortjente en saadan Mand!

Tiende Optrin.

Constance. De Forrige.

Constance.

Er han her, medens jeg først søger ham overalt, og siden faaer at vide af Folkene, at han skal være ude med hans Broder at skyde Carl? og min Hr. Svoger er her ogsaa alt? Det er dog vel, at Carl, hvor slet en Person han end er, lod Jer den Gang løbe med en lang Næse. Rygteren desmere glædede sig over det, da han saa, at Carl betænkte sig, og bare reed ind til Præstens her lige ved Siden, i steden for at ride ud, der, hvor I havde sat ham Stevne.

Vilhelm.

Det var Feiltagelse, min lille Kone! der var intet Stevne sat. — Der har ingen havt i Sinde at skydes, uden jeg.

Albert.

Og Folkene har talt om — Folkene veed —

Constance.

Nu, hvorledes kunde saadant løbe af, uden at nogen fik det at vide, især siden den gode Frue Amalia besluttede at lade spænde for og kjøre bort, da hun formodentlig ikke gad løbet bort til Guds.

Albert

(gaaer pludselig bort:)

Ellevte Optrin.

Silkeborg. Fru Silkeborg. Wilhelm.

Constance.

Constance.

Saa det var min Herr Gemal, der var saa tapper? Jo det traf da ogsaa meget beleiligt. Det er hans gamle Klogskab. Nu er Amalia borte, og Alting saadan i Forvirring, saa det aldrig kan blive godt mere. Tænker hendes Mand at hente hende ind, saa tager han nok Feil, for det er alt en god Stund, siden hun tog væk, desuden veed ingen, hvad Vei hun har taget.

Frue Silkeborg.

Hun er borte, borte, min Amalia! men Carl er her. Det kan aldrig hænge rigtig sammen med den hele Historie. Gid jeg et Dieblif kunde faae talt med Carl! —

Vilhelm.

Hvad kan der være at tale med ham? Men vil De; nu da, siden min Broder er borte, for nu er han vist afsted efter sin Kone, saa vil jeg sende Bud ind til Præstens efter ham. (Gaaer.)

Tolvte Optrin.

Silkeborg. Fru Silkeborg. Constance.

Constance.

Jeg begriber ikke, hvad I staaer nu her, og vrævler for længer. Det eneste, der nu er for Jer at gøre, er dog at sætte Jer smukt i Jer Bogn, og kjøre hjem. De Jeremiader hjælper til ingenting; og see paa, at Manden nu revser Amalia, som han sagtens vil, om han haler hende ind, det kan dog ikke være Jer nogen Fornøjelse.

Silkeborg.

Du tager Feil af Stjernholm, min Søster! Du begriber ikke, hvad det er for en Mand.

Frue Silkeborg.

At hun ikke var reist! Maatte han nu bare strax naae hende igjen.

Trettende Optrin.

De Forrige. Albert. (strax ogsaa) Vilhelm.

Albert.

Alt for sandt! hun er borte! — Tante! Tante
(29*)

te! I steden for at neddykke Alt, er det Dem, som overlydt gaaer, og udskriger, hvad De veed, og ikke veed. Seg vilde —

Constance.

Hvad? det er mig, mig, som er Karsag i min Hr. Svogers Gattiser! Og De kommer til mig med Grovheder for, hvad der ingen er Skyld i, uden De selv. — Amalia duede ikke meget; det er rigtigt nok; men havde De været en fornuftig og retfærdig Mand, min Hr. Svoger! —

Vilhelm.

Vil Du endelig skjendes min Kone! saa kom! jeg har saa tilgode for heele sexten Aar. Men lad den arme Mand være med Fred!

Constance.

At fare løs paa mig! Han selv! han selv, og saa Du, min vise Hr. Gemal! ingen anden er Skyld i det altsammen; og saa skal jeg undgjelde — og saa skal man behandle mig som en affindig, og gjøre Nar af mig, og det skal min Mand —

Vilhelm.

Ret! vend Dig kun til mig. Kom min Kone! en Dyst kan jeg vel udholde. (Han fører hende bort med Magt.)

Fjortende Optrin.

Silkeborg. Fru Silkeborg. Albert.

Albert.

Hun er pludselig rejst bort. Alle Folkene —
Jeg havde haabet, at det var blevet en Hemmelig-
hed for alle Menneſker. Offentligt Haan! Gjen-
ſtand for de Godes Medlidenhed, for Daarernes
dumme Latter!

Femtende Optrin.

De Forrige. Anders.

Anders.

Om Forlabelse, Herre!

Albert.

Jeg har nu ingen Tid, min kjære Anders!
en anden Gang.

Anders.

Der ſkal ikke ſaa megen Tid til. Det er jo
Herrens Svigerforældre; jeg ſaae dem her ved St.
Hans Dags Tid! da de var her i Beſøgelse! Vel-
kommen til os! Gud velſigne Dem! for de maae
ſikkert og viſt være rare Folk! Gud velſigne Dem
for Kone, De har givet vor gode Herre! Saa ged og
fornuftig og omgængelig. — Jo det er ikke ligegyldigt
for Folkene paa et Guds, hvordan Kone Herren
har. Det har man nok Exempler paa, Der er in-

gen flikkelige Folk paa hele Godsset, som jo vilde takke Dem for Kone, de har givet Herren!

Sruen.

Min Mand! min Mand! Det er vor Amalia!

Albert.

Godt, min gode Anders! men lidt snart! Hvad vil Du?

Anders.

Det var bare den unge stakkels Herre, som kom i Aftes der nede ved Naen; han lod sin Hest staae, medens han fulgte med mig op til Herren i Lunden; og den Gang tænkte jeg intet paa den.

Albert.

Nu den bringer Du op i Stallden, saa er det ikke videre.

Anders.

Jo vist er det videre; Jeg vilde bragt ham strax i Aftes, men saa havde han lidt sig løs; og inden jeg fik ham igjen, var det saa filde. Men saa var det den Gang, han saa fulgte med Herren, saa stak han mig en Otteskilling i Næven. Nu er vi her paa Godsset ikke saadanne Luderinger, som de kanstee kan være andre Steder, at de skal have Drifteskilling for det allermindste. Jeg vil ikke have den Persons Otteskilling, vil ikke jeg, og her er den. — Nei stop! den var det dog vel ikke; det er jo en Regnepenge; den er guul. —

Albert.

Min kjære Mand! Du er forfærdelig vidt-
løftig.

Unders.

Naa! Herren plejer heller ikke være saa stundesløs! — Der skal Tid til Alting. Men hvor skulde nu jeg have faaet denne Regnepenge fra? Jeg har heller ingen anden Otteffilling. Han har nok taget Fejl. Nu, siden det er kun en Regnepenge, saa vil jeg forvare den til Amindelse.

Albert.

Det er en Ducat.

Unders.

En Ducat! Ei! — ja saa! saa har han ogsaa taget Fejl. Vær saa god at flye ham den! — Her er ogsaa hans Frakke, som han havde lagt tvers over Sædlen. Ja, men her skal Herren see det rareste. Der var Personens Uhrkæde bleven hængendes i en Knap af Frakken, med det samme han tog den af sig. Jeg havde saa nær traadt paa Uhret. Frakken var faldet af Sædlen i Græsset, og mørk var det; men jeg fik dog Skimtet af Knapperne at see, og da jeg saa tog den op, saa hørte jeg Dik, Dik, Dik! hvad er det, tænkte jeg, og saa hang Uhret der. Ja Glasset er sønder, men vil Herren see, det er rigtig et rart Uhr.

Sruen.

Det Uhr — det er Lottes; det er min Lottes
Uhr; Virkelig hendes. Mand, Mand! seer du?
(Albert ringer.)

Silkeborg.

Upaatvivlelig! hvor er den, som har tabt det?
(en Tjener kommer ind.)

Albert.

Forvalteren! kald ham! han maa komme strax
(til Anders:) behold Ducaten, min ærlige Anders!

Anders.

Den Fremmede Bildfarendes! See, om jeg
gjorde —

Albert.

Godt! Men jeg betaler Dig hans Uhr for
fuld Værd, min gode Mand!

Anders.

Vil Herren gjøre Mar af mig? betale mig,
fordi jeg ikke stjæl det?

Sruen.

O, men hvor er hun? —

Albert.

Strax, haaber jeg, strax!

Sextende Optrin.

Forvalteren. De Forrige.

Albert.

Den Bildfarende, jeg overleverede ham i Aftes?
 Hvor er han? De har dog ikke.....

Forvalteren.

Naadigste Herre! naar jeg pligtunderdanigst
 forestiller Dem, at.....

Albert.

Hvor er han?

Silkeborg.

Hvor, Hr. Forvalter?

Srue Silkeborg.

Snart, snart, kjære Hr. Forvalter!

Forvalteren.

Til at godtgjøre, hvorledes jeg er ganske udfyl-
 dig i.....

Srue Silkeborg.

Bare, hvor han er.

Anders.

Nu, nu! De skræmmer Livet af den arme
 Mand. Der skal Tid til Alting. Det er en flis-
 kelig Mand; Han har ikke ædt ham.

Forvalteren.

Maatte jeg underdanigst forestille, hvorledes
 jeg har kun een Sæng; og den Fremmede var ikke

at overtale, enten til at sove hos mig, eller til at lægge sig, og lade mig være oppe.

Albert.

Kort! Kort!

Forvalteren.

Da jeg nu tillige havde bemærket Herrens usædvanlige Urolighed, og de Betænkeligheder, Hr. Godals Nærværelse..... og da jeg desformodt troede at burde applicere en Stige uden for Vinduet.... Men det er sandt, det hører ikke til Sagen.

Frue Silkeborg.

Videre, kjære Hr. Forvalter! hvor er Mennesket?

Forvalteren.

Efter indhentet Betænkning og Beraadslagning med Hr. Wilhelm og Hr. Godal, saa besluttede jeg, i Haab om Herrens naadige Approbation, at lade den fremmede Vildfarende sove hos bemeldte Herr Godal.

Albert.

Amalia! Amalia! Carl! — — Men hvor er den Fremmede siden bleven af?

Forvalteren.

Jeg veed ikke. I denne Morgenstunds mangfoldige Forvirringer, og da Herren selv behageligst har undslaaet Dem for at indlade Dem paa nogen Gjenstand, som..... Der er imidlertid, medens jeg med Hr. Wilhelm reed bort efter Herren, bortreist.

med den naadige Frue, sige Folkene, en Person,
klædt i Fruentimmerdragt.

Albert.

Det er hende; det er hende! Amalia er uskyldig.
Carl er uskyldig. Vi maae indhente Dem.
Strax Hr. Forvalter! Strax; faa mig en Hest.

Forvalteren.

De staae endnu sadlede.

Albert.

Godt! — kjæreste Forældre! kan De tilgive
mig? Vil De? D jeg seer det. Jeg haaber ret
snart at være her igjen. (Gaaer.)

Forvalteren.

Men hvad Bei tage De? — Nu det maae
Lykken behageligst udvikle. (Gaaer.)

Anders.

Men Dukaten! jeg vil min Sjæl ikke beholde ham.

Syttende Optrin.

Silkeborg. Hans Kone.

Silkeborg.

Begriber Du dette? Kone!

Frue Silkeborg.

Amalia er uskyldig. Vi saaer vor Lotte igjen.
Ogsaa Carl er uskyldig, vort tredie Barn. Det er
saa forviklet, saa jeg rigtig nok ikke fatter, hvorledes
Sammenhængen er.

Attende Optrin.

Vilhelm. Constance. De Forrige.

Vilhelm.

Min kjære Kone har den Ære at anbefale sig. Siden jeg ikke vil give mit Minde til, at vi endelig skal domme vor Son til at giftes med en Vige, som løber bort for en andens Skyld, endskiøndt vi ikke engang veed, om han vil have hende, saa besværges hun os sit behagelige Selskab. De har neppe noget derimod?

Sruen.

Vi har her langt andet at tage vare. Amalia og hendes Mand —

Vilhelm.

Den Sag faaer nu at jevne sig selv. Men ikke sandt, siden det er tydeligt, at Charlotte ikke vil have vor Ferdinand, saa giver Du mig mit Ord tilbage. Vi seer her alt for godt, hvad der kommer ud af at tvinge Folk sammen.

Constance.

At behandle mig saadan! ikke engang at tillade mig at fremsøre et eeneste Ord, som om jeg var et Barn.

Silkeborg.

Kun i den Forudsætning, at hun ikke kunde

nære en saadan Forbindelse, som ogsaa hendes Brev
viiste —

Constance.

Der fejler ikke andet, end at J vilde sætte Jer
i Hovedet, at hun nu skulde ordentlig have den Hr.
Carl, som hun løb bort efter, og som man traf
hos Søsteren. —

Vilhelm.

Det kan man da sagtens love, ja sværge dig til,
om det gjaaldt, at der ikke skal blive noget af.

Sruen.

De er uskyldige allesammen.

Constance.

Uskyldige! uskyldige! Nu, saa gid alle J uskyldige
var tilsammen paa Blokshjerg! — Gid Pokker
høre længer paa Jeres Uskyldigheder og Dumheder
og Grovheder! (Gaaer:)

Rittende Optrin.

Silkeborg. Fru Silkeborg. Vilhelm.

Silkeborg.

Men hvor er Din Ferdinand? jeg hører intet
til ham, og allerede i Gaar skulde han jo.....

Tyvende Optrin.

Morten.   De Forrige.

Morten.

God Morgen! Hr. Vilhelm! God Morgen!
De maa ikke være bred, fordi jeg ikke kom, som
jeg havde skrevet, i Gaar! — De kender mig dog
igjen?

Vilhelm.

Beskommen! Beskommen! om jeg kender Dig?
Dog — i Bondeklæder! og Du siger De til mig,
(til Silkeborg og Bruen:) Det er min Ferdinands Pleje-
fader, min Ungdoms kjæreste Ven og Kammerat.
Jeg har sagt Dem, at, førend jeg rejste, satte jeg
min Søn hen til en Degn paa Landet, som var
min Ven og en brav Mand. Jeg sagde ingen,
hvem eller hvor det var, for, havde min gode Frue
snuset det op, saa havde hun gjort en Stræg i vor
Regning. — Men nu i Bondebragt, min Ven!
Dog fremfor alt, hvor er min Søn?

Morten.

Jeg maa besvare begge Spørgsmaalene under
eet, og tillige gjøre Undskyldning for, at jeg ikke
kom til den bestemte Tid. Da Du — siden Du vil
kjendes ved det gamle Dusbroderskab — da Du
var rejst bort, døde min salig Kone kort efter.
Jeg blev kjed af Degneboligen. Jeg købte mig en

Udflyttergaard i Sognet. Saaledes blev jeg Bonde. Din Ferdinand, som nu engang skulde gjælde for min Søn, blev altsaa en Bondesøn. Jeg opdrog, og underviste ham; han er flink Student, og flink i Alt, Gud skee Lov. Det var Din Willie, at han helst skulde dannes til at blive Landmand. Han har nu i tre Aar ligget inde ved Universitetet om Vinteren, og om Sommeren har jeg ladet ham rejse omkring i Provindserne, og lære Landvæsenet, ved selv at see paa, hvordan det drives. I Sommer har han været ovre i Jylland. Han kom derfra i Forgaars, og i Gaar kom jeg til Byen for at møde ham, og følge herud.

Silkeborg.

Det er ham; det er ham!

Vilhelm.

Men hvor er han da nu, kjære Ven? —

Morten.

Jeg kom til Byen i Gaar, som sagt. Men hvad skeer — Nu det er sandt — jeg glemte at nævne det. — Jeg betænkte, at naar jeg skulde holde ham tilfulde i Skjul for din Kone, saa var det maaskee ikke nok, om jeg lod ham kalde med mit Tilnavn; ogsaa hans Fornavn maatte han bytte bort. — Hans Tilnavn er taget af min Bondegaard, og han hedder nu ikke Ferdinand Stjernholm, men Carl Godal.

Vilhelm.

Carl Godal er min Søn! Mand! Mand!
Er Carl Godal virkelig min Søn?

Sruen.

Drømmer jeg, eller er det virkelig saa? Carl
Godal er min Lottes Brudgom.

Vilhelm.

Hvor er han? Hvor er Han? Jeg sendte
Bud efter ham, Carl! Carl! min Søn Carl.

(Gaaer.)

En og tyvende Optrin.

Silkeborg. Fru Silkeborg. Morten.

Silkeborg.

Jeg kan neppe troe det, for den inderlige Glæde
denne Tidende giver os. — Men efter de Grund-
sætninger, hvori han har opdraget Vilhelms Søn,
er det i det mindste sandsynligt.

Morten.

Han var borte, da jeg kom til Byen; han
havde kun efterladt sig et Brev til mig, hvori han
meldte mig, at han uformodentligen var bleven nødt
til, over Hoved og Hals at tage ud til Silkeborgs,
og herhid i et vigtigt Errende. Jeg vidste, at han
kjendte Familien. Min Broder, som er Præst paa
Hr. Silkeborgs Gods, havde anbefalet ham.

To og tyvende Optrin.

Silkeborg. Hans Kone. Morten.

Vilhelm.

Her er han. Her er han! min Søn, min
 fjære, fjære Søn — Jeg har alt gjort hans Be-
 kjendtskab. Min Ven, min Belgjører! Det er en
 ædel raff Knøs. Det lønne vor Herre Dig, at
 Du dannede ham dertil.

Tre og tyvende Optrin.

De Forrige. Vilhelm og Carl.

Albert.

Tilgivelse! Tilgivelse! mine dyrebare Forældre!
 Ogsaa i dine Forældres Paasyn tilgive Du mig,
 min miskjendte elskede Kone! Hun var reist med sin
 Søster, med Charlotte. Hun vilde vendt hjem til
 sine Forældres Huus. Jeg ilede ud, og fandt dem
 neppe endnu hundrede Skridt herfra. De har hende
 tilbage. O! men ogsaa jeg har Dig, Amalia! —
 En skrækkelig Forblindelse gjorde mig affindig nok
 til at troe.....

Amalia.

Min Mand!

Silkeborg og Frue Silkeborg.

Børn! velsignede Børn! (De omfavne Albert og

Amalia.)

Vilhelm.

Det er da Charlotte! — De har udstaaet meget for Carls Skyld. Nu, men uagtet jeg bragte Dem ham i Afstes til Sovestammerat, og det ikke var min Skyld, De ikke blev det, saa, gode Pige! saaer De dog ikke Carl til Mand. De maa og skal have min Søn. Der er Carls Fader! han figer det samme.

Morten.

Carl har sagt mig, at De fortjener Hr. Vilhelms Søn. Det er Synd længer at holde Dem i Uvissheden. Denne Carl, hvis Plejefader jeg har været, og opdraget ham under det Navn, er Herr Vilhelms Søn, den Ferdinand, De var bestemt for.

Carl.

Vil De endnu flygte for Ferdinand, min Charlotte? ogsaa jeg — Deres Carl beder om Naade for ham.

Charlotte.

Min Carl!

Silkeborg.

Velsignelse! Himlens bedste Velsignelse over Jer mine Børn!

Til Læseren.

I det Undertegnede havde den Glæde at kunne begynde dette Bind af sin afdøde Vens Digte med et af de meest clasfiske Poemer, vor Litteratur har at gjøre sig til af, hans Emilies Rilde, som uidentvivel kan dristig træde ved Siden af ethvert af de malende Digte, der ere Britternes Stolthed, har han tillige den Lykke, at kunne pryde dets første Blad med Navnet af den Mand, hvem Digteren her nævner, som sin ypperste Mæcen, den Mand, der vilde været Musernes kjæreste Pleiesøn, hvis de ikke fra tidlige Dage alt havde udseet ham til deres Sønners huldeste Fosterfader, den Mand, hvis hellige Udkomst til hver retsindig Danneborgers ærbødigste Taknemmelighed, Digteren i det følgende Stykke, dette Danneshedens stolteste Gresminde fra dens herligste Dage, har som Fædrelandets sandbru Talsmand overantvordet de kommende Slægter, og Evigheden.

Paa disse tvende Poemer følge Prams elegiske Digte. Det er paa nogen Tid blevet Mode i vor Litteratur, med en fornem Tone at affærdige alle Sørgebidte over hedengangne Benner, kort og godt, som Leilighedsvers. Undertegnede vil ikke nok engang gjentage Skjønneren Abrahamsens bekjendte Udsagn i Anledning af lignende Yttringer om flige Arbejder af Dannefjalden Ewald, blandt hvilke fandtes ikke faa, hvortil vort Parnas neppe siden har frembragt Mage.

Han vil blot anmærke, at dersom Wieland, hvis Afkomst til at tale med, deslige Anliggender angaaende, han haaber, at maatte erkjendes, har Ret, naar han siger: at det kan hendes den maadeligste Digter, at skrive noget Skjönt, naar det træffer, at han enten er forelsket, eller har mistet en kjær Ven, eller kort sagt, at Sangens Æmne paa nogen anden Maade levende interesserer hans Hjerte, uden at han derfor er en god Poet — synes deraf at kunne med nogen Sandsynlighed uledes, at en god Poet, ved at besynge Æmner af denne Natur, umulig vil kunne synke under sig selv, men snarere maatte frembringe noget særdeles hyppeligt; og at dette om adskillige af Prams under ovennævnte Rubrik medbeelte Sørgebidte er min Mening, vedgaaer jeg, uden at formaste mig at foregribe Læserens Selvdom, ved at ville udpege disse. Kun er det min Skyldighed her at anmærke, at det første af de her medbeelte Poemer, Elegien over Rector Hersleb, hædrede med den af det norske litteraire Selskab for et Mindebidt over denne Ædling udsatte Præmie, hvad i hine Dage var den Laurea apollinaria, der, baade med Hensyn til de Medkjæmpere, den maatte fravindes, og de Dommere, den tilkjændtes af, var i høieste Priis.

Prams dramatiske Digtninger begynde med hans Gengis Khan, oversat efter Voltaires l' Orphelin de la Chine, og tilegnet Digteren Vehlenschläger. Det tør være den pramske Muses Benner i Grindring, at han i sit Testa-

mente, hvoraf Alt, hvad hans litterariske Efterladenskab angik, er meddeelt i Hesperus syvende Bind, 1 og 2 Hefte, udtrykkelig har forlangt, at denne Oversættelse, med samt sin Fortale, maatte afstrykkes i Spidsen af hans egne Arbejder for Skuepladsen: "Oversættelsen, siger han, fjøndt kun i riimfri Vers, er nok ikke uden saamegen Fortjeneste, hvis den er, som den bør, at den jo berettiger Oversætteren til at kalde den sin, og uden at anmasse sig mere, end hvad der, som Oversætter tilkommer ham, give den Sted, fjøndt ærbødigen øverst, blandt hans egne Arbejder."

I det hans af ham selv bestillede Udgiwer herved ærbødigen efterkommer denne sin Vens udtrykkelige Forstrift, frygter han ikke, ved deres Gjenfamling, for at staae ham til Regnskab for den uvæsentlige Forandring, at dette Sørge-
 spil staaer kun forrest mellem hans Arbejder af samme Art, isteden for hans Ord synes at anvise det det allerforreste Sted, saavel som for den liden Afvigelse, at hans ovennævnte Tilegnelse, isteden for at være, i bogstavelig Betydning, en Fortale, her findes afstrykt bag efter Stykket.

Det være mig herved tilladt i Anledning af, hvad en mangeaarig og elsket Ven af Digteren, i hvis Børge han vist allerhelst saae enhver Paatale, der i Henseende til hans efterladte Værker var at gjøre, har yttret angaaende den liden Fortælling, Farun Alraschid og Viziren, hvormed forrige Deel sluttedes, at erindre, at jeg i Henseende til Optagelsen af Stykker har rettet mig beels efter ovenansførte

Testament, deels efter hans egenhændige Optegnelser af de Arbeider, han selv vilde optage, hvoraf jeg mellem hans Papirer har fundet tre Afskrifter, og hvor nysnavnte Fortælling fandtes paa alle tre. Naar jeg isøvrigt sagde, at jeg i Henseende til Stykkernes Fordeling i Bindene havde Udgaavens Fremtars for Øie, sigtede jeg derved til de hin sagkyndige og erfarne Litterator velbekjendte Vanskeligheder ved at bevare Subskribenterne paa et Værk, der udkommer efter ikke ganske korte Mellemrum i forskjellige Bind. Ikke blot maas her saavidt muligt sørges for, at intet Bind bliver Skjødebarn eller Stedbarn, men tillige, at i hvert Bind kan saavidt muligt findes noget for hver af de forskjellige Abonentclasser; og gjør det derfor Udgiveren særdeles Øndt, at Rummet i dette Bind ikke tilstøder at meddele nogen af Prams almeenyndede prosaiske Fortællinger; dog trøster han sig med det Haab i næste Bind fuldelig at oprette dette Savn.

Det næste Drama er hans Damon og Pythias. Af den forbedrede Omarbejdning af nogle faa, især de første Optrin, Digteren haabede at efterlade, fandtes efter ham Intet. "Forresten — hedder det videre i hans anførte Testamente — anbefaler jeg med nogen faderlig Forkjærlighed dette Arbejde til min her især vise Nabheds alvorlige Omhu, for at lette Udtrykket, maaske lidet forkorte enkelte Steder, kort sagt saaledes behandle det, at det Gode, ei allene min Forkjærlighed, men Erfaringen af Virkningen paa Men-

nesker, der have Capacitet for æsthetisk Virkning, have viik mig, at det nok maa indeholde, ei overfygges. Skulde det virkelig fortjene, efter 3 til 4 Forestillinger med et tvetydigt Bisald, at henlægges"?

At den hædrende Roes, min kjerligen milddømmende Ven i Ovenstaaende har tillagt mig, er mig for kjer til, at jeg skulde lade mig friste til at forspilbe den, ved at lægge alderbækket Haand paa et Arbeide, der betragtedes med sæderlig Forkjærlighed af en Mand, hvis fyrige geniale Aand, det aldrig selv i mine frodigste Dage er rundet mig i Tanke at maale mig med, vil ingen fortænke mig i.

Bindet sluttes med hans, i sin Nyhed, og længe efter, med saa levende og fortjent Bisald optagne Lyfispil Vgteskabsfolen. At dette Stykke, da det efter nogle Aars Hvile opførtes til hans Minni, mødte en uvant Koldsindighed, maa vel for største Delen tilskrives det Missheld, der i Henseende til et Par vigtige Røllers Ombytning indtraf. Hvad Forfatterens Yttring i Henseende til de, i dette Stykke gjorde, Stregstykker angaaer, da maa Udgiveren, saa ganske han er af sin Bens Mening, om Misligheden, og Utillabeligheden af flige vilkaarlige Forkortninger, der ofte ere sande Bemlæstelser, tilstaae, at han ikke har dristet sig at afvige fra de i Theatrets Exemplar, som han til Aftrykning har maattet laane, gjorde Forandringer, da det var ham ubekjendt, hvilke af disse, der vare af Forfatteren selv, og hvilke egenraadigen uden hans Vidende eller Samtykke vare fore-

tagne. At han i øvrigt vilde ansee det for et Beviis, at den blide Dag, hvis venlige Morgenrøde han fryder sig ved at byde velkommen, virkelig var oprunden for vor Skueplads, naar han saae begge de tvende fornævnte præfste Skuespil opførte med deres forrige og fortjente Held derpaa, vil han ikke nægte.

Udgiveren kan ikke her nedlægge sin Pen, uden at bevidne det norske litteraire Selskab i Christiania sin høiagtelsesfulde Erkjendtlighed, for den ædle Normands-Varme, hvormed det har fremmet Udgaven af disse, af en høifortjent hedengangen Landsmand, og en almeenhædret og elsket Medbroder af det forðum herbærende norske litteraire Selskab, efterladte Skrifter.

København den 28 Januari 1825.

K. L. Rahbek.

